

Upravno pravo - sudska praksa Bosne i Hercegovine
Praksa advokatske kancelarije Prnjavorac

Javne nabavke - povreda načela zakonitosti od Ureda za rješavanje žalbi BiH

Ureda/Kancelarije za rješavanje žalbi Bosne i Hercegovine urednost žalbe temelji na odredaba Poslovnika o radu Ureda za razmatranje žalbi, počinio je povredu načela zakonitosti koje je propisano u odredbi člana 4 Zakona o upravnom postupku BiH. Pitanje urednosti žalbe ili podneska ne može propisivati poslovníkom o radu bilo koje institucije, nego isključivo zakonima države Bosne i Hercegovine.

Obrazloženje: Presudu možete preuzeti u cijelosti OVDJE.

(Presuda Suda Bosne i Hercegovine - vijeće za upravne sporove : U - 503 / 08 od 11.05.2010.g.)

<----->

Član 123. stav 2. Zakona o upravnom postupku

NADLEŽNI ORGAN NE MOŽE ODBACITI ZAHTJEV STRANKE IZ RAZLOGA ŠTO PO VAŽEĆIM PROPISIMA NEMA UVJETA ZA POKRETANJE UPRAVNOG POSTUPKA PRIJE PROVOĐENJA POSTUPKA SASLUŠANJEM STRANAKA I UVIDA U PRILOŽENE DOKAZE.

Iz obrazloženja:

Prema obrazloženju pobijane presude i podataka u spisu predmeta proizilazi da je tužilac prvostepenom organu podnio zahtjev dana 10.10.2016. g. u kojem navodi da je nezakonito utvrđeno da je Dom zdravlja Cazin nosilac prava korištenja na predmetnom zemljištu i da organ koji je izvršio uknjižbu nije raspolagao pravno valjanim podacima o vlasniku i posjedniku predmetnog zemljišta, niti historijskim izvadcima, a niti ispravama iz zbirke isprava. Uz zahtjev prilaže ovjerene izjave svjedoka. Predlaže da popisni list 299 od 03.09.1978. g. se proglašuje nevažećim i da se stavi van snage. Razmatrajući zahtjev, prvostepeni organ je uputio tužiocu obavijest broj: 05-30-13773/16 od 04.01.2017.

g., a naknadno na traženje tužioca odlučeno je o zahtjevu zaključkom od 03.02.2017. g., kojim je zahtjev odbačen iz razloga što nema uvjeta za pokretanje postupka. U obrazloženju se navodi da stranka ne osporava samo sadržinu već i samu vjerodostojnost, odnosno autentičnost popisnog lista 299. k.o. Cazin Grad od 03.09.1978. g. tvrdeći da je falsifikovan, a o tome ne odlučuje organ uprave, pa prema ocjeni prvostepenog organa radi se o zahtjevu o kojem se ne može odlučivati u upravnom postupku, pa je primjenom člana 123. stav 2. Zakona o upravnom postupku riješeno kao u dispozitivu zaključka. Rješavajući po žalbi tužioca izjavljenoj protiv zaključka prvostepenog organa tuženi je žalbu odbio kao neosnovanu, a prvostepeni sud je pobijanom presudom iz istih razloga tužbu odbio kao neosnovanu, jer su upravni organi pravilno pošli od stanja činjenica i iste pravilno podveli pod relevantne dokaze. Odredbom člana 123. stav 2. Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 2/98 i 48/99) propisano je, ako nadležni organ povodom postavljenog zahtjeva stranke utvrdi da po važećim propisima nema uvjeta za pokretanje postupka, donijet će o tome zaključak kojim će se podneseni zahtjev odbaciti kao preuranjen i protiv tog zaključka dopuštena je posebna žalba. Prvostepeni organ je na osnovu priloženih dokaza uz zahtjev zaključio da prema važećim odredbama nema uslova za pokretanje upravnog postupka.

Ovaj sud nalazi da je došlo do povrede pravila postupka, jer je prvostepeni organ u konkretnom slučaju morao provesti postupak i na osnovu saslušanja tužioca i uvidom u priložene dokaze i druge dokaze koje bi tužilac predložio utvrdio činjenično stanje i primjenom materijalnog prava odlučio o zahtjevu tužioca. Prvostepeni sud iz navedenog razloga nije mogao ocijeniti zakonitost rješenja tuženog organa, a posebno što je u tužbi prigovorio nepotpuno utvrđenom činjeničnom stanju i povredi pravila postupka, a što je

isticao i u žalbi protiv zaključka prvostepenog organa. Organi uprave su odlučili o zahtjevu tužioca na osnovu priloženih dokaza, a da tužiocu nije pružio mogućnost da učestvuje u postupku i da se očituje na sve okolnosti koje su od značaja za odlučivanje u ovoj upravnoj stvari (član 8. Zakona o upravnom postupku). Prema tome, prvostepeni organ je morao na osnovu provedenog postupka, saslušanjem stranke i primjenom materijalnog prava odlučiti o zahtjevu tužioca, posebno imajući u vidu da je u žalbi i tužbi isticana povreda postupka, pa ovaj sud smatra da u upravnom postupku povrijeđeno načelo saslušanja stranke iz člana 8. Zakona o upravnom postupku, kao i pravo stranaka na pravično suđenje. Iz navedenih razloga ovaj sud je primjenom člana 46. stav 1. i 2. Zakona o upravnim sporovima odlučio kao u izreci ove presude, da bi prvostepeni organ u ponovnom postupku postupio po primjedaba ovog suda i donio pravilnu i zakonitu odluku.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 01 0 U 012595 17 Uvp od 23.07.2020. g.)

<----->

Član 169. i 170. Zakona o upravnom postupku

UVJERENJE O ODREĐENIM ČINJENICAMA IZ SLUŽBENE EVIDENCIJE NE VEZUJE NADLEŽNI ORGAN KOME JE PODNESEN KAO DOKAZ, TE AKO ORGAN NE PRIHVATI UVJERENJE KAO DOKAZ, SAM ĆE PRISTUPITI UTVRĐIVANJU ČINJENICA NAVEDENIH U UVJERENJU, A POSEBNO AKO NE POSTOJI POSEBNA OBAVEZA VOĐENJA OVAKVE EVIDENCIJE.

Iz obrazloženja:

Iz podataka u spisu predmeta proizilazi da je zaključkom prvostepenog organa Kantonalnog ministarstva za pitanja boraca i ratnih vojnih invalida, Odjeljenje za boračko-invalidsku zaštitu Bihać broj: 12/2-41-7-917/08 od 27.05.2008. g.

odbačen zahtjev tužiteljice za donošenje rješenja o priznavanju prava na porodičnu invalidnina i izuzetno materijalnog obezbjeđenja radi usklađivanja iznosa ovih prava sa uvjerenjem Odjeljenja za boračko-invalidsku zaštitu Bihać broj: 12/2-41-7-971/08 od 19.05.2008. g.,

jer je u istoj pravnoj stvari prije odlučeno i doneseno pravomoćno i konačno rješenje po kojem je izvršena isplata već usklađenih iznosa tih prava i isplaćenih u vidu certifikata. Tuženi organ, rješavajući po žalbi tužiteljice izjavljenu protiv zaključka prvostepenog organa, žalbu je odbio kao neosnovanu. Prvostepeni sud je presudom broj: 01 0 U 009200 14 U od 03.11.2015. g. tužbu tužiteljice uvažio i poništio osporeno rješenje tuženog organa i zaključak prvostepenog organa i predmet vratio tuženom organu na ponovni postupak iz razloga što je tuženi pogrešno primijenio materijalno pravo i nije postupio po ranijim presudama prvostepenog suda.

U izvršenju navedene presude tuženi organ nije odlučio o žalbi tužiteljice izjavljenoj protiv navedenog zaključka prvostepenog organa, nego je osporenim rješenjem odlučio o zahtjevu tužiteljice kao nenadležan organ, a

što je prvostepeni sud u pobijanoj presudi prihvatio kao pravilno postupanje tuženog organa, iako je tuženi u osporenom rješenju naveo da nije nadležan za rješavanje ove upravne stvari. Ovakva odluka prvostepenog suda je pogrešna i preuranjena, kao i rješenje tuženog organa jer je doneseno uz povrede odredaba federalnog zakona i povrede odredaba federalnog zakona o postupku, a koje su imale uticaja na pravilno i zakonito rješenje stvari, radi čega je zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke osnovan. Podnesak od 19.08.2008. g. kako je postavljen od strane punomoćnika tužiteljice niti svojim sadržajem, a niti prijedlogom, po ocjeni ovog suda nije u skladu sa odredbama člana 66. Zakona o upravnom postupku da bi se po njemu uopšte moglo postupati, pa donošenje zaključka na podlozi nejasnog i nepotpunog zahtjeva stranke predstavlja bitnu povredu pravila postupka koja je bila od uticaja na rješenje stvari, a koji je presudom prvostepenog suda od 03.11.2015. g. bio i poništen, a osporenim

rješenjem tuženog organa od 11.11.2015. g. zahtjev tužiteljice odbijen.

U konkretnom upravnom sporu inicijalni akt jeste uvjerenje od 19.05.2008. g. o određenim činjenicama iz službene evidencije, a što je regulisano odredbom člana 169. stav 1. Zakona o upravnom postupku Federacije BiH. Iz navoda zahtjeva tužiteljice od 19.05.2008. g. bi proizilazilo da ona smatra da je predmetno uvjerenje dovoljno i da predstavlja valjan dokaz temeljem kojeg se treba donijeti rješenje (čija izreka nije precizirana). Međutim, uvjerenje u biti predstavlja po svojoj pravnoj prirodi konkretni pravni akt koji spada u dokumentarne isprave i predstavlja samo dokazno sredstvo kojim se potvrđuje ili navode određene činjenice onakve kakve jesu, odnosno kakve su utvrđene u trenutku izdavanja uvjerenja. Ono što je u konkretnoj pravnoj situaciji najvažnije regulisano je odredbom člana 170. stav 2. Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 2/98 i 48/99/), a to je da samo uvjerenje ne vezuje organ kojem je podnesen kao dokaz i koji treba rješavati o stvari, te ako organ ne prihvati to uvjerenje kao dokaz, u tom slučaju on će sam pristupiti utvrđivanju činjenica navedenih u uvjerenju, a posebno kada ne postoji posebna obaveza vođenja ovakve evidencije. Prema tome, samo uvjerenje nije podobni dokaz za donošenje odluka upravnih organa, jer u biti nije ni jasno šta tužiteljica zahtjevom traži, kakvo usklađivanje, na osnovu kojih propisa i kojih dokaza.

Prema tome, u konkretnoj stvari tuženi organ kao nenadležan nije mogao rješavati o zahtjevu tužiteljice, odnosno o navedenom podnesku tužiteljice (smatrajući ga zahtjevom za donošenje rješenja), koji nije bio jasan i određen, pa je postupljeno protivno odredbama člana 67. Zakona o upravnom postupku, tako da se osporeno rješenje, kao i pobijana presuda prvostepenog suda (o odbijanju tužbe iz razloga što osporenim aktom nije povrijeđen zakon na štetu tužiteljice) ne mogu ocijeniti pravilnim i na zakonu zasnovanim. Stoga je ovaj sud na osnovu člana 46. stav 1. i 2. Zakona o upravnim sporovima zahtjev tužiteljice uvažio i pobijanu presudu

preinačio tako što je tužbu uvažio, osporeno rješenje tuženog organa poništio i predmet vratio prvostepenom organu, kao nadležnom na ponovno rješavanje. U ponovnom postupku prvostepeni organ će upotpuniti postupak, odnosno pozvati tužiteljicu (član 67. Zakona o upravnom postupku) da uredi podnesak od 19.08.2008. g., precizira podnesak, odnosno tačno naznači šta traži i na osnovu kojih dokaza (u kojem slučaju i predmetno uvjerenje može pridodati kao jedan od dokaza za svoje navode), te o istom odlučiti u skladu sa datim primjedbama ovog suda.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 01 0 U 010778 17 Uvp od 09.04.2020. g

<----->

Član 228. stav 1. i 2. Zakona o upravnom postupku

KADA JE ŽALBA PROPISNO IZJAVLJENA RJEŠENJE SE NE MOŽE IZVRŠITI SVE DOK SE RJEŠENJE DONESENO PO ŽALBI NE DOSTAVI STRANCI. IZNIMNO U SLUČAJEVIMA PROPISANIM U STAVU 2. OVOG ČLANA.

Iz obrazloženja:

Prvostepeni sud je odbio tužbu tužioca kojom je osporio zakonitost rješenja tuženog od 08.10.2014. g. prihvatajući u cijelosti činjenično stanje utvrđeno u upravnom postupku, koje je prethodilo donošenju osporenog rješenja. Iz obrazloženja pobijane presude i podataka u spisu predmeta proizilazi da je na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja detaljno opisanog u osporenom i prvostepenom rješenju, Federalni upravni inspektor u skladu sa članom 125. stav 1. i člana 126. Zakona o organizaciji organa uprave Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj: 35/05), člana 228. Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", broj 2/98 i 48/99) donio rješenje kojim se nalaže tužiocu da otkloni utvrđene nepravilnosti kako je navedeno u dispozitivu prvostepenog rješenja. Tuženi organ, rješavajući

po žalbi tužioca izjavljenoj protiv prvostepenog rješenja odgovorio je na žalbene navode i žalbu odbio kao neosnovanu, jer je prvostepeni organ pravilno i na zakonu zasnovano izvršio inspekcijski nadzor i na temelju sastavljenog zapisnika o izvršenom inspekcijskom nadzoru donio prvostepeno rješenje. Prvostepeni sud je tužbu odbio kao neosnovanu, jer smatra da je prvostepeno i osporeno rješenje doneseno na pravilan i zakonit način.

Pravilno je postupio prvostepeni sud kada je tužbu tužioca odbio kao neosnovanu, pa se ukazuju neosnovanim navodi iz zahtjeva da je pobijanom presudom došlo do povrede federalnog zakona i povrede pravila federalnog zakona o postupku koja je mogla biti od uticaja na rješavanje stvari. Odredbom člana 228. stav 1. Zakona o upravnom postupku propisano je da u toku roka za žalbu rješenje se ne može izvršiti. Kad je žalba propisno izjavljena, rješenje se ne može izvršiti sve dok se rješenje koje je doneseno o žalbi ne dostavi stranci. Prvostepeni organ je rješenje od 08.09.2014. g. donio na osnovu člana 125. stav 1. tačka 1. i 2. i člana 126. Zakona o organizaciji organa uprave, navodeći da je u postupku inspekcijskog nadzora u prostorijama Općine Doboj Istok, a po predstavci podnesenoj od strane Safeta Hodžića predsjednika sindikalnog odbora državnih službenika i namještenika Općine Doboj Istok podnesenoj protiv načelnika Općine Doboj Istok, zbog isplate plata državnim službenicima i namještenicima Općine Doboj Istok po rješenjima koja nisu konačna. Dana 31.07.2014. g. izvršen inspekcijski nadzor na osnovu kojeg je doneseno prvostepeno rješenje.

Odredbom članom 125. Zakona o organizaciji organa uprave propisano je da kada se u vršenju inspekcijskog nadzora utvrdi da je povrijeđen zakon, ili drugi propis

čije izvršenje nadzire, inspektor ima ovlaštenja i obavezu da naloži upravne i druge mjere, a između ostalog nabrojanog i da naredi da se utvrđeni nedostaci i nepravilnosti otklone u određenom roku; i da zabrani preduzimanje radnji koje smatra da su u suprotnosti sa zakonom, ili drugim propisom nad čijim provođenjem vrši nadzor, kao i da preduzme i druge upravne mjere i radnje za koje je posebnim zakonom i drugim propisom ovlašten.

Članom 126. Zakona o organizaciji organa uprave propisano je da upravne i druge mjere iz tačke od 1. do 3. i tačke 5. člana 125. kao i preventivne mjere iz člana 130. ovog Zakona inspektor naredjuje donošenjem pisanog rješenja. Osnov za donošenje rješenja predstavlja činjenično stanje navedeno u zapisniku iz odredbe člana 124. ovog Zakona, kao što je i u konkretnom slučaju navedeno u zapisniku od 31.07.2014. g., a u kojem se navedeni da je predmet inspekcijskog nadzora donošenje i izvršenje rješenja o plaćama državnih službenika i namještenika u Općini Doboj Istok, te da drugostepeni organ nije donio odluku po izjavljenim žalbama, a rješenja su izvršena da bi uposlenici dobijali redovna mjesečna primanja i smatrano je da su rješenja zakonita. Nesporno je da je nakon donošenja novog Pravilnika o plaćama i naknadama u Općini Doboj Istok broj: 01-34-93/14 od 14.01.2014. g. načelnik Općine bio dužan da donese nova rješenja o plaćama, ali je u ovoj upravnoj stvari sporno to što je načelnik Općine Doboj Istok izvršio isplatu plaća po novim rješenjima ne poštujući odredbu člana 228. stav 1. Zakona o upravnom postupku. Iz navedenog razloga načelniku općine Doboj-Istok, naređeno je da isplate plaća vrši po rješenjima koja su bila na snazi za državne službenika i namještenike općine Doboj-Istok, prije donošenja novog Pravilnika o plaćama i naknadama broj: 01-34-93/14 od 14.01.2014. g..

Neosnovani su navodi iz zahtjeva za vanredno preispitivanje sudske odluke da je Vrhovni sud Federacije BiH nadležan za rješavanje po tužbi podnesenoj protiv osporenog rješenja tuženog organa imajući u vidu odredbe člana 41. Zakona o upravnim sporovima. Neosnovani su i navodi da se u konkretnom slučaju ne radi o upravnom aktu, pa da su tuženi i prvostepeni sud pogrešno primijenili materijalno pravo. Prvostepeni sud je u skladu sa članom 39. stav 1. Zakona o upravnim sporovima u pobijanoj presudi cijenio sve navode tužbe sa detaljnim obrazloženjem iz kojih razloga su neosnovani. I druge prigovore iz zahtjeva ovaj sud je ocijenio neosnovanim, jer nemaju uticaja na drugačije odlučivanje u ovoj upravnoj stvari.

S obzirom na navedene razloge po ocjeni ovog suda zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke je neosnovan, pa je na osnovu člana 46. stav 1. Zakona o upravnim sporovima odlučeno kao u izreci ove presude.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 09 0 U 022491 18 Uvp od 17.09.2020. g.)

<----->

Član 249. stav 3. Zakona o upravnom postupku

Član 52. stav 2. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica

OBJEKTIVNI ROK OD PET GODINA ZA OBNOVU POSTUPKA PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI U SKLADU SA ČLANOM 52. STAV 2. ZAKONA O PRAVIMA BRANILACA I ČLANOVA NJIHOVIH PORODICA RAČUNA SE OD DANA KADA JE KONAČNO RJEŠENJE DOSTAVLJENO STRANCI, A U SLUČAJU KADA NEMA DOKAZA KADA JE STRANCI DOSTAVLJENO KONAČNO RJEŠENJE, OD DANA DONOŠENJA KONAČNOG RJEŠENJA.

Iz obrazloženja:

Odredbom člana 52. stav 2. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" broj 33/04, 56/05, 70/07 i 9/10) propisano je da ukoliko u postupku nadzora i medicinskog vještačenja posebna ljekarska komisija iz člana 47. stav 4. tog zakona donese drugačiji nalaz i mišljenje u odnosu na nalaz i mišljenje ljekarskih komisija iz člana 47. stav 1, 2. i 3. ovog zakona, taj nalaz i mišljenje će poslužiti kao razlog za obnovu postupka. Prema Uputstvu o primjeni člana 52. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 77/08) u tačkama 7. i 8. regulisano je da je, u smislu citiranog člana

52. stav 2. navedenog zakona, osnov za obnovu postupka nalaz i mišljenje Ljekarske komisije za nadzor i medicinsko vještačenje, ukoliko je ista dala drugačiji nalaz i mišljenje u odnosu na nalaz i mišljenje Prvostepene i Revizione Ljekarske komisije, te da je organ nadležan za obnovu postupka (ne donoseći poseban zaključak kojim se obnova dozvoljava) dužan najdalje u roku od 30 dana u obnovi postupka donijeti novo rješenje, kojim će rješenje koje je bilo predmet obnove

biti ukinuto i o pravu odlučiti isključivo na osnovu nalaza i mišljenja Ljekarske komisije za nadzor i medicinsko vještačenje Instituta za medicinsko vještačenje.

Rješenjem prvostepenog organa broj: 03/2-43-644/07-2 od 23.07.2014. g.

koje je doneseno u ponovnom obnovljenom postupku po službenoj dužnosti, poništeno je rješenje Sektora za opću upravu i društvene djelatnosti Prozor broj: 03/2-43-644/07 od 21.01.2008. g. na koje je data saglasnost Ministarstva za pitanja branitelja Mostar broj: 12-43-02-471/08 od 06.10.2008. g. po proteku roka za reviziju iz člana 41. stav 4. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica i riješeno da se tužilac odbija sa zahtjevom za priznavanje svojstva ratnog vojnog invalida i drugih prava propisanih Zakonom. Rješenje je doneseno primjenom člana 52. stav 2. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" broj 33/04, 56/05, 70/07 i 9/10) i člana 5. Uputstva o primjeni člana

52. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" broj 77/08), a na osnovu i mišljenja Ljekarske komisije za revizijski postupak broj: RVI-R-82/12 od 05.06.2012. g.. Postupajući u skladu sa članom 52. Zakona o pravima branilaca i

članova njihovih porodica i navedenog Uputstva, te akta Ministarstva za pitanja branitelja Mostar od 13.06.2012. g., prvostepeni organ je u obnovljenom postupku po službenoj dužnosti donio rješenje broj: 03/2-43-644/07-1 od 11.07.2012. g.,

kojim je poništeno ranije rješenje iste Službe broj: 03/2-43-644/07 od 21.01.2008. g. na koje

je data saglasnost Ministarstva za pitanja branitelja Mostar broj: 12-43-02-471/08 od 06.10.2008. g. po proteku roka za reviziju iz člana 41. stav 4. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica i utvrdila prestanak svojstva ratnog vojnog invalida i pravo na ličnu invalidninu sa danom 31.07.2012. g.. U toku trajanja postupka više puta je ponovljen prvostepeni postupak i u izvršenju presude prvostepenog suda broj: 07 0 U 008471 13 U od 03.02.2014. g. doneseno je u ponovnom postupku prvostepeno rješenje broja: 03/2-43-644/07-2 od 23.07.2014.

g.. Tuženi organa, rješavajući po žalbi tužioca izjavljenoj protiv prvostepenog rješenja pribavio je nalaz i mišljenje Drugostepene ljekarske komisije broj: DOV-RVI-SA-134/14 od 29.12.2014. g.,

koja je na osnovu pregleda tužioca i uvida u medicinsku dokumentaciju utvrdila vojni invaliditet ispod 20%, i žalbu odbio kao neosnovanu. Prvostepeni sud je presudom odbio tužbu tužioca kao neosnovanu iz razloga što je nalaz i mišljenje Drugostepene ljekarske komisije broj: DOV-RVI-SA-134/14 od 29.12.2014. g. potpuno saglasan sa nalazima i mišljenjem prethodnih komisija, da je vojni invaliditet ispod 20%.

Tužilac je u zahtjevu za vanredno preispitivanje sudske odluke, kao osnovni prigovor za rješavanje ove upravne stvari, istakao protek objektivnog roka za obnovu postupka od pet godina propisan članom

249. stav 3. Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 2/98 i 48/99), a što je isticao i u tužbi. Smatra da je od donošenja prvostepenog rješenja od 21.01.2008. g. do donošenja rješenja u postupku revizije, koje je doneseno 23.07.2014. g. protekao rok od pet godina i da je rješenje doneseno izvan objektivnog roka, te da je protekao i rok od 30 dana od saznanja. Odredbom člana 249. stav 3. navedenog Zakona propisano je da nakon proteka roka od pet godina od dostavljanja konačnog rješenja stranci obnova postupka se ne može tražiti, niti se može pokrenuti po službenoj dužnosti. Citirana odredba se primjenjuje u skladu sa odredbom člana 53. stav 1. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica. Prigovori tužioca, koje je isticao i u tužbi su neosnovani iz razloga što je obnova postupka po službenoj dužnosti u skladu sa članom 52. stav 2. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica pokrenuta u roku od pet godina od dana donošenja konačnog rješenja broj: 03/2-43-644/07 od 21.01.2008. g. (u spisu nema dokaza kada je tužiocu dostavljeno rješenje, jer se rok računa od tog datuma), a rješenje prvostepenog organa broj: 03/2-43-644/07-1 od 11.07.2012.

g., doneseno je u obnovljenom postupku po službenoj dužnosti, kojim je poništeno ranije doneseno rješenje broj: 03/2-43-644/07 od 21.01.2008. g..

Prema tome, rješenje prvostepenog organa od 11.07.2012. g., kojim je obnovljen postupak po službenoj dužnosti, doneseno je u zakonskom roku od pet godina, pa kako je postupak obnove pokrenut u zakonskom roku, naknadno donesena rješenja u ponovnom postupku po presudama prvostepenog suda, kao i rješenje od 23.07.2014. g., koje je prvostepeni organ donio u ponovnom postupku po presudi prvostepenog suda od 03.02.2014. g. nemaju uticaja na računanje roka od pet godina, jer je obnova postupka pokrenuta u zakonskom roku rješenjem prvostepenog organa od 11.07.2012. g.. Iz naprijed navedenih razloga ovaj sud je i druge prigovore iz zahtjeva ocjenio neosnovanim, jer nemaju uticaja na drugačije odlučivanje u ovoj upravnoj stvari

Donošenjem pobijane presude prvostepeni sud nije povrijedio federalni zakon ili drugi federalni propis, niti je došlo do povrede pravila federalnog zakona o postupku, pa je ovaj suda zahtjev tužioca za vanredno preispitivanje sudske odluke odbio kao neosnovan u skladu sa odredbom člana 46. stav 1. Zakona o upravnim sporovima.

Zahtjev tužioca da mu se naknade troškove postupka, sud je odbio kao neosnovan primjenom odredbe člana 386. stav 1. Zakona o parničnom postupku ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15), koja se u smislu člana 55. Zakona o upravnim sporovima shodno primjenjuje. Odredbom člana 386. stav 1. Zakona o

parničnom postupku propisano je da je stranka koja u cijelosti izgubi parnicu dužna protivnoj stranci nadoknaditi troškove.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 07 0 U 012336 17 Uvp od 21.05.2020. g.)

<----->

Član 287. stav 1. Zakona o upravnom postupku

ORGAN NADLEŽAN ZA AMINISTRATIVNO IZVRŠENJE PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI ĆE OBUSTAVITI ZAPOČETO IZVRŠENJE I PROVEDENE RADNJE PONIŠTITI I U SLUČAJU DA JE PROVEDENO PREMA OSOBI KOJA NIJE U OBAVEZI.

Iz obrazloženja:

Iz obrazloženja pobijane presude i podataka u spisu predmeta proizilazi da je primjenom člana 287. stav 1. Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", broj 2/98 i 48/99) zaključkom prvostepenog organa Službe za boračko-invalidsku zaštitu, stambene poslove i integraciju raseljenih lica Grada Tuzla od 01.08.2016. g., obustavljeno započeto izvršenje rješenja Službe za boračko-invalidsku zaštitu, stambene poslove i integraciju raseljenih lica Grada Tuzla broj: 10-23-PS-4538/01 od 28.07.2015.

g., jer je provedeno prema osobi koja nije u obavezi (tačka I zaključka). U tački II zaključka navedeno je da zainteresovano lice Hukić Ahmet, u čiju korist je započeto izvršenje, upućuje se da pokrene postupak poništenja rješenja o dodjeli stana izdatog od strane Federalnog ministarstva odbrane Zajednička komanda Vojske Federacije Bosne i Hercegovine broj: 27-18-17-34-9-2004-1/05 od 26. 12.2005. g.. Rješenjem prvostepenog organa broj: 10-23-PS-4538/01 od 28.07.2015. g. odbijen je zahtjev Federalnog ministarstva odbrane Zajednička komanda Vojske Federacije Bosne i Hercegovine, čiji je pravni sljednik Služba za zajedničke poslove organa i tijela Federacije Bosne i Hercegovine, za iseljenje bespravnog korisnika Hukić Ahmet iz stana u Tuzli, ulica Maršala Tita broj 62, sprat 2, stan broj 20, zbog nenadležnosti za postupanje i navedeno da je Služba za zajedničke poslove organa i tijela Federacije Bosne i Hercegovine dužna da u roku od 15 dana od dana prijema ovog rješenja oslobodi od lica i stvari navedeni stan i isti preda H.A pod prijetnjom prinudnog izvršenja. Tuženi organ postupajući po izjavljenoj žalbi tužioca protiv zaključka prvostepenog organa, istu je odbio kao neosnovanu sa obrazloženjem da predmetni stan koristi Hatunić Edin na osnovu rješenja o dodjeli stana od 26.12.2005. g. Federalnog ministarstva odbrane, Zajedničke komande Vojske Federacije, pa da je pravilno primijenjena odredba člana 278. stav 1. Zakona o upravnom postupku. Prvostepeni sud je tužbu odbio kao neosnovanu iz istih razloga koji su navedeni u osporenom rješenju tuženog organa.

Pravilno je postupio prvostepeni sud kada je odbio tužbu tužioca kao neosnovanu, a iz razloga što je odredbom člana 287. stav 1. Zakona o upravnom postupku propisano je da je organ nadležan za administrativno izvršenje obavezan po službenoj dužnosti obustaviti započeto izvršenje i provedene radnje poništiti, između ostalog navedenog, i u slučaju da je bilo provedeno prema osobi koja nije u obavezi. Predmetni stan, prema utvrđenom činjeničnom stanju, koje ovaj sud nije mogao cijeliti u skladu sa članom 41.stav 4. Zakona o upravnim sporovima, koristi Hatunić Edin na osnovu rješenja o dodjeli stana od 26.12.2005. g. Federalnog ministarstva odbrane, Zajedničke komande Vojske Federacije, pa je pravilno obustavljeno započeto izvršenje rješenja prvostepenog organa od 28.07.2015. g., koje je dopušteno zaključkom o dozvoli izvršenja prvostepenog organa broj: 10-23-PS-4538/01 od 02.06.2016. g..

Imajući u vidu utvrđeno činjenično stanje, da Hutinić Edinu ima pravni osnov za korištenje predmetnog stana, neosnovani su navodi iz zahtjeva da se nisu stekli uvjeti za primjenu člana 278. stav 1. Zakona o upravnom postupku. I drugi navodi iz zahtjeva ovaj sud je ocjenio neosnovanim, jer nemaju uticaja na drugačije odlučivanje u ovoj upravnoj stvari. Donošenjem

pobijane presude prvostepeni sud nije povrijedio federalni zakon, niti je došlo do povrede pravila federalnog zakona o postupku, zbog čega je po ocjeni ovog suda zahtjev za vanredno preispitivanje neosnovan, pa je ovaj sud je primjenom člana 46. stav 1. Zakona o upravnim sporovima odlučio kao u izreci ove presude.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 03 0 U 015721 18 Uvp od 17.09.2020. g.)

<----->

Član 8. Zakona o upravnim sporovima

komande Vojske Federacije, pa da je pravilno primijenjena odredba člana 278. stav 1. Zakona o upravnom postupku. Prvostepeni sud je tužbu odbio kao neosnovanu iz istih razloga koji su navedeni u osporenom rješenju tuženog organa.

Pravilno je postupio prvostepeni sud kada je odbio tužbu tužioca kao neosnovanu, a iz razloga što je odredbom člana 287. stav 1. Zakona o upravnom postupku propisano je da je organ nadležan za administrativno izvršenje obavezan po službenoj dužnosti obustaviti započeto izvršenje i provedene radnje poništiti, između ostalog navedenog, i u slučaju da je bilo provedeno prema osobi koja nije u obavezi. Predmetni stan, prema utvrđenom činjeničnom stanju, koje ovaj sud nije mogao cijeliti u skladu sa članom 41. stav 4. Zakona o upravnim sporovima, koristi Hatunić Edin na osnovu rješenja o dodjeli stana od 26.12.2005. g. Federalnog ministarstva odbrane, Zajedničke komande Vojske Federacije, pa je pravilno obustavljeno započeto izvršenje rješenja prvostepenog organa od 28.07.2015. g., koje je dopušteno zaključkom o dozvoli izvršenja prvostepenog organa broj: 10-23-PS-4538/01 od 02.06.2016. g.. Imajući u vidu utvrđeno činjenično stanje, da Hutinić Edinu ima pravni osnov za korištenje predmetnog stana, neosnovani su navodi iz zahtjeva da se nisu stekli uvjeti za primjenu člana 278. stav 1. Zakona o upravnom postupku. I drugi navodi iz zahtjeva ovaj sud je ocjenio neosnovanim, jer nemaju uticaja na drugačije odlučivanje u ovoj upravnoj stvari. Donošenjem pobijane presude prvostepeni sud nije povrijedio federalni zakon, niti je došlo do povrede pravila federalnog zakona o postupku, zbog čega je po ocjeni ovog suda zahtjev za vanredno preispitivanje neosnovan, pa je ovaj sud je primjenom člana 46. stav 1. Zakona o upravnim sporovima odlučio kao u izreci ove presude.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 03 0 U 015721 18 Uvp od 17.09.2020. g.)

<----->

**RJEŠENJE FAKULTETA ZDRAVSTVENIH STUDIJA SARAJEVO,
UNIVERZITETA U SARAJEVU NIJE UPRAVNI AKT, PA SE UPRAVNI SPOR NE
MOŽE VODITI PROTIV TAKVOG AKTA, JER TUŽENI FAKULTET
ZDRAVSTVENIH STUDIJA SARAJEVO NIJE ORGAN IZ ČLANA 4. ZAKONA O
UPRAVNIM SPOROVIMA.**

Iz obrazloženja:

Iz obrazloženja prvostepene presude proizilazi da je prvostepeni sud u predmetu izbora u zvanja vanrednog profesora, odlučujući o tužbi tužioca, zbog povrede pravila postupka, člana 95. stav 1. i člana

83. stav 1. Zakona o upravnim sporovima tužbu uvažio, osporeno rješenje tuženog poništio i predmet vratio na ponovni postupak.

Odredbom člana 8. Zakona o upravnim sporovima ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 9/05) propisano je, da se upravni spor može voditi samo protiv upravnog

akta, a da se takvim aktom smatra akt kojim nadležni organ iz člana 4. istog Zakona rješava o izvjesnom pravu ili obavezi pojedinca ili pravnog lica u nekoj upravnoj stvari. Po ocjeni ovog suda prvostepeni sud je pogrešno postupio kada je u konkretnom predmetu odlučio o tužbi tužioca podnesenoj protiv osporenog rješenja Fakulteta zdravstvenih studija Sarajevo, Univerziteta u Sarajevu, iako se ne radi o upravnom aktu. Prema citiranim odredbama člana 8. Zakona o upravnim sporovima akt tuženog ne predstavlja upravni akt, kojim je rješavano o izvjesnom pravu ili obavezi tužioca u nekoj upravnoj stvari, već o sporu iz radnog odnosa, o izboru tužioca u zvanje vanrednog profesora na osnovu raspisanog konkursa za izbor nastavnika i saradnika objavljenog dana 16.11.2014. g., pa se protiv istog ne može voditi upravni spor, jer se ne radi o upravnoj stvari, kao jednog od bitnih sadržajnih obilježja upravnog akta. Pored navedenog, tuženi Fakulteta zdravstvenih studija Sarajevo, Univerziteta u Sarajevu nije nadležni organ iz člana 4. Zakona o upravnim sporovima, kojim je propisano da, pod pojmom organ u smislu ovog Zakona podrazumjevaju se organi uprave i upravne ustanove Federacije i kantona, gradonačelnik i općinski načelnik i gradske i općinske službe za upravu, kao i institucije koje imaju javna ovlaštenja kad u vršenju javnih ovlaštenja rješavaju u upravnim stvarima. Iz navedenih razloga, prvostepeni sud nije mogao odlučivati o predmetnoj tužbi podnesenoj protiv osporenog rješenja tuženog koji nije upravni akt, a niti se radi o nadležnom organu iz člana 4. Zakona o upravnim sporovima, pa je ovaj sud primjenom člana 46. stav 2. Zakona o upravnim sporovima zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke uvažio zbog naprijed navedenih razloga i pobijanu presudu preinačio tako što je na osnovu člana 25. stav 1. tačka 2. istog Zakona tužbu tužioca odbacio.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 09 0 U 023863 18 Uvp od 01.10.2020. g.)

<----->

Član 25. stav 1. tačka 6. Zakona o upravnim sporovima

KADA PRVOSTEPENI SUD U UPRAVNOM SPORU O ISTOJ UPRAVNOJ STVARI DONESE PRESUDU KOJA JE POSTALA KONAČNA I PRAVOMOĆNA, A POSLIJE DONESE IDENTIČNU PRESUDOM U UPRAVNOM SPORU O ISTOJ STVARI, KOJA JE PREDMET PREISPITIVANJA PRED VRHOVNIM SUDOM, ZBOG ČEGA JE DOŠLO DO POVREDE PRAVILA POSTUPKA IZ KOJIH RAZLOGA SU ISPUNJENI UVJETI DA SE TUŽBA ODBACI.

Iz obrazloženja:

Prema obrazloženju pobijane presude i stanja spisa predmeta, rješenjem Kantonalnog poreznog ureda Bihać, broj: 13-1/01-15-21-785/14-1 SA od

25.04.2014. g., pokrenut je postupak prinudne naplate prema tužitelju koji u roku za plaćanje duga, određenog nalogom za plaćanje Porezne ispostave Velika Kladuša, broj: 13-1/4-15-3-10163-1/12 od

26.03.2014. g., nije platio porezne obaveze, pobliže navedene u dispozitivu rješenja, u ukupnom iznosu od 25.292,40 KM, a rješenjima istog organa o naplati porezne obaveze iz imovine poreznog obveznika, broj: 13-1/01-15-21-785/14-9 SA od 12.03.2015. i 13-1/01-15-21-785/14-10

SA od 12.03.2015. g., određena je naplata porezne obaveze od tužitelja, kao poreznog obveznika-dužnika, u ukupnom

iznosu od 25.292,40 KM, koja će se izvršiti prijenosom novčanih sredstava tužitelja sa transakcijskih računa otvorenih kod Raiffeisen bank d.d. Sarajevo na odgovarajuće uplatne račune, koja (banka) će po prijemu rješenja obustaviti sve transakcije preko računa tužitelja, izuzev transakcija usmjerenih na plaćanje dužnih javnih prihoda navedenih u ovom rješenju, s tim što će ove obustave trajati sve do izmirenja dospjelog duga, odnosno pljenidbom i prodajom imovine ili pljenidbom sredstava za plaće, naknade nadnica, penzija i drugih finansijskih potraživanja, osim imovine izuzete članom

43. stav 5. Zakona o poreznoj upravi F BiH. Protiv navedenih rješenja tužitelj je izjavio žalbe. Tuženi je zaključkom broj: 03-15-943-Z/14-J.D. od 11.06.2015.

g., spojio naprijed navedene upravne predmete i osporenim rješenjem broj: 03-15-943/14-J.D. od 11.06.2015. g.,

odbio kao neosnovane žalbe. Prvostepeni sud je, pobijanom presudom, rješenja nadležnih organa ocijenio pravilnim i na zakonu zasnovanim, radi čega je tužbu odbio.

Prema odredbi iz člana 25. stav 1. tačka

6. Zakona o upravnim sporovima, nadležni sud će rješenjem odbaciti tužbu ako utvrdi da već postoji pravomoćna sudska odluka donesena u upravnom sporu o istoj stvari.

Prema stanju spisa predmeta, prvostepeni sud je u upravnom sporu o istoj upravnoj stvari donio presudu broj: 01 0 U 010111 15 U od 23.04.2016. g., koja je postala konačna i pravomoćna, a presudom brojem 01 0 U 010282 15 U od 04.05.2016. g., koja je predmet preispitivanja pred ovim sudom, donio je identičnu presudu u upravnom sporu o istoj stvari, zbog čega je došlo do povrede citiranog člana 25. stav 1. tačka 6. Zakona o upravnim sporovima. Prvostepeni sud je iz navedenog razloga, u konkretnom slučaju trebao tužbu podneseno protiv upravnog akta tuženog organa odbaciti, jer se radi o istoj stvari.

Donošenjem pobijane presude prvostepeni sud je povrijedio pravila federalnog zakona o postupku zbog čega je ovaj suda zahtjev za vanredno preispitivanje uvažio i pobijanu presudu preinačio primjenom člana 46. stav 2. Zakona o upravnim sporovima.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 01 0 U 010282 16 Uvp od 21.05.2020. g.

<----->

Oluka o općinskim taksama

preispitivanja pred ovim sudom, donio je identičnu presudu u upravnom sporu o istoj stvari, zbog čega je došlo do povrede citiranog člana 25. stav 1. tačka 6. Zakona o upravnim sporovima. Prvostepeni sud je iz navedenog razloga, u konkretnom slučaju trebao tužbu podneseno protiv upravnog akta tuženog organa odbaciti, jer se radi o istoj stvari. Donošenjem pobijane presude prvostepeni sud je povrijedio pravila federalnog zakona o postupku zbog čega je ovaj suda zahtjev za vanredno preispitivanje uvažio i pobijanu presudu preinačio primjenom člana 46. stav 2. Zakona o upravnim sporovima.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 01 0 U 010282 16 Uvp od 21.05.2020. g.)

<----->

Član IV C 11. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine

ODLUKA O OPĆINSKIM TAKSAMA OSTAJE NA SNAZI SVE DOK USTAVNI SUD FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE U POSTUPKU OCJENJIVANJA USTAVNOSTI POKRENUTOM NA ZAHTJEV OVLAŠTENOG PODNOSIOCA NE DONESE PRESUDU DA ODLUKA NIJE U SKLADU SA USTAVOM.

Iz obrazloženja:

Prvostepeni sud je pobijanom presudom odbio tužbu tužioca kao neosnovanu, kojom je osporio stav 2. rješenja tuženog organa, jer je u postupku utvrđeno da je tužilac pravna osoba koja obavlja djelatnost sportske kladionice i to na sedam uplatnih mjesta za koja nije podnesena porezna prijava za 2014. godinu, da je u ime tužioca, kao obveznika plaćanja komunalne takse prijavu podnijela Porezna uprava Kantonalnog ureda Orašje, Ispostava Orašje u skladu sa odredbama

člana 21. Zakona o poreznoj upravi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 33/02 i 28/04) i

člana 1. stav 2. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o poreznoj upravi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH" broj 28/04), te u skladu sa odredbama Pravilnika o postupku podnošenju poreznih prijava ("Službene novine Federacije BiH", broj 66/02, 54/03 i 74/04) i Odluke o općinskim komunalnim taksama Općine Orašje broj: 01-02-840/09 od 22.07.2009. g., objavljena u "Službenom glasniku Općine Orašje", broj 7/09 od 23.07.2009. g., a u skladu sa Tarifom komunalnih taksi, koja je sastavni dio navedene Odluke, kao i Zakona o komunalnim taksama ("Službene novine Županije Posavske", broj 4/09), na osnovu

čega je tužiocu utvrđen iznos za plaćanje komunalne takse za istaknutu firmu za 2014. godinu u ukupnom godišnjem iznosu od

13.750,00 KM u koji je uračunat i iznos za uplatno mjesto u Domaljevcu.

Tužilac je u zahtjevu za vanredno preispitivanje sudske odluke osporio ustavnost Odluke o općinskim komunalnim taksama, što je isticao i u tužbi, a koje navode je prvostepeni sud cijenio u skladu sa

članom 39. stav 1. Zakona o upravnim sporovima.

Kako je tužiocu na osnovu Odluke o općinskim komunalnim taksama ("Službeni glasnik Općine Orašje", broj 7/09), koja je na snazi, utvrđen iznos za plaćanje komunalne takse za istaknutu firmu za 2014. godinu za sedam uplatnih mjesta bez uticaja na drugačije odlučivanje u ovoj upravnoj stvari su navodi iz zahtjeva da je ova odluka donesena bez ikakvih valjanih kriterija, odnosno da djelatnost firme ne može biti objektivni kriterij, čime se krši ustavno pravo na jednakost pred zakonom, zabrana diskriminacije i ograničava mogućnost prometa usluga, koja prava su zagantovana Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine. Navedena Odluka o općinskim komunalnim taksama iz 2009. g. ostaje na snazi sve dok Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine u postupku ocjenjivanja ustavnosti pokrenutom na zahtjev ovlaštenog podnosioca ne donese presudu da ova odluka nije u skladu sa Ustavom. Tužilac se u zahtjevu poziva na više presuda Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, što je isticao i u tužbi, koje navode je cijenio prvostepeni sud u pobijanoj presudi, a koje prihvata i ovaj sud. Pozivanje tužioca na presudu prvostepenog suda nema uticaja na drugačije odlučivanje u ovoj upravnoj stvari, jer se na odlukama kantonalnih sudova ne zasniva sudska praksa ovog suda. Donošenjem pobijane presude prvostepeni sud nije povrijedio federalni zakon ili drugi federalni propis, niti je došlo do povrede pravila federalnog zakona o postupku, zbog čega je po ocjeni ovog suda zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke neosnovan, pa je primjenom člana 46. stav 1. Zakona o upravnim sporovima odlučeno kao u izreci ove presude.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 02 0 U 001341 17 Uvp od 09.04.2020. g.)

<----->

Član 52. stav 2. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica

Član 5. stav 3. Pravilnika o radu ljekarskih komisija za nadzor i medicinsko vještačenje

OBNOVA POSTUPKA PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI SE NE MOŽE IZVRŠITI AKO NISU ISPUNJENI UVJETI IZ ČLANA 52. STAV 2. ZAKONA O PRAVIMA BRANILACA I ČLANOVA NJIHOVIH PORODICA.

PRAVA PRIZNATA NA OSNOVU ZAKONA NE MOGU PRESTATI PRIMJENOM PODZAKONSKOG AKTA.

Iz obrazloženja:

Prema podacima iz spisa predmeta proizlazi da je osporenim rješenjem tuženog organa odbijena kao neosnovana žalba tužioca izjavljena protiv rješenja Općinske službe za društvene djelatnosti, opću upravu i branitelje Čitluk broj: 04-01-43-869/15 od 23.03.2015. g.

kojim je u postupku obnove postupka po službenoj dužnosti, postupajući po presudi prvostepenog suda broj: 07 0 U 009233 14 U od 22.12.2014.

g. i primjenom člana 5. stav 3. Pravilnika o radu Ljekarskih komisija za nadzor i medicinsko vještačenje sporovima ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" broj: 77/08) tužiocu ukinuto pravo na ličnu invalidninu koju je ostvario na osnovu rješenja Općinske službe za društvene djelatnosti, opću upravu i branitelje Čitluk broj: 04-01-43-271/05 od 19.09.2006. g., na koje je data saglasnost od 26.10.2006. g.. U obrazloženju rješenja se navodi da se tužilac nije odazvao na dva poziva za medicinsko vještačenje pa je u skladu sa odredbom člana

5. stav 3. Pravilnika o radu Ljekarskih komisija odlučeno kao u dispozitivu rješenja. Osporenim rješenjem tuženog odbijena je kao neosnovana žalba tužioca izjavljena protiv rješenja prvostepenog organa od 23.03.2015. g. iz razloga što je prvostepeni organ pravilno postupio kada je odlučio da tužiocu prestaje svojstvo ratnog vojnog invalida i pravo na ličnu invalidninu, a koje je doneseno na osnovu nalaza i mišljenja Ljekarske komisije broj: KLJV-SA-453/12 od 04.01.2013. g..

Prvostepeni sud je nakon nejavnog rješavanja u skladu sa članom 28. stav 2. Zakona o upravnim sporovima, uz prisustvo punomoćnika tužioca, donio presudu kojom je tužbu odbio kao neosnovanu. Donošenjem pobijane presude prvostepeni sud je povrijedio federalni Zakon ili drugi federalni propis, zbog čega je po ocjeni ovog suda zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke osnovan.

Prvostepeni sud se u obrazloženju pobijane presude poziva na nalaza i mišljenja Ljekarske komisije broj: KLJV-SA-453/12 od 04.01.2013. g. u kojem je navedeno da se medicinsko vještačenje ne može završiti bez neposrednog pregleda imenovanog, jer se nije odazvao na dva zakazana pregleda (medicinsko vještačenje) dana 30.08.2012. i 18.12.2012. g., pa je odlučeno u skladu sa članom 5. stav 3. Pravilnika o radu Ljekarskih komisija za nadzor i medicinsko vještačenje., koje odredbe prvostepeni sud citira u obrazloženju pobijene presude.

Ovaj sud smatra da se obnova postupka po službenoj dužnosti u konkretnom predmetu nije mogla izvršiti, jer nisu ispunjeni uvjeti iz člana 52. stav 2. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica, te da se na osnovu podzakonskog akta Pravilnika o radu Ljekarskih komisija, prava stečena na osnovu navedenog Zakona ne mogu prestati, pa je prvostepeni sud, po ocjeni ovog suda pogrešno odlučio kada je tužba tužioca odbio kao neosnovanu.

Odredbom člana 12. Zakona o upravnom postupku, propisano je da rješenje protiv kojeg se ne može izjaviti redovno pravno sredstvo (žalba) u upravnom postupku (konačno u upravnom postupku), a kojim je stranka stekla neko pravo može se poništiti ili izmijeniti samo u slučajevima koji su ovim ili drugim zakonom predviđeni. U konkretnom slučaju, protiv rješenja Općinske službe za društvene djelatnosti, opću upravu i branitelje Čitluk broj: 04-01-43-271/05 od 19.09.2006. g. na koje je data saglasnost od 26.10.2006. g. nije izjavljena žalba, pa je protekom zakonskog roka za izjavljivanje žalbe isto rješenje postalo konačno zbog čega se taj postupak, u skladu sa odredbom iz člana 246. Zakona o upravnom postupku mogao obnoviti. Prema odredbi iz člana 5. stav 3. Pravilnika o radu Ljekarske komisije za nadzor i medicinsko vještačenje ("Službene novine Federacije BiH" broj: 77/08), ukoliko pozvano lice nakon dva pismena poziva ne pristupi pregledu, Sektor za finansije i informacioni sistem Federalnog ministarstva će po nalogu ministra privremeno obustaviti isplatu priznatih prava pozvanom licu do izlaska na Ljekarsku komisiju. Ukoliko se lice ne odazove na Ljekarski pregled dva mjeseca od dana obustavljanja isplate, rješenjem će biti utvrđen prestanak prava. Prema podacima u spisu predmeta, (priloženim dostavnicama) proizilazi da je pozive za medicinsko vještačenje za navedene dane primila ista osoba koja je kao punomoćnik tužioca u upravnom postupku, primila prvostepeno rješenje od 23.03.2015. g. i osporeno rješenje od 22.04.2015.g., pa prema tome u spisu nema dokaza da je tužilac uredno pozvan na zakazane preglede. Prvostepeni sud je izveo pogrešan zaključak da su se u

konkretnoj upravnoj stvari stekli uvjeti da se tužiocu rješenjem prvostepenog organa ukine rješenje od 19.09.2006. g. g. i tužiocu utvrdi prestanak svojstva ratnog vojnog invalida i prava na ličnu invalidninu zaključno sa 01.11.2009. g., jer odredba člana 5. stav 3. Pravilnika o radu ljekarske komisije za nadzor i medicinsko vještačenje, ima u vidu neopravdan izostanak lica koje je bilo uredno obaviješteno o zakazanom pregledu, a posebno imajući u vidu da se podzakonskim aktom Pravilnika o radu ljekarskih komisija, prava stečena na osnovu Zakona ne mogu prestati. Iz navedenih razloga ovaj sud je primjenom odredbe člana 46. stav 2. Zakona o upravnim sporovima odlučio kao u izreci ove presude, da bi u ponovnom postupku prvostepeni sud u skladu sa zakonom i primjedbama ovog suda donio zakonitu odluku.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 07 0 U 012247 17 Uvp od 16.07.2020. g.)

<----->

Član 11. Zakona o eksproprijaciji

NEMOGUĆNOST NORMALNOG KORIŠTENJA PREOSTALOG DIJELA NEKRETNINE I NEDOSTATAK PRIVREDNOG INTERESA VLASNIKA, KAO RAZLOG ZA PRIMJENU NAVEDENOG ČLANA NE POSTOJI AKO NEMA PREPREKE DA SE NASTAVI KORIŠTENJE NEKRETNINE KAO I PRIJE EKSPROPRIJACIJE DIJELA PRVOBITNE PARCELE.

Iz obrazloženja:

Iz obrazloženja pobijane presude, kao i podataka u spisu predmeta proizilazi da je prvostepeni organ u ponovljenom postupku, odlučujući po zahtjevu tužioca za eksproprijaciju preostalog dijela nekretnine na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja primjenom člana 11. Zakona o eksproprijaciji ("Službene novine Federacije BiH", broj 70/07, 36/10 i 25/12) isti odbio kao neosnovan. Prvostepeni organ je donio navedeno rješenje na osnovu rješenja prvostepenog organa broj: 06-31-28-19/14 od 13.08.2014. g., kojim je usvojen prijedlog Kantonalne agencije za puteve SBK za potpunu eksproprijaciju nekretnina u svrhu izgradnje regionalnog puta R-443a dionica Resnik-Volujak L-1,6 km, i u tu svrh je u potpunosti izuzeta nekretnina označena k.p. 1788/2 zv. "Velena", njiva 4. klase u površini 983 m² upisana u zk. ul. 402 K.O. Alagići vlasništvo Branka, Pere, Medić udio 1/1, a odbijen je zahtjev vlasnika nekretnine Branka, Pere, Medić, za eksproprijaciju preostalog dijela parcele označena kao k.p. 1788/1 njiva 4. klasa u površini 1894 m² udio 1/1, jer nisu ispunjeni uvjeti iz člana 11.

Zakona o eksproprijaciji. U ponovljenom postupku izvršen je uviđaj na licu mjesta, pribavljen je nalaz vještaka poljoprivredne struke, vještaka građevinske struke, izjave stranaka na nalaze vještaka poljoprivredne i građevinske struke na usmenoj raspravi i na osnovu svih pribavljenih dokaza utvrđeno je da nisu ispunjeni uvjeti za primjenu člana 11. stav 1. Zakona o eksproprijaciji. Protiv rješenja prvostepenog organa žalbu je izjavio tužilac koju je tuženi organ odbio kao neosnovanu sa obrazloženjem da nemogućnost korištenja preostalog dijela nekretnine i nedostatak privrednog interesa vlasnika kao razlog za eksproprijaciju primjenom člana 11. stav 1. Zakona o eksproprijaciji u ovom slučaju ne postoje, pa je prvostepeni organ na osnovu potpuno i pravilno utvrđenog činjeničnog stanja donio pravilnu odluku kada je zahtjev vlasnika nekretnine, tužioca odbio kao neosnovan. Prvostepeni sud odlučujući po tužbi tužioca istu je odbio kao neosnovanu.

Ovaj sud nalazi da pobijanom presudom nije povrijeđen zakon na štetu tužioca kada je prvostepeni sud na osnovu činjenica utvrđenih u upravnom postupku i pravilnom primjenom materijalnog prava tužbu odbio kao neosnovanu.

Odredbom član 11. stav 1. Zakona o eksproprijaciji propisano je, na zahtjev vlasnika eksproprijat će se i preostali dio nekretnine ako se pri eksproprijaciji jednog dijela nekretnine utvrdi da vlasnik nema privrednog interesa da koristi preostali dio, odnosno ako je uslijed toga na preostalom dijelu onemogućena ili bitno pogoršana njegova dosadašnja egzistencija

ili mu je onemogućeno normalno korištenje preostalog dijela nekretnine.

Imajući u vidu citiranu zakonsku odredbu i činjenično stanje utvrđeno u upravnom postupku, koje je detaljno navedeno u prvostepenom rješenju od 22.06.2015. g. i u rješenju tuženog organa od 18.04.2016. g., prvostepeni sud je zaključio da u konkretnom slučaju nisu ispunjeni uvjeti iz člana 11. stav 1. Zakona o eksproprijaciji iz kojeg razloga je tužbu odbio kao neosnovanu. Propisivanjem uvjeta iz

člana 11. stav 1. Zakona o eksproprijaciji postavljeni su izvjesni orijentacioni kriteriji čiji je zajednički cilj da se u postupku na nesumnjiv način ustanovi da li i dalje postoji privredni interes vlasnika da koristi preostali dio nekretnine, odnosno da je na preostalom dijelu onemogućena ili bitno pogoršana njegova dosadašnja egzistencija ili da mu je onemogućeno normalno korišćenje preostalog dijela nekretnine. U postupku je na osnovu provedenih dokaza, nalaza vještaka građevinske struke i vještaka poljoprivredne struke utvrđeno, da se radi o zemljištu, koje kao cijelina, dio prije eksproprijacije i preosteli dio čija se eksproprijacija traži, korišteno kao livada za proizvodnju stočne hrane, odnosno poljoprivredno zemljište za proizvodnju sjena, da je preostali dio značajne površine 1894 m², veće od dijela koji je eksproprian u površini od 983 m², da parcela ima pristup na javni put, pa nema prepreka da se nastavi koristiti kao i prije eksproprijacije dijela prvobitne parcele, što znači da nemogućnost korištanja preostalog dijela i nedostatak privrednog interesa vlasnika kao razlog za primjenu člana 11. Zakona o eksproprijaciji ne postoji. Prema navedenom vlasniku na preostalom dijelu nekretnine nije onemogućena ili pogoršana dosadašnja egzistencija, s obzirom da sa porodicom živi u Beču, R Austrija, gdje je stalno zaposlen kao i njegova supruga, a poljoprivredom se ne bavi što znači da ukupan socijalno ekonomski položaj vlasnika i njegove porodice nije narušen, da je moguće i dalje normalno korištenje preostale parcele, da projekat buduće prometnice regionalnog puta R-443a predviđa poštivanje standarda u području zaštite okoliša, da se na predmetnoj parceli može graditi, a izgradnjom predviđenog regionalnog puta vrijednost parcele će porasti.

Tužilac u žalbi izjavljenoj protiv prvostepenog rješenja, u tužbi podnesenoj protiv rješenja tuženog organa i u zahtjevu za vanredno preispitivanje sudske odluke isticao je iste prigovore, koji se odnose na utvrđeno činjenično stanje i povredu pravila postupka. Utvrđeno činjenično stanje ovaj sud nije cijenio, jer se na osnovu člana 41. stav 4. Zakona o upravnim sporovima zahtjev za vanredno preispitivanje ne može podnijeti zbog povrede pravila postupka koja se odnosi na pogrešno ili nepotpuno utvrđeno

činjenično stanje. Po ocjeni ovog suda prvostepeni sud je na osnovu utvrđenog

činjeničnog stanja pravilno odbio tužbu tužioca kao neosnovanu, jer nisu ispunjeni uvjeti iz člana 11. stav 1. Zakona o eksproprijaciji, pa se ukazuju neosnovanim navodi iz zahtjeva da je prvostepeni sud pogrešno primijenio navedenu odredbu Zakona o eksproprijaciji, čime mu je povrijeđeno ustavno pravo na imovinu iz

člana II/3.k Ustava Bosne i Hercegovine, kao i da sud nije cijenio sve navode iz tužbe u skladu sa članom 39. stav 1. Zakona o upravnim sporovima. Tužilac se u zahtjevu poziva na presudu Ustava Bosne i Hercegovine broj: AP 528/04 od 13.10.2005. g., koja se na konkretni slučaj ne može primijeniti, jer je u predmetu pred Ustavnim sudom, prema nalazima i mišljenjima vještaka evidentno da je izgradnjom pristupnog puta i prekidom površinskog kanala za odvod površinskih voda iz apelantovog dvorišta apelantova imovina, odnosno njegovi stambeni i pomoćni objekti izloženi stalnom plavljenju uslijed pojačanih padavina, a i zbog buke teških mašina i kamiona koji prolaze putem, prašine i štetnih imisija povrijeđeno je apelantovo ustavno pravo, a što nije slučaj u konkretnom predmetu po zahtjevu za vanredno preispitivanje sudske odluke.

Donošenjem pobijane presude prvostepeni sud nije povrijedio federalni zakon, niti je došlo do povrede pravila federalnog zakona o postupku koja je mogla biti od uticaja na rješenje stvari, zbog čega je po ocjeni ovog suda zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke neosnovan, pa je primjenom člana 46. stav 1. Zakona o upravnim sporovima odlučio kao u

izreci ove presude.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 06 0 U 008739 16 Uvp od 05.03.2020. g.)

<----->

Član 60. stav 1. Zakona o premijeru i katastru zemljišta

OPĆINSKI ORGAN UPRAVE NADLEŽAN ZA ODRŽAVANJE KATASTRA NIJE OVLAŠTEN DA U OKVIRU SVOJE NADLEŽNOSTI RASPRAVLJA I RJEŠAVA IMOVINSKO-PRAVNE ODNOSI NA NEKRETNOSTIMA, PA PREMA TOME I DA ODLUČUJE U MERITUMU O PODNESENOM ZAHTJEVU ZA USKLAĐIVANJE PODATAKA STAROG I NOVOG PREMJERA KATASTRA.

Iz obrazloženja:

Prema obrazloženju pobijane presude i podataka u spisu predmeta proizilazi da je prvostepeni organ, Služba za stambeno komunalne poslove, obnovu i razvoj, geodetske, imovinsko-pravne poslove i katastar nekretnina Opštine Glamoč u ponovnom postupku (nakon održane javne rasprave u prisustvu tužioca), u predmetu usklađivanja podataka starog i novog premjera katastra primjenom člana 56. stav 1. člana 60. Zakona o premijeru i katastru zemljišta ("Službeni list SR BiH" broj: 14/78, 12/87 i 26/90 i "Službeni list R BiH" broj 4/93 i 13/94) donio zaključak broj: 03-04-30-4-35/16 od 23.05.2016. g.,

kojim je odbačen zahtjev tužioca za usklađivanje podataka starog i novog premjera katastra zbog stvarne nenadležnosti. U obrazloženju zaključka navedeno je da Zakona o premijeru i katastru zemljišta propisuje dva postupka u kojima se mogu provoditi promjene upisanih podataka, ispravke greške u katastarskom operatu (član 56. stav 1.) i promjene na osnovu validnih javnih ili privatnih isprava i tehničke promjene (član 60.), a postavljenim zahtjevom tužioca za usklađivanje podataka starog i novog katastra nije Zakonom predviđeno, zbog čega se o istom ne može meritorno odlučiti. Rješavajući po žalbi tužioca tuženi organ je odbio žalbu kao neosnovanu iz razloga što je prvostepeni organ u cijelosti postupio po uputama drugostepenog organa i donio zakonitu i pravilnu odluku koju ni žalbeni razlozi ne dovode u pitanje. U obrazloženje rješenja tuženi se poziva na Pravilnik o postupanju u zemljišnoknjižnim stvarima ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 5/03 i 10/07) i član 60. navedenog Zakona. Prvostepeni sud je iz istih razloga pobijanom presudom tužbu odbio kao neosnovanu.

Ovaj sud nalazi da je prvostepeni sud na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja i pravilnom primjenom materijalnog prava pravilno i zakonito postupio kada je pobijanom presudom odbio tužbu tužioca kao neosnovanu. Odredbom člana 60. stav 1. Zakona o premijeru i katastru zemljišta je propisano, da je nadležni opštinski organ u vršenju poslova održavanja premjera i katastra zemljišta dužan da otklanja sve nedostatke i promijene u snimanju detalja, geodetskom elaboratu, planovima, karti i u katastarskom operatu. U konkretnom slučaju, općinski organ uprave nadležan za održavanje katastra nije ovlašten da u okviru svoje nadležnosti raspravlja i rješava imovinsko-pravne odnose na nekretninama, pa prema tome i da odlučuje u meritumu o zahtjevu tužioca. Prvostepeni sud, kao i tuženi organ pravilno se pozivaju na Pravilnik o postupanju u zemljišnoknjižnim stvarima ("Službeni list SR BiH" broj: 05/03 i 10/07). Postupak za usklađivanje podataka starog i novog premjera, koji se provodi u samo određenim slučajevima kada su ispunjene pretpostavke koje predviđa navedeni Pravilnik, po svojoj pravnoj prirodi nije postupak u kome se rješavaju imovinsko-pravni odnosi, tako da se može provesti samo ako nema nikakvih sporova o vlasništvu, odnosno posjedu, a u konkretnom slučaju tužilac traži da se uskladi zemljišnoknjižno stanje na način da postane posjednik bez pravnog osnova. Međutim, pravo na upis u katastarski operat ima pravo subjekt koji u smislu člana 60. stav

2. Zakona o premijeru i katastru zemljišta ima podobnu ispravu koja mora sadržavati i oznaku nekretnine prema podacima novog premjera u skladu sa članom 12. istog Zakona. S obzirom

da u konkretnom slučaju prvostepeni organ, iz naprijed navedenih razloga nije nadležan da postupa po zahtjevu tužioca pravilno je odbačen zahtjev zbog nenadležnosti

Neosnovani su prigovori tužioca da je pobijanom presudom došlo do povrede pravila postupka, odnosno da sud nije odgovorio na sve navode iz tužbe i da je izreka i obrazloženje pobijane presude kontradiktorno. Ovaj sud nije cijenio prigovore iz zahtjeva koji se odnose na utvrđeno činjenično stanje, jer odredbom člana 41. stav 4. Zakona o upravnim sporovima propisano je da se zahtjev za vanredno preispitivanje ne može podnijeti zbog povrede pravila postupka koja se odnose na pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje. I druge navode iz zahtjeva ovaj sud je ocijenio neosnovanim, jer nemaju uticaja na drugačije odlučivanje u ovoj upravnoj stvari. S obzirom na navedene razloge zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke se ukazuje neosnovanim, pa je na osnovu člana 46. stav 1. Zakona o upravnim sporovima odlučeno kao u izreci ove presude.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 10 0 U 004001 18 Uvp od 09.07.2020. g.)

<----->

Član 123. stav 2. Zakona o upravnom postupku

NADLEŽNI ORGAN NE MOŽE ODBACITI ZAHTJEV STRANKE IZ RAZLOGA ŠTO PO VAŽEĆIM ODREDBAMA NEMA USLOVA ZA POKRETANJE UPRAVNOG POSTUPKA, PRIJE PROVOĐENJA POSTUPKA (SASLUŠANJEM STRANAKA I UVIDA U PRILOŽENE DOKAZE).

Iz obrazloženja:

Presudom Kantonalnog suda u Bihaću broj: 01 0 U 008458 14 U od 12.02.2015. g. odbijena je tužba tužilaca podnesena protiv rješenja tuženog, broj i datum navedeni u uvodu ove presude, kojim je odbijena njihova žalba tužioca Popović Marka izjavljena protiv zaključka Službe za imovinsko pravne i geodetske poslove Općine Bihać broj: 05/1-23-4-3980/13 od 28.08.2015. g.. Navedenim zaključkom odbačen je zahtjev tužilaca iz razloga što prema važećim odredbama nema uslova za pokretanje upravnog postupka.

Zahtjevom za vanredno preispitivanje sudske odluke tužioci su putem punomoćnika osporili zakonitost presude prvostepenog suda zbog bitne povrede postupka i pogrešne primjene materijalnog prava. Navodi se da su povrijeđene odredbe člana 8. Zakona o upravnom postupku i da tužioci insistiraju na utvrđivanje svih činjenica od koji zavisi pravilno rješavanje ove upravne stvari. Smatraju da su doneseni akti nezakoniti i suprotni odlukama CRPC koju tužioci posjeduju, te da je postupanje tuženog i suda suprotno članu 365. Zakona o stvarnim pravima („Službene novine Federacije BiH“, broj 66/13). Navode da nisu nikada od Općine Bihać primili rješenje o dodjeli zemljišta na osnovu kojeg je izvršena promjena u katastarskom operatu, po osnovu kojeg je predmetno zemljište sa ranijeg vlasnika, pravnog prednika tužioca Popović Ilije upisano na „Žitoprerađu“ d.d. Bihać, a kasnije rješenjem od 29.02.2000. g. iste nekretnine dodjeljenje „Agrokrajina“ d.d., koja je uknjižena kao korisnik-posjednik nekretnine. Predlažu da se zahtjev uvaži i pobijana presuda ukine.

U odgovoru na zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke tuženi je predložio da se zahtjev odbije kao neosnovan.

Ovaj sud je na osnovu člana 45. Zakona o upravnim sporovima („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 9/05) ispitao pobijanu presudu u granicama zahtjeva i povreda propisa iz člana 41. ovog zakona navedenih u zahtjevu, pa je odlučio kao u izreci ove presude iz slijedećih razloga:

Prema obrazloženju pobijane presude i podataka u spisu predmeta proizilazi da su tužioci prvostepenom organu podnijeli zahtjev dana 18.07.2013. g. radi utvrđivanja prestanka državnog vlasništva i uspostavljanje ranijeg vlasničko pravnog odnosa na osnovu člana 96. Zakona o građevinskom zemljištu, odnosno za vraćanje u posjed nezakonito izvršenih promjena posjeda u katastarskim knjigama. Razmatrajući zahtjev, prvostepeni organ je utvrdio da nema uslova za pokretanje i vođenje postupka u skladu sa članom 96. Zakona o građevinskom zemljištu iz razloga što prema priloženom rješenju o dodjeli Skupštine Općine Bihać iz 1966. g. proizilazi da zemljište, čiji se povrat traži, dodjeljeno je kao poljoprivredno zemljište u društvenoj svojini i da je dodjela izvršena na osnovu Zakona o poljoprivrednom zemljišnom fondu opštenarodne imovine i dodjeljivanja zemljišta poljoprivrednim organizacijama („Službeni list FNRJ“ broj 22/53 i 10/65), pa prema navedenom ne radi se o građevinskom, nego o poljoprivrednom zemljištu. Prvostepeni organ je zaključkom odbacio zahtjev tužilaca primjenom člana 123. stav 2. Zakona o upravnom postupku, jer prema važećim odredbama nema uslova za pokretanje upravnog postupka. Rješavajući po žalbi tužioca Popović Marka izjavljenoj protiv zaključka prvostepenog organa tuženi je žalbu odbio kao neosnovanu, a prvostepeni sud je pobijanom presudom tužbu odbio kao neosnovanu, jer nije našao da su počinjene povrede postupka.

Odredbom člana 123. stav 2. Zakona o upravnom postupku („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 2/98 i 48/99) propisano je, ako nadležni organ povodom postavljenog zahtjeva stranke utvrdi da po važećim propisima nema uvjeta za pokretanje postupka, donijet će o tome zaključak kojim će se podneseni zahtjev odbaciti kao preuranjen i protiv tog zaključka dopuštena je posebna žalba. Prvostepeni organ je na osnovu priloženih dokaza uz zahtjev zaključio da prema važećim odredbama nema uslova za pokretanje upravnog postupka. Međutim, odbacivanje zahtjeva stranke zbog nedostatka uslova za pokretanje postupka ne odnosi se i na ocjenu organa da nema uslova za udovoljavanje zahtjeva stranci.

Ovaj sud nalazi da je došlo do povrede pravila postupka, jer je prvostepeni organ u konkretnom slučaju morao provesti postupak i na osnovu saslušanja stranaka i uvidom u priložene dokaze i druge dokaze koje bi stranke predložile utvrdio činjenično stanja i primjenom materijalnog prava odlučio o zahtjevu tužilaca. Prvostepeni sud iz navedenog razloga nije mogao ocijeniti zakonitost rješenja tuženog organa, a posebno što je u žalbi izjavljenoj protiv zaključka prvostepenog organa tužilac Popović Marko istakao povredu člana 8. Zakona o upravnom postupku, jer stranci nije pružena mogućnost da se izjasni o svim činjenicama i okolnostima koje su važne za donošenje rješenja. Tuženi organ je u obrazloženju osporenog rješenja naveo da je prvostepeni organ utvrdio činjenice na osnovu priloženih dokaza i zahtjev odbacio kao neosnovan, ali nije odgovorio na žalbene prigovore da strankama nije data mogućnost da učestvuje u postupku. Tužioci su i u tužbi isticali povredu člana 8. Zakona o upravnom postupku, na koje navode tužbe sud nije odgovorio u obrazloženu pobijane presude.

Prema tome, prvostepeni organ je morao na osnovu provedenog postupka i primjenom materijalnog prava odlučiti o zahtjevu tužilaca. S obzirom da je u žalbi i tužbi isticana povreda postupka, člana 8. Zakona o upravnom postupku, a tuženi u osporenom rješenju, a ni sud nisu odgovorili na ove prigovore, ovaj sud smatra da je povrijeđeno pravo stranaka na pravično suđenje, bez obzira što se u konkretnom slučaju ne može primjenom odredbe člana 96. stav 1. Zakona o građevinskom zemljištu Federacije Bosne i Hercegovine za utvrđivanje prestanka društvenog sada državnog vlasništva na građevinskom zemljištu koje nije privedeno namjeni. Odredbom člana 96. stav 1. navedenog zakona je propisano da stupanjem na snagu ovog zakona, po sili zakona prestaje državno vlasništvo na građevinskom zemljištu koje nije privedeno namjeni u skladu sa prostornim planom, a društveno sada državno

vlasništvo je prešlo na osnovu odluke općine (opštine).

Iz navedenih razloga ukazuju se osnovani navodi u zahtjevu da je došlo do bitne povrede postupka, nemogućnosti podnosioca zahtjeva da učestvuju u postupku, a što je isticano i u žalbi i tužbi, pa je ovaj sud je primjenom člana 46. stav 1. i 2. Zakona o upravnim sporovima odlučio

kao u izreci ove presude, da bi prvostepeni organ u ponovnom postupku postupio po primjedaba ovog suda i donio pravilnu i zakonitu odluku.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj 01 0 U 008458 15 Uvp od 15.08.2019. g.)

<----->

Član 25. stav 1. tačka 3. Zakona o upravnim sporovima

**KADA JE RJEŠENJEM TUŽENOG ORGANA PONIŠTEN UPRAVNI AKT
PRVOSTEPENOG ORGANA I VRAĆEN NA PONOVI POSTUPAK ZBOG
POVREDE POSTUPKA, KANTONALNI SUD TREBA TUŽBU ODBITI, A NE
ODBACITI.**

Iz obrazloženja:

Presudom Kantonalnog suda u Širokom Brijegu broj: 08 0 U 001834 17 U2 od 08.06.2017. g. uvažena je tužba Općine Ljubuški, poništeno je rješenje tužene Federalne uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove, broj i datum navedeni u uvodu ove presude (stav 1. i 2. izreke presude). Stavom 3. izreke odbijene su žalbe Ministarstva gospodarstva ŽZH i Miličević Milenka kao neosnovane i zaključak Službe za prostorno uređenje i imovinsko-pravne poslove Općine Ljubuški broj: 04/2-30-10-263/12 od 27.03.2013. g. se potvrđuje.

Zahtjevom za vanredno preispitivanje sudske odluke Miličević Milenko kao zainteresovano lice, putem punomoćnika osporio je zakonitost presude prvostepenog suda zbog povrede federalnog zakona. U zahtjevu se poziva na odredbe Zakona o građevinskom zemljištu, Zakona o šumama i Uredbu o šumama i smatra da je sud pogrešno odlučio kada je donio pobijanu presudu iz razloga koje je detaljno naveo u zahtjevu. Predlaže da se zahtjev uvaži, pobijana presuda ukine i predmet vrati sudu na ponovno odlučivanje.

Odgovor na zahtjev za vanredno preispitivanje su podnijeli Općinsko pravobraniteljstvo Ljubuški sa prijedlogom da se zahtjev odbije kao neosnovan i Ministarstvo gospodarstva ŽZH u kojem je navedeno da je postupak zakonit, pravilno je utvrđeno činjenično stanje i pravilno primijenjen Zakon o upravnom postupku.

Ovaj sud je na osnovu člana 45. Zakona o upravnim sporovima ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 9/05) ispitao zakonitost pobijane presude u granicama zahtjeva i povreda propisa iz člana 41. tog zakona, pa je odlučio kao u izreci presude iz slijedećih razloga:

Prvostepeni sud je u ponovnom postupku provedenom u izvršenju presude ovog suda broj: 08 0 U 001834 14 Uvp od 29.12.2016. g. donio presudu broj: 08 0 U 001834 17 U2 od 08.06.2017. g., koja se zahtjevom za vanredno preispitivanje pobija. Presudom ovog suda broj: 08 0 U 001834 14 Uvp od 29.12.2016. g. ukinuto je rješenje prvostepenog suda broj: 08 0 U 001834 14 U od 09.04.2014. g. iz razloga što je rješenjem tužene Federalne uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove broj: 05-30-2-734/2013 od 02.07.2013. g. poništen zaključak Službe za prostorno uređenje i imovinsko-pravne poslove, Odjela imovinsko-pravnih

i katastarskih poslova Općine Ljubuški broj: 04/2-30-10-263/12 od 27.03.2013. g. i predmet vraćen prvostepenom organu na ponovni postupak. S obzirom da se radilo o poništenju zaključka i vraćanju na ponovni postupak iz razloga što je činjenično stanje ostalo nepotpuno utvrđeno i što se nije vodilo računa o pravilima postupka, u obrazloženju presude je navedeno da se u ponovnom postupku svim strankama omogućiti da štite

svoja prava i interese i da aktivno učestvuju u postupku, da predlažu dokaze i učestvuju u njihovom izvođenju i na taj način da im se omogućiti da se izjasne o svim činjenicama i okolnostima koje su važne za donošenje rješenja. Iz navedenih razloga prvostepeni sud nije mogao tužbu odbaciti primjenom člana 25. stav 1. tačka 3. Zakona o upravnom postupku, nego je o istoj trebao odlučiti u meritumu.

Međutim, u ponovnom postupku prvostepeni sud je odlučio o tužbi Općine Ljubuški na način da je potvrdio zaključak prvostepenog organa, kojim je odbačen zahtjev Ministarstva gospodarstva ŽZH, iako je rješenjem tužene zaključak poništen da bi se u ponovnom postupku izveli potrebni dokazi i strankama omogućilo da aktivno učestvuju u postupku iz kojih razloga je ovaj sud presudom broj: 08 0 U 001834 14 Uvp od 29.12.2016. g. ukinuo ranije rješenje prvostepenog suda. S obzirom da strankama nije omogućeno učešće u upravnom postupku i nisu provedeni potrebni dokazi, prvostepeni sud nije mogao odlučiti o tužbi na način kako je navedeno u izreci prvostepene presude, već je trebao tužbu odbiti, jer je rješenjem tužene od 02.07.2013. g. pravilno poništen zaključak prvostepenog organa zbog bitne povrede postupka, da bi ponovnom postupku prvostepeni organ proveo postupak po pravilima postupka i donio pravilno i zakonito rješenje po podnesenom zahtjevu.

Iz navedenih razloga ovaj sud je zahtjev za vanredno preispitivanje uvažio, pobijanu presudu Kantonalnog suda u Širokom Brijegu preinačio i tužbu odbio primjenom člana 46. stav 1. i 2. Zakona o upravnim sporovima.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj 08 0 U 001834 17 Uvp 2 od 28.08.2019. g.)

<----->

Član 43. stav 2. u vezi sa članom 24. stav 2. Zakona o upravnim sporovima

AKO PO TRAŽENJU VRHOVNOG SUDA FEDERACIJE BiH STRANKA U OSTAVLJENOM ROKU NE UREDI ZAHTJEV ZA VANREDNO PREISPITIVANJE SUDSKE ODLUKE, SUD ĆE ZAHTJEV ODBACITI KAO NEUREDAN.

Iz obrazloženja:

Presudom Kantonalnog suda u Mostaru broj: 07 0 U 011160 14 U od 26.06.2015. g. uvažena je tužba tužioca, poništena su rješenje tuženog organa, broj i datum navedeni u uvodu ove presude i rješenje Općinske službe za društvene djelatnosti, opću upravu i branitelje Čitluk broj: 04-01-43-6/14 od 21.01.2014.g.. Tuženi je obavezan da tužiocu naknadi troškove upravnog spora u iznosu od 280,80 KM.

Protiv navedene presude prvostepenog suda Federalno pravobranilaštvo Sarajevo podnijelo je zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke zbog razloga navedenih u članu 41. Zakona o upravnim sporovima, sa prijedlogom da se zahtjev uvaži, pobijana presuda preinači.

Ovaj sud je prethodno ispitao da li postoje procesno-pravne pretpostavke za podnošenje zahtjeva za vanredno preispitivanje sudske odluke i njegovo meritorno rješavanje, pa je našao da ne postoje iz slijedećih razloga:

Dopisom ovog suda broj: 07 0 U 011160 15 Fp2 od 13.02.2019. g. Federalno pravobranilaštvo Sarajevo, kao podnosilac zahtjeva za vanredno preispitivanje pozvano je da

u

roku od 8 dana, zahtjev koji je nepotpun, uredi tako da u skladu sa članom 43. stav 1. Zakona o upravnim sporovima („Službene novine Federacije BiH“, broj 9/05) navede razloge pobijanja presude prvostepenog suda. U dopisu ovog suda navedeno je da će se u protivnom zahtjev odbaciti kao neuredan pozivom na odredbu člana 43. stav 2., a primjenom člana 24. stav 2. Zakona o upravnim sporovima.

Federalno pravobranilaštvo Sarajevo u ostavljenom roku, a ni do danas nije postupilo po traženju ovog suda, odnosno zahtjev za vanredno preispitivanje presude prvostepenog suda nije uređen, iako je prema dokazu u spisu (dostavnicu o uručanju pismena) pismeno primljeno dana 21.02.2019. g. i prijem pismena potvrđeno potpisom lica koje je pismeno primilo.

Iz navedenih razloga ovaj sud je na osnovu člana 43. stav 2. u vezi sa članom 24. stav 2. Zakona o upravnim sporovima podneseni zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke odbacio kao neuredan.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj 07 0 U 011160 15 Uvp od 17.05.2019. g.)

<----->

Član 21. i 22. Zakona o upravljanju otpadom

Član 11. Pravilnika o upravljanju otpadom od električnih i drugih elektronskih proizvoda

OBAVEZA UPRAVLJANJA OTPADNOM OPREMOM OBAVEZNIK JE DUŽAN UZ OPŠTU NAKNADU IZ STAVA 3. ČLANA 11. PRAVILNIKA UPLAĆIVATI I NAKNADU ZA UPRAVLJANJE OTPADNOM OPREMOM FONDU ZA ZAŠTITU OKOLIŠA.

Iz obrazloženja:

Presudom Kantonalnog suda u Širokom brijegu broj: 08 0 U 002437 15 U od 13.10.2015. g. odbijena je tužba tužioca podnesena protiv rješenja tuženog organa, broj i datum navedeni u uvodu ove presude, kojim je odbijena njegova žalba izjavljena protiv rješenja Fonda za zaštitu okoliša Federacije Bosne i Hercegovine broj: 01-09-3537/14 od 10.12.2014. g.. Navedenim rješenjem tužilac je obavezan da za 1. polovinu 2013. g. Fondu za zaštitu okoliša Federacije BiH uplati na ime opće naknade iznos od 1.709,28 KM i na ime naknade za upravljanje otpadnom opremom iznos od 34.185,60 KM, sve u roku od 15 dana po prijemu rješenja pod prijetnjom prinudnog izvršenja putem nadležnog suda uz naknadu zakonskih zateznih kamata za slučaj kašnjenja u plaćanju.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje tužilac je osporio zakonitost presude prvostepenog suda zbog povrede federalnog zakona i drugog federalnog propisa i povrede pravila postupka. Navodi da nije sporna visina opće naknade, a da je sporna naknada za upravljanje otpadnom opremom i visina te naknade. Smatra da je obračun spornog iznosa protivan cilju Zakona o upravljanju otpadom iz člana 2. i 3. na koji način je došlo do povrede ovog Zakona i Pravilnika o upravljanju otpadom od električnih i elektronskih proizvoda („Službene novine Federacije BiH“, broj 87/12), koji je stupio na snagu 20.10.2012. g.. Ističe da je sa operaterom sistema Kim Tec Eco zaključio ugovor 01.10.2013. g., a da je dozvolu za rad dobio tek 20.01.2014. g., pa zaključuje da se bez razloga odugovlačilo sa dozvolom „što je išlo na ruku“ drugom operateru Zeos Eco. Smatra da su u upravnom postupku povrijeđene odredbe Zakona o upravnom postupku, jer tužilac nije saslušan kao stranka, te da je prvostepeni sud pogrešnom uputom o pravnom lijeku prihvatio

svoju nadležnost iako nije

nadležan u ovom upravnom sporu po tužbi. Predlaže da se zahtjev uvaži, pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno rješavanje ili da se preinači.

U odgovoru na zahtjev za vanredno preispitivanje tuženi je predložio da se zahtjev odbije kao neosnovan.

Ovaj sud je na osnovu člana 45. Zakona o upravnim sporovima ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 9/05) ispitao zakonitost pobijane presude u granicama zahtjeva i povreda propisa iz člana 41. stav 2. tog zakona, pa je odlučio kao u izreci presude iz slijedećih razloga:

Iz obrazloženja pobijane presude proizilazi da su prvostepeni i tuženi organ pravilno postupili kada su tužiocu naložili plaćanje na ime opće naknade u iznosu od 1.709,28 KM i na ime naknade za upravljanje otpadnom opremom u iznosu od 34.185,60 KM u skladu sa članom 21. stav 1. Zakona o upravljanju otpadom i članom 11. Pravilnika o upravljanju otpadom od električnih i elektronskih proizvoda, koje odredbe je prvostepeni sud citirao u obrazloženju pobijane presude. Prvostepeni sud je tužbu odbio kao neosnovanu uz obrazloženje da tužilac ne dovodi u pitanje da svoju obvezu upravljanja otpadnom opremom za navedeni period nije prenio na operatera sustava upravljanja električnim i elektroničnim otpadom, pa imajući u vidu navedene odredbe Zakona i Pravilnika bez uticaja su suprotna izlaganja tužioca u tužbi, kao i drugi navodi iz tužbe koji nemaju uticaja na drugačije odlučivanje u ovoj upravnoj stvari iz kojih razloga je tužba odbijena kao neosnovana.

Ovaj sud nalazi da pobijanom presudom nije povrijeđen zakon na štetu tužioca iz razloga što je sud na osnovu činjenica utvrđenih u upravnom postupku pravilno zaključio da su organi uprave pravilnom primjenom materijalnih propisa, pravilno postupili kada su tužioca obavezali na plaćanje opće naknade i naknade za upravljanje otpadnom opremom u navedenim iznosima. Zahtjevom za vanredno preispitivanje tužilac pobija naknada za upravljanje otpadnom opremom i visinu te naknade. Smatra da je obračun spornog iznosa protivan cilju Zakona o upravljanju otpadom iz člana 2. i 3. („Službene novine Federacije BiH“, broj 33/03 i 72/09) na koji način je došlo do povrede ovog Zakona i Pravilnika o upravljanju otpadom od električnih i elektronskih proizvoda („Službene novine Federacije BiH“, broj 87/12).

Pravilnik o upravljanju otpadom od električnih i elektronskih proizvoda donesen je na osnovu odredbi člana 58. Zakona o upravljanju otpadom ("Službene novine Federacije BiH", broj 33/03 i 72/09).

Odredbom člana 11. stav 1. Pravilnika o upravljanju otpadom od električnih i elektronskih proizvoda propisano je da proizvođač i uvoznik obavezan je uplatiti naknadu prilikom stavljanja opreme prvi put na tržište BiH. Obaveza plaćanja naknade za opremu nastaje: ako je oprema proizvedena i prvi put stavljena na tržište u BiH, ako je oprema proizvedena u BiH, a proizvođač je njegov krajnji korisnik, ako je oprema uvezena iz druge države, prvi put stavljena na tržište u BiH i ako je oprema uvezena iz druge države, a uvoznik je njegov krajnji korisnik (stav 2.). Proizvođač i uvoznik je u obavezi poslati Federalnom ministarstvu i Fondu obračun naknade i izvještaj o količini, masi i vrsti opreme stavljene na tržište na obrazcu "obračun naknade" za 1. polovinu kalendarske g. (januar -juni) do 20. jula kalendarske g. i za 2. polovinu kalendarske g. (juli - decembar) do 20. januara naredne g. (stav 3.) Proizvođač i uvoznik koji nisu prenijeli svoje obaveze na operatera sistema su dužni uz opštu naknadu iz 3. stava ovog člana uplaćivati i naknadu za upravljanje otpadnom opremom Fondu za zaštitu okoliša. Naknade se namjenski troše za upravljanje električnim i elektronskim otpadom. Visina

naknade za upravljanje sa otpadnom opremom je umnožak količine opreme stavljene na tržište teritorije u državi i koeficijentom naknade (stav 5.) Obračun naknade iz stava 3 ovog člana, naročito sadrži podatke: period za koji se obračunava naknada, količina i masa opreme po vrstama opreme stavljene na tržište, iznos obračunate naknade po vrstama opreme, konačni iznos za plaćanje naknade u periodu za koji se plaća naknada, broj plana za upravljanje otpadnom opremom i ime operatera sistema na kojeg je obaveznik prenio svoju odgovornost upravljanja sa otpadnom opremom. Tačnost sa pečatom i potpisom ovjerava operater sistema. Obračunata naknada iz st. 4. i 5. plaća se Fondu za zaštitu okoliša (stav 6. i 7.).

Prvostepeni sud se pravilno pozvao na odredbe člana 21. i 22. Zakona o upravljanju otpadom, koje je citirao u obrazloženju pobijane presude i na naprijed navedene odredbe Pravilnika o upravljanju otpadom od električnih i elektronskih proizvoda, pa kako prema podacima u spisu predmeta proizilazi da tužilac svoju obavezu upravljanja otpadnom opremom za 1. polovinu kalendarske g. 2013. (januar-juni) nije prenio na svoje obaveze na operatera sistema dužan je uz opštu naknadu iz 3. stava člana 11. Pravilnika o upravljanju otpadom od električnih i elektronskih proizvoda uplaćivati i naknadu za upravljanje otpadnom opremom Fondu za zaštitu okoliša. Činjenično stanje utvrđeno u upravnom postupku na osnovu kojeg je primijenjeno materijalno pravo ovaj sud nije cijenio u skladu sa članom 41. stav 4. Zakona o upravnim sporovima, jer zahtjev za vanredno preispitivanje ne može se podnijeti zbog povrede pravila postupka koja se odnose na pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje. Iz navedenih razloga i drugi navodi iz zahtjeva se ukazuju neosnovanim i nemaju uticaja na drugačije odlučivanje u ovoj upravnoj stvari.

S obzirom na navedeno, po ocjeni ovog suda zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke je neosnovan, pa je ovaj sud je primjenom člana 46. stav 1. Zakona o upravnim sporovima odlučio kao u izreci ove presude.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj 08 0 U 002437 15 Uvp od 17.05.2019. g.)

<----->

Član 47. stav 1. tačka 6. i član 51. stav 2. Zakona o upravnim sporovima

PRVOSTEPENI SUD ĆE RJEŠENJEM ODBACITI TUŽBU PRIMJENOM ČLANA 51. STAV 2. ZAKONA O UPRAVNIM SPOROVIMA AKO TUŽILAC NIJE UČINIO BAR VJEROVATNIM POSTOJANJE ZAKONSKOG OSNOVA ZA PONAVLJANJE POSTUPKA.

Iz obrazloženja:

Rješenjem Kantonalnog suda u Mostaru broj: 07 0 U 011227 16 Uvl od 29.06.2016. g. odbačena je tužba tužioca za ponavljanje postupka okončanog presudom istog suda broj: 07 0 U 011227 15 U od 28.03.2016. g..

Protiv navedenog rješenja prvostepenog suda zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke podnio je tužilac zbog povrede pravila postupka. U zahtjevu navodi da se u upravnom postupku, kao i u upravnom sporu nije postupilo po pravilima postupka, jer tužiocu nije data mogućnost da učestvuje u postupku radi utvrđivanja činjenica iako je tražio u tužbi da se po potrebi sasluša, te da se u upravnom postupku, kao i u upravnom sporu nije izveo, niti cijenio i jedan dokaz koji je ponuđen u tužbi, zbog čega je došlo do povrede pravila postupka u upravnom postupku i to

člana 9. Zakona o upravnom postupku. Smatra da je u upravnom postupku došlo i do pogrešne primjene materijalnog prava iz kojih razloga predlaže da se zahtjev uvaži, pobijano rješenje ukine i predmet vrati prvostepenom organu na ponovni postupak.

Tuženi organ je u odgovoru na podneseni zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke predložio da se zahtjev odbije kao neosnovan.

Ovaj sud je na osnovu člana 45. Zakona o upravnim sporovima ("Službene novine Federacije BiH", broj 9/05) ispitao zakonitost pobijanog rješenja u granicama zahtjeva i povrede propisa iz člana 41. stav 2. ovog zakona, pa je odlučio kao u izreci presude iz slijedećih razloga:

Iz obrazloženja pobijanog rješenja proizilazi da je tužilac podnio tužbu za ponavljanje postupka okončanog presudom Kantonalnog suda u Mostaru broj: 07 0 U 011227 15 U od 28.03.2016. g., kojom je odbijena njegova tužba podnesena protiv rješenja tuženog broj: 03-03-05- UPI-123/14 od 23.07.2014. g.. Rešenjem tuženog organa prestalo je sa radom i brisano iz Registra udruženja tuženog organa. Primjenom člana 51. stav 2. Zakona o upravnim sporovima prvostepeni sud je odbacio tužbu za ponavljanje postupka, jer tužilac nije učinio bar vjerovatnim postojanje zakonskog osnova za ponavljanje postupka.

Odredbama člana 47. stav 1. tačka 6. Zakona o upravnim sporovima, propisano je da će se postupak okončan presudom ili rješenjem nadležnog suda ponoviti na zahtjev stranke ako stranci, odnosno zainteresovanom licu nije bila data mogućnost da učestvuje u upravnom sporu

U tužbi za ponavljanje postupka, kao razlog ponavljanja postupka okončanog presudom Kantonalnog suda u Mostaru broj: 07 0 U 011227 15 U od 28.03.2016. g. navodi se zakonski osnov iz član 47. stav 1. tačka 6. Zakona o upravnim sporovima. Prvostepeni sud je tužbu za ponavljanje postupka odbacio primjenom člana 51. stav 2. Zakona o upravnim sporovima, jer stranka nije učinila bar vjerovatnim postojanje zakonskog osnova za ponavljanje, a što je prvostepeni sud u skladu sa članom 39. stav 1. Zakona o upravnim sporovima u pobijanom rješenju detaljno obrazložio. Prema stanju spisa, prvostepeni sud je u predmetnom sudskom postupku okončanom presudom broj: 07 0 U 011227 15 U od 28.03.2016. g., spor riješio na podlozi činjenica koje su utvrđene u upravnom postupku (član 33. stav 1. Zakona o upravnim sporovima), jer tužilac u tužbi podnesenoj protiv rješenja tuženog organa broj: 03-03-05-UPI-123/14 od 23.07.2014. g. nije tražio da prisustvuje nejavnom rješavanju ili da se u predmetu održi javna rasprava (član 28. stav 2. Zakona o upravnim sporovima), pa je spor riješio nejavno po sudiji pojedincu (član 28. stav 1. istog Zakona).

Iz navedenih razloga, po ocjeni ovog suda prvostepeni sud je pravilno postupio kada je pobijanim rješenjem odbacio tužbu tužioca primjenom člana 51. stav 2. Zakona o upravnim sporovima, jer tužilac nije učinio bar vjerovatnim postojanje zakonskog osnova za ponavljanje. Ostali navodi iz zahtjeva, a koje je tužilac iznio i u tužbi za ponavljanje postupka, nemaju uticaja na drugačije odlučivanje u ovoj upravnoj stvari ponavljanja postupka, jer prigovori koji se odnose na utvrđeno činjenično stanje, pogrešnu primjenu materijalnog prava i bitne povrede odlukom nadležnog suda.

Donošenjem pobijanog rješenja prvostepeni sud nije povrijedio pravila federalnog zakona o postupku zbog čega je po ocjeni ovog suda zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke neosnovan, pa je ovaj sud primjenom člana 46. stav 1. Zakona o upravnim sporovima odlučio kao u izreci ove presude.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj 07 0 U 011227 16 Uvp od 21.03.2019. g.)

<----->

Član 264. stav 1. tačka 3. Zakona o upravnom postupku
Zakon o nacionalizaciji najamnih zgrada i građevinskog zemljišta

**POSTOJI PРАВNA NEMOGUĆNOST IZVRŠENJA RJEŠENJA O
NACIONALIZACIJI , NAKON ODLUKE USTAVNOG SUDA SFRJ BROJ-U-28/82
, KOJOM JE ZABRANJENA I ONEMOGUĆENA PRIMJENA ODREDBI ZAKONA
O NACIONALIZACIJI NAJAMNIH ZGRADA I GRAĐEVINSKOG ZEMLJIŠTA, PA
POSTOJE UVJETI ZA PRIMJENU INSTITUTA OGLAŠAVANJA NIŠTAVIM
ODLUKE.**

Iz obrazloženja:

Presudom Kantonalnog suda u Bihaću broj: 01 0 U 008928 14 U od 17.06.2015. g., je odbijena tužba tužitelja, kojom je osporavao zakonitost rješenja tuženog broj: 05/31-126/14 od 02.06.2014. g.. Ovim rješenjem je tuženi organ oglasio ništavim rješenje prvostepenog organa Službe za prostorno uređenje, imovinsko-pravne i geodetske poslove Općine Bihać, broj: 05/1-31-4-2231/11 od 16.12.2013. g., te poništio sve pravne posljedice koje je to rješenje proizvelo. Stavom 2. osporenog rješenja zainteresovanom licu su određeni troškovi upravnog postupka od 3.103,00 KM. Pobijanim citiranim prvostepenim rješenjem od 16.12.2013. g. (koje je od strane tuženog oglašeno ništavim) je odlučeno da zainteresovana lica Rajić Dušan i Rajić Perka gube pravo korištenja zemljišta bez prava na naknadu, a koje je označeno kao k.č. 2/181 u površini od 190 m² i k.č. 2/60 u površini od 96 m² upisani u zk.izvadak broj: 1304 KO Bihać, po starom katastarskom operatu, a što odgovara po novom katastarskom operatu zemljištu označenom kao k.č. 3777/1 u površini od 146 M² i k.č. 3777/2 u površini od 96 m² upisani u posjedovni list broj 667 KO Bihać-grad.

Protiv navedene presude prvostepenog suda zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke podnijelo je Gradsko pravobranilaštvo Bihać zbog povrede federalnog zakona. U zahtjevu ističe da prvostepeni sud prilikom donošenja odluke o odbijanju tužbe tužitelja nije imao u vidu stav sudske prakse Vrhovnog suda F BiH u Sarajevu izražen u odluci broj: 17 0 P 004778 12 Rev od 10.12. 2013. g., kojom je decidno navedeno da se odredba člana 37. Zakona o nacionalizaciji i dalje primjenjuje neovisno od bilo kojih drugih činjenica. Istakao je da osporava i troškove upravnog postupka koji su određeni kao obaveza Općine Bihać iz razloga što nije bilo neophodno da se u upravni postupak uključi i punomoćnik zainteresovanih lica Rajić Dušana i Perke. Stoga predlaže da se udovolji zahtjevu za vanredno preispitivanje sudske odluke, te prvostepenu presudu ukine i preinači, te tužbu uvaži.

U odgovoru na zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke, zainteresovana lica putem svoga punomoćnika, su predložili da se isti zahtjev odbije kao neosnovan.

Tuženi nije dostavio odgovor na podneseni zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke. Ovaj sud je na osnovu člana 45. Zakona o upravnim sporovima („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj : 9/05) ispitao pobijanu presudu u granicama zahtjeva i povreda propisa iz člana 41. ovog zakona navedenih u zahtjevu, pa je odlučio kao u izreci ove presude iz slijedećih razloga:

Iz obrazloženja pobijane presude proizilazi da je prvostepeni sud na osnovu činjeničnog stanja utvrđenog u upravnom postupku došao do zaključka da je tuženi u pravilno provedenom postupku, pravilnom primjenom odredbi Zakona o upravnom postupku pravilno i zakonito donio osporeno rješenje kojim je oglasio ništavim prvostepeno rješenje od 16.12.2013. g., te poništio i sve pravne posljedice toga prvostepenoga rješenja. Naime, prvostepeni upravni organ je donio ovo rješenje primjenom člana 37. Zakona o nacionalizaciji najamnih zgrada i građevinskog zemljišta. Rješenjem Općinske uprave za imovinsko-pravne

poslove Bihać broj: 1178/59 od 09.03.1971. g. izvršena je nacionalizacija predmetnih nekretnina zainteresovanih lica, koje nekretnine su isti naslijedili nakon smrti Bubalo Mileve (DN: 586/77). Tuženi je svojim rješenjem od 02.06.2014. g. (broj: 05-31-126/2014) ovo rješenje oglosio ništavim primjenom člana 238 stav 1. u vezi sa članom 264. tačka 1. Zakona o upravnom postupku, jer je Odlukom Ustavnoga suda SFRJ broj. U-28/82 od 24.05.1986. g., kojom je određeno da se odredbe Zakona o nacionalizaciji i najamnih zgrada i građevinskog zemljišta („Službeni .list SFRJ“, broj: 52/58) ne mogu primjenjivati od donošenja novog Ustava SFRJ tj. od 21.02.1974. g..

Član 264. stav 1. tačka od 1. do 5. Zakona o upravnom postupku u Federaciji Bosne i Hercegovine predviđa da se neka odluka može oglositi ništavim u sljedećim slučajevima: kada je rješenje doneseno u stvari iz sudske nadležnosti; koje bi svojim izvršenjem moglo prouzrokovati neko krivično djelo; čije je izvršenje nemoguće; koje je donio organ bez prethodne saglasnosti stranke i koje sadrži nepravilnosti koje je po izričitoj zakonskoj odredbi predviđeno kao razlog ništavosti. Dok ovo pravo i mogućnost upravnim organima u drugostepenom postupku daje član 238. stav 1. ZUP-a koji predviđa da ukoliko je u prvostepenom postupku učinjena neka nepravilnost koja čini rješenje ništavim (čl.264.), može takvo rješenje proglasiti ništavim.

Prema mišljenju ovoga suda tuženi je pravilnom primjenom gore citiranih odredbi oglosio prvostepeno rješenje ništavim i to prema mišljenju ovoga suda prema članu 264. stav 1. tačka

3. a to je slučaj kada izvršenje rješenja nije uopće moguće. Naime, pod nemogućnošću izvršenja rješenja se ne smatra samo faktička nemogućnost izvršenja, nego i pravna nemogućnost izvršenja. Stoga rješenje koje je suprotno temeljnim principima pravnoga poretka nije moguće izvršiti.

Pravna nemogućnost izvršenja prvostepenog rješenja (kojim zainteresovana lica gube pravo korištenja zemljišta bez naknade) proizilazi iz činjenice da je Ustavni sud SFRJ donio odluku broj: U-28/82, kojom je u biti zabranio i onemogućio primjenu bilo koje odredbe Zakona o nacionalizaciji najamnih zgrada i građevinskog zemljišta, pa tako i člana 37. toga Zakona i kako to pravilno navodi tuženi organ u osporenom rješenju to pravilo oko neprimjene odredbi ovoga zakona važi, kako za provođenje odluka o nacionalizaciji, tako i odluka kojima se ograničavaju ili oduzimaju upisana prava na nacionaliziranim nekretninama (a što je u biti predmet ovoga upravnoga postupka i upravnoga spora).

Prema tome tuženi je pravilnom primjenom procesnih odredbi Zakona o upravnom postupku (čl.238. i 264 stav 1. tačka 3) došao do pravilnog zaključka da prvostepeno rješenje kojim zainteresovana lica „gube“ pravo korištenja predmetnog zemljišta, bez naknade, a primjenom odredbe člana 37. Zakona o nacionalizaciji najamnih zgrada i građevinskog zemljišta se ne može izvršiti tj. postoji pravna nemogućnost izvršenja ovakvog rješenja.

U pogledu prigovora podnosioca zahtjeva da je u predmetu ovoga suda (parnično odjeljenje) donijeta odluka broj: 17 0 P 004778 12 Rev od 10.12.2013. g. je tačna, ali se radi o sasvim

drugoj vrsti predmeta i spora, pa ista odluka i pravni stav nema nikakvog uticaja na drugačije rješenje ovog konkretnog upravnoga spora.

Neosnovan je i prigovor podnosioca zahtjeva za vanredno preispitivanje sudske odluke u pogledu određenih troškova upravnoga postupka jer prema članu 111. stav 3. Zakona o upravnom postupku, kada je postupak pokrenut po službenoj dužnosti, troškove spora snosi organ koji je postupak i pokrenuo. Po mišljenju i ovoga suda troškove zainteresovanih lica i angažovanje punomoćnika-advokata je bilo nužno i neophodno, a obzirom na težinu i složenost ovoga predmeta stranka nije bila u mogućnosti da sama sa uspjehom štiti svoja prava i interese pa je prigovor podnosioca zahtjeva u tom pravcu, neosnovan.

Obzirom na izneseno ovaj Sud je sve navode zahtjeva ocijenio neosnovanim, pa je primjenom člana 46. stav 1. Zakona o upravnim sporovima, odlučio kao u izreci ove presude.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj 01 0 U 008928 15 Uvp od 07.11.2019. g.)

<----->

Član 8. Zakona o prijevremenom povoljnijem penzionisanju branilaca odbrambeno-oslobodilačkog rata

PRESTAJE ISPLATA PRIJEVREMENE POVOLJNIJE STAROSNE PENZIJE UKOLIKO IMENOVANI ZASNUJE RADNI ODNOS ILI ZAPOČNE OBAVLJATI SAMOSTALNU DJELATNOST.

Iz obrazloženja:

Presudom Kantonalnog suda u Livnu broj 10 0 U 002944 15 U od 11.04.2016. g. odbijena je, kao neosnovana, tužiteljeva tužba podnesena protiv osporenog rješenja tuženog, broj i datum navedeni u uvodu ove presude, a kojim je odbijena njegova žalba izjavljena protiv prvostepenog rješenja direktora Kantonalne administrativne službe tuženog u Livnu, broj: 3373874849 od 21.10.2014. g.. Tim prvostepenim rješenjem utvrđeno je da tužitelju prestaje pravo na isplatu starosne penzije sa danom 13.09.2007. g..

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje sudske odluke tužitelj je, po punomoćniku, osporio zakonitost i pravilnost pobijane presude zbog povrede federalnog zakona i povrede pravila federalnog zakona o postupku koja je mogla biti od uticaja na rješavanje stvari navodeći da su u provedenom postupku povrijeđena osnovna načela upravnog postupka i to načelo materijalne istine i načelo saslušanja stranke, jer je organ u postupku dužan utvrditi sve činjenice, bez obzira da li idu u korist ili na štetu stranke, te omogućiti stranci da se izjasni o činjenicama i okolnostima koje su važne za donošenje rješenja. Zbog svega navedenog predložio je da se zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke uvaži, pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovni postupak.

U odgovoru na zahtjev tuženi je predložio da se zahtjev tužitelja odbije kao neosnovan.

Ovaj Sud je na osnovu člana 45. Zakona o upravnim sporovima ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 9/05) ispitao zakonitost pobijane presude u granicama zahtjeva i povrede propisa iz člana 41. tog Zakona, pa je odlučio kao u izreci presude iz slijedećih razloga:

Iz obrazloženja pobijane presude proizilazi da je prvostepeni sud poprimio utvrđenim da je tužitelju, kao dobitniku ratnog priznanja i odličja Red hrvatskog trolista rješenjem broj: 3373874849 od 20.11.2007. g. priznato pravo na starosnu penziju počev od 30.03.2007. g. u skladu sa Uredbom o sticanju prava na starosnu penziju pod povoljnijim uslovima pripadnika bivše Vojske Federacije Bosne i Hercegovine i državnih službenika i namještenika bivšeg Federalnog ministarstva obrane; da je navedeno rješenje u postupku određivanja novog iznosa penzije u skladu s članom 3. Zakona o prijevremenom povoljnijem penzionisanju branilaca odbrambeno-oslobodilačkog rata zamijenjeno privremenim rješenjem od 02.07.2013. g. kojim je tužitelju određen novi iznos prijevremene povoljnije starosne penzije; da je Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje Područna služba u Splitu Federalnom zavodu za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje Mostar dostavio dokaz na međudržavnom obrascu HR/BiH 205 broj 212384 od 13.10.2014. g. da je tužitelj kod tog nosioca osiguranja

prijavljen od 14.09.2007. g. i dalje, bez prekida, pa su prvostepeni i tuženi organ pravilno postupili kada su utvrdili da tužitelju prestaje pravo na isplatu starosne penzije sa danom 13.09.2007. g., zbog čega je njegova tužba pobijanom presudom odbijena kao neosnovana.

Donošenjem pobijane presude prvostepeni sud nije povrijedio federalni zakon ili drugi federalni propis, niti pravila federalnog zakona o postupku koja su mogla biti od uticaja na rješenje stvari, zbog čega je, po ocjeni ovog Suda, zahtjev za vanredno preispitivanje neosnovan.

Naime, odredbom člana 114. stav 1. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službene novine Federacije BiH“ broj 29/98, 49/00, 32/01, 73/05, 59/06, 4/09 i 55/12) propisano je da se korisniku penzije koji je penziju ostvario prije navršenja 40 godina penzijskog staža, odnosno 65 godina života i korisniku invalidske penzije koji zasnuje radni odnos ili započne da obavlja djelatnost iz člana 11. tačka 1. i 2. ovog Zakona penzija ne isplaćuje za to vrijeme, a najduže do navršenja 40 godina penzijskog staža, odnosno 65 godina života.

Isto tako odredbom člana 8. Zakona o prijevremenom povoljnijem penzionisanju branilaca odbrambeno-oslobodilačkog rata („Službene novine Federacije BiH“ broj: 41/13) propisano je da se korisniku penzije ostvarene prema ovom Zakonu koji zasnuje radni odnos ili započne obavljati samostalnu djelatnost penzija ne isplaćuje za to vrijeme, a u konkretnom slučaju tužitelj je upravo na osnovu ovog Zakona korisnik prava na starosnu penziju, čija isplata mu je prestala rješenjem prvostepenog organa jer je utvrđeno da je zasnovao radni odnos u Republici Hrvatskoj, a ovu činjenicu tužitelj nije na bilo koji način osporavao.

Kako u konkretnom slučaju, prema podacima iz spisa predmeta jasno proizilazi da je tužitelj, kao korisnik penzije, zasnovao radni odnos, to su, po ocjeni ovog Suda, prvostepeno i osporeno rješenje, a i pobijana presuda prvostepenog suda pravilni i zakoniti.

Paušalnim navodima zahtjeva za vanredno preispitivanje sudske odluke nije dovedena u pitanje pravilnost i zakonitost osporenog rješenja tuženog, kao ni pobijane presude prvostepenog suda, jer tužitelj uopšte nije na bilo koji način osporio utvrđenje upravnih organa u pogledu odlučnih činjenica, a niti je konkretno ukazao na bilo koju povredu odredbi Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju. Isto tako, potpuno paušalno su izneseni i navodi o učinjenim povredama pravila postupka, jer je tužitelj imao mogućnost učešća u postupku kroz izjavljivanje žalbe protiv rješenja prvostepenog organa, podnošenjem tužbe i pokretanjem upravnog spora, kao i podnošenjem zahtjeva za vanredno preispitivanje, ali nije iznio bilo kakve konkretne tvrdnje, niti ponudio bilo kakve dokaze.

Imajući u vidu naprijed izneseno, ovaj Sud je primjenom člana 46. stav 1. navedenog zakona, odlučio kao u izreci ove presude.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj 10 0 U 002944 16 Uvp od 17.10.2019. g.)

<----->

Član 246. Zakona o upravnom postupku

**SAMA OKOLNOST DA STRANKA KOJA JE TREBALA A NIJE UČESTVOVALA
U UPRAVNOM POSTUPKU, DOVOLJAN JE RAZLOG ZA OBNOVU
POSTUPKA NEOVISNO OD ČINJENICA KOJE JE STRANKA NAVELA KAO
RAZLOG OBNOVE.**

Iz obrazloženja:

Presudom Kantonalnog suda u Mostaru broj: 07 0 U 007093 12 U od 13.05.2014. g. odbijena je, kao neosnovana, tužiteljeva tužba podnesena protiv osporenog rješenja tuženog, broj i datum navedeni u uvodu ove presude, a kojim je odbijena njegova žalba izjavljena protiv zaključka Službe za upravu za prostorno uređenje, građenje, zaštitu okoline, stambeno-komunalne, geodetske, imovinsko-pravne poslove i katastar nekretnina Općine Jablanica, broj: 06-33-497-4-2/04 od 12.03.2012. g.. Tim prvostepenim zaključkom odbačen je, kao neblagovremen, tužiteljev zahtjev za obnovu postupka okončanog rješenjem Službe za geodetske i imovinsko-pravne poslove i katastar nekretnina Općine Jablanica broj: 06-33-497-4/04 od 29.09.2004. g..

Podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje sudske odluke tužitelj je osporio zakonitost i pravilnost pobijane presude zbog povreda federalnog zakona o postupku koje su mogle biti od uticaja na rješenje stvari, te pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja navodeći da su postojali razlozi za obnovu postupka jer je njemu dostavljena netačna skica trase polaganja kabla, čime su povrijeđene odredbe člana 141., 7. i 133. Zakona o upravnom postupku, pa je prvostepeni sud pogrešno tumačio odredbu člana 246. stav 1. tačka 1. u vezi sa članom 249. stav 1. tačka 1. Zakona o upravnom postupku, te pogrešno cijenio da se objektivni rok od 5 g. ne odnosi na tužitelja, jer je za tužitelja bitno da se pridržava subjektivnog roka unutar objektivnog roka, a on je u svom prijedlogu obrazložio razloge na kojim zasniva zahtjev za obnovu okončanog postupka, jer je njemu dostavljena netačna skica trase polaganja kabla, a da je činjenica o pravoj trasi polaganja kabla bila iznesena i upotrijebljena u vrijeme vođenja postupka ista bi imala uticaja na rješenje stvari, jer bi tužitelj upotrijebio pravne lijekove protiv rješenja o eksproprijaciji. Istakao je da se u konkretnom slučaju radi o saznanju novih činjenica nakon okončanja prijašnjeg postupka, pa je za ocjenu blagovremenosti njegovog prijedloga za obnovu postupka odlučan trenutak saznanja tužitelja za novu činjenicu, a to je vrijeme saznanja za trasu polaganja kabla, pa je njegov prijedlog podnesen u subjektivnom roku od 30 dana unutar objektivnog roka od 5 godina. Zbog svega navedenog predložio je da se pobijana presuda ukine i predmet vrati Kantonalnom sudu na ponovni postupak i odlučivanje.

U odgovoru na zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke tuženi je predložio da se isti kao neosnovan odbije.

Ovaj Sud je na osnovu člana 45. Zakona o upravnim sporovima ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" broj 9/05) ispitao zakonitost pobijane presude u granicama zahtjeva i povrede propisa iz člana 41. tog stav 2. tog Zakona, pa je odlučio kao u izreci presude iz slijedećih razloga :

Iz stanja upravnog spisa proizlazi da je tužitelj dana 14.10.2009. g. predao na PTT službu prijedlog za obnovu postupka (koji je kod prvostepenog organa primljen 15.10.2009. g.) okončanog rješenjem Službe za geodetske i imovinsko-pravne poslove i katastar nekretnina Općine Jablanica, broj: 06-33-497-4/04 od 29.09.2004. g.; da je tužiteljev prijedlog za obnovu postupka odbačen kao neblagovremen zaključkom prvostepenog organa Službe za upravu za prostorno uređenje, građenje, zaštitu okoline, stambeno-komunalne, geodetske, imovinsko-pravne poslove i katastar nekretnina općine Jablanica od 12.03.2012. g. (pri čemu je ovaj organ cijenio tužiteljev prijedlog neblagovremenim smatrajući da je subjektivni rok za tužitelja počeo teći danom prijema rješenja 23.12.2004. g., te cijenio da okolnosti na kojim temelji svoj zahtjev nije učinio vjerovatnim, jer je ranije dobio Elaborat snimljenih podzemnih instalacija „Optički kabal EP BiH“ - dionica od upravne zgrade HE n/N do razvodnog postrojenja 220 KW Bokulja u dužini od 1270 m, a mreža je položena); da je protiv navedenog zaključka tužitelj izjavio žalbu, koju je tuženi odbio osporenim rješenjem (pri čemu je tuženi, kao drugostepeni organ, također cijenio da tužitelj nije učinio vjerovatnim okolnosti za obnovu postupka jer je 2005. g. obaviješten o skici polaganja fiber-optičkog kabla, da je, po

izvršenom uvidu, konstatovano i da je to ista trasa koja je i položena i za koju tužitelj tvrdi da je nova činjenica, da to nisu nove činjenice, a da je prijedlog neblagovremen i da je tužitelj bio uključen u postupak), te da je pobijanom presudom Kantonalnog suda u Mostaru odbijena, kao neosnovana, tužiteljeva tužba podnesena protiv osporenog rješenja tuženog, jer je taj sud cijenio da je prvostepeni organ zaključkom od 12.03.2012. g. pravilno odlučio kada je odbacio kao neblagovremen tužiteljev prijedlog za obnovu postupka, smatrajući da se objektivni rok od 5 godina ne odnosi na tužitelja kao stranku, jer je u konkretnom slučaju za tužitelja, kao stranku, uvijek bitno da se pridržava subjektivnog roka u okviru objektivnog roka. Nadalje je prvostepeni sud cijenio da, budući je tužitelj rješenje od 29.09.2004. g. primio 23.12.2004. g., to je bio dužan pridržavati se subjektivnog roka od 30 dana i podnijeti prijedlog najkasnije do 23.01.2005. g., a kako je isti podnio 15.10.2009. g., to je podnesen izvan roka iz člana 249. stav 1. tačka 5. Zakona o upravnom postupku, te cijenio da budući tužitelj nije učestvovao u postupku donošenja rješenja od 29.09.2004. g., to je prije svega mogao podnijeti prijedlog za obnovu u smislu odredbe člana 246. tačka 9. Zakona, pa se kod utvrđivanja blagovremenosti prijedloga treba prije svega cijeniti kada je primio rješenje povodom kojeg je podnio prijedlog.

Imajući u vidu izloženo stanje spisa ovaj Sud je cijenio zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke neosnovanim, a odluku o odbačanju prijedloga za obnovu pravilnom, ali ne iz razloga navedenih u obrazloženju pobijane presude prvostepenog suda i obrazloženjima rješenja upravnih razloga, već iz razloga što okolnosti na kojim temelji svoj prijedlog tužitelj nije učinio vjerovatnim.

Naime, prema podacima iz spisa predmeta rješenjem prvostepenog organa Službe za geodetske i imovinsko-pravne poslove i katastar nekretnina Općine Jablanica, broj: 06-33-497-4/04 od 29.09.2004. g. u tački 1. dispozitiva rješenja usvojen je zahtjev JP Elektroprivreda BiH Sarajevo „HE na Neretvi“ Jablanica za nepotpunu eksproprijaciju, pa je za potrebe tog preduzeća, a u svrhu izgradnje fiber-optičke kablovske mreže, ustanovljeno pravo služnosti na parceli broj 975, ulica Bokulja, površine 7409 m², K.O. Jablanica, d.o.o. „Jablanka“ Jablanica, dok je u tački 2. dispozitiva rješenja konstatovano da je rješenjem Općinskog vijeća Jablanica, broj: 02-02-1148-9/04-XLVI od 07.09.2004. g. utvrđeno da je izgradnja fiber-optičke kablovske mreže iz tačke 1. ovog rješenja od opšteg interesa, te da se u te svrhe može pristupiti

ustanovljenju služnosti na tom zemljištu i u tački 3. dispozitiva rješenja konstatovano da korisnik ustanovljene služnosti stiče pravo na nekretnini iz tačke 1. ovog rješenja nakon pravosnažnosti istog. To rješenje tužitelj je primio 23.12.2004. g., a na isto je stavljena klauzula pravosnažnosti sa danom 29.10.2004. g. iz čega nužno proizilazi da tužitelj nije učestvovao u ovom postupku, što pravilno konstatuje prvostepeni sud, iako tuženi u osporenom rješenju (bez uporišta u stanju spisa i suprotno postojećim dokazima o prijemu rješenja od strane tužitelja) smatra da je tužitelju omogućeno učešće u postupku.

U takvoj situaciji tužitelj je, nesporno, imao mogućnost da traži obnovu postupka iz razloga propisanih tačkom 9. člana 246. Zakona o upravnom postupku - nije mu data mogućnost da učestvuje u postupku (a što on nije učinio u zakonskom roku od 30 dana od dana dostavljanja rješenja), ali, suprotno stanovištu prvostepenog suda, to nije jedini razlog zbog koga tužitelj može tražiti obnovu postupka, jer činjenica da nije tražio obnovu postupka zbog onemogućavanja učešća u istom, ne isključuju mogućnost da tužitelj obnovu traži iz drugih razloga, u konkretnom slučaju razloga iz tačke 1. navedenog člana (saznanje za nove činjenice i mogućnost upotrebe novih dokaza).

Za stavljanje prijedloga za obnovu postupka iz ovog zakonskog razloga mjerodavan je momenat saznanja za nove činjenice, odnosno mogućnost da upotrijebi nove dokaze, kako je to propisano u članu 249. stav 1. tačka 1. Zakona o upravnom postupku i rok za podnošenje

prijedloga za obnovu postupka u ovom slučaju teče od momenta od koga je stranka mogla iznijeti nove činjenice, odnosno upotrijebiti nove dokaze. U takvoj bi situaciji, obzirom da tužitelj kao momenat saznanja navodi 14.09.2009. g., prijedlog predat na PTT službu 14.10.2009. g., a kod prvostepenog organa primljen 15.10.2009. g. (što uopšte ne konstatuju ni upravni organi, ni prvostepeni sud) bio blagovremen, ako je podnesen unutra objektivnog roka, a što obzirom na 23.12.2004. g., kao datum prijema rješenja od strane tužitelja, u konkretnom slučaju jeste.

Kod ocjene blagovremenosti ovog datuma i upravni organi i sud zauzimaju pogrešan stav, vezujući subjektivni rok samo za momenat prijema rješenja (posebno prvostepeni sud koji smatra da se na tužitelja ni na koji način ne može odnositi objektivni rok.)

Naime, odredbom člana 249. stav 1. tačka 1. Zakona o upravnom postupku propisano je da stranka može tražiti obnovu postupka u roku od 30 dana u slučaju iz člana 246. tačka 1. – od dana kada je stranka mogla iznijeti nove činjenice, odnosno upotrijebiti nove dokaz, a stavom 3. navedenog člana i Zakona propisano je da se nakon proteka roka od pet godina od dostavljanja konačnog rješenja stranci (objektivni rok) obnova ne može tražiti, niti se može pokrenuti po službenoj dužnosti (osim izuzetaka propisanih u stavu 4. koji se odnose na razloge navedene u članu 246. tačka 2., 3. i 5. o kojim se u konkretnoj situaciji ne radi).

Imajući u vidu citirane zakonske odredbe proizilazi da je tužitelj (koji je konačno rješenje od 29.09.2004. g. primio 23.12.2004. g., a nakon saznanja dana 14.09.2009. g., prijedlog predao na PTT službu dana 14.10.2009. g.) u subjektivnom roku od 30 dana (a unutar objektivnog roka od 5 godina od dana prijema konačnog rješenja) podnio prijedlog za obnovu postupka, a da su u rješenjima upravnih organa i presudom prvostepenog suda ove okolnosti pogrešno cijenjene.

Međutim, kako tužitelj kao razlog za obnovu postupka ističe skicu i trasu polaganja optičkog fiber kabla, imajući u vidu dispozitiv rješenja od 29.09.2004. g., ne može se prihvatiti da se radi o novim činjenicama, pa je u tom dijelu ispravno stanovište tuženog da se ne radi o

novoj činjenici u smislu naprijed citirane odredbe člana 246. tačka 1. Ovo iz razloga jer skica nije sastavni dio rješenja od 29.09.2004. g. (kojim je okončan postupak čija se obnova traži), a samo u slučaju da je skica sastavni dio rješenja i da je tužitelj navedenog datuma (14.09.2009. g.) saznao za postojanje druge skice i druge trase, tada bi se moglo raditi o novoj činjenici, pri čemu je, obzirom na protek vremena, te izvršeno polaganja kabla, upitan momenat saznanja za novu trasu tek nakon izvršenog uvida u spis dana 14.10.2009. g.. Ali, kako skica nije sastavni dio rješenja, to se ne radi o novoj činjenici, čime tužitelj nije učinio vjerovatnim okolnosti na kojim temelji svoj prijedlog, pa je njegov prijedlog svakako trebalo odbaciti u skladu sa odredbom člana 253. stav 1. Zakona o upravnom postupku.

Što se tiče navoda zahtjeva za vanredno preispitivanje sudske presude kojim tužitelj osporava pravilnost presude zbog nepotpuno i nepravilno utvrđenog činjeničnog stanja isti ne mogu biti predmet razmatranja ovog Suda budući je odredbom člana 41. stav 4. Zakona o upravnim sporovima izričito propisano da se zahtjev za vanredno preispitivanje ne može podnijeti zbog povrede pravila postupka koja se odnosi na pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje.

Obzirom na izneseno ovaj Sud je i ostale navode zahtjeva ocijenio neosnovanim, pa je primjenom člana 46. stav 1. Zakona o upravnim sporovima, odlučio kao u izreci ove presude.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj 07 0 U 007093 15 Uvp od 23.08.2018. g.)

<----->

O PRAVIMA NA NAKNADU PO ODREDBAMA OVOGA ZAKONA (LIČNA INVALIDNINA I DR.), PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI IZVRŠAVA NADLEŽNI PRVOSTEPENI ORGAN.

Iz obrazloženja:

Presudom Kantonalnog suda u Mostaru broj: 07 0 U 009748 14 U od 23.02.2016. g., djelimično je uvažena tužiteljeva tužba (stav I izreke presude), poništeno rješenje broj: UP-II-03-41-770/13 od 25.12.2013. g. tuženog Federalnog ministarstva za pitanja branilaca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata Sarajevo, kao i prvostepeni zaključak Službe za opću upravu i društvene djelatnosti Općine Neum, broj: UPI 03-43-526/07 od 06.12.2013. g. (stav II izreke presude) i stavom III izreke presude upravna stvar riješena na način da je na osnovu rješenja Službe za opću upravu i društvene djelatnosti Općine Neum, broj: UP/I-03-43-526/07 od 01.10.2007. g., na koje je Ministarstvo za pitanja branitelja Hercegovačko-neretvanskog kantona Mostar dalo saglasnost pod brojem: 12-43-02-478/07 od 30.09.2008. g. i koje je postalo izvršno, obavezana Federacija Bosne i Hercegovine Vlada Federacije Bosne i Hercegovine Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata Sarajevo da tužitelju isplati novčanu tražbinu na ime neisplaćene mjesečne invalidnine u iznosima od po =234,88 KM mjesečno, počev od 01.12.2010. g. sa zakonskom zateznom kamatom počev od dospijeca svakog pojedinog obroka, pa do isplate, s tim da svaki pojedini obrok dospijeva najkasnije do 10-tog u mjesecu i sve dospjele obroke je dužan platiti odjednom u roku od 30 dana od dana pravomoćnosti presude, a sve buduće isplate nakon pravomoćnosti presude koje dospijevaju najkasnije do 10-tog u mjesecu isplaćivati u iznosu od =234,88 KM sve dok se ne promijene okolnosti ostvarivanja prava, kao i platiti troškove izvršnog postupka sa zakonskom zateznom kamatom počev od donošenja ove presude

pa do isplate, te stavom IV izreke presude određeno izvršenje zapljenom i prijenosom novčanih sredstava koja se vode na transakcijskim računima Federacije Bosne i Hercegovine Vlade Federacije Bosne i Hercegovine Federalnog ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata Sarajevo, putem Federalnog ministarstva finansija Sarajevo, otvorenim kod Union Banke d.d. Sarajevo broj: 102 050 000 010 2139, broj: 102 050 000 010 2236 i broj: 102 050 000 010 6795 i drugih računa tuženog otvorenih kod poslovne banke, zajedno sa troškovima postupka na račun punomoćnika tužitelja, sa naznakom „isplate za Menalo Natka“. Stavom V izreke presude obavezan je tuženi organ da tužitelju isplati troškove postupka u ukupnom iznosu od =2.888,00 KM, sve u roku od 30 dana od dana donošenja ove presude i pod prijetnjom izvršenja, te je u stavu VI izreke presude tužitelj odbijen sa preostalim dijelom tužbenog zahtjeva.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje sudske odluke Federalno pravobranilaštvo Sarajevo pobija presudu Kantonalnog suda u Mostaru iz razloga povrede federalnog zakona navodeći da rješenje Službe za opću upravu i društvene djelatnosti Općine Neum, broj: UP/I-03-43-526/07 od 01.10.2007. g. nije postalo konačno u upravnom postupku iz razloga što nadležni kantonalni organ u postupku revizije nije pribavio nalaz i mišljenje Revizione ljebarske komisije. Uz pozivanje na odredbu člana 46. u vezi sa članom 21. stav 5. i 6. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica, istaknuto je da je postupanje suda suprotno tački 1. Uputstva o primjeni člana 52. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica, kojim je propisano da se u svim predmetima lične invalidnine u postupku zakonske revizije obavezno pribavlja nalaz i mišljenje revizione ljebarske komisije, a tačkom 4. istog Uputstva da u slučaju kada je nalaz i mišljenje dat po proteku roka iz člana

41. stav 4. citiranog Zakona, a bude drugačiji u odnosu na prvostepeni nalaz i mišljenje, isti će predstavljati razlog za obnovu postupka u smislu odredbe člana 52. stav 1. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica, zbog čega, kako je navedeno, prvostepeno rješenje nije

moglo postati pravosnažno i izvršno, posebno ne primjenom člana 275. stav 1. Zakona o upravnom postupku, a odredbe ovog Zakona se primjenjuju samo ukoliko posebnim zakonom nisu regulisana pitanja koja se tiču postupka, a u konkretnom slučaju Zakon o pravima branilaca i članova njihovih porodica predstavlja materijalni propis, pa je odredba člana 41. stav 1. prioriteta u odnosu na odredbe Zakona o upravnom postupku. Zbog svega navedenog predloženo je da se zahtjev za vanredno preispitivanje uvaži, presuda preinači i tužba odbije.

U odgovoru na zahtjev za vanredno preispitivanje tužitelj je, po punomoćniku, predložio da se isti odbije kao neosnovan.

Ovaj Sud je na osnovu člana 45. Zakona o upravnim sporovima ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" broj: 9/05) ispitao zakonitost pobijane presude u granicama zahtjeva i povrede propisa iz člana 41. tog Zakona, pa je odlučio kao u izreci presude iz slijedećih razloga:

Prema stanju spisa predmeta tužitelj je dana 06.11.2013. g., prvostepenom organu podnio zahtjev za donošenje zaključka o dozvoli izvršenja rješenja tog organa broj: UP/I-03-43-526/07 od 01.10.2007. g., kojim mu je priznato svojstvo ratnog vojnog invalida V grupe sa 70% vojnog invaliditeta, trajno počev od 01.07.2007. g., sa pravom na ličnu invalidninu u mjesečnom novčanom iznosu od =234,88 KM. Odlučujući o podnesenom zahtjevu prvostepeni organ je donio zaključak od 06.12.2013. g. kojim je zahtjev odbačen kao preuranjen, uz obrazloženje da je predmet u skladu sa uputama iz sudske presude proslijeđen Ministarstvu za pitanja branitelja Mostar, zbog čega nema uslova za pokretanje postupka po tužiteljevom zahtjevu.

Odlučujući o tužiteljevoj žalbi izjavljenoj protiv zaključka prvostepenog organa, tuženi organ je istu odbio kao neosnovanu, a u obrazloženju osporenog rješenja pozvao se na član 41. stav 1., 46., 47. stav 3. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Službene novine Federacije BiH" broj: 33/04, 56/05, 70/07, 9/10 i 90/17), te tačku 1. Uputstva o primjeni člana 52. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Službene novine Federacije BiH", broj: 77/08) navodeći da se u pogledu pravosnažnosti i izvršnosti rješenja nikako ne mogu primijeniti odredbe Zakona o upravnom postupku iz razloga što se radi o pitanjima koja su regulisana posebnim odredbama Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica. U obrazloženju osporenog rješenja tuženi organ se pozvao i na tačku 4. Uputstva o primjeni člana

52. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica („Službene novine Federacije BiH“, broj: 77/08), cijeneći da prvostepeno rješenje ne može postati pravosnažno i izvršno (ni u kom slučaju) bez pribavljanja nalaza i mišljenja revizije ljekarske komisije, a u slučaju da nalaz i mišljenje pomenute komisije bude identičan nalazu i mišljenju prvostepene ljekarske komisije pravno dejstvo priznatih prava teče od prvog dana narednog mjeseca od dana podnošenja zahtjeva, kako je to propisano članom 32. stav 1. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica, pa je na osnovu navedenog propisa cijenjeno da je žalba neosnovana.

Odlučujući o podnesenoj tužbi prvostepeni sud je konstatovao da je rješenje Službe za opću upravu i društvene djelatnosti Općine Neum, broj: UP/I-03-43-526/07 od 01.10.2007. g., čije se izvršenje traži, rješenje o pravu na ličnu invalidninu, odnosno na novčanu naknadu koju provodi prvostepeni organ; da nadležni kantonalni organ shodno članu 41. Zakona o pravima

branilaca i članova njihovih porodica nije izvršio reviziju u roku od tri mjeseca od dana prijema predmeta, niti je uputio tužitelja na nove ljekarske preglede, a to nije učinio ni do dana donošenja presude, pa je prvostepeno rješenje od 01.10.2007. g. postalo pravosnažno i izvršno dostavljanjem dopisa Ministarstva za pitanja branitelja HNK Mostar broj: 12-43-02-478/07 od 30.09.2008. g. prvostepenom organu i tužitelju, u kome se oni obavještavaju da se smatra da je na prvostepeno rješenje navedeni broj od 01.10.2007. g. data saglasnost, jer je protekao rok za reviziju tog rješenja, kako to propisuje član 41. stav 4. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica; da je taj dopis tužitelj je primio dana 15.12.2008. g. i od tog datuma prvostepeno rješenje od 01.10.2007. g. postalo je pravosnažno i izvršno i bez pribavljanja mišljenja revizione ljekarske komisije i to svojstvo navedenog rješenja traje sve dok se, eventualno, putem nekog vanrednog pravnog sredstva spomenuto rješenje ne izmijeni, ukine ili poništi, zbog čega je cijenio osnovanim tužbene navode tužitelja da su ispunjeni uslovi da se navedeno rješenje od 01.10.2007. g., kao konačno i pravosnažno, izvrši administrativnim putem pljenidbom novčanih sredstava s računa tuženika, te odlučio kao u izreci pobijane presude, ali obzirom na odredbu člana 35. stav 4. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica kojom je propisano da mjesečna novčana primanja, prema ovom Zakonu, zastarijevaju u roku od tri g. od dana dospelosti posljednje isplate, budući je tužitelj zahtjev za donošenje zaključka o dozvoli izvršenja prvostepenog rješenja od 01.10.2007. g. podnio dana 06.11.2013. g., priznao pravo na isplatu zaostalih iznosa lične invalidnine počev od 01.12.2010. g., a ne od 01.07.2007. g., kako je to tužitelj tražio u podnesenoj tužbi, što je razlog djelimičnom uvažavanju tužbe.

Donošenjem pobijane presude prvostepeni sud nije povrijedio federalni zakon niti pravila federalnog zakona o postupku koja su mogla biti od uticaja na rješenje stvari, zbog čega je, po ocjeni ovog Suda, zahtjev za vanredno preispitivanje neosnovan.

Naime, članom 39. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica propisano je da rješenje o pravima na naknade iz člana 8., 19. i 25. ovog Zakona, po službenoj dužnosti izvršava

nadležni prvostepeni organ (među tim pravima je i pravo na ličnu invalidninu). Članom 53. stav

1. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica propisano je da se u postupku ostvarivanja prava, prema ovom Zakonu, primjenjuju odredbe Zakona o upravnom postupku, ako ovim Zakonom nije drugačije određeno. Članom 41. stav 1. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica propisano je da rješenje kojim je priznato pravo na ličnu invalidninu, dodatak za njegu i pomoć od drugog lica, ortopedski dodatak, porodičnu invalidninu, uvećanu porodičnu invalidninu, doneseno u prvom stepenu podliježe reviziji. U stavu 3. člana 41. navedenog Zakona propisano je da revizija odlaže izvršenje rješenja, a u stavu 4. člana 41. propisano je da ako protiv rješenja prvostepenog organa nije izjavljena žalba, a revizija ne bude izvršena u roku od tri mjeseca od dana kada je kantonalni organ primio predmet, smatra se da je revizija izvršena i da je data saglasnost na rješenje.

U konkretnom slučaju, iz dokaza u spisu predmeta proizilazi da protiv prvostepenog rješenja od 01.10.2007. g. nije izjavljena žalba i da revizija nije izvršena u roku propisanom u članu 41. stav 4. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica, što je potvrđeno i dopisom Ministarstva za pitanja branitelja HNK Mostar broj: 12-43-02-478/07 od 30.09.2008. g. upućenim prvostepenom organu u kome se navodi da se, obzirom na protek roka za reviziju, smatra da je na navedeno prvostepeno rješenje data saglasnost, a na osnovu člana 41. stav 4. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica. Prema tome, ispunjenjem uslova propisanih u članu 41. stav 4. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica prvostepeno rješenje postaje konačno, pravosnažno i izvršno. Kako su navedeni uslovi ispunjeni, to je rješenje Službe za opću upravu i društvene djelatnosti Općine Neum, broj:

UP/I- 03-43-526/07 od 01.10.2007. g. postalo konačno, pravosnažno i izvršno, kako to pravilno zaključuje i prvostepeni sud, te je po tom rješenju prvostepeni organ morao postupiti i vršiti isplatu lične invalidnine tužitelja, odnosno u konkretnom predmetu donijeti zaključak o dozvoli izvršenja.

Neosnovani su navodi iz zahtjeva u kojima se ističe da prvostepeno rješenje ne može postati pravosnažno i izvršno bez pribavljanja nalaza i mišljenja revizione ljekarske komisije, pri tom se pozivajući i na tačku 1. i 4. Uputstva o primjeni člana 52. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica. Ovo iz razloga što je članom 52. stav 1. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica propisano da nalaz i mišljenje ljekarske komisije iz člana 47. stav

3. ovog Zakona može poslužiti kao razlog za obnovu postupka, ako nije upotrijebljen u postupku revizije zbog toga što je dat po proteku roka za reviziju rješenja propisanom u članu 41. ovog Zakona. Dakle, prema članu 52. stav 1. navedenog Zakona obnova postupka u datoj procesnoj situaciji nije obavezna („može poslužiti kao razlog za obnovu postupka“). U tački 1. Uputstva o primjeni člana 52. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica propisano je da je nadležni organ koji vrši reviziju obavezan pribaviti nalaz i mišljenje Revizione ljekarske komisije. U tački 4. Uputstva propisano je da ukoliko nalaz i mišljenje Revizione ljekarske komisije bude dat po proteku roka iz člana 41. stav 4. Zakona, to je isti u smislu odredbe člana 52. stav 1. Zakona osnov za obnovu postupka u odnosnoj upravnoj stvari ukoliko je Reviziona komisija dala drugačiji nalaz i mišljenje u odnosu na nalaz i mišljenje Prvostepene ljekarske komisije. Iako je tačkom 4. Uputstva, kao podzakonskog akta, izmijenjen član 52. stav 1. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica, te Uputstvom kao podzakonskim aktom određena posebna pravila upravnog postupak, što je u suprotnosti sa članom 2. Zakona o upravnom postupku (posebna pravila upravnog postupka mogu se odrediti samo zakonom) ne može se u naznačenim propisima naći pravni osnov za zaključak da prvostepeno rješenje ne može postati pravosnažno i izvršno bez pribavljanja nalaza i mišljenja revizione ljekarske komisije. Ako bi se prihvatilo navedeno pravno stanovište, onda bi prema tom stanovištu, prvostepeno rješenje za koje se utvrdi da postupak koji je okončan tim

rješenjem, a da postoje zakonom propisani razlozi za obnovu tog postupka, to rješenje postalo konačno i izvršno tek kada se u obnovljenom postupku donese novo rješenje, što je suprotno, kako citiranim odredbama Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica, tako i odgovarajućim odredbama Zakona o upravnom postupku (član 246. tog Zakona), jer je obnova postupka vanredno pravno sredstvo (vanredni pravni lijek) i preduzima se u postupcima koji su završeni rješenjima koja su postala konačna u upravnom postupku (a ta rješenja su i izvršna). Ta rješenja su konačna i izvršna sve dok se u obnovljenom postupku ne zamijene novim rješenjem, odnosno rješenjem donesenim u obnovljenom postupku prijašnja konačna rješenja ukinu ili ponište.

Imajući u vidu izneseno ovaj Sud je primjenom člana 46. stav 1. Zakona o upravnim sporovima, odlučio kao u izreci ove presude.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj 07 0 U 009748 16 Uvp od 29.08.2019. g.)

<----->

Član 8. Zakona o upravnim sporovima

AKT O DODJELI STANA NIJE UPRAVNI AKT, PA SE PROTIV NJEGA I NE MOŽE VODITI UPRAVNI SPOR.

Iz obrazloženja:

Presudom Kantonalnog suda u Bihaću broj: 01 0 U 010886 15 U od 16.05.2016. g., ispravljenom rješenjem broj 01 0 U 010886 16 U od 30.06.2016. g., odbijena je tužiteljeva tužba podnesena protiv zaključka tuženog, broj i datum navedeni u uvodu ove presude, kojim je obustavljen postupak za rješavanje po zahtjevu za dodjelu stana tužitelju, po Oglasu za dodjelu stanova MUP USK Bihać, broj: 05-01/03-23-8/12 od 09.07.2013. g.. Navedeni Zaključak ispravljen je zaključkom tuženog broj: 05-01/03-23-41/4-F&J; od 08.02.2016. g. u uvodu i to u datumu izrade, tako da umjesto datuma 30.12.2014.g., treba da stoji 30.12.2015.g..

Podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje sudske odluke tužitelj je, po punomoćniku, osporio zakonitost i pravilnost pobijane presude zbog povrede odredbi postupka i povrede prava na pristup sudu, odnosno državnom organu iz člana 6. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda navodeći da obrazloženje presude nije sačinjeno u skladu sa odredbom člana 191. stav 4. Zakona o parničnom postupku, te da je u suprotnosti sa članom 31. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku, a ove odredbe se trebaju primijeniti shodno članu 55. Zakona o upravnim sporovima i to iz razloga što obrazloženje ne sadrži navođenje činjenica koje su utvrđene, niti ocjenu dokaza, pa ovakva odluka bez obrazloženja predstavlja povredu prava na pristup sudu, odnosno državnom organu iz člana 6. Evropske konvencije, a nije sačinjena u skladu sa odredbama Zakona o upravnim sporovima i navedenog Zakona o parničnom postupku, pa je zbog svega navedenog predložio da Vrhovni sud uvaži zahtjev za vanredno preispitivanje pobijane presude Kantonalnog suda u Bihaću i predmet vrati tom sudu na ponovno odlučivanje.

U odgovoru na zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke tuženi je predložio da se isti odbije kao neosnovan.

Ovaj Sud je na osnovu člana 45. Zakona o upravnim sporovima ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" broj 9/05) ispitao zakonitost pobijane presude u granicama zahtjeva i povrede propisa iz člana 41. stav 2. tog Zakona, pa je, cijeneći da je zahtjev osnovan, odlučio kao u izreci presude iz slijedećih razloga :

Iz činjeničnog stanja utvrđenog u toku upravnog postupka (čiju potpunost i pravilnost ovaj Sud u skladu sa članom 41. stav 4. Zakona o upravnim sporovima nije ni mogao cijeniti povodom podnesenog zahtjeva tužitelja za vanredno preispitivanje pobijane presude) proizilazi da je prvostepeni organ formirao Drugostepenu komisiju za dodjelu stanova MUP-a USK Bihać, kojoj je Prvostepena komisija za dodjelu stanova dostavila odluku Ministra MUP-a USK Bihać, broj: 05-01-23-25/15 od 15.10.2015. g. kojom je poništen Oglas za podnošenje zahtjeva za dodjelu stanova u Bihaću, broj: 05-01/03-23-8/12 od 09.07.2013. g. iz razloga što stanovi koji su trebali biti predmetom dodjele nisu uknjiženi u Knjizi položenih ugovora kao vlasništvo MUP USK-a Bihać, zbog čega je utvrđeno je da više nema pravno-zakonskog osnova za dalje vođenje upravnog postupka po zahtjevu tužitelja od 05.08.2013. g., pa je osporenim zaključkom tuženog obustavljen postupak za rješavanje po zahtjevu za dodjelu stana tužitelju, po Oglasu za dodjelu stanova MUP USK Bihać, broj: 05-01/03-23-8/12 od 09.07.2013. g..

Nakon što je tužitelj pokrenuo upravni spor pred prvostepenim sudom, taj sud je prilikom odlučivanja po tužbi cijenio da je odluka tuženog organa pravilno donesena jer je poništenjem Oglasa za dodjelu stanova prestao zakonski razlog za dalju proceduru oko dodjele stanova, a samim tim i razlog za vođenje upravnog postupka, zbog čega je tužiteljevu tužbu odbio kao neosnovanu pobijanom presudom, koja je u dijelu označenja broja predmeta i broja osporenog akta (čemu se, pored ostalog, prigovara u zahtjevu za vanredno preispitivanje), ispravljena kasnije donesenim rješenjem.

Po ocjeni ovog Suda ovakvo pravno stanovište prvostepenog suda nije pravilno, pa je pri donošenju pobijane odluke došlo do povrede federalnog zakona koja je mogla uticati na rješenje ove upravne stvari. U smislu odredbe člana 8. Zakona o upravnim sporovima upravni spor se može voditi samo protiv upravnog akta (stav 1.), a upravni akt u smislu ovog Zakona, jeste akt kojim nadležni organ iz člana 4. ovog Zakona, rješava o izvjesnom pravu ili obavezi pojedinca ili pravnog lica u nekoj upravnoj stvari (stav 2.). Iz citirane zakonske odredbe proizilazi da se upravni spor može voditi samo protiv upravnog akta i da je upravni akt onaj akt koji ispunjava sve elemente navedene u ovom članu, a ti elementi su: donosilac upravnog akta (organi uprave ili upravne ustanove Federacije i kantona, gradonačelnik i općinski načelnik i gradske i općinske službe za upravu, kao i institucije koje imaju javna ovlaštenja kad u vršenju tih javnih ovlaštenja rješavaju u upravnim stvarima), rješavanje nadležnih organa na osnovu autorativnih ovlaštenja koja su im data na osnovu propisa, te konkretnost i pravno dejstvo, tj. da se tim aktom rješava o izvjesnom pravu ili obavezi pojedinca ili pravnog lica, i na kraju da se radi o upravnoj stvari. U konkretnom slučaju osporeni akt donesen je u postupku dodjele stana, pa se ne radi o upravnom aktu donesenom u upravnom postupku. Naime, u postupku dodjele stana ne rješava se o izvjesnom pravu ili obavezi tužitelja u nekoj upravnoj stvari, već je to akt raspolaganja vlasnika stana, pa kako akti koji se donose u postupku dodjele stana nisu upravni akti, to ni osporeni zaključak tuženog ne može biti upravni akt, a što prvostepeni sud nije pravilno cijenio prilikom donošenja pobijane presude.

Iz svega navedenog proizilazi da u konkretnom slučaju nisu ispunjene zakonske pretpostavke za pokretanje upravnog spora, pa je prvostepeni sud primjenom odredbe člana 25. stav 1. tačka

2. Zakona o upravnim sporovima trebao tužbu odbaciti, a kako to nije učinio, to je pri

donošenju pobijane odluke došlo do povrede federalnog zakona, pa je ovaj Sud na osnovu člana

46. stav 2. Zakona o upravnim sporovima uvažio zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke, te prvostepenu presudu preinačio i riješio kao u izreci ove presude.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj 01 0 U 010886 16 Uvp od 17 01.2019. g.)

<----->

Član II/3.e Ustava Bosne i Hercegovine

Član 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih Sloboda

POSTOJI KRŠENJE PRAVA NA PRAVIČNO SUĐENJE IZ ČLANA II/3.e USTAVA BOSNE I HERCEGOVINE I ČLANA 6. STAV 1. EVROPSKE KONVENCIJE ZA ZAŠTITU LJUDSKIH PRAVA I OSNOVNIH SLOBODA KADA PRVOSTEPENI SUD NA ARBITRARAN NAČIN BEZ DOVOLJNO JASNIH RAZLOGA O RELEVANTNIM ČINJENICAMA I BEZ NAVOĐENJA MATERIJALNO PRAVNIH ODREDBI DONESE SVOJU ODLUKU.

Iz obrazloženja:

Presudom Kantonalnog suda u Bihaću, broj: 01 0 U 005794 12 U od 24.01.2012. g., odbijena je kao neosnovana tužba tužitelja (te odbijen njegov zahtjev da mu tuženi naknadi troškove sastava tužbe za zastupanje po punomoćniku advokatu u iznosu od 280,80 KM kao i prijedlog za oslobađanje od plaćanja sudske takse na tužbu i presudu u ukupnom iznosu od 100,00 KM) podnesena protiv osporenog rješenja tuženog organa, broj i datum navedeni u uvodu ove presude, kojim je odbijena njegova žalba izjavljena protiv prvostepenog rješenja Ministarstva za pitanja boraca i ratnih vojnih invalida Unsko-sanskog kantona Bihać-Odjeljenja za boračko-invalidsku zaštitu Bihać, broj: 12/2-41-3-2398/08 od 08.03.2011. g.. Tim prvostepenim rješenjem je odbijen zahtjev tužitelja za donošenje rješenja o

priznavanju prava na ličnu invalidninu i izuzetno materijalno obezbjeđenje, a vezano za neisplaćene invalidnine pretvorene u certifikate i izuzetno materijalno obezbjeđenje za period od 01.06.1996. g. do 31.03.1999. g., kao neosnovan.

Tužitelj pobija navedenu presudu Kantonalnog suda u Bihaću podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje sudske odluke jer su postupanjem organa uprave, koje je prvostepeni sud ocijenio zakonitim, povrijeđena njegova ustavom zagarantovana prava, a povrijeđen je i niz odredbi Zakona o upravnom postupku. Ističe da je traženo donošenje rješenja usklađenog sa uvjerenjem prema odredbama Zakona o upravnom postupku, a ne isplatu potraživanja pa je pogrešno primjenjeno materijalno pravo. Smatra da nisu utvrđena njegova potraživanja jer još nije doneseno rješenje, pa rok zastare nije ni počeo teći. Ni Kantonalni sud u Bihaću nije cijenio najrelevantniju okolnost da nije tražio isplatu potraživanja nego je zahtjevom tražio donošenje rješenja usklađenog sa uvjerenjem, po kojem nikada nije postupljeno. Predlaže da se zahtjev uvaži, pobijana odluka Kantonalnog suda u Bihaću ukine i predmet vrati tom sudu na ponovno odlučivanje ili da se pobijana presuda preinači, tužba uvaži i poništi osporeno rješenje.

U odgovoru na zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke tuženi je predložio da se isti odbije kao neosnovan.

Ovaj sud je na osnovu člana 45. Zakona o upravnim sporovima ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj: 9/05) ispitao zakonitost pobijane presude u granicama zahtjeva i povrede propisa iz člana 41. stav 2. tog zakona, pa je odlučio kao u izreci presude iz slijedećih razloga:

Podneskom od 10.07.2008. g., koji je tužitelj označio kao „zahtjev za donošenje rješenja“ zahtjevaio je da organ uprave donese rješenje prema izdatom uvjerenju Kantonalnog ministarstva za pitanja boraca i ratnih vojnih invalida, Odjeljenje za boračko invalidsku zaštitu Bihać broj 12/2-41-7-1031/2008 od 22.04.2008. g. kojim je potvrđeno da se tužitelj nalazi na evidenciji obračuna usklađene a neisplaćene lične invalidnine za period od 01.06.1996. do 31.03.1999. g. u ukupnom iznosu od 5.509,00 KM, a ta sredstva da su pretvorena u certifikate, kao i da izuzetno materijalno obezbjeđenje nije isplaćeno za period od 01.08.1998. do 31.03.1999. g. u iznosu od 2.056,00 KM, o čemu će se po Naredbi broj 03-02-280/99 taj dug naknadno rješavati.

Prvostepeni organ je rješenjem broj 12/2-41-3-2398/08 od 08.03.2011. g. zahtjev tužitelja odbio kao neosnovan, iz razloga što mu je po pravomoćnim i konačnim rješenjima već priznato pravo na ličnu invalidninu i na izuzetno materijalno obezbjeđenje i što su mu tražene isplate već izvršene u protiv vrljednosti u vidu certifikata. Tuženi organ je, odlučujući o podnesenoj žalbi tužitelja izjavljenoj protiv prvostepenog rješenja, osporenim rješenjem istu odbio kao neosnovanu, a prvostepeni sud, odlučujući o podnesenoj tužbi, rješenja nadležnih organa ocijenio kao pravilna i na zakonu zasnovana, radi čega je pobijanom presudom tužbu tužitelja kao neosnovanu odbio.

Po ocjeni ovog suda podnesak tužitelja od 10.07.2008. g. je nerazumljiv i nepotpun, odnosno nije sačinjen u skladu sa odredbama člana 66. Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", br. 2/98 i 48/99) da bi se po njemu uopšte moglo postupati, pa je prvostepeni organ u skladu sa odredbom člana 67. istoga zakona trebao pozvati tužitelja da se jasno izjasni šta zahtjeva svojim podneskom, a ne da on sam cijeni šta je tužitelj tim podneskom tražio. Ovo tim prije što uvjerenje o određenim činjenicama iz službene evidencije, na koje se poziva tužitelj u svome podnesku, u smislu člana 169. stav 1. citiranog zakona, predstavlja samo uvjerenje o činjenicama o kojima organ vodi službenu evidenciju. Inače, uvjerenja su samo jedno od dokaznih sredstava na osnovu kojih se u upravnom postupku donosi rješenje, tako da se nije moglo podneskom tražiti donošenje

rješenja (čiji ni dispozitiv nije preciziran) usklađenog isključivo sa izdatim uvjerenjem, a da se stranka jasno ne izjasni u kojem postupku traži da se to uvjerenje koristi, odnosno koja prava traži da joj se priznaju i u daljem postupku cijeni da li je o tim pravima već odlučeno konačnim ili pravosnažnim rješenjima. Ako se ne utvrdi prava priroda tužiteljevog podneska samo uvjerenje ne može biti osnov za donošenje određenog rješenja, pa samim tim ni rješenja "usklađenog sa predmetnim uvjerenjem od 22.04.2008. g. ".

Prema tome u konkretnoj stvari organi uprave nisu mogli rješavati o navedenom podnesku tužitelja (smatrajući ga zahtjevom za donošenje rješenja kako je to navedeno u dispozitivu prvostepenog rješenja), koji nije bio jasan i određen, to su postupili protivno odredbama člana

67. Zakona o upravnom postupku, tako da se prvostepeno i osporeno rješenje, kao i pobijana presuda prvostepenog suda (o odbijanju tužbe iz razloga što osporenim aktom nije povrijeđen zakon na štetu tužitelja) ne mogu ocijeniti pravilnim i na zakonu zasnovanim.

Stoga je ovaj sud na osnovu člana 46. stav 1. i 2. Zakona o upravnim sporovima zahtjev tužitelja uvažio i pobijanu presudu preinačio tako što je tužbu uvažio, osporeno i prvostepeno rješenje poništio i predmet vratio prvostepenom organu na ponovno rješavanje. U ponovnom postupku prvostepeni organ će upotpuniti postupak, odnosno pozvati tužitelja (član 67. Zakona o

upravnom postupku) da uredi podnesak od 10.07.2008. g. prema odredbama materijalnog zakona, tj. precizira ga i tačno naznači šta traži i na osnovu kojih dokaza (u kojem slučaju i predmetno uvjerenje može pridodati kao jedan od dokaza za svoje navode), te o istom odlučiti u skladu sa datim primjedbama ovog suda.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj 01 0 U 008930 15 Uvp od 11.04.2019. g.)

<----->

Član 67. Zakona o upravnom postupku

KADA NIJE JASAN ZAHTJEV STRANKE, ORGAN JE DUŽAN POZVATI STRANKU DA GA POUČI O NJEGOVI PRAVIMA TE UREDI ZAHTJEV I ISTI PRECIZIRA.

Iz obrazloženja:

Presudom Kantonalnog suda u Bihaću, broj: 01 0 U 005794 12 U od 24.01.2012. g., odbijena je kao neosnovana tužba tužitelja (te odbijen njegov zahtjev da mu tuženi naknadi troškove sastava tužbe za zastupanje po punomoćniku advokatu u iznosu od 280,80 KM kao i prijedlog za oslobađanje od plaćanja sudske takse na tužbu i presudu u ukupnom iznosu od 100,00 KM) podnesena protiv osporenog rješenja tuženog organa, broj i datum navedeni u uvodu ove presude, kojim je odbijena njegova žalba izjavljena protiv prvostepenog rješenja Ministarstva za pitanja boraca i ratnih vojnih invalida Unsko-sanskog kantona Bihać-Odjeljenja za boračko-invalidsku zaštitu Bihać, broj: 12/2-41-3-2398/08 od 08.03.2011. g.. Tim prvostepenim rješenjem je odbijen zahtjev tužitelja za donošenje rješenja o priznavanju prava na ličnu invalidninu i izuzetno materijalno obezbjeđenje, a vezano za neisplaćene invalidnine pretvorene u certifikate i izuzetno materijalno obezbjeđenje za period od 01.06.1996. g. do 31.03.1999. g., kao neosnovan.

Tužitelj pobija navedenu presudu Kantonalnog suda u Bihaću podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje sudske odluke jer su postupanjem organa uprave, koje je prvostepeni sud ocijenio zakonitim, povrijeđena njegova ustavom zagarantovana prava, a povrijeđen je i

niz odredbi Zakona o upravnom postupku. Ističe da je traženo donošenje rješenja usklađenog sa uvjerenjem prema odredbama Zakona o upravnom postupku, a ne isplatu potraživanja pa je pogrešno primjenjeno materijalno pravo. Smatra da nisu utvrđena njegova potraživanja jer još nije doneseno rješenje, pa rok zastare nije ni počeo teći. Ni Kantonalni sud u Bihaću nije cijenio najrelevantniju okolnost da nije tražio isplatu potraživanja nego je zahtjevom tražio donošenje rješenja usklađenog sa uvjerenjem, po kojem nikada nije postupljeno. Predlaže da se zahtjev uvaži, pobijana odluka Kantonalnog suda u Bihaću ukine i predmet vrati tom sudu na ponovno odlučivanje ili da se pobijana presuda preinači, tužba uvaži i poništi osporeno rješenje.

U odgovoru na zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke tuženi je predložio da se isti odbije kao neosnovan.

Ovaj sud je na osnovu člana 45. Zakona o upravnim sporovima ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj: 9/05) ispitao zakonitost pobijane presude u granicama zahtjeva i povrede propisa iz člana 41. stav 2. tog zakona, pa je odlučio kao u izreci presude iz slijedećih razloga:

Podneskom od 10.07.2008. g., koji je tužitelj označio kao „zahtjev za donošenje rješenja“ zahtijevao je da organ uprave donese rješenje prema izdatom uvjerenju Kantonalnog ministarstva za pitanja boraca i ratnih vojnih invalida, Odjeljenje za boračko invalidsku zaštitu Bihać broj 12/2-41-7-1031/2008 od 22.04.2008. g. kojim je potvrđeno da se tužitelj nalazi na evidenciji obračuna usklađene a neisplaćene lične invalidnine za period od 01.06.1996. do 31.03.1999. g. u ukupnom iznosu od 5.509,00 KM, a ta sredstva da su pretvorena u certifikate, kao i da izuzetno materijalno obezbjeđenje nije isplaćeno za period od 01.08.1998. do 31.03.1999. g. u iznosu od 2.056,00 KM, o čemu će se po Naredbi broj 03-02-280/99 taj dug naknadno rješavati.

Prvostepeni organ je rješenjem broj 12/2-41-3-2398/08 od 08.03.2011. g. zahtjev tužitelja odbio kao neosnovan, iz razloga što mu je po pravomoćnim i konačnim rješenjima već priznato pravo na ličnu invalidninu i na izuzetno materijalno obezbjeđenje i što su mu tražene isplate već izvršene u protiv vrljednosti u vidu certifikata. Tuženi organ je, odlučujući o podnesenoj žalbi tužitelja izjavljenoj protiv prvostepenog rješenja, osporenim rješenjem istu odbio kao neosnovanu, a prvostepeni sud, odlučujući o podnesenoj tužbi, rješenja nadležnih organa ocjenio kao pravilna i na zakonu zasnovana, radi čega je pobijanom presudom tužbu tužitelja kao neosnovanu odbio.

Po ocjeni ovog suda podnesak tužitelja od 10.07.2008. g. je nerazumljiv i nepotpun, odnosno nije sačinjen u skladu sa odredbama člana 66. Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", br. 2/98 i 48/99) da bi se po njemu uopšte moglo postupati, pa je prvostepeni organ u skladu sa odredbom člana 67. istoga zakona trebao pozvati tužitelja da se jasno izjasni šta zahtjeva svojim podneskom, a ne da on sam cijeni šta je tužitelj tim podneskom tražio. Ovo tim prije što uvjerenje o određenim činjenicama iz službene evidencije, na koje se poziva tužitelj u svome podnesku, u smislu člana 169. stav 1. citiranog zakona, predstavlja samo uvjerenje o činjenicama o kojima organ vodi službenu evidenciju. Inače, uvjerenja su samo jedno od dokaznih sredstava na osnovu kojih se u upravnom postupku donosi rješenje, tako da se nije moglo podneskom tražiti donošenje rješenja (čiji ni dispozitiv nije preciziran) usklađenog isključivo sa izdatim uvjerenjem, a da se stranka jasno ne izjasni u kojem postupku traži da se to uvjerenje koristi, odnosno koja prava traži da joj se priznaju i u daljem postupku cijeni da li je o tim pravima već odlučeno konačnim ili pravosnažnim rješenjima. Ako se ne utvrdi prava priroda tužiteljevog podneska samo uvjerenje ne može biti osnov za donošenje određenog rješenja, pa samim tim ni rješenja "usklađenog sa predmetnim uvjerenjem od 22.04.2008. g. ".

Prema tome u konkretnoj stvari organi uprave nisu mogli rješavati o navedenom podnesku tužitelja (smatrajući ga zahtjevom za donošenje rješenja kako je to navedeno u dispozitivu prvostepenog rješenja), koji nije bio jasan i određen, to su postupili protivno odredbama člana

67. Zakona o upravnom postupku, tako da se prvostepeno i osporeno rješenje, kao i pobijana presuda prvostepenog suda (o odbijanju tužbe iz razloga što osporenim aktom nije povrijeđen zakon na štetu tužitelja) ne mogu ocjeniti pravilnim i na zakonu zasnovanim.

Stoga je ovaj sud na osnovu člana 46. stav 1. i 2. Zakona o upravnim sporovima zahtjev tužitelja uvažio i pobijanu presudu preinačio tako što je tužbu uvažio, osporeno i prvostepeno rješenje poništio i predmet vratio prvostepenom organu na ponovno rješavanje. U ponovnom postupku prvostepeni organ će upotrijebiti postupak, odnosno pozvati tužitelja (član 67. Zakona o upravnom postupku) da uredi podnesak od 10.07.2008. g. prema odredbama materijalnog zakona, tj. precizira ga i tačno naznači šta traži i na osnovu kojih dokaza (u kojem slučaju i predmetno uvjerenje može pridodati kao jedan od dokaza za svoje navode), te o istom odlučiti u skladu sa datim primjedbama ovog suda.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj 01 0 U 005794 12 Uvp od 09.01.2014. g.)

<----->

Član 141.a stav 1. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju

KORISNICI PENZIJE OSTVARENE U DRUŠTVENOM FONDU ZA PENZIJSKO I INVALIDSKO OSIGURANJE, I KOJIMA JE VRŠENA ISPLATA PENZIJE NA TERITORIJI DANAŠNJE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE DO 30.04.1992. GODINE, IMAJU PRAVO NA NASTAVAK ISPLATE PENZIJE KOD NOSIOCA OSIGURANJA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE AKO ISPUNJAVAJU UVJETE PREDVIĐENE PRAVILNIKOM O OSTVARIVANJU PRAVA IZ ČLANA 141.a ZAKONA O PENZIJSKOM I INVALIDSKOM OSIGURANJU.

Iz obrazloženja:

Presudom Kantonalnog suda u Zenici, broj: 04 0 U 007032 14 U od 11.02.2015. g., odbijena je kao neosnovana tužba tužitelja podnesena protiv osporenog rješenja tuženog organa, broj i datum navedeni u uvodu ove presude, kojim je odbijena njegova žalba izjavljena protiv prvostepenog rješenja direktora Kantonalne administrativne službe u Zenici, matični broj: 1139988194 od 15.01.2014. g.. Tim prvostepenim rješenjem je odbijen zahtjev tužitelja za priznavanje prava na isplatu starosne penzije.

Podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje sudske odluke tužitelj je osporio zakonitost i pravilnost pobijane presude pogrešne primjene materijalnog prava i povrede pravila postupka, odnosno zbog povrede Ustava Bosne i Hercegovine i Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i sloboda. Navodi da su presudom prvostepenog suda, kao i odlukama upravnih organa tužitelju povrijeđena prava: na pravično saslušanje, na slobodu kretanja i prebivališta, na pravično suđenje, na imovinu, na zaštitu izbjeglica i raseljenih lica, nediskriminaciju i druga prava. Ističe da je on pravo na starosnu penziju ostvario dana 01.01.1988. g. kod Fonda PIO BiH-Filijala Sarajevo, te da je istu primao sve do 31.03.1992. g., te da je na osnovu toga stekao pravo na penziju na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine, a što mu je zagarantovano Ustavom Bosne i Hercegovine, kao i Aneksima, i Evropskom konvencijom. Navodi da je prema njemu izvršena diskriminacija u odnosu na druga lica koja su ostvarila pravo na starosnu penziju, jer se njegovo već ostvareno pravo ne može ukinuti odlukom nekog upravnog organa, kao i da je stavljen u nepovoljniji položaj u odnosu na lica koja žive na teritoriji R Hrvatske, a o čemu je donesena presuda Evropskog suda za ljudska prava u predmetu Karanović, kao i da tužitelj trpi štetu zbog činjenice da prima manju penziju

u odnosu na onu koju bi primao da nije odbijen njegov zahtjev. Predložio je da se zahtjev uvaži, presuda prvostepenog suda preinači na način da se tužba tužitelja uvaži i tužitelju prizna pravo na isplatu starosne penzije, kao i da mu se nadoknadi šteta na ime manje isplaćene starosne penzije.

Tuženi organ u odgovoru na zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke je predložio da sud isti odbije kao neosnovan.

Ovaj sud je na osnovu člana 45. Zakona o upravnim sporovima ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 9/05) ispitao zakonitost pobijane presude u granicama zahtjeva i povrede propisa iz člana 41. stav 2. tog zakona, pa je odlučio kao u izreci presude iz slijedećih razloga:

Prema podacima iz spisa predmeta proizilazi da je tužitelj dana 04.01.2011. g. podnio zahtjev za priznavanje prava na isplatu starosne penzije kod Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje, navodeći u zahtjevu da je njegovo posljednje osiguranje prije ostvarivanja prava, penzija ostvarena prije 30. aprila 1992. g., bilo na teritoriji sadašnje Federacije BiH, te da mu stoga pripada pravo na isplatu starosne penzije. Nadalje iz stanja spisa u predmetu proizilazi da je tužitelj pozivan da dostavi potrebnu dokumentaciju kako bi organi uprave mogli da rješavaju po njegovom zahtjevu, te da je u postupku u nekoliko navrata odlučivano po zahtjevu tužitelja, kako od strane prvostepenog, tako i od strane drugostepenog organa. Prema stanju spisa u predmetu proizilazi da je tužitelju rješenjem Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske-Filijala Prijedor, broj: 1139988194 od 18.12.1996. g., kao i rješenjem Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske-Filijala Istočno Sarajevo od 01.10.2002. g., kao korisniku starosne penzije tog Fonda, određena visina penzije i isplata iste na teret Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske, a u skladu sa tada važećim propisima Republike Srpske. U daljem postupku je, nakon što je tužitelj ponovo pozvan da dostavi potrebnu dokumentaciju (Obavijest od 19.05.2013. g.), prvostepeni organ donio rješenje od 15.01.2014. g., kojim se zahtjev tužitelja odbija, a iz razloga što tužitelj nije u ostavljenom roku od 30 dana od dana prijema Obavijesti dostavio traženu dokumentaciju, u smislu odredbe člana 141.a) Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju Federacije Bosne i Hercegovine. Tužitelj je protiv tog rješenja izjavio žalbu, pa je tuženi organ donio osporeno rješenje, a rješavajući po tužbi tužitelja podnesenoj protiv osporenog rješenja, prvostepeni sud je donio presudu kojom se tužba odbija, cijeneći da su osporeno i prvostepeno rješenje pravilno i zakonito doneseni, jer tužitelj nije u postupku dokazao da ispunjava uslove iz odredbe člana 141.a) Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno tužitelj nije nikada dostavio dokaz da je bio povratnik iz Republike Srpske u Federaciju Bosne i Hercegovine, odnosno nije dostavio traženo Uvjerenje o statusu povratnika od nadležne općinske službe na području Federacije Bosne i Hercegovine, kao i Uvjerenje o postojanju prijave na zdravstveno osiguranje na području Federacije Bosne i Hercegovine, već da prema stanju spisa proizilazi da je tužitelj iz Republike Srpske odselio u Republiku Srbiju, te da je počev od 16.05.2006. g. prebivalište tužitelja u Republici Srbiji, Savino Selo, ul. Ive Lole Ribara broj 90, a koja adresa je bila naznačena i u tužbi.

Donošenjem pobijane presude prvostepeni sud nije povrijedio federalni zakon ili drugi federalni propis, niti pravila federalnog zakona o postupku koja su mogla biti od uticaja na rješenje stvari, zbog čega se zahtjev tužitelja za vanredno preispitivanje sudske odluke ukazuje neosnovanim.

Naime, odredbom člana 141.a. stav 1. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju Federacije Bosne i Hercegovine (Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 29/98, 49/00, 32/01, 73/05, 59/06, 4/09 i 55/12) propisano je da povratnici iz Republike

Srpske u Federaciju Bosne i Hercegovine koji su bili korisnici penzija ostvarenih u Društvenom fondu za penzijsko i invalidsko osiguranje Bosne i Hercegovine Sarajevo i kojima je isplata penzija vršena na teritoriji današnje Federacije Bosne i Hercegovine do 30. aprila 1992. g., od dana podnošenja zahtjeva imaju pravo na penziju kod nosioca osiguranja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Stavom 2. istog člana je propisano da pravo iz stava 1. ovog člana mogu ostvariti osobe koje su se vratile u Federaciju Bosne i Hercegovine i koje su stekle status povratnika u smislu Zakona o raseljenim osobama i povratnicima u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Odredbom člana 141.b. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju Federacije Bosne i Hercegovine je propisano da će nosilac osiguranja, u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, donijeti Pravilnik kojim će propisati način, postupak i dokumentaciju neophodnu za ostvarivanje prava iz člana 141.a. ovog Zakona.

Odredbom člana 6. stav 1. tačka c) Pravilnika o ostvarivanju prava iz člana 141.a. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju Federacije Bosne i Hercegovine (Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 87/12) je propisano da je podnositelj zahtjeva dužan uz zahtjev priložiti uvjerenje o statusu povratnika od nadležne općinske službe mjesta povratka i točka e) uvjerenje o postojanju prijave na zdravstveno osiguranje na području Federacije Bosne i Hercegovine.

Imajući u vidu naprijed navedeno, odnosno činjenicu da tužitelj nije u toku provedenog postupka, a niti naknadno, dostavio dokaze da ispunjava uslove iz odredbe člana 141.a) Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju Federacije Bosne i Hercegovine, a niti je u svom zahtjevu doveo u sumnju činjenicu da nije povratnik u Federaciju Bosne i Hercegovine, nego je samo navodio da je on ostvario penziju dana 01.01.1988. g. kod Fonda PIO BiH-Filijala Sarajevo, da je istu primao sve do 31.03.1992. g., te da je na osnovu toga stekao pravo na penziju na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine (a što nisu uslovi za sticanje navedenog prava), to je prvostepeni sud pravilno i zakonito postupio kada tužitelju nije priznao pravo na isplatu penzije na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine. Tužitelj se u svom zahtjevu poziva na presudu Karanović protiv Bosne i Hercegovine, ali ovaj sud cijeni da se navedena presuda ne odnosi na konkretan slučaj, jer je tužitelj svoje pravo na isplatu penzije ostvario u Republici Srpskoj, a ne u drugoj državi sa kojom je Bosna i Hercegovina sklopila međudržavni sporazum. Takođe, sud nije usvojio ni navod da je tužitelju ukinuto pravo na penziju, čime je izvršena povreda prava na imovinu, jer se tužitelj opredijelio da svoje pravo na penziju ostvaruje kod Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske, čime je i ostvario svoje pravo na imovinu (penziju).

Radi naprijed navedenog se i ostali navodi zahtjeva za vanredno preispitivanje ukazuju neosnovanim, pa je ovaj sud primjenom člana 46. stav 1. Zakona o upravnim sporovima, odlučio kao u izreci ove presude.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj 04 0 U 007032 15 Uvp od 10.05.2019. g.)

<----->

PRAVNA SHVATANJA UPRAVNOG ODJELJENJA OD 11.03.2020. GODINE

89.1. STAVLJA SE VAN SNAGE PRAVNO SHVATANJE OBJAVLJENO U BILETENU JANUAR-JUNI IZ 2018. GODINE, POD TAČKOM 10, TJ. DONOSIOC OSPORENOG UPRAVNOG AKTA U UPRAVNOM POSTUPKU JE

AKTIVNO LEGTIMISAN ZA PODNOŠENJE ZAHTJEVA ZA VANREDNO PREISPITIVANJE ODLUKE KANTONALNOG SUDA DONESENE U UPRAVNOM SPORU.

89.2. STAVLJA SE VAN SNAGE PRAVNO SHVATANJE OBJAVLJENO U BILTENIMA
1-272007 POD TAČKOM 63 I BROJ: 1-2/2018. POD TAČKOM 63. A U VEZI PRIMJENE ČLANA
301.b. STAV 2. ZPP-A TE SE FIZIČKA I PRAVNA LICA, KOJA NISU ADVOKATI, NE TREBAJU
POZIVATI DA DOSTAVE DOKAZ O POLOŽENOM PRAVOSUDNOM ISPITU.

<----->

Povrat plaćene akcize

Pravo na povrat plaćene akcize prilikom izvoza pripada isključivo uvozniku i/ili proizvođaču
akciznog proizvoda koji je platio poseban porez na promet, pod uslovom da je podnio pismeni
zahtjev i dostavio dokaz o plaćenju akcizi proizvoda koji se izvoze.

Iz obrazloženja:

Oporezivanje prometa određenih vrsta proizvoda posebnim porezom – akcizom, na teritoriji
Bosne i Hercegovine uređeno je Zakonom o akcizama BiH. Akciznim proizvodima se, prema
odredbi člana 4. stav 2. tačka c) ovog Zakona, između ostalog, smatraju i bezalkoholna pića,
na koja se akciza plaća u iznosu od 0,10 KM po litru (čl. 18. Zakona). Nadalje, prema odredbi
člana 22. tačka a) istog Zakona, obaveza obračuna akcize na promet akciznih proizvoda
nastaje u trenutku izdavanja računa proizvođača pri prvoj prodaji ili u trenutku isporuke
proizvoda, ako je isporuka obavljena prije izdavanja računa, a u tom slučaju je poreski
obveznik dužan da plati akcizu u roku od 10 dana po isteku mjeseca u kojem je nastala
obaveza obračuna akcize.

Imajući u vidu da je obveznik plaćanja akcize za proizvode iz člana 4. stav 2. tačka

c) Zakona pravno lice i/ili preduzetnik koji akcizne proizvode uvozi ili proizvodi na teritoriji
BiH, te da proizvođač/uvoznik, da bi ostvario pravo na povrat plaćene akcize mora podnijeti
pismeni zahtjev i dostaviti dokaz o plaćenju akcizi proizvoda koji se izvoze, to u smislu
citiranih propisa, a suprotno stavu tužioca iznesenom u tužbi, ova mogućnost nije data
drugim poreskim obveznicima, već isključivo uvozniku i/ili proizvođaču akciznog proizvoda.
Prema ocjeni ovog Suda, smisao citiranih propisa je da se poreskom obvezniku koji je platio
poseban porez na promet (akcizu), a to je uvoznik i/ili proizvođač akciznog proizvoda,
bezalkoholnog pića u konkretnom slučaju, omogući povrat poreza u visini posebnog poreza
plaćenog za taj akcizni proizvod, u situaciji kada se takvi akcizni proizvodi ponovo izvoze, a
posebni porez pri uvozu je, dakle, obračunat i plaćen.

Kada se radi o uvozu bezalkoholnog pića (akciznog proizvoda) Zakon o akcizama je jasno
definirao da je obveznik plaćanja akcize uvoznik i /ili proizvođač, pa samim tim i pravo na
povrat akcize pripada isključivo ovim licima. Osim toga, podzakonskim aktima je propisana
procedura prema kojoj se poreski obveznik registruje za plaćanje akcize, podnošenjem
posebnog obrasca i prijavom Upravi za indirektno oporezivanje, pa kako u spisu ne postoje
nikakvi dokazi da se tužilac registrovao za plaćanje akcize, niti da je platio, to dodatno ide u
prilog pravilnosti odluke da tužilac nema pravo na povrat akcize u konkretnom slučaju.

(Presuda vijeća Apelacionog odjeljenja Suda BiH broj: S1 3 U 024008 18 Uvp od 19.03.2019.
g.)

<----->

Nejednak tretman učesnika u postupku javne nabavke

Svi oblici pristrasnosti i diskriminatorskog ponašanja, kao i korištenja favoriziranih tehničkih
specifikacija od ugovornog organa su strogo zabranjeni.

Iz obrazloženja:

Iz stanja u spisu proizlazi da je vijeće za upravne sporove postupilo u skladu sa zakonom kada je tužbu tužitelja uvažilo djelimično, i to samo u dijelu koji se odnosi na zahtjev za naknadu troškova žalbenog postupka, i u tom dijelu predmet vratilo na ponovni postupak, dok je u preostalom dijelu odbilo tužbu, te za svoju odluku, suprotno navodima iz zahtjeva, dalo jasne i potpune razloge, koje i ovo vijeće prihvata kao pravilne i na zakonu zasnovane.

Naime, rješavajući po žalbi ponuđača „N.M.“ d.o.o. P. izjavljenoj protiv tenderske dokumentacije broj: 96/17 od jula 2017. g., ugovornog organa M.H. a.d. T. ZP

„R. G.“ a.d. G., u postupku javne nabavke otkopavanje, transport, odlaganje i planiranje otkivke, tuženi je donio osporeno rješenje kojim je usvojio žalbu i poništio tendersku dokumentaciju zajedno sa obavještenjem o nabavci broj: 825-1-3-444-3- 411/17 od 20.07.2017. g.. Razlog za takvu odluku zasnovao je na utvrđenju da je tužitelj – ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji pogrešno odredio rok za prijem i otvaranje ponuda, ali i da pojedine zahtjeve iz tenderske dokumentacije nije uskladio s tržišnim stanjem.

Pobijanom presudom je zaključeno da je tuženi organ pravilno odlučio kada je poništio tendersku dokumentaciju zajedno s obavještenjem o nabavci, a s kojim zaključkom se slaže i apelaciono vijeće.

Ugovorni organ je u Poglavlju I Oglas – Obavještenje o nabavci, tačkom II 6.a. procijenio ukupnu vrijednost ugovora bez PDV-a na iznos od 5.900.000,00 KM, dok je tačkom IV 6. propisao da je rok za prijem ponuda 04.08.2017. g.. Tuženi organ je u tom pravcu i po nalaženju ovog vijeća, pravilno zaključio da je ugovorni organ, postavljanjem roka iz gore navedenog člana tenderske dokumentacije, a koji rok iznosi 15 dana od dana slanja obavještenja o nabavci 20.07.2017. g., direktno povrijedio član 40. Zakona o javnim nabavkama, kojim su određeni redovni rokovi za svaku vrstu postupka javne nabavke i svaki vrijednosni razred javne nabavke.

Navedenim članom 40. stav 1. Zakona o javnim nabavkama („Službeni glasnik BiH“, broj: 39/14) propisano je da je ugovorni organ dužan u otvorenom postupku za vrijednosni razred iz člana 14. stav 2. i 3. ovog zakona utvrditi minimalni rok za prijem ponuda od 45 dana od dana slanja na objavu obavještenja o nabavci na portal javnih nabavki, dok je članom 14. stav 2. tačka c) Zakona o javnim nabavkama utvrđeno da je primjena otvorenog postupka obavezna u slučaju kada je vrijednost nabavke jednaka ili veća od 800.000,00 KM za sektorske ugovorne organe iz člana

5. istog Zakona. Iz navedenog jasno proizilazi da je ugovorni organ neispravno cijenio da se predmetna javna nabavka po svojoj vrijednosti uopće može svrstati pod tačku 14. stav 4. Zakona o javnim nabavkama, pa je samim tim pogrešno primijenio i član 40. stav 3. umjesto stava 1. istog Zakona, kada je rok za prijem ponuda odredio 15, umjesto 45 dana. Dakle, ispravan je zaključak tuženog, da je tužitelj tendersku dokumentaciju broj: 96/17 od jula 2017. g. sastavio u suprotnosti sa Zakonom o javnim nabavkama, zbog čega je opravdano poništio u cijelosti.

Nadalje, ugovorni organ je tenderskom dokumentacijom, tačnije tačkom 4. b) i 4. B)

– tehnička i profesionalna sposobnost ponuđača, izričito propisao minimalnu raspoloživu kadrovsku osposobljenost i tehničku opremljenost, između ostalog da ponuđači moraju imati minimalno 60 vozača dampera, kao i minimalno 20 dampera stalno raspoloživih. Na taj način, postavljanje citiranog uslova iz tačke 4. tenderske dokumentacije, ugovorni organ je nesumnjivo povrijedio član 3. Zakona o javnim nabavkama, prije svega načelo jednakog tretmana, odnosno nediskriminacije. Naime, u oblasti javnih nabavki ovo načelo zahtijeva jednak tretman za sve učesnike u svim fazama postupka. To znači da ugovorni organ svim potencijalnim ponuđačima mora omogućiti jednake šanse za učešće u postupku javne nabavke i potpisivanju ugovoru, odnosno svim ponuđačima mora obezbijediti jednak tretman. Jednak odnos prema svim stranama ovdje znači, prije svega, da se ne postavljaju nikakva neprikladna ograničenja, što svakako ne sprečava ugovorni organ da insistira na

tome da samo kvalifikovane kompanije mogu da se natječu ili od toga da postavi stroge standarde kvaliteta.

S tim u vezi, ovo vijeće podržava tvrdnju tuženog, da je ugovorni organ prilikom sastavljanja tenderske dokumentacije bio u obavezi da ispita kakvo je stvarno tržišno stanje i da li na tržištu uopće postoje ponuđači koji imaju opremu i koji mogu da zadovolje uslove zahtijevane tenderskom dokumentacijom, odnosno da takve uslove propisane tenderskom dokumentacijom prilagodi uslovima na tržištu, kao i da dokaže da su postavljeni uslovi srazmjerni i opravdani za konkretnu javnu nabavku. Dakle, obzirom da je očigledno da je u konkretnom slučaju tužitelj – ugovorni organ propisivanjem uslova da ponuđači imaju minimalno 20 dampera i čak 60 vozača dampera, zapravo primijenio diskriminatorne uslove za učešće prema ponuđačima, čime je na nedvojben način te iste ponuđače doveo u nejednak početni položaj. Zbog svega navedenog, apelaciono vijeće smatra da je tuženi organ ispravno zaključio, a vijeće za upravne sporove ovog suda potvrdilo zaključak, da je u konkretnom slučaju tenderska dokumentacija, u dijelu koji se odnosi na određivanje roka za prijem ponuda i u dijelu tehničke i profesionalne sposobnosti ponuđača, sačinjena u suprotnosti sa odredbama Zakona o javnim nabavkama, iz kojih razloga su svi prigovori tužitelja odbijeni kao neosnovani.

(Presuda vijeća Apelacionog odjeljenja Suda BiH broj: S1 3 U 026201 19 Uvp od 25.06.2019. g.)

<----->

Poreski tretman sredstava subvencije

Iznos odobrenih sredstava na ime pokriva gubitka (subvencija) u poslovanju koji čini sastavni dio naknade za isporučenu toplotnu energiju, uključen je u poresku osnovicu jer se isporuka toplotne energije smatra prometom dobara.

Iz obrazloženja:

Odobreni iznos sredstava od strane Vlade Kantona kao većinskog vlasnika u kapitalu tužitelja, predstavlja razliku između cijene po kojoj je tužitelj vršio isporuku toplotne energije i stvarne cijene koštanja, zbog čega je ovaj iznos i trebalo uključiti u poresku osnovicu za kontrolisani period na osnovu pravilne primjene člana 20. stav 1. Zakona o PDV-u. Isporuka toplotne energije u smislu člana 3. stav 1. Zakona o PDV-u podliježe obračunavanju i plaćanju PDV-a, a takva isporuka se smatra prometom dobara u smislu člana 4. stav 2. navedenog Zakona. Kako kalkulacija prodajnih cijena dobara, pored troškova tekućeg održavanja i funkcionisanja komunalnog sistema sadrži i troškove nabavke dobara – uglja i mazuta, to je pravilan zaključak vijeća za upravne sporove i tuženog organa da i plaćeni iznos po fakturama dobavljača iz odobrenih sredstava ulazi u prodajnu cijenu, a sami tim i u poresku osnovicu. Dakle, radi se o naknadi koju je tužitelj primio za izvršenu isporuku toplotne energije krajnjim potrošačima.

Tužitelj neosnovano u zahtjevu ističe da u kontrolisanom periodu nije obavljao djelatnost u skladu sa Zakonom o komunalnim djelatnostima niti je imao tu obavezu. Naime, tužitelj se bavi prikupljanjem, prečišćavanjem i distribucijom vode, kao i proizvodnjom toplotne energije pravnim i fizičkim licima na području grada V. i industrijske zone „U.-p“. Standardna kvalifikacija djelatnosti u koje je tužitelj kao pravno lice razvrstan je Sakupljanje, prečišćavanje i distribucija vode, šifra djelatnosti 36.00. Prema shvatanju apelacionog vijeća, tužitelj je davalac komunalne usluge u smislu odredbe člana 4. stav 4. Zakona o komunalnim djelatnostima koja propisuje da se pod snabdijevanjem toplotnom energijom podrazumijevaju poslovi proizvodnje i distribucije pare i tople vode mrežom do podstanice korisnika uključujući i podstanicu odnosno glavni zaporni ventil koji se nalazi ispred ili u objektu, odnosno centralni mjerač utroška toplotne energije. Dakle, djelatnost tužitelja je u smislu odredbe člana 3. stav

1. tačka d) Zakona o komunalnim djelatnostima, definisana kao komunalna djelatnost. Obavljanje komunalnih djelatnosti u skladu sa ovim zakonom u okviru svoje nadležnosti obezbjeđuju Kanton, Grad i općine putem javnog preduzeća komunalnih djelatnosti i putem privrednog društva. Odredbom člana 5. stav 1. navedenog Zakona je propisano da su komunalne djelatnosti od javnog interesa i obavljaju se kao javne službe pa je neosnovana tvrdnja da u kontrolisanom periodu nije obavljao djelatnost u skladu s navedenim Zakonom. Kanton, Grad, općine, pravna i fizička lica koja obavljaju komunalne djelatnosti su obavezni na osnovu ovog Zakona i posebnih propisa između ostalog: osigurati trajno i kvalitetno obavljanje komunalnih usluga. Također u slučaju poremećaja u obavljanju komunalnih usluga davalac komunalnih usluga je dužan u smislu odredbe člana 20. Zakona o komunalnim djelatnostima obavijesti o tome nadležni organ. Članom 21. navedenog Zakona je propisano da se sredstva za obavljanje komunalne djelatnosti obezbjeđuju iz cijene komunalne usluge, budžeta Kantona, Grada i Općine. Vlada Kantona je većinski vlasnik tužitelja (66,33%) i ista je u skladu sa odredbom člana 23. Zakona o komunalnim djelatnostima tužitelju odobrila sredstava za pokriće gubitaka koji je nastao kao rezultat razlike između postojeće i stvarne cijene koštanja isporučene toplotne energije.

I prema shvatanju apelacionog vijeća pravilno je od strane vijeća za upravne sporove prihvaćen zaključak tuženog organa da je prenos sredstava koja su dobivena od Kantona za pokriće gubitaka izvršen u cilju podmirenja obaveza prema dobavljačima za isporučena dobra i usluge. Dakle, dati predmet oporezivanja se u smislu odredbe člana 16. stav 3. Zakona o upravi za indirektno oporezivanje (Službeni glasnik BiH broj 89/05), smatra onim što on u stvari i predstavlja, bez obzira kako ga strane u prometu nazivaju. Stoga nemaju uticaj navodi tužitelja da poreski organi nisu cijenili činjenicu da tuženi u upravnom postupku nije ni na koji način utvrđivao razlog nastanka gubitka, niti je utvrđivao koja bi to bila tržišna cijena isporučene toplotne energije jer je u predmetnom slučaju od odlučnog značaja da sredstva uplaćena od strane Vlade Kantona na ime pokrića gubitka čine sastavni dio naknade za izvršenu isporuku toplotne energije, odnosno ulazi u poreznu osnovicu za obračun PDV-a.

(Presuda vijeća Apelacionog odjeljenja Suda BiH broj: S1 3 U 024326 18 od 29.01.2019. g.)

<----->

Razrez poreza na dodatu vrijednost (PDV) poreskom obvezniku nad kojim je otvoren stečajni postupak

Ako je nad poreskim obveznikom otvoren stečaj, naplata dugovanja neće se vršiti prinudnim putem propisanim odredbama Zakona o indirektnom oporezivanju već će se u tom slučaju primijeniti odredbe Zakona o stečaju.

Iz obrazloženja:

Nesporno je da je rješenjem Općinskog suda Z. broj 43 0 St 073542 12 St od 07.06.2013. g. otvoren stečajni postupak nad tužiteljem i za stečajnog upravnika postavljen A.I. Isti je bio uključen u postupak kontrole, te mu je od prvostepenog organa dostavljen zaključak kojim se nalaže tužitelju dostava relevantne dokumentacije, kao i da je stečajnom upravniku dostavljen zapisnik o kontroli, rješenje Grupe za reviziju i kontrolu od 09.04.2014. g., kao i da je isti saslušan. Tužena je pravilno ocijenila da je prvostepeni organ pri donošenju rješenja zanemario zakonske odredbe kojima se reguliše naplata obaveza indirektnih poreza kod poreskog obveznika nad kojim je otvoren stečajni postupak. Članom 44. Zakona o postupku indirektnog oporezivanja propisano je pravo prvenstva Uprave za indirektno oporezivanje BiH za naplatu dospjelih iznosa duga u odnosu na druge povjerioci izuzev u slučaju kada su drugi povjerioci registrovali svoja prava prije nego je što je UIO registrovala svoj iznos, a stavom 2. tog člana je propisano da u slučaju stečaja, ona dugovanja po osnovu indirektnih poreza koja su ugrožena namirivanjem povjerioca u stečajnom postupku tretiraće se u skladu s važećim propisima o stečaju. Stoga je pravilan zaključak tužene da se primjenom odredbe člana 44.

navedenog Zakona postupak namirenja dospjelih indirektnih poreza u stečajnom postupku ima provoditi u skladu sa Zakonom o stečajnom postupku.

U predmetnom slučaju se radi o razrezu obaveza tužitelju kao poreskom obvezniku, nad kojim je već bio otvoren stečajni postupak, što znači da je otvaranjem stečajnog postupka u kojem se prijavljuju sva potraživanja, pa i ona koja nisu dospjela, derogirana redovna procedura namirenja utvrđenih obaveza propisana Zakonom o postupku indirektnog oporezivanja o čemu je tužena vodila računa. Stoga je pravilno od strane tužene primjenom odredbe člana 58. Zakona o stečajnom postupku, uočena nepravilnost prvostepenog poreskog organa, koja je ispravljena pobijanim rješenjem od 20.11.2015. g.. Naime, prvostepeni poreski organ nije mogao utvrđivati i nalagati poreskom obvezniku koji je u stečaju prinudno izvršenje, niti tražiti osiguranje na dijelovima imovine koja ulazi u stečajnu masu. Stoga je u upravnom postupku tužena iz navedenih razloga uvažila žalbu i poništila odredbe dispozitiva ožalbenog rješenja o prinudnoj naplati indirektnih poreza i predmet vratila na ponovni postupak uz uputu da prvostepeni organ odluči u skladu sa Zakonom o postupku indirektnog oporezivanja i Zakonom o stečajnom postupku, s tim da razrez poreza sadrži i iznos po osnovu zatezne kamate.

Dakle, tužena je u cijelosti postupila u skladu sa Zakonom o postupku indirektnog oporezivanja i u skladu sa Zakonom o stečajnom postupku i naložila da se utvrdi poreski dug stečajnog dužnika i da se u skladu sa zakonom predmetno potraživanje ostvari u stečajnom postupku, koje će stečajni upravnik imati mogućnost osporavati na ročištu za ispitivanje potraživanja. Ovo stoga što je odredbom člana 30. Zakona o stečajnom postupku FBiH propisano da stečajni postupak obuhvata cjelokupnu imovinu koja pripada stečajnom dužniku u vrijeme otvaranja stečajnog postupka, kao i imovinu koju dužnik stekne u vrijeme stečajnog postupka, ukoliko drugim propisima nije predviđeno drugačije i da stečajna masa služi namirenju stečajnog povjerioca koji u vrijeme otvaranja stečajnog postupka ima osnovan imovinski zahtjev prema stečajnom dužniku, kao i stečajni povjerilac koji u toku otvorenog stečajnog postupka stekne pravo potraživanja prema masi. Nadalje odredbama člana 110. do 125. Zakona o stečajnom postupku propisan je postupak namirenja povjerilaca, pa je tako povjerilac dužan da prijavi svoje potraživanje stečajnom sudu i u prijavi navede naziv i sjedište povjerioca, pravni osnov i iznos potraživanja i broj žiro-računa ili nekog drugog računa povjerioca, u slučaju da je stečajni upravnik osporio neko potraživanje ili izvršni naslov, stečajni upravnik je dužan podići tužbu da dokaže osnovanost osporavanja.

(Presuda vijeća Apelacionog odjeljenja Suda BiH broj: S1 3 U 020826 17 Uvp od 15.01.2018. g.)

<----->

Visina carinskog duga nastalog u unutrašnjoj obradi

Kada u unutrašnjoj obradi nastane carinski dug, njegova visina se utvrđuje na osnovu elemenata za određivanje uvoznih dažbina koji su važili za uvezenu robu na dan prihvatanja carinske prijave, po kojoj je ona stavljena u unutrašnju obradu.

Iz obrazloženja:

Iz stanja spisa proizlazi da je u postupku kontrole postupka unutrašnje obrade po predmetnom odobrenju Grupa za kontrolu RC B.L. utvrdila da tužitelj nije razdužio uvezenu robu u skladu sa članom 27., 42. i 43. Uputstva o carinskom postupku unutrašnje obrade (Službeni glasnik BiH broj 90/06) kao i da je u odnosu na cjelokupnu uvezenu količinu robe nastao carinski dug u skladu s odredbom člana

196. Zakona o carinskoj politici BiH (Službeni glasnik BiH broj 63a/04, 60/06 i 57/08). Pravilno je shvatanje vijeća za upravne sporove da je carinski dug nastao zbog neispunjavanja obaveza iz odobrenja za unutrašnju obradu RC B.L. Kako roba nije razdužena u skladu s datim

odobrenjem, to je tuženi organ primjenom odredbe člana 118. Zakona o carinskoj politici, a u vezi sa članom 39. stav 6. Zakona o PDV (Službeni glasnik BiH broj 9/05) pravilno pokrenuo postupak naknadne naplate duga i obavezao tužitelja na plaćanje indirektnih poreza koji se plaćaju pri uvozu robe- carine i PDV, te kompenzatorne kamate u skladu s odredbom člana 40. Upustva. Kada u unutrašnjoj obradi nastane carinski dug, njegova visina se, shodno članu 118. ZCP, utvrđuje na osnovu elemenata za određivanje uvoznih dažbina (tarifna oznaka, stopa carine, carinska vrijednost, kurs valute), koji su, shodno propisima, važili za uvezenu robu na dan prihvatanja carinske prijave, po kojoj je ona stavljena u unutrašnju obradu. Ako se kompenzirajući proizvodi ili roba u nepromijenjenom stanju stavljaju u slobodan promet, pri čemu nastaje carinski dug, na obračunati carinski dug, shodno odredbama člana 317. Odluke o provedbenim propisima ZCP BiH, obračunava se i naplaćuje kompenzatorna kamata i to mjesečno, počev od prvog dana u mjesecu nakon mjeseca u kojem je uvozna roba u vezi s kojom je nastao carinski dug, prvi put prijavljena za unutrašnju obradu, a završava se posljednjeg dana u mjesecu, u kojem je nastao carinski dug, po kamatnoj stopi koja je važeća dva mjeseca prije mjeseca u kojem je nastao carinski dug.

Kako pravilno tumači vijeće za upravne sporove Suda Bosne i Hercegovine u pobijanoj presudi, carinski postupak ima svoju regulativu i posebna procesna pravila te se smatra za strogo formalan postupak. U konkretnom slučaju, to znači da se postupak unutrašnje obrade, uključujući i njeno razduženje, mora odvijati po propisanim pravilima i uslovima preciziranim u odobrenju, kako to i propisuje odredba člana 84. Zakona o carinskoj politici BiH. Nadalje, proizilazi da pravila postupka unutrašnje obrade podrazumijevaju da se uvozna roba u postupku unutrašnje obrade po sistemu odloženog plaćanja razdužuje kada su kompenzirajući proizvodi ili roba u nepromijenjenom stanju, prijavljeni za neki drugi carinski odobreni postupak ili namjenu, a ispoštovani su svi drugi uslovi za korištenje tog postupka, u konkretnom – tužitelj je bio u obavezi da odobreni postupak unutrašnje obrade razduži u skladu s traženim i odobrenim normativom i rokom za razduženje, što nije učinjeno.

Neosnovana je i tvrdnja tužitelja, u zahtjevu ističe da je, u konkretnom slučaju, od organa tužene naloženo plaćanje obaveze po carinskoj prijavi broj C-7117 od 19.03.2013. g. za PDV obavezu koja je već plaćena. Nije osnovan tužbeni navod da je izvršena naplata carinskog duga iz bankarske garancije korisnika izdata od Bobar banke a.d. Bijeljina, kako to pravilno zaključuje vijeće za upravne sporove. Naime, carinski dug je nastao za robu uvezenu na unutrašnju obradu prema odobrenju za unutrašnju obradu RC Banja Luka, iz razloga što je kontrolom provedenog carinskog postupka utvrđeno da roba nije propisno razdužena na način propisan Zakonom o carinskoj politici BiH (Službeni glasnik BiH broj 57/04, 51/06, 93/08, 54/10 i 76/11), Odlukom o provođenju Zakona o carinskoj politici BiH (Službeni glasnik BiH broj 63a/04, 60/06 i 57/08) te Uputstvom o carinskom postupku unutrašnje obrade (Službeni glasnik BiH broj 90/06).

(Presuda vijeća Apelacionog odjeljenja Suda BiH broj: S1 3 U 027127 19 Uvp od 20.06.2019. g.)

<----->

Član 2. Zakona o upravnim sporovima

LICE KOJE JE UČESTVOVALO U UPRAVNOM POSTUPKU, A O ČIJIM PRAVIMA I INTERESIMA ZASNOVANIM NA ZAKONU SE I VODI UPRAVNI POSTUPAK, IMA SVOJSTVO ZAINTERESOVANOG LICA U UPRAVNOM SPORU I KAO TAKAV OVLAŠTEN JE ZA POKRETANJE UPRAVNOG SPORA ILI UČESTVOVANJE U NJEMU.

Iz obrazloženja:

Presudom Kantonalnog suda u Bihaću, broj: 01 0 U 006512 17 U 2 od 03.05.2017. g., odbijena je, kao neosnovana, tužiteljeva tužba podnesena protiv osporenog akta tuženog, broj i datum navedeni u uvodu ove presude, kojim je u registru udruženja Unsko-sanskog kantona pod registarskim brojem K-V-15 za Udruženje ... upisana promjena članova upravnog tijela udruženja izvršena na sjednici Skupštine Udruženja održanoj dana 10.07.2011. g., te konstatovana izmjena i dopuna Statuta udruženja, kao i utvrđivanje prečišćenog teksta Statuta udruženja izvršeno na sjednici Skupštine udruženja održanoj dana 11.07.2011. g..

Protiv pobijane presude prvostepenog suda tužitelj je, po punomoćniku, podnio zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke zbog povrede Zakona o upravnom postupku, Zakona o upravnim sporovima i Zakona o udruženjima i fondacijama navodeći da je Kantonalni sud u Bihaću svoju odluku zasnovao isključivo na stavu da je osporeni akt donesen u zakonitom postupku, jer je zahtjev za upis promjena u registar bio formalno potpun (obraci pravilno popunjeni i dostavljene sve potrebne odluke), ali je zanemario sve nepravilnosti na koje je tužitelj ukazivao, a koje su se odnosile na povrede Statuta ULO V. K. prilikom sazivanja sjednice Skupštine udruženja zbog čega je sjednica Skupštine na kojoj su te odluke donesene bila nelegalna, pa je, izlažući hronološki tok postupka, te radnji i dešavanja koji su mu prethodili i ponavljajući navode tužbe, konačno predložio da se zahtjev uvaži, pobijana presuda Kantonalnog suda u Bihaću preinači i uvaži tužbeni zahtjev kao osnovan ili da se pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje, sve uz naknadu troškova postupka.

Tuženi nije dostavio odgovor na zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke.

Ovaj Sud je na osnovu člana 45. Zakona o upravnim sporovima ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" broj 9/05) ispitao zakonitost pobijane presude prvostepenog suda u granicama zahtjeva i povreda propisa iz člana 41. stav 2. tog Zakona, pa je odlučio kao u izreci presude iz slijedećih razloga:

Iz stanja upravnog spisa proizilazi da je osporenim rješenjem tuženog organa Ministarstva pravosuđa i uprave Unsko-sanskog kantona, broj: 07-05-9549-UP-1/2011 od 22.07.2011. g., kako je to već naprijed navedeno, u registru udruženja Unsko-sanskog kantona pod registarskim brojem K-V-15 za Udruženje ... upisana promjena članova upravnog tijela udruženja izvršena na sjednici Skupštine Udruženja održanoj dana 10.07.2011. g., te

konstatovana izmjena i dopuna Statuta udruženja, kao i utvrđivanje prečišćenog teksta Statuta udruženja izvršeno na sjednici Skupštine udruženja održanoj dana 11.07.2011. g.; da je u skladu sa uputstvom o pravnom lijeku iz ovog rješenja tužitelj (raniji predsjedavajući Skupštine ULO V. K.) protiv osporenog rješenja, tužbom pokrenuo upravni spor kod Kantonalnog suda u Bihaću, koji je tužbu odbio cijeneći da je tuženi pravilno postupio donoseći osporeni akt, jer je odluka iz izreke stava 1. osporenog akta donesena na temelju Zakona o udruženjima i fondacijama („Službene novine FBiH“ broj 45/02), Pravilnika o načinu vođenja registra udruženja i fondacija i stranih međunarodnih nevladinih organizacija („Službene novine FBiH“ broja 61/02), te Statuta Udruženja ..., koji je ovjeren rješenjem tuženog organa broj 07-05-9549-UP-1/11 od 22.07.2011. g..

Imajući u vidu stanje upravnog spisa navodi zahtjeva za vanredno preispitivanje sudske odluke o učinjenim povredama pravila postupka pokazuju se osnovanim.

Naime, u konkretnom slučaju u upravnom sporu u kome je donesena pobijana presuda osporeni akt, čija je zakonitost ispitivana od strane prvostepenog suda, je rješenje o upisu promjena članova upravnog tijela Udruženja ..., te konstatovanju izmjena i dopuna Statuta udruženja, kao i utvrđivanje prečišćenog teksta Statuta ovog udruženja. Iako se, dakle, radi o

rješenju čiji se dispozitiv i pravne posljedice (pa tako i sudbina tog rješenja poslije ocjene zakonitosti u upravnom sporu) odnose na Udruženje ..., ovo udruženje nije ni na koji način obaviješteno o pokretanju upravnog spora, niti u isti uključeno, jer je prvostepeni sud to propustio učiniti. Imajući u vidu sadržinu odredbe člana 2. Zakona o upravnim sporovima kojom je određen krug lica koja imaju pravo pokretanja upravnog spora, koje se vezuje za povredu nekog prava ili neposrednog ličnog interesa zasnovanog na zakonu, odnosno za zaštitu određenih prava ili pravnih interesa zainteresovanog lica proizilazi da je u predmetnom upravnom sporu Udruženje

... lice o čijem se pravu rješavalo osporenim upravnim aktom, zbog čega je to lice (kao zainteresovano lice) moralo biti uključeno u upravni spor pokrenut protiv tog osporenog rješenja radi zaštite svojih prava, odnosno pravnih interesa.

Iz navedenih razloga prvostepena presuda je donesena uz povredu pravila postupka koja je bila od uticaja na odlučivanje, pa je ovaj Sud na osnovu člana 46. stav 2. i 3. Zakona o upravnim sporovima zahtjev za vanredno preispitivanje uvažio, pobijanu presudu ukinuo i predmet vratio prvostepenom sudu na ponovni postupak u skladu sa primjedbama ovog Suda, što znači da je taj sud u obavezi dostaviti tužbu zainteresovanom licu na odgovor i na taj način istom omogućiti učešće u upravnom sporu.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije BiH broj: 01 0 U 006512 17 Uvp 2 od 08.11.2018. g.)

<----->

Član 100. stav 1. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju F BiH

AKO JE POVRIJEĐEN ZAKON NA ŠTETU KORISNIKA PRAVA MOŽE SE TRAŽITI IZMJENA PRAVOSNAŽNOG RJEŠENJA BEZ OBZIRA ŠTO TUŽITELJ NIJE IZJAVLJIVAO ŽALBU PROTIV RJEŠENJA ČIJU IZMJENU TRAŽI.

Iz obrazloženja:

Presudom Kantonalnog suda u Mostaru broj: 07 0 U 009353 13 U od 13.01.2015. g., odbijena je, kao neosnovana, tužiteljeva tužba podnesena protiv osporenog rješenja tuženog, broj: FZ3/2-1049446084 od 17.09.2013. g., a kojim je odbijena njegova žalba izjavljena

protiv rješenja prvostepenog organa direktora Kantonalne administrativne službe tuženog u Mostaru, matični broj: 1049446084 od 18.02.2013. g.. Tim prvostepenim rješenjem odbijen je tužiteljev zahtjev za izmjenu pravosnažnog rješenja.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje presude prvostepenog suda tužitelj, po punomoćniku, osporava zakonitost pobijane presude zbog povrede federalnog zakona i povrede pravila federalnog zakona o postupku navodeći da je pogrešan stav prvostepenog suda i upravnih organa da se ne može primjenom člana 100. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju izmijeniti pravosnažno rješenje, kojim je povrijeđen zakon na štetu tužitelja, iz razloga što je prestao da važi Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju vojnih osiguranika na temelju koga je doneseno rješenje čija se izmjena traži, budući je navedeni Zakon prestao važiti 2009. g., a povreda prava je učinjena 2004. g. prilikom donošenja rješenja kada je taj Zakon još bio na snazi. Uz isticanje da odredbom člana 100. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju nisu propisani nikakvi rokovi naveo je da je tužitelju onemogućena zaštita i ostvarenje njegovih prava, te predložio da se zahtjev uvaži, pobijana presuda „poništi“ i predmet vrati na ponovni postupak i odlučivanje ili da se presuda preinači na način da se tužba uvaži i ponište osporeno rješenje tuženog i rješenje prvostepenog organa, sve uz naknadu troškova postupka.

U odgovoru na zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke tuženi je predložio da se isti odbije kao neosnovan.

Ovaj Sud je na osnovu člana 45. Zakona o upravnim sporovima („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj 9/05) ispitao pobijanu presudu u granicama zahtjeva i povreda propisa iz člana 41. ovog Zakona navedenih u zahtjevu, pa je odlučio kao u izreci ove presude iz slijedećih razloga:

Iz stanja upravnog spisa i obrazloženja pobijane presude proizilazi da je tužitelju rješenjem tuženog organa od 25.05.2004. g. (čija se izmjena traži) priznato pravo na invalidsku penziju u iznosu od =165,24 KM mjesečno počev od 21.11.2002.g.; da je ovo rješenje postalo konačno i pravosnažno, jer tužitelj na isto nije izjavljivao žalbu; da je prema sadržini ovog rješenja od 25.05.2004. g. tužitelj ispunio uslove za sticanje prava na invalidsku penziju u smislu člana 52. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, te je visina penzije određena prema članu 6. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju; da se tužitelj zahtjevom podnesenim dana 04.07.2012. g. obratio prvostepenom organu tražeći izmjenu pravosnažnog rješenja o priznavanju prava na penziju zbog povrede zakona na štetu korisnika prava (član 100. stav 1. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju), kojim je tražio da se izmijeni rješenje od 25.05.2004. g. na način da mu se prizna na zakonu utemeljena visina penzije, isplate utvrđeni zaostaci i nastavi na zakonu utemeljena isplata ubuduće; da je rješenjem prvostepenog organa direktora Kantonalne administrativne službe tuženog u Mostaru, matični broj: 1049446084 od 18.02.2013. g. odbijen tužiteljev zahtjev za izmjenu pravomoćnog rješenja, podnesen dana 04.07.2012. g.; da je u postupku po tužiteljevoj žalbi izjavljenoj protiv ovog rješenja tuženi osporenim rješenjem žalbu odbio cijeneći da je odluka prvostepenog organa pravilna i zakonita, jer je izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službene novine F BiH“ broj 4/09), koje su stupile na snagu 27.01.2009. g., a primjenjuju se od 01.01.2009. g., u članu 156. stav 3. Zakona propisano da se sa danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju primjenjivati: 1. Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju vojnih osiguranika („Službeni list R BiH“ broj 2/92 i 13/94) 2. Zakon o mirovinskom i invalidskom osiguranju vojnih osiguranika HR-HB („Narodni list HR-HB“ broj 46/95), pa kako se Zakon o mirovinskom i invalidskom osiguranju vojnih osiguranika prestao primjenjivati od 01.01.2009. g., a imenovani je zahtjev za izmjenu rješenja podnio nakon prestanka važenja pomenutog Zakona, to je cijeneći da je pravilno odbijen zahtjev podnesen 04.07.2012. g.. Odlučujući o tužiteljevoj tužbi podnesenoj protiv osporenog rješenja tuženog prvostepeni sud je pobijanom presudom istu odbio, cijeneći da su prvostepeni i tuženi organ pravilno postupili kada su u odnosu na zahtjev, odnosno žalbu tužitelja, negativno odlučili iz razloga što ne postoje uslovi da bi se donijelo novo rješenje po osnovu člana 100. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, a na osnovu Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju vojnih osiguranika (koji je prestao da se primjenjuje), kako to tužitelj podnesenim zahtjevom traži, cijeneći uz to i da je tužitelj, ukoliko je smatrao da mu prvostepeni organ, po bilo kom osnovu, nije pravilno utvrdio visinu penzije u skladu sa zakonom, imao pravo protiv tog rješenja izjaviti žalbu, a što je tužitelj propustio, pa je na taj način prihvatio da je prvostepenim rješenjem od 25.05.2004. g. organ pravilno utvrdio najpovoljniju penzijsku osnovu i visinu penzije.

Međutim, ovakvo pravno stanovište prvostepenog suda i upravnih organa ne može se prihvatiti kao pravilno.

Naime, odredbom člana 100. stav 1. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službene novine Federacije BiH“ broj: 29/98, 49/00, 32/01, 73/05, 59/06, 4/09 i 55/12) propisano je da se pravosnažno rješenje o ostvarivanju prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja može izmijeniti novim rješenjem, ako je pravosnažnim rješenjem povrijeđen zakon na štetu korisnika prava.

Imajući u vidu sadržinu naprijed citirane zakonske odredbe (za koju se u navodima zahtjeva pravilno ističe da nije propisan rok u kome se može tražiti izmjena pravosnažnog rješenja po osnovu ove zakonske odredbe), za rješavanje po tužiteljevom zahtjevu u obzir dolazi primjena zakona koji je bio na snazi kada je tužitelj pravosnažnim rješenjem ostvario pravo iz penzijskog i invalidskog osiguranja (pravo na penziju), a Zakon o mirovinskom i invalidskom osiguranju vojnih osiguranika HR-HB ("Narodni list HR-HB" broj 46/95) je bio na snazi kada je rješenje tuženog organa od 25.05.2004. g. kojim je tužitelj ostvario pravo na invalidsku penziju postalo pravosnažno. Suprotno stanovištu upravnih organa i prvostepenog suda, u konkretnom slučaju mogu se primijeniti odredbe navedenog Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju vojnih osiguranika HR-HB, koji je važio u vrijeme donošenja rješenja čija se izmjena traži u skladu sa odredbom člana 100. stav 1. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, jer prestanak važenja odredbi ovog Zakona propisan odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službene novine Federacije BiH“ broj 4/09) znači da se od dana stupanja na snagu tih izmjena u pogledu ostvarivanja prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja ubuduće neće primjenjivati odredbe tog Zakona, ali ne isključuje mogućnost primjene istog u situaciji propisanoj članom 100. stav

1. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, pri čemu je pogrešan i stav prvostepenog suda iz pobijane presude da činjenica da tužitelj nije ulagao žalbu protiv rješenja tuženog organa od 25.05.2004. g. kojim je ostvario pravo na invalidsku penziju sprječava mogućnost podnošenja zahtjeva za izmjenu pravosnažnog rješenja u skladu sa odredbom člana 100. stav 1. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, jer se ne radi o vanrednom pravnom sredstvu, već o posebnom načinu izmjene pravosnažnog rješenja u slučaju povrede zakona na štetu tužitelja.

Imajući u vidu naprijed izneseno, ovaj Sud je primjenom člana 46. stav 1. i 2. Zakona o upravnim sporovima zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke uvažio i pobijanu presudu prvostepenog suda preinačio na način da je tužba uvažena, osporeno i prvostepeno rješenje poništeno i predmet vraćen prvostepenom organu na ponovni postupak i rješavanje, kako bi taj organ prilikom ponovnog postupanja otklonio nedostatke na koje je ukazano ovom presudom, te u skladu sa naprijed iznesenim utvrdio da li je donošenjem rješenja povrijeđeno pravo na štetu tužitelja.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije BiH broj: 07 0 U 009353 15 Uvp od 01.11.2018. g.)

<----->

Član 60. stav 2. Zakona premjeru i katastru zemljišta

PROMJENA KORISNIKA U KATASTARSKIM OPERATIMA SE MOŽE PROVESTI SAMO NA OSNOVU PRAVOSNAŽNE ODLUKE SUDA ILI NADLEŽNOG ORGANA I NA OSNOVU UGOVORA.

Iz obrazloženja:

Presudom Kantonalnog suda u Širokom Brijegu broj: 08 0 U 002086 14 U od 21.08.2014. g., odbijena je, kao neosnovana, tužiteljeva tužba podnesena protiv osporenog rješenja tuženog, broj i datum navedeni u uvodu ove presude, kojim je odbijena njegova žalba izjavljena protiv prvostepenog rješenja Službe za imovinsko-pravne, geodetske poslove i katastar Općine Široki Brijeg broj: 07/2-31-13/12 od 23.05.2013. g.. Tim prvostepenim rješenjem otklanja se greška i dozvoljava izjednačavanje površine zemljišno-knjižnog stanja na parceli označenoj kao k.č. 667/1 k.o. U. po starom premjeru s katastarskim stanjem na parcelama označenim

kao k.č. 613, k.č. 614, k.č. 615 i dio k.č. 4940 k.o. U. po novom premjeru, s tim da će se po pravomoćnosti tog rješenja, u skladu sa skicom preklapanja starog i novog premjera broj: 07/2- 31-13/12-1 od 15.10.2012. g., koja čini sastavni dio rješenja, izvršiti cijepanje parcele označene kao dio k.č. 4940 k.o. U. po novom premjeru na dio gruntovne površine parcele označene kao k.č. 667/1 k.o. U. po starom premjeru tj. na površinu od 4830 m² i tako odcijepljeni dio od k.č. 4940 k.o. U. pripojiti površinama parcela označenim kao k.č. 613, k.č. 614 i k.č. 615 k.o. U. po novom premjeru.

Protiv navedene presude Kantonalnog suda u Širokom Brijegu Federalno pravobranilaštvo/ pravobraniteljstvo, kao ovlašteni zakonski zastupnik imovine i imovinskih interesa Federacije

BiH, podnijelo je zahtjev za vanredno preispitivanje zbog povrede federalnog zakona i povrede pravila federalnog zakona o postupku navodeći da su donošenjem pobijane presude povrijeđene odredbe Zakona o vodama („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj 70/06), Zakona o vlasničko-pravnim odnosima („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj 6/98), Zakona o zemljišnim knjigama („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj 58/02) i Zakona o premjeru i katastru zemljišta („Službeni list SRBiH“ broj: 14/78, 12/87, 26/90, „Službeni list R BiH“ broj: 4/93 i 13/94), kao i odredbe Zakona o upravnim sporovima („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj 9/05), Zakona o upravnom postupku („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj: 2/98 i 48/99) i Zakona o parničnom postupku („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj: 53/03, 73/05 i 19/06). Nadalje je istakao da pobijana presuda uopšte nije obrazložena, a da je osporeno rješenje doneseno u postupku izvršenja ranije presude istog suda broj 08 0 U 001822 13 U od 10.04.2014. g., kojom je poništeno ranije rješenje tuženog, kojim je bila uvažena tužiteljeva žalba izjavljena protiv navedenog rješenja prvostepenog organa Službe za imovinsko-pravne, geodetske poslove i katastar Općine ... broj: 07/2-31-13/12 od 23.05.2013. g. i predmet vraćen tom organu na ponovni postupak, te da je ta ranija presuda donesena nezakonito i suprotno sudskoj praksi budući se nije radilo o konačnom upravnom aktu. Uz ukazivanje na odredbu člana 9. stav 3. tačka 1. Zakona o vodama, kojom je propisano da je javno vodno dobro od opšteg interesa i u vlasništvu je Federacije, u vezi sa odredbom člana 7. stav 1. istog Zakona, kojom je propisano da javno vodno dobro čine zemljišne čestice koje su do dana stupanja na snagu Zakona o vodama iz 2006. g. bile upisane u zemljišnim knjigama kao javno dobro, državno vlasništvo, vlasništvo grada ili općine, odnosno koje su na temelju zakona postale državno vlasništvo, istaknuto je da prvostepeni organ (Služba za imovinsko-pravne, geodetske poslove i katastar Općine ...) nije ovlašten da izjednačava površine zemljišno-knjižnog stanja sa katastarskim stanjem na način da potpuno zanemaruje vlasnička prava upisanog korisnika dijela sporne parcele, kao i da je odredbom člana 41. tačka

1. Zakona o zemljišnim knjigama regulisano da je upis u zemljišnu knjigu dozvoljen samo uz suglasnost lica koje je u vrijeme podnošenja zahtjeva upisano u zemljišnu knjigu kao nosilac prava vlasništva ili nekog drugog stvarnog prava koje se prenosi, mijenja, ograničava ili briše, te da je u prvostepenom postupku nesporno utvrđeno da za predmetnu nekretninu nisu iznijete nikakve primjedbe, žalbe, niti prigovori koji se odnose na izložene podatke što se vidi iz kopija popisnih listova, a što se moglo učiniti jedino u postupku izlaganja, a katastarski operat je stupio na snagu 1974. g., pa u konkretnom slučaju nema osnova za primjenu člana 56. Zakona o premjeru i katastru zemljišta, a stavovi prvostepenog suda iz pobijane presude koji se odnose na odredbe Zakona o vlasničko-pravnim odnosima su neprihvatljivi. Zbog svega navedenog konačno je predložio da se zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke uvaži, pobijana presuda ukine i predmet vrati Kantonalnom sudu na ponovni postupak ili da Vrhovni sud meritorno riješi ovu upravna stvar.

U odgovoru na zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke tuženi organ i zainteresovano lice Z. S. predložili su da se isti, kao neosnovan, odbije.

Na osnovu člana 45. Zakona o upravnim sporovima („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj 9/05) ovaj Sud je ispitao zakonitost pobijane presude u granicama zahtjeva za vanredno preispitivanje sudske odluke i povrede propisa iz člana 41. stav 2. tog Zakona, te, nakon što je našao da je zahtjev osnovan, odlučio kao u izreci presude iz slijedećih razloga : Iz stanja upravnog spisa proizilazi da je osporeno rješenje tuženog, protiv koga je tužitelj tužbom pokrenuo upravni spor u kome je donesena pobijana presuda, doneseno u postupku izvršenja ranije presude Kantonalnog suda u Širokom Brijegu broj 08 0 U 001822 13 U od 10.04.2014. g., te da isto predstavlja četvrto po redu rješenje tog organa u predmetnom upravnom postupku koji je pokrenut po zahtjevu zainteresovanog lica iz ovog upravnog spora kojim je traženo usklađenje zemljišno-knjižnog i posjedovnog stanja u k.o. U.. U ovom zahtjevu podnositelj Z. S. naveo je da parcela označena kao k.č. Č. oranica k.o. U. po starom premjeru ima površinu od 8200 m2 i u zemljišnim knjigama je upisana kao privatno vlasništvo njega i njegovih prednika, te da je ista bila i u privatnom posjedu prednika podnosioca, da je avio snimanjem 1970. g. snimljena kao više cjelina i dobila oznake k.č. 613, k.č. 614, k.č. 615 i dio k.č. 4940, k.o. U., te da su parcele označene kao k.č. 613, k.č. 614. i k.č. 615 ukupne površine 3370 m2 upisane kao posjed prednika podnosioca zahtjeva, a dio parcele u površini od 4830 m2 snimljen je u sklopu k.č. 4940 i upisan kao Društvena svojina „V.“ U. uz oznaku kulture – rijeka, a njemu nije poznato zašto je ta privatna parcela upisana kao društvena svojina iako na terenu ne predstavlja rijeku, niti ugrožava korito rijeke, već je on drži u mirnom i neometanom posjedu i na istoj je izgradio gospodarski objekat, pa je ovim zahtjevom tražio da prvostepeni organ, nakon provedenog postupka, izvrši usklađivanje zemljišno-knjižnog i katastarskog stanja i ispravi grešku u katastarskom operatu, te da se navedene nekretnine upišu kao njegov posjed. Postupajući po ovom zahtjevu prvostepeni organ je prvim rješenjem (broj: 07/2-31-13/12 od 11.04.2012. g.) isti odbio smatrajući da nisu ispunjeni uslovi iz člana 56. Zakona o premjeru i katastru zemljišta, jer u postupku izlaganja nisu iznijete nikakve primjedbe, ni žalbe koje se odnose na izložene podatke, što se vidi iz popisnih listova broj: 53, 455 i 446

K.O. U., koje su stranke uredno potpisale. Po žalbi podnosioca zahtjeva tuženi je rješenjem broj: 05-30-2-716/12 od 17.09.2012. g. navedeno rješenje prvostepenog organa poništio i predmet vratio na ponovi postupak ukazujući na uočene nedostatke u provedenom postupku, odnosno nedostatke u popisnom listu broj 53, te zavedenu primjebu pod P-583 kod k.č. 4940, koje prvostepeni organ nije razmotrio, kao i obavezu da se izvrši uviđaj na livcu mjesta uz učešće vještaka geodetske struke, te omogućavanje učešća svim zainteresovanim licima. U ponovnom postupku prvostepeni organ donio je rješenje broj: 07/2-31-13/12 od 23.10.2012. g. kojim se otklanja greška i dozvoljava izjednačavanje površine zemljišno-knjižnog stanja na parceli označenoj kao k.č. 667/1 k.o. U. po starom premjeru s katastarskim stanjem na parcelama označenim kao k.č. 613, k.č. 614, k.č. 615 i dio k.č. 4940 k.o. U. po novom premjeru, s tim da će se po pravomoćnosti tog rješenja, u skladu sa skicom preklapanja starog i novog premjera broj: 07/2-31-13/12-1 od 15.10.2012. g., koja čini sastavni dio rješenja, izvršiti cijepanje parcele označene kao dio k.č. 4940 k.o. U. po novom premjeru na dio gruntovne površine parcele označene kao k.č. 667/1 k.o. U. po starom premjeru tj. na površinu od 4830 m2 i tako odcijepljeni dio od k.č. 4940 k.o. U. pripojiti površinama parcela označenim kao k.č. 613, k.č. 614 i k.č. 615 k.o. U. po novom premjeru (identično kao navedeno rješenje prvostepenog organa od 23.05.2013. g. koje je prethodilo osporenom rješenju tuženog u ovom upravnom sporu). Nakon što je protiv ovog rješenja žalbu izjavila Agencija za vodno područje Jadranskog mora Mostar osporavajući utvrđenja sa uviđaja na licu mjesta, te ukazujući na nadležnost Federacije BiH, koja je vlasnik predmetnog zemljišta, kao dobra u opštoj upotrebi, tuženi je rješenjem broj: 05-30-2-1996/12 od

05.03.2013. g. navedeno rješenje prvostepenog organa od 23.10.2012. g. poništio i predmet vratio na ponovi postupak ukazujući ponovno da nije utvrđen sadržaj primjedbe zavedene pod P-583 u popisnom listu broj 53 za k.č. 4940, kao i da nisu navedeni razlozi zbog kojih je utvrđeno da je neslaganje podataka starog i novog premjera nastalo kao greška premjera u postupku uspostave katastra zemljišta 1974. g., te ukazujući na odredbe Zakona o vodama i obavezu učešća u postupku predstavnika Federalnog pravobranilaštva. U ponovnom (trećem po redu) postupku prvostepeni organ donio je ranije spomenuto rješenje broj: 07/2-31-13/12 od 23.05.2013. g. sa istim dispozitivom (otklanjanje greške i dozvoljavanje izjednačavanja površine kako je naprijed izloženo), a po žalbi tužitelja iz ovog upravnog spora (Federalnog pravobranilaštva/pravobraniteljstva) tuženi je donio rješenje broj: 05-30-2-948/13 od 05.07.2013. g. kojim je navedeno rješenje prvostepenog organa od 23.05.2013. g.

poništio i predmet vratio na ponovni postupak ukazujući, pored svih ranije iznošenih nedostataka u vođenju prvostepenog postupka i na odredbu člana 60. stav 2. Zakona o premjeru i katastru zemljišta. Po tužbi podnositelja zahtjeva Z. S. protiv ovog rješenja tuženog organa, donesena je, kako je to već naprijed navedeno, presuda Kantonalnog suda u Širokom Brijegu broj: 08 0 U 001822 13 U od 10.04.2014. g., kojom je to rješenje tuženog od 05.07.2013. g. poništeno i drugostepenom organu date upute za ponovno rješavanje, a nakon čega je doneseno osporeno rješenje kojim je žalba Federalnog pravobranilaštva izjavljena protiv rješenja prvostepenog organa odbijena iz razloga na koje je ukazao sud u spomenutoj presudi. U upravnom sporu pokrenutom po tužiteljevoj tužbi protiv ovog rješenja tuženog, prvostepeni sud je osporeno rješenje tuženog organa (doneseno u skladu sa uputama tog suda iz ranije presude) ocijenio pravilnim i zakonitim, te tužiteljevu tužbu podnesenu protiv osporenog rješenja tuženog organa odbio kao neosnovanu. Pri tome je svoju odluku (kako proizilazi iz obrazloženja presude) zasnovao na činjenici da su predmetne nekretnine u posjedu Z. S., da je on na tom zemljištu izgradio kuću i dvorište, te faktički koristi te nekretnine, pa se ovakvim aktom organa uprave ne nanosi šteta ni Federaciji BiH, ni kantonu, a ni gradu, ni općini, te ocijenio da se „temeljem same okolnosti da se parcela k.č. 4940 k.o. U. po novom premjeru vodi u katastru kao društveno vlasništvo, ne može smatrati da ju je raniji vlasnik napustio, te da je to zemljište napuštanjem od strane vlasnika tj. Z. S. prešlo u društveno vlasništvo“.

Međutim, po ocjeni ovog Suda, ovakav stav prvostepenog suda izražen prilikom donošenja pobijane presude ne može se prihvatiti kao pravilan i to upravo iz razloga na koje ukazuje zahtjev za vanredno preispitivanje.

Naime, odredbom člana 56. Zakona o premjeru i katastru zemljišta propisano je da je nadležni općinski organ uprave u vršenju poslova održavanja premjera i katastra zemljišta dužan da otklanja sve nedostatke i propuste u snimanju detalja, geodetskom elaboratu, planovima, karti i u katastarskom operatu (stav 1.), kao i da nadležni općinski organ uprave vrši obnovu dotrajalih dijelova ili cijelog katastarskog operata i stara se o blagovremenoj reprodukciji dotrajalih ili oštećenih radnih originala (stav 2.).

U smislu ove zakonske odredbe radi se, dakle, o nadležnostima općinskog organa na poslovima održavanja premjera i katastra zemljišta, kao što je to navedeno i u zakonskom tekstu i u nazivu glave u kojoj se ovaj član nalazi (III - ODRŽAVANJE PREMJERA I KATASTRA ZEMLJIŠTA) i u okviru tih nadležnosti otklanjanju nedostataka i propusta, a tuženi je uz, ovu odredbu, u svojim ranije donesenim rješenjima prvostepenom organu ukazivao i na odredbe člana 24., 49., 50., 51. i 53. istog Zakona koji se odnose na obilježavanje biljezima zemljišta i objekata, izlaganje podataka, mogućnost prigovora, razmatranje prigovora i žalbi, te okončanje postupka izlaganja nakon čega se izrađuje katastarski operat i određuje dan njegovog stupanja na snagu, dakle na sve ono što prethodi kasnijoj obavezi održavanja premjera i katastra zemljišta u smislu člana 56. ovog Zakona. Isto tako tuženi je ukazao i na

odredbu člana 60. stav

2. istog Zakona kojom je propisano da se promjene korisnika u katastarskom operatu provode na osnovu pravosnažne odluke suda ili drugog nadležnog organa, kao i na osnovu ugovora ovjerenog kod suda.

Međutim, postupajući suprotno ovim (vrlo jasno i precizno datim) uputama, kao i suprotno uputama o vođenju postupka, prvostepeni organ je donošenjem rješenja od 23.05.2013. g. pod navodnim ispravljanjem greške i usklađivanjem zemljišno-knjižnog i katastarskog stanja izvršio i promjenu korisnika, na šta pravilno ukazuje Federalno pravobranilaštvo i u žalbi protiv prvostepenog rješenja i u tužbi i zahtjevu za vanredno preispitivanje u ovom upravnom sporu, iako je naprijed spomenutom odredbom člana 60. stav 2. Zakona o premjeru i katastru zemljišta izričito propisano na temelju kojih isprava i akata se provode promjene korisnika u katastarskom operatu, zanemarujući pri tome i odredbe Zakona o vodama, a tuženi je, kao drugostepeni organ, (doista, postupajući u skladu sa uputama Kantonalnog suda) takvo rješenje ocijenio pravilnim.

Prvostepeni sud je, smatrajući ovo rješenje tuženog pravilnim jer je rješenje prvostepenog organa cijenio pravilnim (iz kojih razloga je i poništio ranije rješenje tuženog od 05.07.2013. g. i dao upute za donošenje osporenog rješenja od 12.05.2014. g.), te odbijajući tužbu u ovom upravnom sporu iz istih razloga, zauzeo potpuno pogrešan pravni stav, pri čemu je pravilno citirao odredbe Zakona o vodama, ali je iste nepravilno cijenio, kao i odredbe Zakona o premjeru i katastru zemljišta, sve to još vezujući za vlasničko pravo da se stvar posjeduje i njome raspolaže, a zanemarujući pri tome upisano pravo vlasništva na predmetnim nekretninama (društveno vlasništvo), odnosno vlasništvo Federacije na vodnom dobru u smislu odredbe člana 7. Zakona o vodama.

Iz navedenih razloga, po ocjeni ovog Suda, prvostepeni sud nije mogao osporeno rješenje tuženog ocijeniti kao pravilno i zakonito, a ni rješenje prvostepenog organa, već je zbog svih navedenih nepravilnosti prvostepenog upravnog postupka na koje je tuženi više puta ukazivao u ranijom rješenjima, a koje nije otklonio prvostepeni organ, sud trebao o podnesenoj tužbi riješiti kako je to i traženo tužbom da bi se otklonile sve navedene povrede prvostepenog upravnog postupka, pa kako to nije učinio i sam je donošenjem pobijane presude povrijedio pravila federalnog zakona o postupku koja su bila od uticaja na rješenje stvari, na što se opravdano ukazuje navodima zahtjeva za vanredno preispitivanje sudske odluke.

Radi odgovora na sve navode zahtjeva za vanredno preispitivanje sudske odluke (iako ovaj Sud ne može u ovom sporu preispitivati pravilnost ranije presude istog suda broj 08 0 U 001822 13 U od 10.04.2014. g., kojom je poništeno ranije rješenje tuženog, kojim je bila uvažena tužiteljeva žalba izjavljena protiv navedenog rješenja prvostepenog organa i predmet vraćen tom organu na ponovni postupak) osnovano su u navodima zahtjeva ukazuje da je ova presuda donesena suprotno stanovištima sudske prakse, kao i stavovima ovog Suda, u situaciji kada se tužbom osporava rješenje kojim se predmet vraća prvostepenom organu na ponovni postupak. Imajući u vidu sve navedeno ovaj Sud je zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke uvažio, te pobijanu presudu prvostepenog suda preinačio tako što je tužbu tužitelja uvažio i poništio osporeno rješenje tuženog organa, te predmet vratio tom organu na ponovni postupak u kojem će, imajući u vidu primjedbe ovog Suda, donijeti pravilno rješenje, a u slučaju da prvostepeni organ niti u ponovnom postupku ne postupi u skladu sa datim uputama drugostepenog organa postupiti u skladu sa odredbom člana 240. stav 1. Zakona o upravnom postupku.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije BiH, broj: 08 0 U 002086 14 Uvp od 22.11.2018.g.)

<----->

Član 267. stav 1. i 2. Zakona o upravnom postupku

Član 25. stav 1. tačka 3. u vezi sa članom 2. stav 1. Zakona o upravnim sporovima

TUŽITELJ NEMA PRAVO POKRENUTI UPRAVNI SPOR PROTIV RJEŠENJA ORGANA UPRAVE KOJIM NIJE POVRIJEĐEN NJEGOV NEPOSREDNI LIČNI INTERES ZASNOVAN NA ZAKONU, TE TAKVU TUŽBU TREBA ODBACITI.

Iz obrazloženja:

Presudom Kantonalnog suda u Mostaru broj: 07 0 U 008396 13 U od 16.08.2013. g., je odbijena tužba tužiteljice kojom je osporavala zakonitost rješenja tuženog broj: UP-II-06-04-43-10/13 od 15.03.2013. g.. Ovim rješenjem je odbijena kao neosnovana žalba tužiteljice izjavljene protiv rješenja prvostepenog upravnog organa-Službe za opću upravu, društvene djelatnosti, boračko-invalidsku zaštitu i socijalna pitanja Općine J. broj: UP-I-03-II-43-211/13 od 25.02.2013. g.. Ovim rješenjem odbijen je zahtjev tužiteljice za dobijanje klauzule pravomoćnosti i izvršnosti na rješenje Sekretarijata za raseljena lica, izbjeglice i socijalnu politiku Općine J. broj: 12-1/3-534-55-2/97 od 28.03.1997. g..

Protiv navedene presude prvostepenog suda zahtjev za vanredno preispitivanje podnijela je tužiteljica, putem svoga punomoćnika, zbog povrede federalnog zakona. U zahtjevu ističe da prvostepeni sud i upravni organi se pozivaju na propise koji su prestali važiti i zakonske odredbe oko zastare potraživanja a da tužiteljica traži samo davanje klauzule pravomoćnosti i izvršnosti na rješenje koje je donio prvostepeni upravni organ dana 28.03.1997. g., te da nema nikakve zakonske zapreke po odredbama Zakona o upravnom postupku za dobijanje ovih klauzula. Predloženo je da se prvostepena presuda preinači i udovolji zahtjevu tužiteljice i da klauzula pravomoćnosti i izvršnosti na rješenje iz 1997. g..

U odgovor na zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke tuženi, je predložio da se isti odbije kao neosnovan.

Ovaj sud je na osnovu člana 45. Zakona o upravnim sporovima („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 9/05) ispitao pobijanu presudu u granicama zahtjeva i povreda propisa iz člana 41. ovog zakona navedenih u zahtjevu, pa je odlučio kao u izreci ove presude iz slijedećih razloga:

Iz obrazloženja pobijane presude proizilazi da je prvostepeni sud na osnovu činjeničnog stanja utvrđenog u upravnom postupku došao do zaključka da je tuženi u pravilno provedenom postupku, te pravilnom primjenom odredbi Zakona o upravnom postupku pravilno i zakonito donio osporeno rješenje o odbijanju žalbe na prvostepeno rješenje oko odbijanja zahtjeva tužiteljice za dobijanje klauzule pravomoćnosti i izvršnosti na rješenje od 1997. g..

Upravni organi kao i prvostepeni sud smatraju da tužiteljici ne pripada pravo na davanje klauzule pravomoćnosti i izvršnosti na rješenje iz 1997. g. iz razloga što je već 2000. g. donijeto novo rješenje kojim je tužiteljici tim rješenjem prestala primjene prethodnog rješenja iz 1997. g., a utvrđen tim rješenjem iz 2000. g. nastavak ostvarivanja prava na ličnu invalidninu. Prvostepeni sud prihvatajući ove razloge kao i činjenicu da u predmetnom spisu nedostaje dostavnica o uručenju rješenja iz 1997. g. utvrđuje da se ne može sa sigurnošću utvrditi datum pravomoćnosti a da je sa druge strane protekao opći zastarni rok od 5. godina za izvršenje ovoga rješenja. Također navodi da je donošenjem Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom („Službene novine F BiH“, broj: 36/99, 54/04 i 39/06) prestala primjena propisa na osnovu kojih je donijeto rješenje iz 1997. g., i iz kojih razloga je donijeto novo rješenje od 07.06.2000. g. odnosno naknadno i rješenje

od 19.04.2007. g.-te da samim tim nema nikakvog razloga za davanje kluzule pravomoćnosti i izvršnosti jer je takav zahtjev bespredmetan.

Institut pravosnažnosti je nesumljivo značajni institut u svim procesnim zakonima pa i u Zakonu o upravnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine F BiH“, broj: 2/98). On daje svakoj donesenoj odluci: sigurnost, autoritet i izvjesnost u njenoj nepromjenjivosti. Odredbom člana 11 citiranog zakona je reguisano da rješenje protiv kojeg se ne može izjaviti žalba, niti pokrenuti upravni spor, a kojim rješenjem je stranka stekla određena prava postaje poravomoćno a što je regulisano i odredbom člana 267. stav 1. i 2. ZUP-a da se rješenje u upravnom postupku izvršuje kada postane izvršno, a to postaju ili istekom roka za žalbu ili ako žalba nije izjavljena ...

U konkretnom slučaju tužiteljica ne osporava da je primila rješenje od 1997. g. a među strankama je nesporno da na isto rješenje nije izjavljena žalba.

Na osnovu ovako poredanih činjenica proizilazi neprokosnoveni zaključak da stoji pravo tužiteljici da upravni organi daju klauzulu pravomoćnosti odnosno prema odredbi člana 275. stav 1. ZUP-a zaključkom utvrditi da je neko rješenje postalo izvršno. Ovdje, samo radi napomene, treba naglasiti da davanje klauzule pravomoćnosti u odnosu na klauzulu izvršnosti se ne donose u istom postupku nego pravomoćnosti od strane upravnog organa donosioca

prvostepenog rješenja, a klauzula izvršnosti tek pri administrativnom izvršenju, zaključkom, a taj postupka nije uopće ni pokrenut od strane tužiteljice.

Treba, također, napomenuti kada se nabrajaju razlozi za značaj pravomoćnosti bilo koje odluke da se pored autoriteta i sigurnosti, pojavljuje i elemenat izvjesnosti u nepromjenjivost , ovaj treći elemenat je limitiran naravno zakonskim propisima, a što je i decidno kod ovakvih rješenja i posebno naglašeno u dispozitivu tih rješenja (...dok postoje zakonski uvjeti...).

Prema tome, analizirajući ova dva instituta (pravomoćnost i izvršnost) proizilazi da je prvostepeni sud (kada je došao do zaključka da je tužba bezpredmetna) trebao na osnovu člana 25. stav 1. tačka 3. a u vezi sa članom 2. stav 1. Zakona o upravnim sporovima („Službene novine F BiH“, broj: 8/00) tužbu odbaciti, a ne istu odbiti.

Naime, tužiteljica u toku cijeloga upravnoga postupka, a i upravnoga spora, ne dokazuje koji je njoj pravni interes zasnovan na zakonu, jer iz svih činjenica proizilazi da samo traženje klauzule pravomoćnosti i izvršnosti od strane tužiteljice ne dira u njezina prava ili njezin neposredni lični pravni interes zasnovan na zakonu. Prema tome, tužiteljica nema pravo pokrenuti upravni spor protiv rješenja organa uprave kojim nije povrijeđen neposredni lični interes zasnovan na zakonu.

Nakon donošenja rješenja iz 1997. g. tužiteljica nije izjavila žalbu te je po službenoj dužnosti ova odluka izvršavana sve do donošenja rješenja iz 2000. g. kada je rješenje iz 1997. g. zamijenjeno novim, sa istim postotkom invalidnosti, a potom je i ovo rješenje izmjenjeno rješenjem iz 2007. g., pa se stvarno postavlja pitanje što tužiteljici sada treba klauzula pravomoćnosti i izvršnosti na rješenje iz 1997. g., a posebno treba naglasiti da prilikom podnošenja tužbe u upravnom sporu tužiteljica ne dokazuje, niti navodi, koji joj je neposredni pravni interes povrijeđen.

Prema tome kako je presuda prvostepenog suda donesena uz povredu pravila federalnog zakona o postupku koja je bila od uticaja na rješenje stvari, to je ovaj sud na osnovu člana 46. stav 1. i

2. Zakona o upravnim sporovima, zahtjev tužiteljice za vanredno preispitivanje sudske odluke uvažio i pobijanu presudu preinačio tako da je tužbu tužiteljice odbacio, a na osnovu člana 25. stav 1. tačka 3 istoga zakona.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije BiH broj: 07 0 U 008396 13 Uvp od 15.03.2018. g.)

<----->

Član 249. stav 3. Zakona o upravnom postupku

Član 53. stav 1. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica

**OBJEKTIVNI ROK OD PET GODINA ZA OBNOVU UPRAVNOG POSTUPKA
ZA STRANKU POČINJE TEĆI OD DANA KADA JOJ JE DOSTAVLJENO
RJEŠENJE PO KOJEM SE OBNOVA TRAŽI, A ZA NADLEŽNI ORGAN OD
DANA DONOŠENJA RJEŠENJA.**

Iz obrazloženja:

Presudom Kantonalnog suda u Novom Travniku, broj: 06 0 U 007005 14 U od 06.10.2014. g., odbijena je kao neosnovana tužba tužitelja podnesena protiv osporenog rješenja tuženog, broj i datum navedeni u uvodu ove presude, kojim je odbijena kao neosnovana njegova žalba izjavljena protiv prvostepenog rješenja Službe opće uprave i društvenih djelatnosti općine Jajce, broj: 07-41-2-229/13 od 02.09.2013. g. (kojim se po nalogu iz rješenja Inspektorata Federalnog ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata Sarajevo, broj: UP-I-06-41-94/13 od 21.06.2013. g., prvostepeno rješenje istog prvostepenog organa, broj: 07-41-1666/04 od 09.01.2006. g., mijenja i glasi da tužitelju, priznatom ratnom vojnom invalidu VIII grupe sa 40% vojne invalidnosti, prestaje svojstvo ratnog vojnog invalida sa 30.06.2013. g.), a prvostepeno rješenje se mijenja utoliko što tužitelju svojstvo ratnog vojnog invalida prestaje sa 31.05.2013. g. i što se ukida rješenje Kantonalne uprave za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata T., broj: R-02-41-8572/06 od 21.11.2006. g..

Podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje sudske odluke tužitelj je osporio zakonitost i pravilnost pobijane presude zbog povrede federalnih propisa i to: Zakona o pravima branitelja i članova njihovih porodica, kao i Pravilnika o radu liječničkih komisija i Pravilnika o utvrđivanju postotka vojnog invaliditeta sa Listom tjelesnih oštećenja. U obrazloženju zahtjeva, u kojem tužitelj ponavlja navode tužbe, se navodi da nalaz i mišljenje liječničke komisije za nadzor i medicinsko vještačenje S., broj: KLJV-SA-77/13 od 06.05.2013. g. nije dat u smislu odredbe člana 8. Pravilnika o radu liječničkih komisija, te da je suprotan odredbi člana 2. i 4. stav 5. Pravilnika o utvrđivanju vojnog invaliditeta. U odnosu na povrede postupka se navodi da je pogrešno pozivanje upravnih organa na odredbu člana 34. Zakona o pravima branitelja i članova njihovih porodica, jer se ne radi o okolnostima koje predviđa ova odredba, već o obnovi postupka po nalogu inspektorata federalnog ministarstva, da je obnova postupka provedena istekom roka od (5) godina iz odredbe člana 249. Zakona o upravnom postupku, da se Izmjene i dopune Zakona o pravima branitelja na koje se poziva sud ne mogu primjenjivati retroaktivno u odnosu na rješenje kojim je tužitelju priznata invalidnost i pravo na ličnu invalidninu, a koje je postalo konačno prije stupanja na snagu izmjena i dopuna Zakona o pravima branitelja, te da je odluka po žalbi donijeta bez pribavljanja novog nalaza i mišljenja liječničke komisije. Predlaže da sud iz navedenih razloga zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke uvaži, pobijanu presudu preinači na način da se osporeno i prvostepeno rješenje poništi i predmet vrati prvostepenom organu na ponovno rješavanje.

U odgovoru na zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke tuženi je predložio da se isti odbije kao neosnovan.

Ovaj sud je na osnovu člana 45. Zakona o upravnim sporovima ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj: 9/05), ispitao zakonitost pobijane presude u granicama zahtijeva i

povrede propisa iz člana 41. stav 2. tog zakona, pa je odlučio kao u izreci presude iz slijedećih razloga:

Prema podacima iz spisa predmeta proizilazi da je ranijim rješenjem Kantonalne uprave za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata T., broj: R-02-41-8572/06 od 21.11.2006. g., tužitelju priznato svojstvo ratnog vojnog invalida VIII (osme) grupe sa 40% vojnog invaliditeta (te poništeno prvostepeno rješenje od 09.01.2006. g.), te da su nadležni organi u predmetnoj stvari u ponovnom postupku, postupajući po nalogu iz navedenog rješenja Inspektorata od 21.06.2013. g., prvostepenim i osporenim rješenjem, primjenom člana 34. stav 3. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica, a na osnovu nalaza i mišljenja Ljekarske komisije za nadzor i medicinsko vještačenje lica obuhvaćenih Zakonom o pravima branilaca i članova njihovih porodica u postupku nadzora medicinskog vještačenja, broj: KLJV- SA-77/13 od 06.05.2013. g., koja je invaliditet tužitelja ocijenila ispod 20%, tužitelju utvrdili prestanak svojstva ratnog vojnog invalida sa 31.05.2013. g., ukidajući pri tome

ranije rješenje od 21.11.2006. g. (jer je nastupila promjena u odnosu na ranije utvrđeni procenat invaliditeta). Prvostepeni sud je, po tužbi tužitelja, osporeno rješenje tuženog ocijenio kao pravilno i na zakonu zasnovano (te tužbu odbio), pozivajući se pri tome na odredbu člana

52. stav 2. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica (jer je navedeni nalaz i mišljenje razlog za obnovu upravnog postupka ukoliko je drugačiji u odnosu na nalaz i mišljenje drugih ljekarskih komisija).

Međutim, nije sporno da je odredbom člana 34. stav 3. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj: 33/04, 56/05, 70/07 i 9/10), a na koju se pozivaju nadležni organi u svojim rješenjima, regulisano da će prvostepeni nadležni organ za branilačko-invalidsku zaštitu po službenoj dužnosti, na osnovu prijave korisnika prava ili saznanja na drugi način o nastaloj promjeni iz stava 2. ovog člana (koja utiče na korištenje, obim i prestanak prava), pokrenuti postupak odmah a najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema zahtijeva, odnosno saznanja, te donijeti rješenje o prestanku ili izmjeni priznatih prava prema ovom Zakonu, sa pravnim djelovanjem od prvog narednog mjeseca po nastaloj promjeni.

Kako prema stanju spisa predmeta proizilazi da je od strane prvostepenog nadležnog organ za branilačko-invalidsku zaštitu, odnosno Službe za opće upravne i društvene djelatnosti općine J., rješenje Inspektorata tuženog od 21.06.2013. g. zaprimljeno dana 05.07.2013. g. (što čini momenat saznanja ovog organa o nastaloj promjeni iz citirane odredbe člana 34. stav

3. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica, od kada prema ovoj odredbi prvostepenom organu teče rok od 15 dana da pokrene postupak po službenoj dužnosti, te donese rješenje o prestanku ili izmjeni priznatih prava tužitelju prema ovom Zakonu, sa pravnim djelovanjem od prvog narednog mjeseca po nastaloj promjeni, u konkretnom slučaju nastala promjena utvrđena je nalazom i mišljenjem nadležne ljekarske komisije od 06.05.2013. g.), a da je tek dana 29.08.2013. g. od strane prvostepenog organa stavljen prijedlog za pokretanje postupka po službenoj dužnosti radi donošenja rješenja (a prema službenoj zabilješci iz spisa predmeta tužitelju je 14.08.2013. g. upućena obavijest o rješenju Inspektorata) i da je u skladu sa tim prijedlogom dana 02.09.2013. g. doneseno prvostepeno rješenje, to u smislu člana 34. stav 3. citiranog zakona prvostepeni organ nije pokrenuo postupak u zakonom propisanom roku (15 dana od dana saznanja-od 05.07.2013. g.).

Nadalje, nije sporno da je odredbom člana 52. stav 2. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica, na koju se pozvao prvostepeni sud u pobijanoj presudi, propisano da ukoliko u postupku nadzora i medicinskog vještačenja posebna ljekarska komisija iz člana 47. stav 4. tog zakona donese drugačiji nalaz i mišljenje u odnosu na nalaz i mišljenje ljekarskih

komisija iz člana 47. stav 1., 2. i 3. tog zakona, taj nalaz i mišljenje će poslužiti kao razlog za obnovu postupka. Međutim, prvostepeni sud u potpunosti iz vida gubi odredbu člana 249. stav 3. Zakona o upravnom postupku – Službene novine Federacije BiH, broj: 2/98 i 48/99 (na čiju primjenu upućuje i odredba člana 53. stav 1. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica), kojom je propisano da nakon proteka roka od pet godina od dostavljanja konačnog rješenja stranci obnova se ne može tražiti niti se može pokrenuti po službenoj dužnosti. Kod činjenice da je konačno rješenje od 21.11.2006. g. (u odnosu na koje se sada po službenoj dužnosti provodi postupak), uručeno tužitelju dana 29.01.2007. g., tada proizilazi da u predmetnoj stvari nisu ni bili ispunjeni uvjeti za obnovu postupka primjenom odredbe člana 52. stav 2. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica, obzirom na protek roka od pet godina od dostavljanja konačnog rješenja tužitelju (pokretanje postupka zatraženo naloženom mjerom Inspektorata tek rješenjem od 21.06.2013. g., a obnova postupka pokrenuta 29.08.2013. g.).

Kako iz navedenih razloga proizilazi da su rješenja nadležnih organa, a i pobijana presuda doneseni uz povrede federalnog materijalnog zakona i pravila federalnog zakona o postupku koje su bile od uticaja na rješenje ove stvari, to je, po ocjeni ovog suda, zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke osnovan, pa je ovaj sud, primjenom člana 46. stav 1. 2. Zakona o upravnim sporovima, zahtjev uvažio, preinačio pobijanu presudu prvostepenog suda i riješio tako što je uvažio tužbu tužitelja, te poništio osporeno tuženog od 14.03.2014. g., kao i prvostepeno rješenje od 02.09.2013. g..

(Presuda Vrhovnog suda Federacije BiH broj: 06 0 U 007005 15 Uvp od 01.11.2018. g.)

<----->

Član 60. Zakona o upravnim sporovima

**POSTOJI DRUGI VID SUDSKE ZAŠTITE POSREDNIM PUTEM
IZJAVLJIVANJEM ŽALBE NA ODLUKU UPRAVNIH ORGANA, KOJE SE
BAZIRAJU NA NALAZIMA I MIŠLJENJIMA LJEKARSKE KOMISIJE, JER BI U
SUPROTNOM BILA ZLOUPOTREBA PROCESNIH PRAVA, OMOGUĆITI
STRANCI PODNOŠENJE ZAHTJEVA ZA ZAŠTITU SLOBODA I PRAVA
POJEDINACA ZAJAMČENIH USTAVOM F BiH.**

Iz obrazloženja:

Rješenjem Kantonalnog suda u Zenici broj: 04 0 U 007890 15 Uz od 17.11.2015. g., je odbačen zahtjev za zaštitu sloboda i prava pojedinaca zajamčenih Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine podnosioca R. P..

Protiv navedenog rješenja prvostepenog suda zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke, podnio je podnosioc zahtjeva navodeći kao razlog da ovakva odluka suda nije pravilna jer je obrazloženje da on ima drugu sudsku zaštitu netačna, jer ni u jednom sudskom postupku se nijedan zahtjev ne može odbaciti kao nedopušten. Ističe da je očigledno da sudija nije razumio primjenu ovoga instituta. Potom podnositelj zahtjeva analizira prvostepeno rješenje te navodi da smatra da je donošenjem akta drugostepene ljekarske komisije došlo do povrede njegovog prava i sloboda zagarantovanih Ustavom, a da u Zakonu u upravnim sporovima ne postoji odredba da je ova zaštita isključena ukoliko postoji druga sudska zaštita. To da li je uspio ili ne u upravnom sporu protiv rješenja na koje se bazirao ovaj nalaz i mišljenje drugostepene ljekarske komisije, nije ni u kakvoj vezi sa njegovom zahtjevom za zaštitu sloboda i prava protiv nalaza i mišljenja drugostepene ljekarske komisije, jer je njemu poznato da to nije upravni akt ali zato je i predviđena ova zaštita.

Smatra da je rješenje prvostepenog suda nezakonito i da je potrebno ili ga ukinuti i vratiti na ponovno suđenje istom sudu ili što bi bilo puno bolje da Vrhovni sud F BiH sam riješi ovu neupravnu stvar, jer se radi o kršenju evropskih propisa i Ustavom zagaranovanih prava.

Ovaj sud je na osnovu člana 45. Zakona o upravnim sporovima („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 9/05) ispitao pobijano rješenje u granicama zahtjeva i povreda propisa iz člana 41. ovog zakona navedenih u zahtjevu, pa je odlučio kao u izreci ove presude iz slijedećih razloga:

Iz obrazloženja pobijanog rješenja i uvida u predmetni spis ovaj sud je utvrdio da je tužitelj podnio „Zahtjev za zaštitu prava povrijeđenih drugostepenim pojedinačnim aktom Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja“ dana 13.11.2015. g. te je prvostepeni sud rješenjem od 17.11.2015. g. isti zahtjev odbacio kao nedopušten iz razloga što u konkretnom slučaju postoji drugi vid sudske zaštite stranke.

Po mišljenju ovoga suda ovo rješenje prvostepenoga suda je pravilno i na zakonu zasnovano. Institut Zaštite sloboda i prava pojedinaca zajamčenih ustavom Federacije Bosne i Hercegovine

je regulisan u Zakonu u upravnim sporovima odredbama od člana 60. do člana 72. te su u biti regulisane dva vida ove zaštite.

Jedan vid je određen članom 60. kada su ta prava ili slobode povrijeđene pojedinačnim aktom dok je drugi vid zaštite određen članom 62. istoga zakona kada je to pravo ili sloboda povrijeđena radnjom službenog lica u organima uprave i dr.

U prvom slučaju (član 60. ZUS-a) je određeno da se ovaj institut može primjeniti samo ako nije osigurana druga sudska zaštita dok u drugoj situaciji kada je pravo povrijeđeno radnjom službenoga lica u organu uprave odredbom člana 62. stav 2. Zakona o upravnim sporovima je regulisano da će se rješavati samo „ako nije osigurana druga sudska zaštita“.

Prema tome, tužitelj u svom Zahtjevu navodi da su mu prava i slobode zagaranovane Ustavom povrijeđene pojedinačnim aktom Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja Sarajevo, Odeljenje za drugostepeni posutpak broj: DOV-NI-PL-SA-234/15 od 15.09.2015. g., jer je povrijeđeno njegovo pravo na jednakost pred Zakonom i socijalnu zaštitu zagaranovana Ustavom F BiH i Evropskom socijalnom poveljom sa dopunskim Protokolom broj 1.

Ovaj nalaz i mišljenje Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja je donesen u izvršenju presude Kantonalnog suda u Zenici broj: 04 0 U 007050 14 U od 23.03.2015. g., jer je poništeno rješenje upravnih organa koje se baziralo na prethodnim mišljenjima ove ljebarske komisije, pa je upravo po tužbi podnosioca ovoga zahtjeva prvostepeni sud poništio upravna rješenja i uputio upravne organe na ponovno vještačenje i donošenje odluke povodom zahtjeva podnosioca sa invaliditetom po odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodica sa djecom („Službene novine F BiH“, broj: 36/99, 54/04 i 14/09).

Podnositelj zahtjeva za vanredno preispitivanje sudske odluke u jednom je u pravu da korištenje sudske zaštite prema odredbama ovoga poglavlja je jedna posebna vrsta pravne zaštite koja se u procesno-pravnom smislu osigurava kod nadležnog suda odgovarajućom primjenom („shodnom“) primjenom Zakona o upravnim sporovima Federacije Bosne i Hercegovine. To je supsidijarno postupanje prema Zakonu o upravnim sporovima samo ako građaninu „ nije osigurana druga sudska zaštita“ u slučaju povrede njegovih prava i sloboda zajamčenih Ustavom Federacije i Aneksima uz taj Ustav. Za korištenje sudske zaštite prema odredbama ovih članova zakona moraju se kumulativno ispuniti sljedeći uvjeti:

-da se radi o pravima i slobodama građanina koja su izričito zajamčeni Ustavom Federacije BiH i „instrumentima-„ Aneksa Ustava Federacije;

-da su ta ustavna prava i slobode građanina povrijeđena „konačnim pojedinačnim aktom nadležnog organa“ i

-da u pravnom sistemu Federacije građaninu „nije osigurana druga sudska zaštita“ protiv tog pojedinačnog akta za koji isti smatra da su mu povrijeđena prava i slobode .

Prema tome, očigledno je da se u konkretnom slučaju radi o „pojedinačnom aktu“, kao i da se radi o povredama prava građanina (subjektivni osjećaj), jer mu je drugostepena komisija dala manji postotak invalidnosti od one koje on smatra da mu i pripada.

No međutim, ono što je bitno i osnovno, nalaz i mišljenje vještaka (Instituta i dr.) nije upravni akt (što je očigledno jasno i samom podnosiocu zahtjeva) ali sa druge strane nalaz i mišljenje vještaka bilo koje struke je samo sredstvo dokazivanja u sudskim postupcima pa tako i u upravnom postupku pa kao takvo se može uspješno osporavati i u upravnom sporu o glavnoj stvari a to je, da li podnosiocu zahtjeva pripada ili ne pripada određeno pravo. Prema tome, stav prvostepenog suda da je zahtjev za zaštitu prava i sloboda građanina zajamčenih Ustavom F BiH nedozvoljen ili nedopušten, jer isti ima drugu sudsku zaštitu, je ispravan i utemeljen na odredbama Zakona o upravnim sporovima i to članom 60 istog zakona.

Naime podnositelj ima „drugu sudsku zaštitu“ istina ne direktno nego indirektno kroz upravni spor, jer je sam nalaz i mišljenje samo jedno od dokaznih sredstava u tom postupku a koje se može uspješno pobijati tužbom u upravnom sporu o glavnoj stvari, naravno ukoliko uopće drugostepeni upravni organ, postupajući po izjavljenoj žalbi, prihvati taj nalaz i mišljenje vještaka. Naime, kako sud tako i upravni organi sva sredstva dokazivanja pa tako i nalaz i mišljenje vještaka stavljaju u kontekst drugih provedenih dokaza po prijedlogu podnosioca zahtjeva za ostvarivanje nekog prava, pa tako i cijene sve dokaze kako pojedinačno tako i u vezi jedan sa drugim.

Da je to tačno ukazuje upravo sam slučaj podnosioca zahtjeva jer iako prvobitni nalaz i mišljenje nije bio povoljan za njega on uspijeva kroz upravni spor da ishoduje povoljno rješenje i da se predmet vrati na ponovno rješavanje, pa tako ima novo provođenje dokaza vještačenjem njegovoga zdravstvenoga stanja.

Prema tome, donošenjem nalaza i mišljenja Instituta za vještačenje zdravstvenog stanja Sarajevo, Drugostepena ljekarska komisija Sarajevo nije povrijeđeno njegovo ustavom utvrđeno osnovno pravo ili slobodu, jer je obezbjeđena druga sudska zaštita. Tu drugu sudsku zaštitu predlagač je već koristio i to vrlo uspješno.

Kako donošenjem pobijanog rješenja prvostepeni sud nije povrijedio federalni zakon, odnosno prvostepena rješenje nije donesena uz povredu pravila postupka na koje se pozvao podnositelj zahtjeva za vanredno preispitivanje sudske odluke, ovaj sud je primjenom člana 46. stav 2. Zakona o upravnim sporovima zahtjev odbio kao neosnovan.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije BiH broj: 04 0 U 007890 15 Uvp od 12.07.2018. g.)

<----->

Član 169. Zakon o upravnom postupku

UVJERENJE (POTVRDA) PO SVOJOJ PRAVNOJ PRIRODI JE KONKRETNI PRAVNI AKT KOJI SPADA U DOKUMENTACIONE ISPRAVE I PREDSTAVLJA SAMO DOKAZNO SREDSTVO KOJIM SE POTVRĐUJU ODREĐENE ČINJENICE, PA KAO TAKAV, NE PREDSTAVLJA UPRAVNI AKT.

Iz obrazloženja:

Presudom Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 09 0 U 018001 13 U od 13.05.2013. g., je odbijena tužba tužitelja kojom su osporavali zakonitost rješenja tuženog, broj i datum navedeni u uvodu ove presude a kojim je odbijena njihove žalbe izjavljene na rješenje Porezne uprave – Kantonalni ured S. broj: 10-9/03-15-872-13/03 od 27.05.2005. g., protiv potvrde Službe za prinudnu naplatu Kantonalnog poreznog ureda S. broj: 10-9/03-15-872-6/03 od 16.03.2005. g. i uvjerenja istog organa broj: 10-9/03-15-872-5/03 od 16.03.2005. g. kao i tužbu pokrenutu od strane tužitelja od 15.11.2005. g. zbog ćutanja administracije. Na prijedlog tužitelja prvostepeni sud je radi ekonomičnosti postupka spojio ova dva predmeta-spora, radi donošenja jedinstvene odluke.

Protiv navedene presude prvostepenog suda zahtjev za vanredno preispitivanje podnijeli su tužitelji, putem svoga punomoćnika, zbog povrede federalnog zakona o postupku kao i pogrešne primjene kako Zakon o upravnim sporovima tako i Zakon o upravnom postupku i odredbi Zakona o poreznoj upravi. Smatra da je prvostepena presuda kao i osporena rješenja bazirana na povredama osnovnih načela upravnoga postupka i to članova 4, 5, 6, 7, 8, 9, 246. stav 1. Zakona o upravnom postupku te pogrešnoj primjeni odredbe člana 30. Zakona o poreznoj upravi Federacije Bosne i Hercegovine jer je ista odredba od strane Ustavnoga suda F BiH poništena jer je protivna Ustavu F BiH, a povrijeđena su i temeljna ljudska prava i slobode podnositelja zahtjeva zagarrantovane u Evropskoj konvenciji o zaštiti temeljnih ljudskih prava i sloboda pa su predložili da sud uvaži ovaj zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke te osporenu presudu ukine i predmet vrati istom sudu na ponovni postupak.

Tuženi je u odgovoru na Zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke predložio da se isti odbije kao neosnovan.

Ovaj sud je na osnovu člana 45. Zakona o upravnim sporovima („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 9/05) ispitao pobijanu presudu u granicama zahtjeva i povreda propisa iz člana 41. ovog zakona navedenih u zahtjevu, pa je odlučio kao u izreci ove presude iz slijedećih razloga:

Uvidom u predmetni spis ovaj sud je ustanovio da je po prijedlogu tužitelja prvostepeni sud spojio dvije tužbe istih tužitelja i to: od 15.11.2005. g. „zbog šutnje uprave“ i drugu tužbu od 29.06.2006. g. protiv rješenja tuženog 31.03.2006. g.. Kako se tužitelji nisu izjasnili da li ostaju kod prvobitne tužbe za ćutanje administracije to je prvostepeni sud pravilno uradio kada je spojio ove parnice radi vođenja jedinstvenoga postupka a prema odredbi člana 26. stav 3. Zakona o upravnim sporovima a sve zbog poštivanja načela ekonomičnosti postupka.

Prema tome, zanemarujući pri tome tužbu zbog ćutanja administracije (jer je u međuvremenu donijeti traženi akt) pa je samim tim ova tužba bespredmetna, suština ovoga spora jeste rješenje tuženog broj: 07-15-627/05 od 31.03.2006. g. kojim je žalba tužitelja protiv rješenja Porezne uprave Kantonalnog ureda S. broj: 10-9/03-15-827-13/05-Č.J. od 27.05.2005. g. odbijena kao neosnovana. Ovim rješenjem je odbačena žalba tužitelja izjavljena na uvjerenje Službe za prinudnu naplatu Kantonalnog poreznog ureda S. broj: 10-09/03-15-872-5/03 i potvrdu istog organa broj: 10/9/03-15-872-6/03 obje od 16.03.2005. g. kao nedopuštena. Obrazloženje kako upravnih organa tako i prvostepenoga suda, kada negativno rješavaju žalbe

tj. tužbe tužitelja, jeste da prema odredbi člana 169. Zakona o upravnom postupku uvjerenje i potvrde kojim se potvrđuju određene činjenice nije upravni akt pa da prema tome nema niti zaštite u upravnom postupku niti u upravnom sporu.

Naime, porezni organi su na osnovu odredbi stava 1. i 2. člana 169. Zakona o upravnom postupku F BiH („Službene novine F BiH“, broj: 9/98 i dr.) donijeli osporeno rješenje kojim su odbili izjavljenu žalbu tužitelja na rješenje kojim je žalba protiv uvjerenja tj. potvrde odbačena kao nedopuštena.

Uvjerenje odnosno potvrde i tome slično po svojoj pravnoj prirodi su konkretni pravni akti koji spadaju u dokumentarna isprave i predstavljaju samo dokazno sredstvo kojim se potvrđuje ili navode, određene činjenice onakve kakve jesu, odnosno kakve su utvrđene u trenutku izdavanja takve potvrde tj. uvjerenja.

Konkretno uvjerenje i potvrda od 16.03.2005. g. izdato od strane Službe za prinudnu naplatu Kantonalnog poreznog ureda Sarajevo je izdato na zahtjev Društva „M.“ d.o.o. Sarajevo kao dokaz o kupovini imovine u dijelu od 30/100 u vlasništvu II tužitelja i koja potvrda tj. uvjerenje će istom služiti kao dokaz o kupovini dijela navedene imovine odnosno nekretnine i predstavlja osnov za registraciju takve kupovine kod zemljišno knjižnog registra ali i kod drugih registara.

Porezni organi su ovo uvjerenje tj. potvrdu izdali na osnovu činjenica o kojima oni vode službenu evidenciju a prema stavu 3. istoga člana 169. Zakona o upravnom postupku jer je tim stavom određeno da: „Uvjerenje i druge isprave o činjenicama o kojima se vodi službena evidencija se moraju izdavati sukladno podacima službene evidencije“ a tužitelji ničim nisu iste činjenice doveli u pitanje.

Svi njegovi prigovori u pogledu povreda osnovnih načela upravnoga postupka, povreda sloboda i prava zagaranтовanih Evropskom konvencijom o zaštiti sloboda i prava su za ovaj spor irelevantni jer je činjenica da uvjerenje tj. potvrda o nekim činjenicama NIJE UPRAVNI AKT jer se njime ne rješava o pravu ili obavezi određenog pojedinca ili pravne osobe. Takvo uvjerenje predstavlja samo ispravu za svjedočenje o stanju prinudne naplate poreznog obveznika prema poreznim knjigama i stanju u konkretnom predmetu.

Iz svega izloženog proizlazi da je prvostepeni sud pravilnim tumačenjem pozitivnih pravnih propisa-materijalnog prava na utvrđeno činjenično stanje donio pravilnu i zakonitu odluku a da pri tome nije povrijedio pravo na pravično suđenje niti odredbu člana 6. stav 1. Evropske konvencije kao i odredbe člana 7. (načelo materijalne istine), 133. (puni postupak) i dr. Zakona o upravnom postupku kao i odredbi Zakona o upravnim sporovima, jer je u svojoj odluci prvostepeni sud dao razloge o odlučnim činjenicama za donošenje takve odluke i odgovorio na sve prigovore tužitelja date u tužbi i u toku postupka pa se ni u kom slučaju odluka prvostepenoga suda ne može smatrati proizvoljnom –kako to tvrde tužitelji.

Neosnovan je prigovor podnosioca Zahtjeva da je Ustavni sud F BiH Sarajevo utvrdio neustavnost odredbe člana 30. Zakona o poreznoj upravi F BiH. Naime, Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine svojom Odlukom broj: U-14/10 od 19.03.2011. g. (objavljena u Službenim novinama F BiH „ broj: 29/11 I 27/12), utvrdio da odredba člana 50 Zakona o poreznoj upravi F BiH („Službene novine F BiH“, broj: 33/02, 28/04, 57/09 i 40/10) nije u saglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine kao i član 16. Zakona o izmjenama i dopunama ovoga Zakona („Službene novine F BiH“, broj: 40/10), ali to nije u nikakvoj vezi sa ovom pravnom stvari a eventualno se taj prigovor mogao isticati u postupku utvrđenja porezne obaveze a ne u postupku izdavanja uvjerenja.

Kako je donošenjem pobijane presude prvostepeni sud, odbijanjem tužbenog zahtjeva tužitelja napravio povredu pravila postupka, jer je tužbe trebao odbaciti (prema odredbi člana 25. stav

1. točka 2. Zakona o upravnim sporovima), jer akt kojim se tužbom osporava nije upravni akt, a ista je stvar i za ćutanje administracije jer se i takav spor može voditi samo ako se radi o nedonošenju upravnog akta u upravnoj stvari, a ne i u slučaju nedonošenja akta u nekoj

drugoj stvari koja nije upravna i o kojoj se ne rješava u upravnom postupku, to je iz tih razloga ovaj sud prvostepenu presudu preinačio tako što je tužbe tužitelja odbacio a primjenom člana 46. stav 2. Zakona o upravnim sporovima a u vezi sa članom 25. stav 1. točka 2. istoga zakona.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije BiH broj: 09 0 U 018001 13 Uvp od 07.06.2018. g.)

<----->

Član 5. Zakona o upravnim sporovima

Član 19. stav 2. u vezi sa članom 22. stav 4. Zakona o parničnom postupku

NAKON DOSTAVLJANJA TUŽBE NA ODGOVOR TUŽENOM, SUD SE NE MOŽE PO SLUŽBENOJ DUŽNOST OGLASITI MJESNO NENADLEŽNIM.

Iz obrazloženja:

Rješenjem broj: 09 0 U 021814 14 U od 11.12.2017. g. Kantonalni sud u Sarajevu oglosio se mjesno nenadležnim za postupanje u ovom upravnom sporu, te po pravosnažnosti rješenja spis dostavio stvarno i mjesno nadležnom Kantonalnom sudu u Tuzli, smatrajući da je taj sud mjesno nadležan za postupanje u ovom predmetu. Iz obrazloženja rješenja proizilazi da je tužiteljica tužbom osporila zakonitost rješenja tuženog, broj i datum naveden u uvodu ovog rješenja, kojim je odbijena njezina žalba izjavljena protiv rješenja prvostepenog organa Agencije za finasijske, informatičke i posredničke usluge d.d. S., Poslovnica T. broj: R-794/12 od 02.11.2012. g., kojim je rješenjem odbijen zahtjev tužiteljice za verifikaciju potraživanja po osnovu stare devizne štednje.

Pismenim podneskom broj: 03 0 U 017406 18 U od 08.02.2018. g. Kantonalni sud u Tuzli izazvao je sukob mjesne nadležnosti sa Kantonalnim sudom u Sarajevu. U podnesku se poziva na odredbe člana 19. stav 2. Zakona o parničnom postupku, te navodi da Kantonalni sud u Sarajevu nije imao valjan pravni osnov da se po službenoj dužnosti oglasi mjesno nenadležnim, jer je rješenje donio nakon što je od tužene strane zatražio i pribavio odgovor na tužbu. Smatra da je za postupanje po tužbi nadležan Kantonalni sud u Sarajevu, pa predlaže da Vrhovni sud Federacije BiH kao nadležni sud riješi predmetni sukob nadležnosti na način da poništi rješenje Kantonalnog suda u Sarajevu i za suđenje u ovom upravnom sporu odredi Kantonalni sud u Sarajevu.

Rješavajući o izazvanom negativnom sukobu mjesne nadležnosti između Kantonalnog suda u Tuzli i Kantonalnog suda u Sarajevu ovaj sud je odlučio kao u izreci rješenja iz sljedećih razloga:

Prema odredbi član 19. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine”, broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15) sud se može proglasiti po službenoj

dužnosti mjesno nenadležnim samo kad postoji isključiva mjesna nadležnost nekog drugog suda, ali najkasnije do podnošenja odgovora na tužbu.

Kantonalni sud u Sarajevu se proglasio mjesno nenadležnim rješenjem od 11.12.2017. g. nakon podnošenja i prijema odgovora tuženog na tužbu tužioca (10.10.2014. g. datum prijema odgovora na tužbu Kantonalnom sudu u Sarajevu).

Predmet ovog upravnog spora je verifikacija potraživanja po osnovu stare devizne štednje pa je isključiva mjesna nadležnost u upravnim sporovima propisana odredbom člana 5. Zakona o upravnim sporovima („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine”, broj 9/05), da upravne sporove rješava kantonalni sud i to prema sjedištu prvostepenog organa, odnosno njegove organizacijske jedinice, a u konkretnom slučaju je prvostepeni organ Agencija za

finansijske, informatičke i posredničke usluge d.d. S. a Poslovnica u T. nema svojstvo pravnog lica po odredbama Zakona o privrednim organizacijama F BiH ("Službene novine F BiH", broj: 23/99, 45/00, 2/02 6/02 ,29/03, 68/05, 91/07, 84/08, 88/08, 7/09, 63/10 i 75/13).

S obzirom da je u ovom upravnom sporu propisana isključiva mjesna nadležnost drugog suda, Kantonalni sud u Sarajevu se nije mogao po službenoj dužnosti proglasiti mjesno nenadležnim za postupanje u ovom upravnom sporu poslije dostavljenog odgovora tuženog na tužbu tužioca, jer je odredbom člana 19. stav 2. Zakona o parničnom postupku ta mogućnost propisana samo do podnošenja odgovora na tužbu.

Stoga je shodnom primjenom člana 22. stav 4. Zakona o parničnom postupku („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj : 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15) u vezi sa članom 55. Zakona o upravnim sporovima odlučeno kao u izreci rješenja.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije BiH broj: 03 0 U 017406 18 R od 08.03.2018. g.)

<----->

Član 197. stav 1. Zakona o parničnom postupku

**NAKON DONOŠENJA ODLUKE SUD NE MOŽE NA PRIJEDLOG TUŽITELJA
STAVITI ODLUKU - PRESUDU VAN SNAGE, TE TAKAV PODNESAK
TUŽITELJA TREBA ODBACITI KAO NEDOZVOLJEN.**

Iz obrazloženja:

Presudom Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 08 0 U 002045 14 Uvp od 31.05.2018. g. odbijen je tužiteljev zahtjev za vanredno preispitivanje podnesen protiv presude Kantonalnog suda u Širokom Brijegu broj: 08 0 U 002045 14 U od 23.06.2014. g., kojom je odbijena njegova tužba podnesena protiv rješenja tuženog broj 02/1-35/1-390/14 od 13.03.2014. g., a kojim je odbijena tužiteljeva žalba izjavljena protiv rješenja Službe za zapošljavanje ... kantona, broj: 05-03-32/5-14 od 10.02.2014. g.. Tim prvostepenim rješenjem odbijen je tužiteljev zahtjev za utvrđivanje prava na novčanu naknadu temeljem učestvovanja u odbrani Bosne i Hercegovine za period od 01.01.2008. g. do 31.12.2008. g., od 01.01.2009. g. do 31.12.2009. g. i od 01.01.2010. g. do 30.04.2010. g. iz razloga što je zahtjev već pravosnažno riješen.

Podneskom od 24.08.2018. g. tužitelj je, po punomoćniku, predložio da se stavi van snage donesena presuda iz razloga što je, prije prijema pismenog otpavka presude, dana 02.07.2018. g. povukao zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke.

Ovaj Sud je prethodno ispitao da li postoje procesno-pravni uslovi za podnošenje naprijed navedenog prijedloga za stavljanje van snage donesene presude, pa je cijenio da ne postoje iz slijedećih razloga:

Odredbom člana 41. Zakona o upravnim sporovima („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj 9/05) propisano je da se protiv pravomoćne odluke kantonalnog suda donesene u upravnom sporu može podnijeti zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke Vrhovnom sudu Federacije, dok je odredbom člana navedenog 55. Zakona propisano je da će se, ukoliko ovaj Zakon ne sadrži odredbe o postupku u upravnim sporovima, shodno primjenjivati odgovarajuće odredbe zakona kojim je uređen parnični postupak.

Odredbom člana 244. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službene novine FBiH“ broj: 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15) propisana je mogućnost odustajanja od revizije, te odredbom člana

204. stav 2. istog Zakona (na čiju primjenu upućuje odredba člana 253. navedenog Zakona)

propisano da do donošenja odluke drugostepenog suda stranka može odustati od već podnesene žalbe.

Imajući u vidu citirane zakonske odredbe proizilazi da u upravnim sporovima postoji mogućnost pobijanja pravomoćne odluke (isključivo) kantonalnog suda podnošenjem zahtjeva za vanredno preispitivanje sudske odluke, te mogućnost odustajanja od podnesenog zahtjeva za vanredno preispitivanje do donošenja sudske odluke, a nijednom odredbom niti Zakona o upravnim sporovima, niti Zakona o parničnom postupku nije predviđena mogućnost „stavljanja van snage” donesene presude Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine. Budući je u skladu sa odredbom člana 197. stav 1. Zakona o parničnom postupku, u vezi sa članom 55. Zakona o upravnim sporovima, sud vezan za svoju presudu čim je donesena, to momenat prijema donesene presude u odnosu na momenat povlačenja zahtjeva za vanredno preispitivanje sudske odluke nije od bilo kakvog uticaja, niti omogućava postupanje po tužiteljevom prijedlogu za „stavljanje van snage” donesene presude.

Imajući u vidu naprijed izloženo odlučeno je kao u dispozitivu ovog rješenja.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije BiH broj: 08 0 U 002045 18 Uvp 2 od 13.09.2018. g.)

<----->

Član 301. b. stav 2. Zakona o parničnom postupku

**NAKNADNIM DAVANJEM PUNOMOĆI ADVOKATU ZA PODNOŠENJE
ZAHTJEVA ZA VANREDNO PREISPITIVANJE SUDSKE ODLUKE NISU
OTKLONJENE SMETNJE ZA PODNOŠENJE OVOGA VANREDNO PRAVNOG
SREDSTVA OD STRANE ZAKONSKOG ZASTUPNIKA KOJI NEMA
PRAVOSUDNI ISPIT.**

Iz obrazloženja:

Presudom Kantonalnog suda u Sarajevu, broj i datum nevedeni u uvodu ovog rješenje, odbijena je tužba tužitelja Društvo za vanjski i unutrašnji promet R. d.o.o. T., podnesena protiv osporenog rješenja tuženog, broj: 03-15-1140/06 A.D. od 02.06.20114. g., kojim je odbijena žalba tužitelja izjavljena protiv rješenja Porezne uprave, Središnjeg ureda S. broj: 10/06-15-703-2/2004 od 31.10.2006. g., kojim je odbijena njegova žalba izjavljena protiv prvostepenog rješenja Sektora za kontrolu velikih obveznika S., Regionalnog odsjeka T., broj: 10/06-15-703-1/2004 od 14.09.2006. g.. Tim prvostepenim rješenjem o dodatno utvrđenim poreznim obavezama, naloženo je tužitelju da u roku od 8 dana izvrši uplatu dodatno utvrđenih poreznih obaveza, utvrđenih zapisnikom o inspekcijskom nadzoru broj: 10/06-15-703-1/04 od 31.05.2004. g. u ukupnom iznosu od 560.444,62 KM, te da obračuna i uplati kamatu na iznos porezne obaveze koja nije plaćena u zakonom ostavljenom roku, zaključno sa danom koji prethodi uplati, te je riješeno da se ovim rješenjem zamjenjuje rješenje o dodatno utvrđenim poreznim obavezama, ovog organa broj: 10/06-15-703/2004 od 18.07.2006. g..

Protiv pobijane presude prvostepenog suda tužitelj je podnio zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke zbog povrede odredaba člana 12. Zakona o upravnim sporovima („Službene novine F BiH”, broj: 9/05), povrede odredaba člana 5. do 9., te članova 164. i 207. Zakona o upravnom postupku („Službene novine F BiH”, broj: 2/98 i 48/99), kao i povrede odredaba Zakona o porezu na promet proizvoda i usluga („Službene novine F BiH”, broj: 49/02-Prečišćen tekst), s prijedlogom da Vrhovni sud Federacije BiH, zahtjev uvaži, presudu prvostepenog suda preinači i upravnu stvar riješi na način da se tužba uvažava, osporeno rješenje tuženog poništava i predmet vraća tuženom organu na ponovno rješavanje.

U podnesenom odgovoru na zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke, tuženi je predložio da Vrhovni sud Federacije BiH zahtjev odbije.

Ovaj sud je prethodno ispitao da li postoje procesno-pravne pretpostavke za meritorno rješavanje zahtjeva za zaštitu sloboda i prava zajamčenih Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, pa je našao da ne postoje iz slijedećih razloga:

Zakon o upravnim sporovima ne sadrži odredbe kojima se propisuju uslovi pod kojima stranke same mogu poduzimati radnje u upravnim sporovima (konkretno za podnošenje zahtjeva za vanredno preispitivanje sudske odluke), pa se u ovoj stvari, u smislu člana 55. Zakona o upravnim sporovima („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 9/05), shodno primjenjuju odgovarajuće odredbe Zakona o parničnom postupku („Službene novine F BiH“, broj: 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15).

Prema odredbi člana 301b. stav 1. Zakona o parničnom postupku stranka može podnijeti reviziju putem punomoćnika koji je advokat, a prema stavu 2. istog člana, izuzetno od stava 1. ovog člana, stranka može sama podnijeti reviziju ako ima položen pravosudni ispit, odnosno za nju može reviziju podnijeti kao punomoćnik osoba koja je prema odredbama ovog ili kojeg drugog zakona ovlaštena zastupati je u tom svojstvu iako nije advokat, ako ima položen pravosudni ispit.

Dakle, shodno citiranoj odredbi pravna osoba može sama podnijeti zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke preko zastupnika koji ima položen pravosudni ispit.

U konkretnom slučaju tužitelj je podnio zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke putem zakonskog zastupnika-direktora koji je po Zakonu o privrednim društvima („Službene novine F BiH“, broj: 81/2015), ovlašten ga zastupati.

Međutim, kako zakonski zastupnik tužitelja nema položen pravosudni ispit (o čemu dokaz nije dostavio ni nakon poziva suda), a što je uslov koji zakonski zastupnik mora imati za podnošenje

zahtjeva za vanredno preispitivanje sudske odluke u smislu naprijed citirane odredbe člana 301

b. stav 2. Zakona o parničnom postupku, to je zahtjev nedozvoljen (član 247. stav 2. Zakona o parničnom postupku), pa ga je primjenom odredbe člana 44. stav 1. Zakona o upravnim sporovima, kao takav valjalo odbaciti.

Pored toga, tužitelj je dana 30.07.2018. g. dostavio sudu punomoć za advokate M. B. i T. G. iz T. za zastupanje u predmetu kod ovog suda broj: 09 0 U 021295 18 Fp 2 od 19.01.2018. g., kao i zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke sačinjen i potpisan od strane ovih punomoćnika.

Međutim, zahtjev koji je tužitelj izjavio putem punomoćnika advokata M. B. i T. G. nije blagovremen.

Naime, advokati M. B. i T. G. nisu zastupali tužitelja tokom upravnog postupka, nego im je tužitelj punomoć dao nakon što je primio prvostepenu presudu, pa se rok za podnošenje zahtjeva računa od dana prijema prvostepene presude od strane tužitelja.

Kako je prema podacima u spisu predmeta tužitelj prvostepenu presudu primio dana 29.12.2017. g., a zahtjev putem punomoćnika advokata izjavio dana 30.07.2018. g. (preporučenom pošiljkom) to je zahtjev predat sudu izvan roka za izjavljivanje zahtjeva od trideset dana propisanog članom 42. stav 2. Zakona o upravnim sporovima, pa je isti neblagovremen.

S obzirom na navedene razloge ovaj sud je, primjenom odredbe člana 44. stav 1., zahtjev tužitelja za vanredno preispitivanje sudske odluke podnesen od strane zakonskog zastupnika tužitelja, odbacio kao nedozvoljen, dok je zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke, podnesen putem punomoćnika u osobi advokata, odbacio kao neblagovremen, primjenom odredbe člana 42. stav 2. Zakona o upravnim sporovima.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije BiH broj: 09 0 U 021295 18 Uvp od 01.11.2018. g.)

<----->

Član 249. stav 1. i član 253. stav 1. i 2. Zakona o upravnom postupku

KADA UPRAVNI ORGAN PRIJEDLOG ZA OBNOVU POSTUPKA ODBACI KAO NEBLAGOVREMEN, NIJE POTREBNO UTVRĐIVATI DA OKOLNOSTI NA KOJIMA SE PRIJEDLOG ZASNIVA NISU UČINJENE VJEROVATNIM

Iz obrazloženja:

Zaključkom tuženog organa, broj i datum naveden u uvodu ove presude, odbačen je prijedlog tužioca za obnovu postupka okončanog rješenjem istog organa broj: UP-I-03-41-ZKZ-2947/11 od 11.07.2012. g. donesenog po službenoj dužnosti u postupku kontrole zakonitosti korištenja prava na ličnu invalidninu.

Protiv navedenog zaključka tuženog organa tužilac je putem punomoćnika pokrenuo upravni spor protiv zaključka tuženog organa zbog bitne povrede odredaba Zakona o upravnom postupku, pogrešno i nepotpuno utvrdenom činjeničnom stanju i pogrešne primjene materijalnog prava. U tužbi navodi da je prijedlog za obnovu postupka odbačen jer ga je podnijela neovlaštena osoba, da je neblagovremen i da okolnost na kojoj se temelji prijedlog nije učinjena vjerovatnom što čini zaključak nejasnim i kontradiktornim. Smatra da se nije mogao prijedlog odbaciti zbog punomoći prije nego se ispita valjanost punomoći, niti zbog neblagovremenosti, jer je podnesen u roku od 30 dana od dana kada je njegova majka kao njegov punomoćnik saznala za postojanje novih činjenica. U dopuni tužbe navodi da je osporeni zaključak dostavljen majci tužioca dana 09.02.2015. g., kao dokaz da je dopuna tužbe predata u zakonskom roku, a kao dokaz da je zahtjev za obnovu bio blagovremen i osnovan dostavlja ovjerenu fotokopiju izjave službenog lica u Službi za branitelje Općine L. od 27.02.2015. g.. Predlaže da se tužba uvaži, osporeni zaključak poništi i predmet vrati tuženom na ponovno odlučivanje ili da sud sam riješi ovu upravnu stvar.

U odgovoru na tužbu tuženi organ je predložio da se tužba odbije kao neosnovana.

Cijeneći zakonitost osporenog zaključka u granicama zahtjeva iz tužbe u smislu člana 34. Zakona o upravnim sporovima („Službene novine Federacije BiH“, broj: 5/09), sud je odlučio kao u izreci ove presude iz slijedećih razloga:

Iz obrazloženja osporenog zaključka i podataka u spisu predmeta proizilazi da je majka tužioca podnijela tuženom organu prijedlog za obnovu postupka okončanog rješenjem istog organa broj: UP-I-03-41-ZKZ-2947/11 od 11.07.2012. g. iz razloga predviđenih članom 246. stav

1. tačka 1. Zakona o upravnom postupku („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 2/98 i 48/99), kako iz sadržaja prijedloga proizilazi. U prijedlogu se navodi da je navedenim konačnim rješenjem, koje je doneseno na osnovu člana 14. i člana 7. stav 6. Zakona o provođenju kontrole zakonitosti korištenja prava iz oblasti branilačko-invalidske zaštite („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 82/09 i 11/10-ispravka), rješavajući po službenoj dužnosti u postupku kontrole zakonitosti korištenja prava na ličnu invalidninu tužiocu prestalo svojstvo ratnog vojnog invalida sa 23.02.2012. g., te pravne i

materijalne posljedice koje je konačno rješenje tuženog broj: UP-II-03/1-41-276/07 od 10.09.2007. g. proizvelo. Kao novi dokazi navode se medicinski nalazi iz 2012. g. i potvrda, ovjereni i prevedeni od ovlaštenog sudskog prevodioca poslati putem pošte na adresu Instituta za medicinsko vještačenje u S. dana 28.07.2012. g., koji su dostavljeni u upravni spis predmeta i da je iste majka tužioca imala priliku vidjeti u spisu prvostepenog organa Službe za branitelje Općine L., te da su ti medicinski dokazi nove činjenice koje su bitne za drugačije rješavanje ove upravne stvari. Tuženi, kao nadležan organ u smislu člana 252. stav 2. Zakona o upravnom postupku, primjenom člana 253. stav 1. istog Zakona ispitao je da li je prijedlog pravovremen, izjavljen od ovlaštene osobe i da li je okolnost na kojoj se prijedlog temelji učinjena vjerovatnom, pa je našao da uvjeti iz stava 1. navedenog člana nisu ispunjeni i zaključkom broj: UP-I-03-41-ZKZ-2947/11 od 15.01.2015. g. primjenom stava 2. istog člana Zakona prijedlog je odbačen.

Ovaj sud nalazi da osporenim zaključkom tuženog organa nije povrijeđen zakon na štetu tužioca, a iz razloga što je odredbom člana 253. stav 1. Zakona o upravnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, broj: 2/98 i 48/99) propisano da kada organ koji je nadležan za rješavanje o prijedlogu za obnovu postupka primi prijedlog dužan je da ispita da li je prijedlog pravovremen, izjavljen od ovlaštene osobe i da li je okolnost na kojoj se prijedlog temelji učinjena vjerovatnom. U spisu predmeta nalazi se punomoć ovjerena od strane Generalnog konzulata Bosne i Hercegovine u Njujorku Reg. broj: 1161/98 od 04.12.1998. g., kojom je tužilac opunomoćio svoju majku da ga zastupa u svrhu regulisanja osobnih prava kao ratnog vojnog invalida u Bosni i Hercegovini, a kasnije je dostavljena nova punomoć od 02.13.2015. g. sa istim sadržajem. Zaključak od 15.01.2015. g., kojim je odbačen prijedlog za obnovu postupka, a koji je u ime tužioca podnijela njegova majka, dostavljen je

lično majci tužioca, kao njegovom punomoćniku dana 09.02.2015. g. (dostavnica u spisu predmeta). Pravilno je tuženi utvrdio da je prijedlog neblagovremen, jer odredbom člana 249. stav 1. tačka 1. Zakona o upravnom postupku propisano je da u slučaju iz člana 246. tačka 1. stranka može tražiti obnovu postupka u roku od 30 dana od dana kada je mogla iznijeti nove činjenice, odnosno upotrijebiti nove dokaze, a na kojoj odredbi je i zasnovan prijedlog za obnovu postupka. Tužilac je putem punomoćnika (majke) tek dana 13.02.2014. g. podnio prijedloga za obnovu postupka koji je zasnovao na medicinskoj dokumentaciji iz 2012. g. kao novoj činjenici, odnosno dokazu, koji su bili poznati tužiocu, odnosno njegovoj majci 28.07.2012. g., kako se i navodi u prijedlogu, pa se prijedlog mogao podnijeti u roku od 30 dana od saznanja za te činjenice, odnosno dokaza (od 28.07.2012. g.). S obzirom da je tuženi pravilno utvrdio da je prijedlog neblagovremen, nisu ispunjeni uvjeti iz člana 253. stav 1. Zakona o upravnom postupku, pa je pravilno primjenom člana 253. stav. 2. istog Zakona odbacio prijedlog za obnovu postupka. S obzirom da je pravilno utvrđeno da je prijedlog za obnovu postupka neblagovremen nije ni bilo potrebno utvrđivati da okolnosti na kojima se prijedlog zasniva nisu učinjene vjerovitim.

Navodi iz zahtjeva za vanredno preispitivanje koje je podnio tužilac putem punomoćnika (punomoć u spisu predmeta) u cijelosti se ukazuju neosnovanim iz naprijed navedenih razloga i nemaju uticaja na drugačije odlučivanje u ovoj upravnoj stvari.

Iz navedenih razloga ovaj sud je primjenom člana 36. stav 2. Zakona o upravnim sporovima tužbu odbio kao neosnovanu.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije BiH broj: 70 0 U 005043 15 U od 11.10.2018. g.)

<----->

Član 249. Zakona o upravnom postupku u vezi sa članom 7. stav 9. Zakona o provođenju kontrole zakonitosti korištenja prava iz oblasti branilačko-invalidske zaštite

**KADA SE U UPRAVNOM SPORU PO PODNESENOJ TUŽBI PRIMJENJUJE
ZAKON O PROVOĐENJU KONTROLE ZAKONITOSTI KORIŠTENJA PRAVA IZ
OBLASTI BRANILAČKO-INVALIDSKE ZAŠTITE U UPRAVNOJ STVARI
OBNOVE POSTUPKA, STVARNO JE NADLEŽAN VRHOVNI SUD FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE, A NE KANTONALNI SUD.**

Iz obrazloženja:

Presudom Kantonalnog suda u Mostaru broj: 07 0 U 007718 15 U od 14.10.2015. g. odbijena je tužba tužioca podnesena protiv rješenja tuženog organa, broj i datum navedeni u uvodu ovog rješenja, kojim je odbijen prijedlog tužioca za obnovu postupka okončanog rješenjem tuženog broj: UP-I-03-41-ZKZ-2791/12 od 11.09.2012. g., koje je doneseno po službenoj dužnosti u postupku kontrole zakonitosti korištenja prava na ličnu invalidninu.

Protiv presude Kantonalnog suda u Zenici zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke podnio je tužilac zbog povrede federalnog zakona i povrede pravila federalnog zakona o postupku koja je mogla biti od utjecaja na rješenje stvari, a iz razloga koji su u zahtjevima detaljno navedeni sa prijedlogom da se zahtjev uvaži, pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovni postupak.

U odgovoru na zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke tuženi je predložio da se zahtjev odbije kao neosnovan.

Ovaj sud je na osnovu člana 45. Zakona o upravnim sporovima („Službene novine Federacije BiH”, broj 9/05) ispitao zakonitost pobijane presude u granicama zahtjeva i povrede propisa iz člana 41. stav 2. ovog zakona, pa je odlučio kao u izreci presude iz slijedećih razloga:

Članom 17. stav 1. Zakona o parničnom postupku („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine”, broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15), koji se primjenjuje shodno odredbi člana 55. Zakona o upravnim sporovima („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine”, broj 9/05), propisano je da svaki sud tokom cijelog postupka po službenoj dužnosti pazi na svoju stvarnu nadležnost.

Prema podacima u spisu, predmet ovog upravnog spora je obnova postupka okončanog rješenjem tuženog organa broj: UP-I-03-41-ZKZ-2791/12 od 11.09.2012. g.. Rješenje je doneseno po službenoj dužnosti u postupku kontrole zakonitosti korištenja prava na ličnu invalidninu primjenom člana 14. i člana 7. stav 3. Zakona o provođenju kontrole zakonitosti korištenja prava iz oblasti branilačko-invalidske zaštite („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine”, broj 82/09 i 11/10-ispravka), kojim je ukinuto konačno rješenje prvostepenog organa Službe za društvene djelatnosti općine Ž. broj: UP-I-06-41-826/05 od 23.08.2005. g. i rješenje tuženog organa broj: UP-II-04/1-41-4722/05 od 12.01.2006. g. i upravna stvar riješena tako da se tužiocu priznaje svojstvo ratnog vojnog invalida X grupe sa 20% vojnog invaliditeta po osnovu oboljenja koje se pogoršalo za vrijeme vršenja vojne dužnosti kao pripadnik Oružanim snagama (HVO) sa pravom na ličnu invalidninu i ostalim pravima propisanim Zakonom koja mu pripadaju od 11.09.2012. g. i traju dok postoje Zakonom propisani uslovi za korištenje priznatih prava.

Kako se u konkretnoj slučaju radi o primjeni Zakona o provođenju kontrole zakonitosti korištenja prava iz oblasti branilačko-invalidske zaštite za postupanje po podnesenoj tužbi protiv rješenja tuženog organa od 24.06.2015. g. u upravnoj stvari obnove postupka nadležan je Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, a ne kantonalni sud koji bi bio nadležan da se radi o primjeni odredaba Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica u postupku priznavanja svojstva ratnog vojnog invalida u upravnoj stvari obnove

postupka.

Odredbom člana 7. stav 9. Zakona o provođenju kontrole zakonitosti korištenja prava iz oblasti branilačko-invalidske zaštite („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 82/09 i 11/10-ispravka) propisano je da se protiv rješenja Federalnog ministarstva donesenih u postupku revizije ne može izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor kod Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine. U rješenju tuženog organa od 24.06.2015. g. pogrešno je u pouci navedeno da se tužba podnosi kantonalnom sudu, ali pogrešna pouka ne obavezuje sud da kao nenadležan postupi po podnesenoj tužbi. O podnesenoj tužbi će odlučiti Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine kao nadležan sud u ovoj upravnoj stvari.

Iz navedenih razloga ovaj sud je zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke uvažio primjenom člana 46. stav 2. Zakona o upravnim sporovima i ukinuo presudu prvostepenog suda.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije BiH broj: 04 0 U 007718 15 Uvp od 30.08.2018. g.)

<----->

Član 3a. stav 1. Zakona o prestanku primjene Zakona o napuštenim stanovima. RAZVEDENA SUPRUGA NOSIOCA STANARSKOG PRAVA, KOJI JE OSTAO U AKTIVNOJ VOJNOJ SLUŽBI I NAKON 19.05.1992. GODINE, IMA PRAVO NA POVRAT STANA, JER PREDMETNI STAN PREDSTAVLJA ZA NJU I DJECU DOM U SMISLU ODREDBI ANEXA VII OPĆEG OKVIRNOG SPORAZUMA ZA MIR U BIH - SPORAZUM O IZBJEGLICAMA I RASELJENIM LICIMA.

Iz obrazloženja:

Presudom Kantonalnog suda u Mostaru, broj: 07 0 U 009621 14 U od 10.12.2014. g., odbijena je, kao neosnovana, tužba tužitelja podnesena protiv osporenog rješenja tuženog, broj i datum navedeni u uvodu ove presude, kojim je odbijena, kao neosnovana, žalba K. Z. i Službe za zajedničke poslove organa i tijela Federacije BiH izjavljena na rješenje Grada M.-Odjela za društvene djelatnosti, broj: 07/II -3-1211/99 od 02.10.2013. g., a kojim rješenjem se M.D. priznaje stanarsko pravo i vraća u posjed stan na adresi u M. ..., (raniji naziv ...), stan broj 1, ukupne površine 52 m², a Z. K. i članovima njegovog porodičnog domaćinstva prestaje pravo korištenja istog, iz navedenog stana su dužni iseliti u roku od 15 dana od dana prijema ovog rješenja bez prava na smještaj.

Zahtjevom za vanredno preispitivanje presude prvostepenog suda podnesenim u zakonom propisanom roku putem punomoćnika, tužitelj pobija prvostepenu presudu zbog povrede materijalnog zakona iz oblasti stambenih odnosa i pravila federalnog zakona o postupku koje su mogle biti od uticaja na rješenje stvari. U zahtjevu navodi da kantonalni sud pobijanim odlukama pogrešno utvrđuje istovjetnost ovog slučaja i primjenjivost Odluke Evropskog suda za ljudska prava, slučaj Mago protiv BiH, jer suprug gospođe Mago nije podnosio samostalan zahtjev za povrat stana-čime je de facto došlo do opredjeljenja razvedenih supružnika Mago da gospođa Mago bude nosilac stanarskog prava po zakonskom određenju da je supruga ex lege sunosilac stanarskog prava. Ističe da je vanbračnom suprugu M.Ž. prestala profesionalna služba u vojsci 14.04.2000. g. i da je u Srbiji dobio stan iz vojnog fonda u kojem se nastavlja vanbračna zajednica, iz kojih razloga predlaže da se zahtjev za vanredno preispitivanje uvaži, osporena presuda Kantonalnog suda preinači tako da se tužba uvaži, rješenje tuženog od 21.11.2013. g. i prvostepeno rješenje od 02.10.2013. g. ponište, a zahtjev M. D. za povrat stana u M. ..., stan broj 1., odbaci.

Tuženi, a ni zainteresovano lice M. D., nisu dali odgovor na zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke.

Sud je na osnovu člana 45. Zakona o upravnim sporovima („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 9/05) ispitao zakonitost pobijane presude u granicama zahtjeva i povrede propisa iz člana 41. stav 2. tog zakona, pa je odlučio kao u izreci presude iz slijedećih razloga: Prema obrazloženju pobijane presude proizilazi da su organi uprave pravilno i zakonito postupili kada su primjenom odredbe člana 3a. stav 1. Zakona o prestanku primjene Zakona o napuštenim stanovima (prema kojoj se raniji nosilac stanarskog prava ne smatra izbjeglim i raseljenim licem ako je nakon 19.05.1992. g. bio u aktivnoj vojnoj službi u bilo kojim oružanim snagama izvan teritorije BiH izuzev ako mu je odobren boravak u statusu izbjeglice u nekoj od zemalja izvan bivše SFRJ prije 14.12.1995. g.) udovoljili zahtjevu tužiteljice za vraćanje u posjed predmetnog stana, bez obzira što je M. Ž., bivši suprug tužiteljice, ostao u oružanim snagama van teritorije BiH nakon 19. maja 1992. g., da nije opravdano vezati pravo M.D. za povrat stana, sa statusom njenog bivšeg muža, jer je brak razveden prije izbijanja ratnih dejstava u BiH (1986. g.) i da je nakon razvoda ostala da živi sa djecom u predmetnom stanu, pa da njeno pravo (koja je ex lege sunositeljica stanarskog prava) na povrat stana ne treba vezati za pravo nosioca stanarskog prava, pozivajući se na stav koji je zauzeo i Evropski sud za ljudska prava u predmetu Mago i dr. protiv BiH (odluka od 03.05.2012. g.).

Prema navedenom stanju stvari donošenjem pobijane presude prvostepeni sud nije povrijedio federalni zakon ili drugi federalni propis, niti pravila federalnog zakona o postupku koja su mogla biti od uticaja na rješenje stvari, zbog čega se zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke ukazuje neosnovanim.

Naime, u postupku koji je prethodio donošenju pobijane presude, utvrđeno je da je tužiteljica blagovremeno podnijela zahtjev za povrat stana u M. ..., na kojem je kao nosilac stanarskog prava bio upisan njen bivši muž M.Ž. Njemu je stan dodijeljen na korištenje rješenjem Komande garnizona M. od 05.02.1980. g., te je zaključio ugovor o korištenju stana sa Direkcijom za izgradnju i održavanje stambenog fonda JNA dana 05.03.1980. g., Utvrđeno je i da je njegova aktivna vojna služba u Vojsci Jugoslavije prestala u toku 2000. g., a na osnovu Naredbe komandanta ratnog vazduhoplovstva i protivvazdušne odbrane Vojske Jugoslavije, objavljene u „Službenom listu Vojske Jugoslavije“, broj: 15/2000 od 19.06.2000. g.. Takođe iz činjeničnog stanja koje je ustanovljeno u upravnom postupku očigledno proizilazi da je tužiteljica sa dvoje djece živjela u predmetnom stanu do izbijanja ratnih dejstava, te da je stan za nju i djecu predstavljao dom, a također i da se tužiteljica razvela od M. Ž. još 1986. g. (u spisu postoji kopija pravomoćne presude Općinskog suda u Mostaru, broj: P-205/85 od 25.06.1986. g., kojom se razvodi brak zaključen dana 23.2.1976. g. između M. Ž. i M. D., tj. tužiteljice).

U ponovnom postupku, a u izvršenju presude Vrhovnog suda Federacije BiH, broj: 07 0 U 004087 11 Uvp od 08.02.2013. g., prvostepeni organ je rješenjem od 02.10.2013. g. utvrdio: da je D. M., nosilac stanarskog prava, vratio je u posjed stana u M. ..., stan broj: 1., a tužitelju Z. K., sa članovima zajedničkog domaćinstva, prestanak prava korištenja predmetnog stana i naložio da se iseli iz stana u roku od 15 dana; da je D. M. blagovremeno podnijela zahtjev za povrat predmetnog stana dana 06.09.1999. g.; da je uz zahtjev priložila ugovor o korištenju stana, broj: 40-281/80 od 05.03.1983.g.; da je uvidom u dopis MUP-a, Odjeljenja za administraciju i potporu, broj: 02-03/1-09-2-1699/09 od 25.12.2009.g. utvrđeno da je podnositeljica zahtjeva bila prijavljena na adresi A. Š., od 11.09.1987. g., a

iz dopisa Federalnog zavoda za statistiku, broj: 04-329-1263/09 od 28.12.2009. g. da je ista bila popisana na adresi A. Š. broj: 109, te da je presudom suda u Mostaru, broj: P 205/85 od 25.06.1986. g., koja je postala pravomoćna 28.07.1986. g., razveden brak između Ž.M. i D.M.; da predmetni stan koristi Z. K. i članovi njegovog domaćinstva i to temeljem rješenja Općinskog suda Mostar, broj: Dn I:732/12 od 12.11.2012. g., kao etažni vlasnik; da je na dan

30.04.1991. g. stanovao u porodičnoj kući sa ocem, majkom, sestrom i bratom na adresi S. u K., za koju nije podnesen zahtjev za povrat, a njegov brat, koji je takođe bio član porodičnog domaćinstva, je dobio zemljište za gradnju kuće u naselju O., te da se, shodno članu 11. stav 1. tačka 5. i 6. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prestanku primjene Zakona o napuštenim stanovima, smatra višestrukim korisnikom. S obzirom na navedene činjenice i pravno shvatanje Vrhovnog suda izraženo u navedenoj presudi od 08.02.2013. g., osporenim rješenjem tuženog organa od 21.11.2013. g., odbijene su žalbe K. Z. i Službe za zajedničke poslove organa i tijela Federacije BiH kao neosnovane, jer je tuženi organ našao da je prvostepeni organ pravilno proveo postupak i da je prvostepeno rješenje od 02.10.2013. g. pravilno i osnovano na zakonu.

Odredbom člana 3a. stav 1. Zakona o prestanku primjene Zakona o napuštenim stanovima („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 11/98, 38/98, 12/99, 18/99, 27/99, 43/99, 31/01, 56/01, 15/02, 24/03 i 29/03), propisano je da izuzetno od odredbe člana 3. stav 1. i 2. tog zakona, nosilac stanarskog prava na stanu koji je proglašen napuštenim na teritoriji Federacije BiH, a kojim raspolaže Federalno ministarstvo odbrane, koji je nakon 19. maja 1992. g. ostao u službi vojnog ili civilnog lica u bilo kojim oružanim snagama van teritorije BiH, se ne smatra izbjeglicom, niti ima pravo na povrat stana u FBiH, izuzev ako mu je odobren boravak u statusu izbjeglice ili drugi vid zaštite koji odgovara tom statusu u nekoj od zemalja van bivše SFRJ prije 14. decembra 1995. g..

Međutim, u konkretnoj upravnoj stvari okolnosti su skoro identične kao u gore navedenoj situaciji, dakle odlučivano je o pravu na povrat stana razvedene supruge, čiji suprug je bio nosilac stanarskog prava na stanu. Budući da je veza između supružnika prekinuta, supruga (kao sunosilac stanarskog prava na predmetnom stanu) i njena djeca ne mogu odgovarati za ponašanje nosioca stanarskog prava, tim prije što je predmetni stan za njih predstavljao dom u smislu relevantnih odredbi Aneksa VII Općeg okvirnog sporazuma za mir u BiH - Sporazuma o izbjeglicama i raseljenim licima, kao i Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda. Ovo iz razloga što nije opravdano vezati pravo tužiteljice za povrat stana, sa statusom njenog bivšeg muža, a kako čine upravni organi i prvostepeni sud, pri čemu navode da ona svoje pravo crpi iz prava svoga bivšeg muža. U konkretnom slučaju, kada je brak razveden prije izbijanja ratnih dejstava u Bosni i Hercegovini, nije pravilno shvatanje da se supruzi nosioca stanarskog prava (a koja je ex lege sunosioc stanarskog prava, kako se pravilno navodi u zahtjevu za vanredno preispitivanje presude), koja je ostala da živi u stanu sa svojom djecom, njeno pravo za povrat stana veže za pravo nosioca stanarskog prava, koji je kao vojno lice dobio stan na korišćenje (tim prije što u predmetnom slučaju iz utvrđenog činjeničnog stanja proizilazi da bivši suprug tužiteljice nije podnosio samostalan zahtjev za povrat spornog stana). Ovakav stav je zauzeo i Evropski sud za ljudska prava kada je rješavao u predmetu Mago i dr. protiv Bosne i Hercegovine u istovjetnom slučaju (odluka je donijeta 03.05.2012 g.) u kome je gospođa Mago Ljeposava bila razvedena od svog muža koji je bio nosilac stanarskog prava na stanu u vlasništvu bivše JNA, a u kom slučaju gospodin Mago nije predao zahtjev za povrat stana i time se prešutno složio da ga gospođa Mago preuzme. S obzirom na te okolnosti, po ocjeni Evropskog suda, status gospodina Mage nije trebao biti uzet u obzir prilikom odlučivanja u pogledu zahtjeva gospođe Mago za povrat stana, pa je stoga došlo do kršenja prava u pogledu gospođe Mago. Nadalje, Evropski sud za ljudska prava u obrazloženju svoje

odluke navodi da je samom činjenicom da je samo gospođa Mago podnijela zahtjev za povrat stana (a ne i njen bivši suprug) došlo do opredjeljenja supružnika da gospođa Mago bude nosilac stanarskog prava nakon razvoda braka. U konkretnoj upravnoj stvari okolnosti su potpuno iste kao u gore navedenoj situaciji, dakle odlučivano je o pravu na povrat stana razvedene supruge, čiji suprug je bio nosilac stanarskog prava na stanu. Budući da je veza

između supružnika prekinuta, supruga (kao sunosilac stanarskog prava na predmetnom stanu) i njena djeca ne mogu odgovarati za ponašanje nosioca stanarskog prava, tim prije što je predmetni stan za njih predstavljao dom u smislu relevantnih odredbi Aneksa VII Općeg okvirnog sporazuma za mir u BiH- Sporazuma o izbjeglicama i raseljenim licima, kao i Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Prigovori tužitelja iz zahtjeva i tužbe, da je on etažni vlasnik na osnovu zaključenog kupoprodajnog ugovora, su irelevantni i nisu mogli uticati na drugačije rješenje ove upravne stvari, jer je u vrijeme otkupa predmetnog stana bio u toku upravni postupak za povrat stana u posjed predratnog nosioca stanarskog prava, pa ta činjenica apsolutno nema nikakvog uticaja. Također su upravni organi pravilno odlučili kada su utvrdili da shodno odredbama člana 11. stav 1. tačka 5. i 6. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prestanku primjene Zakona o napuštenim stanovima Z. K. i članovima njegovog porodičnog domaćinstva prestaje pravo korištenja istog i da su iz navedenog stana dužni iseliti u roku od 15 dana, jer se smatra višestrukim korisnikom, s obzirom da je provedenim dokazima predmetnog spisa i činjenica koje tužitelj nije osporavao utvrđeno da je isti na dan 30.04.1991. g. stanovao u porodičnoj kući sa ocem, majkom, sestrom i bratom na adresi S. u K., za koju nije podnesen zahtjev za povrat, a da je njegov brat, koji je također bio član porodičnog domaćinstva dobio zemljište za gradnju kuće u naselju O..

Imajući u vidu sve izneseno ovaj sud je ocijenio da su organi uprave pravilno proveli upravni postupak, pravilno utvrdili činjenično stanje i pravilno primijenili materijalni zakon kada su zahtjev tužitelja odbili. Iz istih razloga pravilno je prvostepeni sud odbio tužbu tužitelja podnesenu protiv osporenog rješenja tuženog.

Kako Kantonalni sud u Mostaru nije povrijedio federalni zakon i pravila postupka koja su od uticaja na rješenje ove upravne stvari, to je ovaj sud primjenom odredaba člana 46. stav 1. Zakona o upravnim sporovima odlučio kao u izreci presude.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije BiH broj: 07 0 U 009621 15 Uvp od 18.10.2018. g.)

<----->

Član 1. stav 1. Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o radu ljekarskih komisija u postupku po Zakonu o pravima branilaca i članova njihovih porodica

KOD UTVRĐIVANJA PROCENTA INVALIDNOSTI ZA RANJAVANJE I ZAROBLJAVANJE PRIPADNIKA OS BIH, KAO I LICA SA PODRUČJA NA KOJEM JE POČINJEN GENOCID, KOJI JE PRIZNAT OD MEĐUNARODNOG SUDA U HAGU, UKOLIKO POSTOJE DOKAZI O TOME, KAO I MEDICINSKA DOKUMENTACIJA DA SU VEĆ OSTVARILI PRAVO NA PROCENAT INVALIDNOSTI, LJEKARSKA KOMISIJA IZ STAVA 1. ČLAN 1. PRAVILNIKA NE MOŽE UTVRĐITI MANJI PROCENAT INVALIDNOSTI OD 20% X GRUPA.

Iz obrazloženja:

Osporenim rješenjem tuženog organa, broj i datum navedeni u uvodu ove presude, koje je doneseno u izvršenju presude Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 70 0 U 003100 12 U od 29.04.2015. g., ukinuto je konačno rješenje Odjela za društvene djelatnosti, povratak i obnovu Općine Č., Ured za pitanja branitelja (HVO, MUP i A BiH) broj: 05-43-1168/1 od 04.06.2007. g. i upravna stvar riješena tako da tužiocu prestaje svojstvo ratnog vojnog invalida i pravo na ličnu invalidninu zaključno sa 08.10.2012. g..

Tužilac je tužbom pokrenuo upravni spor kod ovog suda protiv rješenja tuženog organa iz razloga navedenih u članu 12. stav 1. tačka 1., 2. i 4. Zakona o upravnim sporovima. U tužbi navodi da tuženi nije postupio po presudi ovog suda od 29.04.2015. g., jer su u postupku povrijeđena osnovna načela upravnog postupka propisana članom 7., 8., 9., 140. stav 3., 141. i

157. Zakona o upravnom postupku. Ovakvim postupanjem tuženog organa došlo je do pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava. Poziva se na presudu Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: U-17/12 od 07.02.2013. g., te u cijelosti pobija Nalaz i mišljenje broj: Z-RIV-KTN-MO-44/17 od 20.02.2017. g., jer je komisija propustila da cijeni svu medicinsku dokumentaciju, a isti mu je dostavljen uz osporeno rješenje. Posebno ističe da je komisija propustila da primjeni član 1. stav 2. Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o radu ljekarskih komisija u postupku po Zakonu o pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 63/15). Predlaže da se tužbu uvaži i osporeno rješenje tuženog poništi.

U odgovoru na tužbu tuženi organ je predložio da se tužba odbije kao neosnovana.

Cijeneći zakonitost osporenog rješenja u granicama zahtjeva iz tužbe u smislu člana 34. Zakona o upravnim sporovima ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 9/05), sud je odlučio kao u izreci ove presude iz slijedećih razloga:

Presudom Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 70 0 U 003100 12 U od 20.04.2015. g. uvažena je tužba tužioca, poništeno je osporeno rješenje tuženog organa broj: UP-I-03-41-ZKZ-1352/12 od 08.10.2012. g. i predmet vraćen istom organu na ponovno rješavanje iz razloga što je tuženi organ na osnovu člana 14. i člana 7. stav 3. Zakona o provođenju kontrole zakonitosti korištenja prava iz oblasti branilačko-invalidske zaštite ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 82/09 i 11/10-ispravka), rješavajući po službenoj dužnosti u postupku kontrole zakonitosti korištenja prava na ličnu invalidninu tužioca ostvarenu na osnovu rješenja prvostepenog organa od 04.06.2007..g., ukinuo prvostepeno rješenje i upravnu stvar riješio na način kako je naprijed navedeno. Rješenje tuženog organa doneseno je na osnovu nalaza i mišljenja Ljekarske komisije za medicinsko vještačenje u postupku po Zakonu o provođenju kontrole zakonitosti korištenja prava iz oblasti branilačko-invalidske zaštite broj: Z-RVI-MO-3017/12 od 12.09.2012. g., koja je ukupni vojni invaliditet tužioca cijnila ispod 20%. S obzirom da je tužiocu u upravnom postupku povrijeđeno osnovno načelo upravnog postupka propisano članom 7. i 8. stav 1. Zakona o upravnom postupku, kao i da je došlo do povrede člana 141. istog Zakona, a imajući u vidu presudu Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: U-17/12 od 07.02.2013. g. ("Službene novine Federacije BiH", broj 24/13) ovaj sud je odlučio kao u izreci presude od 20.04.2015. g..

Postupajući u izvršenju navedene presude ovog suda, tuženi je kompletan spis sa izjavom tužioca dostavio nadležnoj ljekarskoj komisiji koja je donijela novi nalaz i mišljenje broj: Z-RVI-MO-5946/15 od 20.12.2016. g., kojim je utvrđeno da vojni invaliditet kod tužioca iznosi ispod 20% sa obrazloženjem da je funkcionalni status kičme u potpunosti uredan bez

neurološkog deficita, da nije opravdana primjena tačke 46, koja se odnosi na kontrakturu lakatnog zgloba, da je funkcija obje šake uredna bez hipotrofije malih mišića, opozicija palca također uredna. EMNG nalaz od 10.12.2016. g. je uredan, pa nije opravdana primjena tačke 75. Tužilac je blagovremeno uložio prigovor na nalaz i mišljenje nadležne Ljekarske komisije, koja je po prigovoru donijela novi nalaz i mišljenje broj: Z-RVI-KTN-MO-44/17 od 20.02.2017. g., koja je ukupni vojni invaliditet tužioca cijnila ispod 20% sa obrazloženjem da su postupajući po prigovoru tužioca na posljednju ocjenu od 20.12.2016. g. izvršili ponovni uvid u kompletanu dokumentaciju u spisu i izvršili neposredni pregled tužioca, te konstatovali da u dijelu ocjene koji se odnosi na povredu od 10.07.1995. g. u cijelosti su saglasni sa

prethodnom ocjenom, a zbog uočenih propusta vezanih za zatočeništvo nisu u mogućnosti se izjašnjavati o posljedicama istog, pa se spis vraća nadležnom organu za rješavanje da se iste otklone. U nalazu i mišljenju je konstatovano da je priložen Certifikat ICRC BAZ-369360 u kojem se navodi da je tužilac bio zatočen, registrovan 30.08.1993. g., oslobođen 30.12.1993. g., a prema podacima iz Uvjerenja cijelo vrijeme je bio pripadnik OS, a ni u jednom Uvjerenju o okolnostima stradanja nema podataka o zatočeništvu, pa se o istom ne mogu izjasniti. Na nalaz i mišljenje broj: Z-RVI-KTN-MO-44/17 od 20.02.2017. g. stavljena je klauzula da je konačan sa 20.03.2017. g..

Ovaj sud smatra da zbog nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, koje se odnosi na zatočeništvo tužioca, a imajući u vidu odredbu člana 1. Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o radu Ljekarskih komisija u postupku po Zakonu o pravima branilaca i članova njihovih porodica, tuženi nije mogao na osnovu nalaz i mišljenje Ljekarske komisije broj: Z-RVI-KTN-MO-44/17 od 20.02.2017. g., koja je u obrazloženju svog nalaza i mišljenja navela da se spis vraća nadležnom organu za rješavanje da se otklone uočeni propusti vezani za zatočeništvo tužioca, donijeti osporeno rješenje dok se tačno ne utvrde činjenice o zatočeništvu. Odredbom člana 1. stav 1. Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o radu Ljekarskih komisija u postupku po Zakonu o pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 63/15) propisano je da se u članu 13.a Pravilnika o radu Ljekarskih komisija u postupku po Zakonu o pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 41/04 i 29/11) iza stava 7. dodaju se novi stavovi 8. i 9.

Stavom 8. propisano je da Ljekarska komisija iz stava 1. ovog člana kod utvrđivanja procenta invaliditeta za ranjavanje i zarobljavanje pripadnika OS BiH, kao i za lica sa područja na kojem je počinjen genocid koji je priznat od Međunarodnog suda u Hagu bez obzira na osnov invaliditeta, koji su već ostvarili pravo i o čemu postoji medicinska dokumentacija u spisu predmeta, procenat invalidnosti neće utvrđivati manje od 20%-X grupa.

Imajući u vidu da je Ljekarska komisija u nalazu mišljenju od 20.02.2017. g. navela da se u spisu nalazi ICRC BAZ-369360 od 21.07.1994. g. (u kojem se potvrđuje da je tužilac, rođen 04.03.1955. g. u H. registrovan od delegata MKCK dana 30.08.1993. g. u mjestu zatočenja G. i oslobođen dana 30.12.1994. g.), a da iz Uvjerenja proizilazi da je tužilac svo vrijeme bio pripadnik OS, te u obrazloženju nalaza i mišljenja je navedeno da zbog uočenih propusta vezanih za zatočeništvo nisu u mogućnosti se izjašnjavati o posljedicama istog i da se spis vraća nadležnom organu za rješavanje da se iste otklone, ovaj sud nalazi da je potrebno prvo potpuno i tačno utvrditi činjenično stanje u vezi zatočeništva tužioca, a pored toga treba istaći da iz Uvjerenja Grupe za pitanja evidencije iz oblasti vojne obaveze Č. broj: 07/62-01-41/1-130/11 od 29.04.2011. g. proizilazi da je tužilac bio pripadnik TO Č. od 04.04.1992. do 08.07.1992. g. i pripadnik AR BiH VJ 5093 od 10.01.1994. do 22.04.1996.

g.. Prema tome u nalazu i mišljenju je pogrešno navedeno da je tužilac cijelo vrijeme bio pripadnik OS, jer period zatočeništva nije registrovan i naveden u Uvjerenju.

Iz naprijed navedenih razloga ukazuju se osnovanim navodi iz tužbe da je tuženi organ morao imati u vidu odredbu člana 1. Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o radu Ljekarskih komisija u postupku po Zakonu o pravima branilaca i članova njihovih porodica, jer je tužiocu u ranijem postupku utvrđen invaliditet 70% i priznato mu svojstvo ratnog vojnog invalida V grupa na osnovu medicinske dokumentacije koja u spisu predmeta postoji.

S obzirom na navedene razloge ovaj sud je primjenom člana 36. stav 2. i 3. Zakona o upravnim sporovima odlučio kao u izreci ove presude, da bi tuženi u ponovnom postupku postupio po primjedbama datim u ovoj presudi i nakon provedenog postupka eventualno donio novo rješenje.

<----->

PRAVNO SHVATANJE UPRAVNOG ODJELJENJA OD 12.02.2019. GODINE

RETROAKTIVNOM UPLATOM DOPRINOSA OD STRANE POSLODAVCA,
KAO OBVEZNIKA OSIGURANJA, TUŽITELJU PRIPADA PRAVO NA
NOVOUSPOSTAVLJENU VISINU STAROSNE PENZIJE OD DANA
POSTAVLJANJA PRVOBITNOG ZAHTEVA.

<----->

Član 8. Zakona o upravnim sporovima

Član 25. stav 1. tačka 2. Zakona o upravnim sporovima

ODLUKA O USVAJANJU IZMJENE I DOPUNE REGULACIONOG PLANA KOJU
JE DONIJELO OPĆINSKO VIJEĆE NIJE UPRAVNI AKT, PA SE PROTIV
TAKVOG AKTA NE MOŽE VODITI UPRAVNI SPOR.

Iz obrazloženja:

Rješenjem Kantonalnog suda u Bihaću broj: 01 0 U 007109 12 U od 20.11.2012. g. odbačena je tužba tužioca podnesena protiv Odluke o usvajanju izmjene i dopune Regulacionog plana „Prekounje“ Općinskog vijeća Općine Bihać, te je odbijen zahtjev tužioca za naknadu troškova za sastav tužbe po punomoćniku u ukupnom iznosu od 959,40 KM, kao neosnovan. Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje sudske odluke tužilac je osporio zakonitost odluke prvostepenog suda zbog povrede pravila postupka, odnosno člana 8. Zakona o upravnim sporovima i člana 386. stav 1. Zakona o parničnom postupku. Navodi da sud nije mogao odbaciti tužbu iz razloga da se ne radi o upravnom aktu, jer Odluka Općinskog vijeća o usvajanju izmjene i dopune Regulacionog plana „Prekounje“ objavljena u „Službenom glasniku Općine Bihać“, broj 12/12, predstavlja upravni akt u smislu člana 8. Zakona o upravnim sporovima. Predlaže da se zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke uvaži, pobijano rješenje ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno rješavanje.

Odgovor na zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke tuženi nije dostavio. Ovaj sud je na osnovu člana 45. Zakona o upravnim sporovima („Službene novine Federacije BiH“, broj 9/05) ispitao zakonitost pobijanog rješenja u granicama zahtjeva i povrede propisa iz člana 41. stav 2. ovog zakona, pa je odlučio kao u izreci presude iz slijedećih razloga:

Pobijanim rješenjem prvostepeni sud je odbacio tužbu tužioca primjenom člana 25. stav 1. tačka 2. Zakona o upravnim sporovima („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 9/05) iz razloga što Odluka o usvajanju izmjene i dopune Regulacionog plana „Prekounje“ Općinskog vijeća Općine Bihać, koja se tužbom osporava, nije upravni akt. Po ocjeni ovog suda prvostepeni sud je pravilno postupio kada je pobijanim rješenjem odbacio tužbu tužioca iz razloga propisanih u članu 25. stav 1. tačka 2. Zakona o upravnim sporovima, jer akt koji se tužbom osporava nije upravni akt (član 8.). Prema odredbama člana 8. Zakona o upravnim sporovima upravni spor se može voditi samo protiv upravnog akta, a upravni akt u smislu ovog Zakona jeste akt kojim nadležni organ iz člana 4. ovog Zakona rješava o izvjesnom pravu ili obavezi pojedinca ili pravnog lica u nekoj upravnoj stvari.

Odluka o usvajanju izmjene i dopune Regulacionog plana „Prekounje“, koju je donijelo Općinsko vijeće Općine Bihać, nije upravni akt, jer istim nije rješavano o izvjesnom pravu ili obavezi pojedinca, odnosno tužioca u nekoj upravnoj stvari, već se radi o općem aktu tuženog. Odluke Općinskog vijeća o usvajanju Regulacionog plana ili izmjeni i dopuni Regulacionog plana nisu upravni akti u smislu citiranih odredbi Zakona o upravnim sporovima, pa se protiv takvih akata ne može voditi upravni spor.

Neosnovani su navodi tužioca da je sud pogrešno primijenio odredbu člana 386. stav 1. Zakona o parničnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15), koja se u upravnom sporu primjenjuje shodno odredbama člana 55. Zakona o upravnim sporovima, koju odredbu je sud pravilno citirao u pobijanom rješenju, pa kako je osnovni kriterij za odlučivanje o troškovima uspjeh u parnici, odnosno u ovom slučaju uspjeh u upravnom sporu, tužilac je pravilno odbijen sa zahtjevom za naknadu troškova.

Donošenjem pobijanog rješenja prvostepenog suda nije došlo do povrede pravila federalnog zakona o postupku koja je mogla biti od uticaja na rješenje stvari zbog čega je, po ocjeni ovog suda, zahtjev za vanredno preispitivanje neosnovan, pa je ovaj sud je primjenom člana 46. stav 1. Zakona o upravnim sporovima odlučio kao u izreci ove presude.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije BiH broj: 01 0 U 007109 13 Uvp od 18.08.2017. g.)

<----->

Član 22. Zakona o upravnim sporovima

U TUŽBI SE NE MOGU IZNOSITI NOVE ČINJENICE I PREDLAGATI NOVI DOKAZI, OSIM AKO NESUMNJIVO UKAZUJU DA JE ČINJENIČNO STANJE OČIGLEDNO DRUGAČIJE OD ONOGA KOJE JE UTVRĐENO U UPRAVNOM POSTUPKU I POD UVJETOM DA TUŽILAC PRUŽI DOKAZE DA IH BEZ SVOJE KRIVICE NIJE MOGAO IZNIJETI, ODNOSNO PREDLOŽITI DO OKONČANJA UPRAVNOG POSTUPKA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije BiH broj: 09 0 U 016792 15 Uvp od 02.11.2017. g.)

<----->

Član 41. Zakona o upravnim sporovima

U ZAHTJEVU ZA VANREDNO PREISPITIVANJE SUDSKE ODLUKE, KAO VANREDNOM PRAVNOM SREDSTVU, NE MOGU SE PRVI PUT IZNOSITI NOVE ČINJENICE I PREDLAGATI NOVI DOKAZI.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije BiH broj: 09 0 U 016792 15 Uvp od 02.11.2017. g.)

<----->

Član 2. stav 2. i član 13. stav 1. tačka 1. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju vojnih osiguranika

Član 3. stav 2. i član 63. Zakona o službi u Armiji Republike Bosne i Hercegovine

PENZIJSKIM OSIGURANJEM OBEZBJEĐUJE SE PRAVO ODREĐENIM ČLANOVIMA PORODICA NA PORODIČNU PENZIJU POSLIJE SMRTI VOJNOG OSIGURANIKA. VOJNI OSIGURANICI U SMISLU ZAKONA JESU LICA KOJA IMAJU SVOJSTVO AKTIVNIH VOJNIH LICA PO ZAKONU KOJIM SE UREĐUJE

VOJNA SLUŽBA, PA SE TO PRAVO STIČE AKO JE VOJNI OSIGURANIK U MOMENTU SMRTI BIO AKTIVNO VOJNO LICE.

Iz obrazloženja:

Presudom Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 09 0 U 016792 12 U od 07.08.2015. g. odbijena je tužba tužilaca podnesena protiv rješenja tuženog, broj i datum navedeni u uvodu ove presude, kojim je odbijena njihova žalba izjavljena protiv rješenja direktora Kantonalne administrativne službe tuženog u Sarajevu matični broj: FZ12/2-1192145752 od 04.06.2012. g.. Tim prvostepenim rješenjem odbijen je zahtjev tužilaca za priznavanje prava na porodičnu penziju po odredbama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju vojnih osiguranika.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje sudske odluke tužioci, putem punomoćnika, osporili su zakonitost pobijane presude zbog povrede federalnog zakona i povrede federalnog zakona o postupku. U zahtjevu navode da prvostepeni sud nije pravilno primijenio odredbe Zakona o službi u Armiji Republike Bosne i Hercegovine i njegove izmjene, kao i odredbe Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju vojnih osiguranika, jer je A.Š. u JNA bio rezervni podoficir, a nesporno je da je mobilisan u skladu sa tada važećim propisima, ali je sporna činjenica da li je nakon mobilizacije obnašao određenu funkciju i imao formacijski čin. Iz dokumentacije jasno proizilazi da je imao formacijski čin i da je u skladu sa članom 72., 73., 76. i 77. Uredbe sa zakonskom snagom o službi u Armiji Republike Bosne i Hercegovine naredbom raspoređen na formacijsko mjesto načelnika štaba OG 14.08.1993. g., a kasnije 23.11.1993. g. na mjesto načelnika štaba brigade, pa sama ta činjenica je u stvari priznavanje čina aktivnog vojnog lica. Smatraju da je potshumno činovanje priznati čin i da se radi o redovnom unapređenju, kako je propisano članom 22-a. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o službi u Armiji Republike Bosne i Hercegovine. Posthumno imenovanje je retroaktivno primijenjeno na dan pogibije jer se na svim evidencijama tretira kao pukovnik. U dopuni zahtjeva od 29.10.2015. g. navodi se da su u međuvremenu pribavljeni materijalni dokazi koji mogu riješiti ovo pravno pitanje u korist tražilaca prava na porodičnu penziju. U prilogu dostavljeno je rješenje Federalnog ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata Sarajevo od 21.10.2015. g. i uvjerenje Grupe za pitanja evidencije iz oblasti vojne obaveze Kakanj od 21.10.2015. g.. Predlaže se da se zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke uvaži, pobijana presuda ukine i sud naloži obnovu postupka uz pravilnu primjenu važećih propisa.

U odgovoru na zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke tuženi je predložio da se zahtjev odbije kao neosnovan.

Ovaj sud je na osnovu člana 45. Zakona o upravnim sporovima ("Službene novine Federacije BiH", broj 9/05) ispitao zakonitost pobijane presude u granicama zahtjeva i povrede propisa iz člana 41. stav 2. ovog zakona, pa je odlučio kao u izreci presude iz slijedećih razloga:

Odredbom člana 2. stav 2. preuzetog Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju vojnih osiguranika („Službeni list SFRJ“, broj 7/85 do 29/89 i „Službeni list RBiH“, broj 2/92 i 13/94) propisano je da se penzijskim osiguranjem obezbjeđuje pravo određenim članovima porodica na porodičnu penziju poslije smrti vojnog osiguranika. Prema članu 13. stav 1. tačka

1. toga zakona vojni osiguranici u smislu tog zakona jesu lica koja imaju svojstvo aktivnih vojnih lica po zakonu kojim se uređuje vojna služba.

Prema odredbi člana 3. stav 2. Zakona o službi u Armiji Republike Bosne i Hercegovine („Službeni list RBiH“, broj 11/92 do 20/95) aktivna vojna lica su podoficiri, oficiri i generali, a članom 63. toga zakona propisano je da se penzijsko i invalidsko osiguranje aktivnih vojnih lica uređuje propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju vojnih osiguranika.

Iz obrazloženja pobijane presude i podataka u spisu predmeta proizilazi da je A.I., supruga poginulog A.Š., podnijela prvostepenom organu zahtjev za priznavanje prava na porodičnu

penziju za djecu A.Z. i A.DŽ. po odredbama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju vojnih osiguranika. U postupku je na osnovu materijalnih dokaza utvrđeno da je A.Š., kao vojni obveznik, bio pripadnik Armije RBiH u period od 14.06.1992. g. do 11.11.1993. g., da je obavljao formacijske dužnosti i da u vrijeme pogibije dana 11.11.1993. g. nije bio aktivno vojno lice. Na osnovu akta Federalnog ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata Sektor za pitanja evidencije iz oblasti vojne obaveze broj: 07-03-361/12 od 23.04.2012. g., koji je pribavljen u postupku

izvršenja presude prvostepenog suda broj: 09 0 U 010248 10 U od 06.12.2011. g., utvrđeno je, da je A.Š. dana 11.11.1993. g. poginuo kao pripadnik OS RBiH - vojni obveznik, na dužnosti u VJ 5065, da je sukladno toj činjenici imao svojstvo vojnog osiguranika u smislu člana 5.b. Zakona o izmjenama i dopunama Uredbe sa zakonskom snagom o penzijskom i invalidskom osiguranju za vrijeme ratnog stanja i neposredne ratne opasnosti ("Službeni list RBiH", broj 13/94), ali ne i da je u času pogibije imao čin OS RBiH. U toku postupka je utvrđeno da je A.Š. Odlukom Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine broj: 02-011-35/96 od 12.01.1996. g. posthumno unaprijeđen u čin pukovnika Armije Republike Bosne i Hercegovine, te da je u bivšoj JNA imao čin rezervnog pješadijskog potporučnika, a da mu je u OS BiH dodijeljen čin potporučnika i da nije podnosio zahtjev za prijem u aktivnu vojnu službu i čin iz JNA nije preveden do 01.08.1993. g., kako je propisano članom 21. Zakona o službi u Armiji Republike Bosne i Hercegovine. Prema ovako utvrđenom činjeničnom stanju i primjenom navedenih zakonskih propisa prvostepeni organ je zahtjev A.I. za djecu A.Z. i A.DŽ. za priznavanje prava na porodičnu penziju po vojnim propisima (koji su ostvarili pravo na porodičnu penziju po opštim propisima počev od 15.08.1995. g.), odbio kao neosnovan. Rješavajući po žalbi izjavljenoj protiv prvostepenog rješenja tuženi organ je ocijenio da je na osnovu pravilno i potpuno utvrđenog činjeničnog stanja pravilno primijenjeno materijalno pravo iz kojih razloga je žalba odbijena kao neosnovana. Imajući u vidu utvrđeno činjenično stanje i naprijed citirane zakonske odredbe, na koje se pozvao prvostepeni sud u pobijanoj presudi, tužba tužilaca je odbijena kao neosnovana.

Po ocjeni ovog suda pravilno i zakonito je postupio prvostepeni sud kada je pobijanom presudom odbio tužbu tužilaca, a iz razloga što tuženi organ donošenjem osporenog rješenja nije povrijedio zakon na štetu tužilaca, jer je pravilan zaključak oba organa da nisu ispunjeni zakonom propisani uvjeti za priznavanje prava na porodičnu penziju po vojnim propisima. Tužiocima bi pripadalo pravo na porodičnu penziju po Zakonu o penzijskom i invalidskom osiguranju vojnih osiguranika samo u slučaju da je A.Š. u vrijeme pogibije, dana 11.11.1993. g., a time i danom prestanka vojnog osiguranja, imao svojstvo aktivnog vojnog lica kako je propisano članom 13. stav 1. tačka 1. istog zakona, koji propisi se primjenjuju na osnovu člana 63. Zakona o službi u Armiji Republike Bosne i Hercegovine. Međutim, iz podataka u spisu predmeta ne proizilazi da je A.Š. u vrijeme pogibije imao svojstvo aktivnog vojnog lica (članom 3. stav 2. Zakona o službi u Armiji Republike Bosne i Hercegovine je propisano da su aktivna vojna lica podoficiri, oficiri i generali), nego je angažovan u Oružane snage BiH kao vojni obveznik i poginuo je kao pripadnik OS RBiH, na dužnosti u VJ 5065.

Iz naprijed navedenih razloga neosnovni su navodi iz zahtjeva za vanredno preispitivanje sudske odluke da se obnašanjem dužnosti formacijskog mjesta načelnika štaba brigade ili načelnika štaba OG stiče priznanje čina aktivnog vojnog lica. A.Š. je u bivšoj JNA imao čin rezervnog pješadijskog potporučnika, a u OS BiH dodijeljen mu je čin potporučnika.

Odredbe člana 72., 73., 76. i 77. Uredbe sa zakonskom snagom o službi u Armiji Republike Bosne i Hercegovine, na koje se tužioci pozivaju, odnose se na aktivna vojna lica, generale, oficire i aktivne podoficire.

Činjenica da je Odlukom Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine broj: 02-011-35/96 od 12.01.1996. g. A.Š. posthumno proizveden danom donošenja te odluke u čin pukovnika i po ocjeni ovog suda nema uticaja na drugačije rješenje ove upravne stvari, jer je čin

posthumnog proizvođenja u aktivno vojno lice navedenom odlukom čin priznavanja za zasluge A.Š., ali ne i zakonski osnov za izvođenje traženih prava po Zakonu o penzijskom i invalidskom osiguranju vojnih osiguranika. Odredbe člana 20., 21. i 22. Zakona o službi u Armiji Republike Bosne i Hercegovine odnose se na aktivna vojna lica, a članom 22-a, koji je dodat iza člana 22. Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o službi u Armiji Republike Bosne i Hercegovine („Službeni list RBiH“, broj 4/95 od 04.02.1995. g.) propisano je ko se može posthumno proizvoditi, odnosno unapređivati u više činove. U zahtjevu tužioci pogrešno smatraju da je posthumno unapređenje u čin pukovnika u stvari dobijeno onog momenta kada je A.Š. raspoređen na mjesto komandanta štaba kao formacijsku dužnost, dana 23.11.1993. g. (poslije pogibije), samo što ga je smrt spriječila, pa nije tog momenta činovan.

Tužioci u zahtjevu za vanredno preispitivanje sudske odluke se pozivaju na nove činjenice i prilažu nove dokaze, koji se ne mogu predlagati prvi put u zahtjevu za vanredno preispitivanje sudske odluke kao vanrednom pravnom sredstvu. Ni u tužbi se ne mogu iznositi nove činjenice i predlagati novi dokazi, osim ako nesumnjivo ukazuju da je činjenično stanje očigledno drugačije od onog koje je utvrđeno u upravnom postupku i pod uvjetom da tužilac pruži dokaze da ih bez svoje krivice nije mogao iznijeti, odnosno predložiti do završetka upravnog postupka, kako je propisano članom 22. Zakona o upravnim sporovima. U tom slučaju svaka stranka je dužna dokazati činjenice na koje se poziva, a ako stranka ne predoči dokaze za svoje navode ili se na osnovu izvedenih dokaza ne može sa sigurnošću utvrditi neka odlučna

činjenica, o njenom postojanju sud će zaključiti primjenom pravila o teretu dokazivanja.

U zahtjevu za vanredno preispitivanje sudske odluke ponavljaju se navode iz tužbe koje je prvostepeni sud u obrazloženju pobijane presude pravilno cijenio u skladu sa članom 39. Zakona o upravnom sporu. Povrede postupka koje se odnose na pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje ovaj sud nije cijenio, jer po odredbama člana 41. stav 4. Zakona o upravnim sporovima zahtjev za vanredno preispitivanje ne može se podnijeti zbog povrede pravila postupka koje se odnose na pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje.

Donošenjem pobijane presude prvostepeni sud nije povrijedio federalni zakon, niti je došlo do povrede pravila federalnog zakona zbog čega je, po ocjeni ovog suda, zahtjev za vanredno preispitivanje neosnovan, pa je ovaj sud je primjenom člana 46. stav 1. Zakona o upravnim sporovima odlučio kao u izreci ove presude.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije BiH broj: 09 0 U 016792 15 Uvp od 02.11.2017. g.)

<----->

Član 44. stav 1. Zakona o upravnim sporovima

Član 69. u vezi sa članom 67. Zakona o upravnim sporovima Član 70. Zakona o upravnim sporovima

U SLUČAJU KADA SE U SKLADU SA ČLANOM 70. ZAKONA O UPRAVNIM SPOROVIMA PODNESE ZAHTJEV ZA VANREDNO PREISPITIVANJE SUDSKE ODLUKE ZBOG ĆUTANJA KANTONALNOG SUDA, ZAHTJEV ĆE SE ODBACITI KAO NEDOPUŠTEN, JER ZAKONOM O UPRAVNIM SPOROVIMA NIJE PROPISANA MOGUĆNOST DA SE OVO VANREDNO PRAVNO SREDSTVO MOŽE PODNIJETI ZBOG ĆUTANJA KANTONALNOG SUDA.

Iz obrazloženja:

Tužilac je podnio ovom sudu zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke zbog povrede odredaba Zakona o upravnim sporovima iz razloga što Kantonalni sud u Zenici nije u

zakonskom roku postupio po njegovom zahtjevu za zaštitu sloboda i prava pojedinaca zajamčenih Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine. Zahtjev je podnesen zbog nezakonite radnje odgovornog službenog lica Federalnog zavoda penzijskog i invalidskog osiguranja Kantonalna administrativna služba Zenica, Pašalić Nihada. Predložio je da se zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke uvaži i sud sam riješi podneseni zahtjev.

Ovaj sud je prethodno ispitao da li postoje procesno-pravne pretpostavke za podnošenje zahtjeva za vanredno preispitivanje sudske odluke i njegovo meritorno rješavanje, pa je našao da ne postoje iz slijedećih razloga:

Prema odredbi člana 41. stav 1. Zakona o upravnim sporovima ("Službene novine Federacije BiH", broj 9/05) zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke stranka može podnijeti protiv pravosnažne odluke kantonalnog suda donijete u upravnom sporu Vrhovnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine zbog povrede federalnog zakona ili drugog federalnog propisa ili zbog povrede pravila federalnog zakona ili drugog federalnog zakona o postupku koja je mogla biti od uticaja na rješavanje stvari. Iz ovih odredbi proizilazi da se zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke može podnijeti samo protiv pravosnažne odluke kantonalnog suda.

Odredbom člana 70. Zakona o upravnim sporovima propisano je da se protiv rješenja iz stava 1. člana 69. ovog Zakona ne može izjaviti žalba, ali se može podnijeti zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke Vrhovnom sudu Federacije u roku od osam dana od dana dostavljanja rješenja stranci.

U konkretnom slučaju tužilac je ovom sudu podnio zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke zbog ćutanja Kantonalnog suda u Zenici, odnosno zbog nedonošenja rješenja primjenom člana 69. u vezi sa članom 67. Zakona o upravnim sporovima. Zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke je podnesen na osnovu člana 70. Zakona o upravnim sporovima, koji se, prema naprijed citiranoj odredbi, može podnijeti u roku od osam dana od dana dostavljanja stranci rješenja iz stava 1. člana 69. ovog Zakona. Međutim, u konkretnom slučaju Kantonalni sud u Zenici nije donio rješenje kako je propisano članom 69. stav 1. Zakona o upravnim sporovima, da bi se protiv tog rješenja mogao podnijeti zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke.

Imajući u vidu citirane odredbe Zakona o upravnim sporovima ne postoje procesne pretpostavke za podnošenje zahtjeva za vanredno preispitivanje sudske odluke, jer se ovo vanredno pravno sredstvo može podnijeti Vrhovnom sudu Federacije samo protiv pravosnažne odluke kantonalnog suda ili protiv rješenja kantonalnog suda kojim je rješavano po zahtjevu za zaštitu sloboda i prava pojedinaca zajamčenih Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, koje u ovom slučaju nije doneseno. Zakonom o upravnim sporovima nije propisana mogućnost da se ovo vanredno pravno sredstvo može podnijeti u slučaju ćutanja kantonalnog suda, kako je tužilac u zahtjevu naveo, i da ovaj sud u tom slučaju sam riješi njegov zahtjev podnesen Kantonalnom sudu u Zenici. Samo odredbama člana 20. istog Zakona propisani su uvjeti za pokretanje upravnog spora u slučaju „ćutanja administracije“, a ne i ćutanja kantonalnog suda.

Iz navedenih razloga ovaj sud je primjenom odredbe člana 44. stav 1. Zakona o upravnim sporovima odbacio zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke kao nedozvoljen.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije BiH broj: 04 0 U 008981 17 Uvp od 24.08.2017. g.)

<----->

Član 31. a Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica

**AKO U UPRAVNOM POSTUPKU NIJE UTVRĐENA NESPOSOBNOST ZA
PRIVREĐIVANJE I (PRVE) KATEGORIJE, STRANKA NE MOŽE OSTVARITI
PRAVO NA INVALIDSKU PENZIJU.**

Iz obrazloženja:

Presudom Kantonalnog suda u Livnu broj: 10 0 U 002095 12 U od 11.06.2013. g.

odbijena je, kao neosnovana, tužba tužioca podnesena protiv rješenja tuženog, broj i datum navedeni u uvodu ove presude, kojim je odbijena njegova žalba izjavljena protiv rješenja Kantonalne administrativne službe tuženog u Livnu matični broj: 88012415822 od 08.05.2012. g.. Navedenim prvostepenim rješenjem tužiocu nisu priznata prava iz invalidskog osiguranja.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje sudske odluke tužilac je osporio zakonitost presude prvostepenog suda zbog povrede federalnog zakona i pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Smatra da se prema podacima u spisu predmeta može zaključiti da je njegovo zdravstveno stanje drugačije od utvrđenog, jer ima psihičke traume i druge psihičke smetnje zbog čega je potpuno nesposoban za privređivanje. Zbog nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja traži da se ponovo izvrši ocjena njegovog zdravstvenog stanja i utvrdi prva kategorija invalidnosti. Predlaže da se zahtjev uvaži, pobijana presuda ukine i predmet vrati na ponovno odlučivanje.

Odgovor na zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke tuženi nije podnio.

Ovaj sud je na osnovu člana 45. Zakona o upravnim sporovima („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 9/05) ispitao pobijanu presudu u granicama zahtjeva i povreda propisa iz člana 41. ovog zakona navedenih u zahtjevu, pa je odlučio kao u izreci ove presude iz slijedećih razloga:

Prema obrazloženju pobijane presude i podataka u spisu predmeta proizilazi da je tužilac dana 16.02.2012. g. podnio zahtjev prvostepenom organu za priznavanje prava iz invalidskog osiguranja. Prvostepenim rješenjem od 08.05.2012. g. tužiocu nisu priznata prava iz invalidskog osiguranja, jer kod tužioca u smislu člana 22. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 29/98 do 81/09) invalidnost ne postoji. Rješenje je doneseno na osnovu nalaza, ocjene i mišljenja stručnog organa vještačenja u prvom stepenu broj: ORS-540/12 od 25.04.2012. g., kojim je na osnovu medicinske dokumentacije, koju je prezentirao sam tužilac, i izvršenog neposrednog pregleda utvrđeno da kod tužioca invalidnost ne postoji. Tužilac je u žalbi izjavljenoj protiv prvostepenog rješenja naveo da je potrebno ispitati pravilnost prvostepene ocjene invalidnosti, jer smatra da kod njega postoji nesposobnost za privređivanje I (prve) kategorije po članu 31.a Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 33/04, 56/05 i 70/07). Rješavajući po žalbi tužioca tuženi je pribavio nalaz i mišljenje stručnog organa vještačenja u drugom stepenu broj: ORS-DOV-SA-903/12 od 18.07.2012. g., koji je, na osnovu medicinske dokumentacije i neposrednog pregleda tužioca, dao svoje mišljenje na nalaz od 25.04.2012. g. u kojem je navedeno, da nisu saglasni sa navedenom ocjenom i mišljenjem, pa je nalaz dopunjen na način da kod tužioca na osnovu neposrednog pregleda i uvida u kompletnu dokumentaciju u spisu i novo priloženu medicinsku dokumentaciju, prema članu 31.a Zakona o pravima branilaca i

članova njihovih porodica ne postoji nesposobnost za privređivanje I (prve) kategorije. S obzirom na ovako utvrđeno činjenično stanje i odlučnu činjenicu da kod tužioca ne postoji invalidnost, odnosno nesposobnost za privređivanje I (prve) kategorije, pravilno je odbijen njegov zahtjev za priznavanje prava na invalidsku penziju, a što je prihvatio i prvostepeni sud kada je pobijanom presudom tužbu odbio kao neosnovanu.

Ovaj sud nalazi da je prvostepeni sud pravilno postupio kada je ocijenio da su prvostepeni i tuženi organ, suprotno navodima tužbe, kojim tužilac nije doveo u sumnju činjenično stanje utvrđeno u upravnom postupku, pravilno odbili zahtjev tužioca za priznavanje prava iz invalidskog osiguranja, odnosno pravo na invalidsku penziju, jer kod tužioca nije utvrđena nesposobnost za privređivanje I (prve) kategorije, pa nisu ispunjeni uvjeti iz člana 31.a

Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica, koju odredbu je sud pravilno citirao u pobijanoj presudi, kao i tuženi u osporenom rješenju. Iz navedenih razloga tužilac nije mogao ostvariti pravo na invalidsku penziju pod uvjetima propisanim u Zakonu o penzijskom i invalidskom osiguranju, kako je navedeno u članu 31.a Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica.

Tužilac u zahtjevu ponavlja navode iz tužbe koji se odnose na utvrđeno činjenično stanje (da je njegovo zdravstveno stanje takvo da je nesposoban za privređivanje i da kod njega postoji I (prva) kategorija invalidnosti) koje navode ovaj sud nije cijenio, jer prema odredbi člana 41. stav 4. Zakona o upravnim sporovima zahtjev za vanredno preispitivanje se ne može podnijeti zbog povrede pravila postupka koja se odnosi na pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje.

Iz navedenih razloga, ovaj sud nalazi da prvostepeni sud pobijanom presudom nije povrijedio federalni zakon na štetu tužioca, pa je primjenom člana 46. stav 1. Zakona o upravnim sporovima zahtjev za vanredno preispitivanje odbio kao neosnovan.

(presuda Vrhovnog suda Federacije BiH broj: 10 0 U 002095 13 Uvp od 18.08.2017. g.)

<----->

Član 47. stav 3 i član 52. stav 1. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica

NALAZ I MIŠLJENJE LJEKARSKE KOMISIJE ZA REVIZIONI POSTUPAK MOŽE POSLUŽITI KAO RAZLOG ZA OBNOVU POSTUPKA OKONČANOG RJEŠENJEM UPRAVNOG ORGANA AKO NIJE UPOTRIJEBLJEN U POSTUPKU REVIZIJE ZBOG TOGA ŠTO JE DAT PO PROTEKU ROKA ZA REVIZIJU RJEŠENJA.

Iz obrazloženja:

Presudom Kantonalnog suda u Livnu broj: 10 0 U 002148 13 U od 23.10.2013. g., odbijena je, kao neosnovana, tužba tužioca podnesena protiv osporenog rješenja tuženog, broj i datum navedeni u uvodu ove presude, kojim je odbijena žalba tužioca izjavljena protiv rješenja Službe za pitanja branitelja i braniteljsko-invalidsku zaštitu Općine Tomislavgrad broj: 09-41-201/09 od 30.11.2010. g. i prvostepeno rješenje izmijenjeno utoliko što tužiocu svojstvo ratnog vojnog invalida prestaje zaključno sa 31.08.2008. g.. Prvostepenim rješenjem od 30.11.2010. g. u obnovi postupka po službenoj dužnosti poništeno je rješenje istog organa broj: 09-41-201/09 od 07.07.2010. g. i upravna stvar riješena tako da tužiocu priznatom ratnom vojnom invalidu VI grupe sa 60% vojnog invaliditeta do 31.09.2008. g. prestaje pravo na ličnu invalidninu zaključno sa danom 31.08.2009. g..

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje sudske odluke tužilac je osporio zakonitost pobijane presude zbog povrede federalnog zakona i povrede federalnog zakona o postupku koja je mogla biti od uticaja na rješenje stvari. U zahtjevu osporava nalaz i mišljenje ljekarskih komisija iz razloga što smatra da nije pravilno cijenjeno njegovo zdravstveno stanje iz kojeg razloga je u toku postupka i u tužbi tražio ponovni ljekarski pregled i uvid u medicinsku dokumentaciju. Smatra da je u toku postupka došlo do povrede pravila postupka i to načela materijalne istine i načela saslušanja stranaka, te da prije donošenja osporenog rješenja tuženi organ mu nije dostavio nalaz i mišljenje radi davanja prigovora na isti. Predlaže da se zahtjev uvaži, pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovni postupak uz naknadu troškova postupka.

U odgovoru na zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke tuženi organ je predložio da se zahtjev odbije kao neosnovan.

Ovaj sud je na osnovu člana 45. Zakona o upravnim sporovima ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 9/05) ispitao zakonitost pobijane presude u granicama zahtjeva i povrede propisa iz člana 41. stav 2. tog zakona, pa je odlučio kao u izreci presude iz slijedećih razloga:

Odredbom člana 52. stav 1. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" br. 33/04, 56/05 i 70/07) propisano je da nalaz i mišljenje Ljekarske komisije iz člana 47. stav 3. ovog Zakona može poslužiti kao razlog za obnovu postupka, ako nije upotrijebljen u postupku revizije zbog toga što je dat po proteku roka za reviziju rješenja propisanom u članu 41. ovog Zakona. Ljekarska komisija za revizioni postupak broj: RVI-R-200/10 od 11.11.2010. g. donijela je nalaz i mišljenje kojim je utvrđeno da kod tužioca vojni invaliditet iznosi ispod 20%. Navedeni nalaz i mišljenje Ljekarske komisije za revizioni postupak primjenom člana 52. stav 1. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica poslužio je kao razlog za obnovu postupka okončanog rješenjem prvostepenog organa broj: 09-41-201/09 od 07.07.2010. g., pa je riješeno da tužilac ne ispunjava uslove iz člana 3. navedenog Zakona za priznavanje svojstva ratnog vojnog invalida. Rješavajući po žalbi tužioca izjavljenoj protiv rješenja prvostepenog organa pribavljen je nalaz i mišljenje Ljekarske komisije za drugostepeni postupak u Sarajevu broj: DOV-RVI- SA-45/11 od 11.04.2011. g., koji je dat na osnovu iscrpnog razgovora i detaljnog pregleda tužioca, kao i uvida u priloženu medicinsku dokumentaciju, te je utvrđeno da vojni invaliditet kod tužioca iznosi ispod 20% iz kojih razloga je žalba odbijena kao neosnovana, a što je prihvatio i prvostepeni sud kada je tužbu odbio kao neosnovanu.

Donošenjem pobijane presude prvostepeni sud nije povrijedio federalni zakon ili drugi federalni propis, niti pravila federalnog zakona o postupku koja su mogla biti od uticaja na rješenje stvari, zbog čega se, po ocjeni ovog suda, zahtjev tužioca za vanredno preispitivanje sudske odluke ukazuje neosnovanim.

Navodi iz zahtjeva, koje je tužilac isticao i u tužbi, o nezakonitom postupanju Ljekarskih komisija ukazuju se neosnovanim, a iz razloga što je nalaz i mišljenje Ljekarske komisije za drugostepeni postupak u revizionom postupku, i po ocjeni ovog suda, jasan, potpun i dovoljno obrazložen i sadrži sve činjenice i okolnosti koje su sa medicinskog stanovišta od značaja za donošenje pravilnog rješenja, odnosno dat je u skladu sa članom 8. stav 2. Pravilnika o radu Ljekarskih komisija u postupku za ostvarivanje prava po Zakonu o pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 41/04). Prvostepena Ljekarska komisija u nalazu i mišljenju od 25.05.2010. g. cijnila je invaliditet tužioca u visini 20%, dok su Reviziona i Drugostepena Ljekarska komisija utvrdile da je invaliditet kod tužioca ispod 20%, sa obrazloženjem da je Prvostepena Ljekarska komisija

pogrešno primijenila procenat po osnovu PTSP-a prema uvjerenju o okolnostima stradanja od 19.05.2005. g., a prema obrazloženju Drugostepene Ljekarska komisija, koja je nalaz i mišljenje dala na osnovu neposrednog pregleda tužioca i na osnovu priložene medicinske dokumentacije, kako je propisano članom 12. navedenog Pravilnika o radu Ljekarskih komisija, sa obrazloženjem da se radi o oboljenju za koje se ne može pouzdano zaključiti da je prouzrokovano pod uslovima vršenja vojne službe u Oružanim snagama, ali se može zaključiti da je služba u Oružanim snagama uticala na pogoršanje oboljenja iz kojih razloga smatra da je invaliditet tužioca ispod 20%. Prigovori tužioca da mu nalaz i mišljenje Drugostepene Ljekarske komisije nije dostavljen prije donošenja osporenog rješenja tuženog, čime mu je uskraćeno pravo očitovanja na nalaz i time i učestvovanje u upravnom postupku, ukazuju se neosnovanim. Nalaz i mišljenje Ljekarske komisije je u potpunosti naveden u obrazloženju rješenja tuženog od 10.05.2011. g., protiv kojeg je tužilac vodio upravni spor i uz tužbu nije pružio dokaze, niti iznio činjenice koje bi nesumnjivo ukazivale da je činjenično stanje drugačije. Po ocjeni ovoga suda nedostavljanje Ljekarskog nalaza ne može utjecati na

rješenje ove upravne stvari, jer se radi o nedostacima postupka iz člana 237. stav 2. Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj: 2/98 i 48/99). Iz naprijed navedenih razloga nemaju uticaja na drugačije rješenje ove upravne stvari prigovori tužioca da su povrijeđene odredbe člana 7. i 8. Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj: 2/98 i 48/99), odnosno načelo materijalne istine i načelo saslušanja stranke, jer su u postupku utvrđene sve činjenice koje su od važnosti za donošenje zakonitog i pravilnog rješenja.

Iz navedenih razloga ovaj sud je primjenom člana 46. stav 1. Zakona o upravnim sporovima odlučio kao u izreci ove presude.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije BiH broj: 10 0 U 002148 13 Uvp od 26.10.2017. g.)

<----->

Član 66. stav 1. i 2. i član 70. stav 3. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju Član 2. stav 2. Odluke o uvjetima pod kojima se smatra da je osiguranik izdržavao članove porodice

DIJETE, KOD KOGA NASTANE POTPUNA I TRAJNA NESPOSOBNOST ZA SAMOSTALNI ŽIVOT I RAD POSLIJE NAVRŠENJA GODINA ŽIVOTA DO KOJIH SE DJECI OSIGURAVA PRAVO NA PORODIČNU PENZIJU, A PRIJE SMRTI OSIGURANIKA, STIČE PRAVO NA PORODIČNU PENZIJU AKO GA JE OSIGURANIK IZDRŽAVAO DO SVOJE SMRTI, IAKO JE ŽIVIO VAN DOMAĆINSTVA OSIGURANIKA.

Iz obrazloženja:

Presudom Kantonalnog suda u Odžaku broj: 02 0 U 000724 13 U od 14.05.2013. g. odbijena je tužba tužiteljice kojom je osporila zakonitost rješenja tuženog, broj i datum navedeni u uvodu ove presude. Tim rješenjem odbijena je žalba tužiteljice izjavljena protiv rješenja direktora Kantonalne administrativne službe tuženog u Orašju broj: 1139051293 od 30.08.2012. g., kojim se tužiteljici, kao bračnom drugu umrlog osiguranika B.F., te J.K., djetetu potpuno i trajno nesposobom za samostalan život i rad od prije smrti oca, rođenoj 14.05.1973. g., priznaje se pravo na porodičnu penziju u iznosu od 104,42 KM mjesečno počev od 01.06.2011. g.. Isplata porodične penzije po ovom rješenju pripada od

01.06.2011. g. uz obračun već isplaćene penzije udovici B.A. u iznosu od 52,21 KM mjesečno, tj. u ½ od određenog iznosa porodične penzije, a djetetu J.K. u iznosu od 52,21 KM mjesečno, odnosno preostala ½ od ukupno određenog iznosa porodične penzije (tačka 1. i 2. dispozitiva rješenja). Umjesto ovako određenog iznosa isplaćivat će se najniži iznos penzije utvrđen odlukom Upravnog odbora tuženog, podijeljen imenovanim na dva dijela. Ovim rješenjem zamijenjeno je rješenje od 09.06.2011. g. (točka 3. i 4. dispozitiva rješenja).

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje tužiteljica je osporila zakonitost pobijane presude zbog bitne povrede odredbi Zakona o upravnom postupku. Navodi da prvostepeni sud nije otklonio bitne povrede odredbi upravnog postupka iz člana 8. stav 1., člana 133. stav 1., člana 140. stav 1. i člana 141. stav 1. i 2. Zakona o upravnom postupku, jer je osporeno rješenje doneseno bez znanja stranke, čime je neposredno povrijeđen njen pravni interes, jer je zamijenjenim prvostepenim rješenjem smanjen obim prava koji ostvaruje i prepolovljena njezina penzija. Smatra da je organ trebao zakazati usmenu raspravu, jer se radi o suprotnim interesima stranaka i postupku u kojem je vršeno medicinsko vještačenje. Sud prije donošenja presude nije pravilno proveo postupak kako je u tužbi navedeno, niti je cijenio sve navode tužbe, kao ni tuženi organ sve navode žalbe. Predlaže da se zahtjev uvaži i pobijana presuda preinači.

U odgovoru na zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke tuženi je predložio da se zahtjev odbije kao neosnovan.

Ovaj sud je na osnovu člana 45. Zakona o upravnim sporovima ("Službene novine Federacije BiH", broj 9/05) ispitao zakonitost pobijane presude u granicama zahtjeva i povrede propisa iz člana 41. stav 2. ovog zakona, pa je odlučio kao u izreci presude iz slijedećih razloga:

Iz obrazloženja pobijane presude i podataka u spisu predmeta proizilazi da je tužiteljica izjavila žalbu protiv rješenja prvostepenog organa od 30.08.2012. g., kojim je po zahtjevu J.K. od 10.10.2011. g., za priznavanje prava na porodičnu penziju, kao djetetu umrlog osiguranika B.F., potpuno i trajno nesposobnom za samostalan život i rad od prije smrti oca, nakon provedenog postupka, utvrđeno da članovi porodice umrlog osiguranika ispunjavaju uvjete propisane za sticanje prava na porodičnu penziju u smislu člana 60. i 61. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službene novine Federacije BiH", broj 29/98 do 55/12). Rješenjem prvostepenog organa broj: 01139051293 od 09.06.2011. g. tužiteljici je bilo priznato pravo na porodičnu penziju iza umrlog osiguranika B.F. u iznosu od 91,364000 KM počev od 01.06.2011. g.. U postupku provedenom po zahtjevu J.K. pribavljen je nalaz, ocjena i mišljenje Instituta za medicinsko vještačenje u Sarajevu Odjel za prvostepeni postupak medicinskog vještačenja u Mostaru broj: OZ-1570/11 od 07.09.2011. g. kojim je utvrđeno da kod J.K. postoji potpuna i trajna nesposobnost za samostalan život i rad, dan prije smrti oca (otac umro 31.05.2011. g.). U žalbi izjavljenoj protiv prvostepenog rješenja od 30.08.2012. g. tužiteljica je osporila zakonitost rješenja zbog pogrešne primjene materijalnog prava, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i povrede pravila postupka. Tuženi je odbio žalbu kao neosnovanu, jer su se stekli uvjeti iz člana 66. stav 1. i 2. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, kao i člana 70. stav 3. istog Zakona za priznavanje prava na porodičnu penziju članovima porodice umrlog osiguranika, pa tuženi nalazi da je prvostepeno rješenje pravilno i na zakonu zasnovano. Prvostepeni sud je odbio, kao neosnovanu, tužbu tužiteljice kojom je osporila zakonitost rješenja tuženog organa zbog povrede pravila postupka i pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

Ovaj sud nalazi da je prvostepeni sud pravilno postupio kada je tužbu podnesenu protiv rješenja tuženog organa odbio kao neosnovanu, a iz razloga što je u toku postupka na osnovu materijalnih dokaza prikupljenih u postupku utvrđeno da su ispunjeni uvjeti propisani

Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju da J.K. ispunjava uvjet propisan članom 66. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju za ostvarivanje prava na porodičnu penziju. Članom 66. stav 1. i 2. navedenog Zakona propisano je da dijete, koje postane potpuno nesposobno za samostalan život i rad do navršениh godina života do kojih se djeci osigurava pravo na porodičnu penziju, ima pravo na porodičnu penziju za sve vrijeme dok takva nesposobnost traje. Dijete, kod koga nastane potpuna i trajna nesposobnost za samostalan život i rad poslije navršения godina života do kojih se djeci osigurava pravo na porodičnu penziju, a prije smrti osiguranika, stiče pravo na porodičnu penziju ako ga je osiguranik izdržavao do svoje smrti. Odredbom člana 2. stav 2. Odluke o uvjetima pod kojima se smatra da je osiguranik izdržavao članove porodice ("Službene novine Federacije BiH", broj 46/02) propisano je da kada je član porodice živio van domaćinstva osiguranika, smatra se da ga je osiguranik izdržavao ako je član porodice na dan smrti osiguranika ostvario stalni mjesečni prihod koji ne prelazi iznos najniže penzije, a osiguranik mu je do dana smrti obezbjeđivao mjesečno sredstva za izdržavanje. Odredbom člana 70. stav 3. istog Zakona propisano je, ako neki od korisnika porodične penzije živi odvojeno, porodična penzija dijeli se na jednake dijelove svim korisnicima porodične penzije. Na osnovu uvjerenja JU "Centra za socijalni rad" Općine Žepče broj: 05-35-03-146/11 od 20.10.2011. g. utvrđeno je da je J.K. živjela sama u stanju socijalne potrebe i kao takva korisnik je jednokratnih-privremenih socijalnih pomoći kod Centra, a prema dopisu JU "Centra za socijalni rad" broj: 05-35-246/12 od 21.05.2012. g.

umrli otac B.F. do svoje smrti osiguravao je mjesečna sredstva za izdržavanje J.K. Imajući u vidu citirane zakonske odredbe i utvrđeno činjenično stanje ispunjeni su zakonski uvjeti za priznavanje prava na porodičnu penziju J.K. iza umrlog oca.

Neosnovani su navodi tužiteljice da sud prije donošenja presude nije pravilno proveo postupak, kako je u tužbi navedeno, a iz razloga što u skladu sa članom 33. stav 1. Zakona o upravnim sporovima sud rješava spor po pravilu na podlozi činjenica koje su utvrđene u upravnom postupku. Tužiteljica je u tužbi osporila utvrđeno činjenično stanje iako uz tužbu nije priložila druge dokaze na osnovu kojih bi proizilazilo da je činjenično stanje drugačije od onog koje je utvrđeno u postupku, jer osnovno pravilo u upravnom postupku jeste da se svaka činjenica može utvrđivati dokaznim sredstvima. Međutim, utvrđeno činjenično stanje ovaj sud nije cijenio, jer zahtjev za vanredno preispitivanje se ne može podnijeti zbog povrede pravila postupka koja se odnose na pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje - član 41. stav 4. Zakona o upravnim sporovima. Neosnovani su i prigovori iz zahtjeva da je tuženi počinio povrede postupka, jer je rješenje po žalbi doneseno bez znanja stranke, te da se rješenje nije moglo donijeti prije nego što se stranci pruži mogućnost da se izjasni o činjenicama i okolnostima da bi zaštitila svoja prava i pravne interese. Prvostepeno rješenje od 30.08.2012. g., koje je doneseno po zahtjevu J.K., djeteta umrlog osiguranika B.F., dostavljeno je tužiteljici, kao zainteresovanoj stranci u postupku, protiv kojeg rješenje je tužiteljica izjavila žalbu, a protiv rješenja tuženog organa od 11.03.2013. g., donesenog po žalbi tužiteljice, tužiteljica je podnijela tužbu kojom je pokrenula upravni spor pred Kantonalnim sudom u Odžaku. Prema tome, tužiteljica, kao zainteresovana stranka, je učestvovala u postupku na način da je imala mogućnost da osporava prvostepeno i osporeno rješenje, a podnošenjem vanrednog pravnog sredstva osporila i presudu prvostepenog suda. Na taj način joj je pružena mogućnost da učestvuje u postupku i da se izjasni o svim činjenicama i okolnostima radi zaštite svojih prava i pravnih interesa.

Donošenjem pobijane presude prvostepeni sud nije povrijedio federalni zakon, niti je došlo do povrede pravila federalnog zakona o postupku zbog čega je, po ocjeni ovog suda, zahtjev za vanredno preispitivanje neosnovan, pa je primjenom člana 46. stav 1. Zakona o upravnim sporovima odlučeno kao u izreci ove presude.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije BiH broj: 02 0 U 000724 13 Uvp od 30.11.2017. g.)

<----->

Član 57. stav 1. Zakona o zdravstvenom osiguranju

Član 25. stav 1. tačka 2. Zakona o upravnim sporovima

POVRAT - REFUNDACIJA ISPLAĆENIH NAKNADA PLAĆA ZA VRIJEME PRIVREMENE SPRIJEČENOSTI ZA RAD POSLODAVCU NIJE UPRAVNA PRAVNA STVAR, PA JE POTREBNO TUŽBU ODBACITI.

Iz obrazloženja:

Presudom Kantonalnog suda u Tuzli broj: 03 0 U 009039 12 U od 04.04.2013. g. odbijena je tužba tužitelja podnesena protiv rješenja tuženog organa, broj i datum navedeni u uvodu ove presude, kojim je, kao neosnovana, odbijena žalba tužitelja izjavljena protiv rješenja Poslovnice zdravstvenog osiguranja Živinice, broj: 13/37-3-57/12 od 20.01.2012. g.. Tim prvostepenim rješenjem tužitelju nije priznato pravo na povrat sredstava za priznavanje naknade plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad na teret sredstava Zavoda zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona za mjesec novembar 2011. g. u iznosu od 16.809,69 KM, od čega se na neto naknadu odnosi 11.598,68 KM, na doprinose za PIO 2.857,65 KM, doprinose za zdravstveno osiguranje 2.101,21 KM i doprinose za nezaposlene u

iznosu od 252,15 KM.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje sudske odluke tužitelj je osporio zakonitost pobijane presude zbog povrede federalnog zakona u kojem navodi da prvostepeni sud nije primijenio odredbu člana 57. stav 3. federalnog Zakona o zdravstvenom osiguranju i detaljno naveo razloge pobijanja sudske odluke. Predlaže da se zahtjev uvaži i pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovni postupak.

Tuženi organ je u odgovoru na zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke predložio da se isti kao neosnovan odbije.

Ovaj sud je na osnovu člana 45. Zakona o upravnim sporovima ("Službene novine Federacije BiH", broj 9/05) ispitao zakonitost pobijane presude u granicama zahtjeva i povrede propisa iz člana 41. stav 2. ovog zakona, pa je odlučio kao u izreci presude iz slijedećih razloga: Iz obrazloženja pobijane presude proizlazi da je u upravnom postupku odbijen zahtjev

tužitelja za refundaciju naknade plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad za mjesec novembar 2011.g. u iznosu od 16.809,69 KM, iz razloga što je nesporno utvrđeno da tužitelj po istom osnovu ima dugovanja prema tuženom organu, a prema zapisnicima o kontroli obračuna i uplate doprinosa za zdravstveno osiguranje sačinjenih 2003., 2004. i 2006. g., te da stoga prema odredbi člana 7. stav 3. Pravilnika o naknadi plaća za vrijeme privremene spriječenosti za rad na teret sredstava Zavoda zdravstvenog osiguranja TK (kojim je propisano da se povrat naknade vrši pod uslovom da poslodavac nema dospjelih, a neizmirenih doprinosa), tužitelj ne ostvaruje pravo na povrat uplaćenih sredstava. Prvostepeni sud nalazi da su pravilno odlučili organi uprave kada su odbili tužitelja sa zahtjevom primjenom naprijed citirane odredbe člana 7. stav 3. Pravilnika o naknadi plaća za vrijeme privremene spriječenosti za rad na teret sredstava Zavoda zdravstvenog osiguranja TK, te da osporenim kao i

prvostepenim aktom nisu povrijeđena prava tužitelja, kao i da u upravnom postupku nije došlo do povrede odredbi postupka, te pogrešne primjene materijalnog prava.

Odredbom člana 57. stav 1. Zakona o zdravstvenom osiguranju („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 30/97, 7/02, 70/08 i 48/11) je propisano da naknada plaće u vezi sa korištenjem zdravstvene zaštite iz člana 42. tačka 3. do 5. ovog zakona isplaćuje se osiguraniku na teret sredstava kantonalnog zavoda osiguranja od prvog dana korištenja prava. Stavom 2. istog člana je propisano da naknadu plaće iz stav 1. ovog člana obračunava i isplaćuje pravno, odnosno fizičko lice, s tim da je kantonalni zavod osiguranja obavezan vratiti isplaćenu naknadu u roku od 45 dana od dana prijema zahtjeva za povrat, dok je stavom 3. istog člana propisano da će provedbene propise o načinu ostvarivanja prava na naknadu plaće iz stava

1. ovog člana donijeti Upravni odbor kantonalnog zavoda osiguranja.

Prema citiranim odredbama Zakona o zdravstvenom osiguranju i podacima u spisima predmeta proizlazi da se u ovom slučaju nije rješavalo o izvjesnom pravu ili obavezi tužitelja u nekoj upravnoj stvari (što bi prema odredbi člana 62. istog zakona, kojim je osigurana dvostepenost rješavanja u postupku koji je pokrenulo osigurano lice, predstavljalo autoritativno rješavanje tuženog o nekom pravu ili obavezi osiguranika u postupku pokrenutom po njegovom zahtjevu) već isključivo o zahtjevu tužitelja, kao poslodavca, za povrat - refundaciju isplaćenih naknada plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad za mjesec novembar 2011. g. u iznosu od 16.809,69 KM, zbog čega akt tuženog organa (o odbijanju povrata isplaćene naknade plaće tužitelju kao poslodavcu) nema svojstvo upravnog akta u smislu odredbi člana 9. stav 1. i 2. Zakona o upravnim sporovima, a protiv kojeg se može voditi upravni spor. Naime, u konkretnom slučaju se radilo isključivo o obligacionom odnosu tužitelja i tuženog, odnosno o obavezi tuženog, kao nadležnog kantonalnog zavoda osiguranja, da vrati - refundira isplaćenu naknadu plaće po zahtjevu poslodavca za povrat u skladu sa članom 57. Zakona o zdravstvenom osiguranju, koje pitanje se, ni u kakvom

slučaju, ne može rješavati kao upravna, već građansko- pravna stvar. Ovo posebno što citiranim, a ni jednom ostalom odredbom Zakona o zdravstvenom osiguranju, nije propisan nikakav postupak, niti način rješavanja po podnesenom zahtjevu poslodavca za povrat isplaćene naknade plaće uposleniku, kao osiguraniku.

Iz navedenih razloga prvostepeni sud nije mogao rješavati o predmetnoj tužbi podnesenoj protiv osporenog rješenja tuženog koje nije upravni akt, pa je ovaj sud primjenom člana 46. stav 2. Zakona o upravnim sporovima zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke uvažio zbog naprijed navedenih razloga i pobijanu presudu preinačio tako što je na osnovu člana 25. stav 1. tačka 2. istog zakona tužbu tužitelja odbacio.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije BiH broj: 03 0 U 009039 13 Uvp od 09.11.2017. g.)

<----->

Član 6. Zakona o potvrđivanju prava na prijevremenu starosnu penziju ostvarenu pod povoljnijim uvjetima

Član 3a. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potvrđivanju prava na prijevremenu starosnu penziju pod povoljnijim uvjetima

PO ODREDBI ČLANA 3A. IZMJENA I DOPUNA OVOGA ZAKONA PRAVO NA STAROSNU PENZIJU PRIPADA OD DANA STUPANJA NA SNAGU OVIH IZMJENA I DOPUNA (04.05.2012. GODINE) JER JE TEK TADA OSTVAREN UVJET ZA STICANJE OVOGA PRAVA.

Iz obrazloženja:

Presudom Kantonalnog suda u Mostaru, broj: 07 0 U 007945 13 U od 14.06.2013. g. odbijena je, kao neosnovana, tužba tužitelja podnesena protiv osporenog rješenja tuženog, broj i datum navedeni u uvodu ove presude, kojim je odbijena njegova žalba izjavljena protiv rješenja direktora Kantonalne administrativne službe tuženog u Mostaru, matični broj: 1042793363 od 09.08.2012. g.. Navedenim rješenjem od 09.08.2012. g. tužitelju, kao pripadniku bivše Vojske FBiH, je priznato pravo na starosnu penziju u mjesečnom iznosu od 429,6688 KM počev od 01.01.2012. g..

Podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje sudske odluke tužitelj osporava zakonitost presude prvostepenog suda zbog pogrešne primjene materijalnog propisa u pogledu utvrđivanja osnova za penziju, kao i datuma otkada mu ta penzija pripada. Naime, tužitelj ističe da je bio pripadnik bivše Vojske FBiH, dakle vojni osiguranik sa ličnim činom kapetana, te da mu pripada pravo na starosnu penziju ostvarenu pod povoljnijim uslovima počev od 01.06.2011. g., kao i da je penzijski osnov trebalo utvrditi na osnovu člana 4. stav 3. Uredbe o sticanju prava na starosnu penziju pod povoljnijim uslovima pripadnika bivše vojske FBiH i državnih službenika i namještenika bivšeg FMO, od osnova koji je nevalorizirani mjesečni prosjek plaća koji je ostvario starješina (kapetan istog ranga) u Ministarstvu odbrane BiH u godini koja je prethodila godini ostvarivanja prava. Dalje navodi da je isti sud u istoj pravnoj situaciji zauzeo drugačiji stav u pogledu vremena od kada tužiteljima pripada pravo na penziju i to na način da je ocijenio kao osnovan prigovor tužbe u pogledu člana 6. Zakona o potvrđivanju prava na prijevremenu starosnu penziju ostvarenu pod povoljnijim uvjetima („Službene novine Federacije BiH“, broj 42/11). Tužitelj ističe da mu je pobijanom presudom uskraćeno pravo na ostvarivanje prava na penziju od 01.06.2011. g., kao i da je penzioni osnov pogrešno utvrđen, te predlaže da se pobijana presuda ukine i predmet vrati sudu na ponovno odlučivanje.

Tuženi je u odgovoru na zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke predložio da se zahtjev odbije kao neosnovan.

Ovaj sud je na osnovu člana 45. Zakona o upravnim sporovima ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj: 9/05) ispitao zakonitost pobijane presude u granicama zahtjeva i povrede propisa iz člana 41. stav 2. tog zakona, pa je odlučio kao u izreci presude iz slijedećih razloga:

Prema podacima spisa predmeta proizilazi da je tužitelj, dana 18.05.2012. g., podnio zahtjev za ostvarivanje prava na starosnu penziju po osnovu člana 3a. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potvrđivanju prava na prijevremenu starosnu penziju ostvarenu pod povoljnijim uslovima („Službene novine Federacije BiH“, broj: 37/12); da tužitelj pripada kategoriji lica iz člana 1. stav 2. alineja 3. Uredbe o sticanju prava na starosnu penziju pod povoljnijim uvjetima pripadnika bivše Vojske Federacije BiH i državnih službenika i namještenika bivšeg Federalnog ministarstva odbrane („Službene novine Federacije BiH“, broj: 75/06, 58/07, 89/07 i 31/08) - u daljem tekstu Uredba III (tužitelj je bio kapetan); da je prvostepeni organ tužitelju utvrdio penzijski osnov primjenom člana 4. stav 2. Uredbe III, a visinu penzije je utvrdio primjenom člana 4. stav 1. Uredbe III, jer tužitelj (ne pripada kategoriji lica iz člana 1. stav 2. alineja 3. Uredbe III) pripada kategoriji lica iz člana 1. stav 2. alineja 1. Uredbe III; da su prvostepeni organ i tuženi utvrdili da tužitelju isplata penzije pripada od 01.01.2012. g. po osnovu člana 3. stav 2. Zakona o potvrđivanju prava (iako se taj član Zakona odnosi na određene kategorije osoba koje su već ostvarile pravo na starosnu penziju po Uredbi II, u koju kategoriju ne spada tužitelj), što je prvostepeni sud prihvatio sa obrazloženjem da je utvrđeni datum isplate povoljniji za tužitelja.

Postupajući po tužbi tužitelja prvostepeni sud je ocijenio da su organi tuženog pravilnom primjenom odredbi Zakona o potvrđivanju prava na prijevremenu starosnu penziju

ostvarenu pod povoljnijim uvjetima pravilno utvrdili pravo tužitelja na starosnu penziju, kao i njenu visinu, da donošenjem osporenih rješenja nisu povrijeđena ni pravila postupka, radi čega je tužbu tužitelja odbio.

Tužitelj je dana 18.05.2012. g. podnio zahtjev za ostvarivanje prava na starosnu penziju po osnovu člana 3a. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potvrđivanju prava na prijevremenu starosnu penziju ostvarenu pod povoljnijim uvjetima („Službene novine Federacije BiH“, broj: 37/12) koji je stupio na snagu 04.05.2012. g..

Odredbama člana 3a. stav 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potvrđivanju prava na prijevremenu starosnu penziju ostvarenu pod povoljnijim uvjetima je propisano da pravo na starosnu penziju pod povoljnijim uvjetima ostvaruju pripadnici bivše Vojske Federacije BiH iz člana 1. stav 2. alineja 1. Uredbe III, a koji su u ostvarivanju prava na starosnu penziju bili isključeni članom 8. Uredbe III, pod uvjetom da su u godini otpusta napunili 40 godina života i 20 godina penzionog staža - od čega tri g. muškarci i dvije g. žene

efektivnog staža u toku rata, koji se računa kao poseban staž u dvostrukom trajanju, bez obzira na iznos otpremnine koji su primili u vrijeme otpusta, te da u vrijeme podnošenja zahtjeva nisu u radnom odnosu. Članom 3a. stav 2. navedenog Zakona je propisano da se prava iz prethodnog stava ostvaruju pod uvjetima, u postupku i na način propisan Uredbom III i ovim zakonom. Inače, Uredba III se odnosi na Uredbu o sticanju prava na starosnu penziju pod povoljnijim uvjetima pripadnika bivše Vojske Federacije BiH i državnih službenika i namještenika bivšeg Federalnog ministarstva odbrane („Službene novine Federacije BiH“, broj: 75/06, 58/07, 89/07 i 31/08).

Članom 2. i članom 5. Zakona o potvrđivanju prava na prijevremenu starosnu penziju ostvarenu pod povoljnijim uvjetima ("Službene novine FBiH", broj: 42/11) je propisano da je stupanjem na snagu Zakona prestala da važi i Uredba III. Naime, presudom Ustavnog suda Federacije BiH broj: U-40/10 od 5.4.2011. g., a koja presuda je objavljena u „Službenim novinama Federacije BiH“, broj 34/11 dana 06.06.2011. g., Ustavni Sud je utvrdio da Uredba o sticanju prava na starosnu penziju pod povoljnijim uvjetima pripadnika bivše Vojske

Federacije BiH i državnih službenika i namještenika bivšeg Federalnog ministarstva odbrane („Službene novine Federacije BiH“, broj: 75/06, 58/07, 89/07 i 31/08) nije u skladu sa Ustavom Federacije BiH.

Član 3a. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potvrđivanju prava na prijevremenu starosnu penziju ostvarenu pod povoljnijim uvjetima ("Službene novine FBiH", broj: 37/12 - koji je stupio na snagu 04.05.2012. g.) ponovno je dao pravnu snagu navedenoj Uredbi III, ali samo na slučajeve propisane članom 3a. Zakona.

Zakonom o potvrđivanju prava na prijevremenu starosnu penziju ostvarenu pod povoljnijim uvjetima ("Službene novine FBiH", broj: 42/11), koji je stupio na snagu 14.07.2011. g., zakonodavac je u cilju izvršenja presude Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: U-40/10, koja je objavljena 06.06.2011. g. (iz koje proizilazi da je cijela Uredba III u nesaglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine iz razloga što je Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, u konkretnom slučaju, prekoračila svoju ustavom utvrđenu nadležnost i regulisala materiju koja se odnosi na sticanje prava na starosnu penziju za određene kategorije lica pod povoljnijim uvjetima, koja spada u oblast socijalne politike i koja je u nadležnosti Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, a ne Vlade Federacije Bosne i Hercegovine) donio navedeni Zakon o potvrđivanju prava na prijevremenu starosnu penziju ostvarenu pod povoljnijim uvjetima koji je, članom 2. ovog zakona, odredbe Uredbe I, II i III preuzeo kao zakonodavac, kao da ih je on donio (istina na neuobičajen način), pa se smatra da je zakonodavac regulisao pravo na prijevremenu starosnu penziju, koja se ostvaruje po osnovu tog zakona i Uredbi, i potvrdio kao zakonodavno tijelo. Prema tome, u konkretnom slučaju za ostvarivanje navedenih prava relevantne su Zakonom preuzete odredbe Uredbe III, koja u članu

7. stav 1. upućuje na primjenu opšteg propisa Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju (koji članom 104. propisuje način i postupak isplate penzije).

Podnosilac zahtjeva smatra da je prvostepeni sud pogrešno primijenio materijalni propis i u pogledu utvrđivanja osnova za penziju, kao i datuma od kada mu ta penzija pripada.

Naime, iz obrazloženja prvostepenog rješenja proizilazi da je tužitelju penzijski osnov utvrđen na osnovu prosjeka plaća iz perioda od 1997. do 2001. g. u smislu člana 4. stav 2. Uredbe o sticanju prava na starosnu penziju po povoljnijim uvjetima pripadnika bivše Vojske Federacije BiH i državnih službenika i namještenika bivšeg Federalnog ministarstva odbrane („Službene novine Federacije BiH“, broj: 75/06, 58/07, 89/07 i 31/08) i iznosi 641,296862 KM, a prema ukupnom penzijskom stažu koji do dana prestanka službe iznosi 26 godina, penzija je određena u visini 67,00 % penzijskog osnova u smislu čl. 4. stav 1. Uredbe i iznosi 429,6688 KM mjesečno, a što je vidljivo iz priloga rješenja „obračun za utvrđivanje najpovoljnijeg penzijskog osnova“. Međutim, penzijski osnov tužitelju se nije mogao utvrditi primjenom odredbe člana 4. stav 3. Uredbe, jer je tužitelju pravo na starosnu penziju pod povoljnijim uvjetima priznato na osnovu člana 1. stav 2. alineja 1. Uredbe, a ne primjenom odredbe člana 1. stav 2. alineja 3. Uredbe. Odredba člana 1. stav 2. alineja 3. Uredbe odnosi se isključivo na dobitnike ratnih priznanja i odlikovanja iz člana 5. stav 3. Zakona o posebnim pravima dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja i članova njihovih porodica, generale, brigadire i vojne starješine koji su ratu obavljali dužnost komandanta u jedinicama ranga bataljona istog ili višeg ranga, načelnika štaba i zamjenika komandanta u jedinicama ranga brigade istog ili višeg ranga i ako su navedene dužnosti obavljali najmanje 12 mjeseci (neovisno da li je to bilo u kontinuitetu), bez vremenskog ograničenja iz alineje 1. stav 2. ovog člana. Prema dokazima u spisu predmeta tužitelj nije dobitnik ratnog priznanja i odlikovanja, nema čin iz rata, a niti je obavljao ni jednu zapovjednu dužnost utvrđenu članom 1. stav 2. alineja 3. Uredbe, a i sam tužitelj u tužbi tvrdi da je bio pripadnik bivše Vojske Federacije F BiH - kapetan. Stoga sud smatra da se tužitelju penzijski osnov mogao utvrditi isključivo primjenom odredbe člana 4.

stav 2. Uredbe, a kako je to pravilno utvrdio prvostepeni organ u rješenju od 09.08.2012. g., a potvrdio tuženi u osporenom rješenju.

Također, tužitelj neosnovano tužbom i zahtjevom tvrdi da mu je pravo na isplatu penzije trebalo utvrditi počev od 01.06.2011. g.. Tačno je da je članom 6. Zakona o potvrđivanju prava na prijevremenu starosnu penziju ostvarenu pod povoljnijim uvjetima („Službene novine Federacije BiH“, broj: 42/11) propisano da ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“, a primjenjivat će se od 01.06.2011. g. za korisnike iz člana 2. ovog zakona. Članom 2. Zakona je propisano da se korisnicima

prava na povoljnije penzionisanje, koji su to pravo ostvarili na način i pod uvjetima propisanim

Uredbama (navedenim u tom članu) potvrđuje ostvareno pravo na starosnu penziju ostvarenu po tim propisima i to pravo nastavlja i dalje koristiti. Kako tužitelju u vrijeme stupanja na snagu Zakona nije bilo priznato pravo na starosnu penziju ni po jednoj Uredbi navedenoj u tom članu, jer u vrijeme stupanja na snagu tog zakona nije bio korisnik prava na povoljnije penzionisanje, to se datum 01.06.2011. g. utvrđen članom 6. Zakona ne odnosi na tužitelja, niti mu se primjenom te odredbe može priznati pravo na penziju počev od tog datuma. Tužitelju je rješenjem prvostepenog organa od 09.08.2012. g. priznato pravo na starosnu penziju počev od 01.01.2012. g., a što je potvrdio i tuženi u obrazloženju osporenog rješenja, navodeći da je to u skladu članom 3. stav 2. navedenog zakona. Međutim, na tužitelja se ne može primijeniti odredba člana 3. stav 2. Zakona, kako je to naveo tuženi u osporenom rješenju, obzirom da se navedena odredba odnosi, prema stavu 1. istog člana, na pripadnike Vojske Federacije BiH koji su penzionisani 2004. g. odlukama civilnih zapovjednika u skladu sa članom 5. stav 1. Uredbe II, a među te pripadnike Vojske Federacije BiH ne spada tužitelj kome je pravo na penziju priznato primjenom odredbe člana 3a. (kojim je faktički vraćena pravna snaga Uredbe III za koju je Ustavni sud Federacije BiH utvrdio da nije u skladu sa Ustavom

Federacije BiH presudom broj: U-40/10 od 05.04.2011. g.) stupanjem na snagu Zakona 04.05.2012. g., pa je tuženi tužitelju kod utvrđivanja početka isplate penzije utvrdio povoljniji datum od onog koji bi mu pripadao primjenom Zakona.

Tuženi je tužitelju priznao pravo na starosnu penziju počev od 01.01.2012. g., iako mu to pravo pripada, kako je već ranije navedeno, od dana ispunjenja uslova, najranije od 04.05.2012. g., kada je tužitelj, stupanjem na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potvrđivanju prava na prijevremenu starosnu penziju ostvarenu pod povoljnijim uvjetima, uveden u pravo. Međutim ovaj sud primjenjujući pravilo o zabrani reformatio in peius nije presudu preinačio na štetu tužitelja, kao stranke koja se žalila.

Navodi tužitelja izneseni u zahtjevu za vanredno preispitivanje sudske odluke, a kojim je tužitelj pokušao osporiti način na koji mu je određen osnov za utvrđivanje visine penzije, te početak ostvarivanja prava na starosnu penziju tužitelja, nisu mogli dovesti do drugačije odluke ovog suda, niti dovode u pitanje pravilnosti i zakonitosti pobijane presude, pa je imajući u vidu

naprijed izneseno ovaj Sud primjenom člana 46. stav.1 Zakona o upravnim sporovima, odlučio kao u izreci ove presude.

(Presuda Vrhovnoga suda Federacije BiH broj: 07 0 U 007945 13 Uvp od 12.10.2017. g.)

<----->

Član 17. stav 1. tačka 7. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih obitelji

Član 4. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o pravima branilaca i članova njihovih obitelji

ROK PREDVIĐEN ZAKONOM O IZMJENAMA I DOPUNAMA OD 17.11.2007. GODINE JE PREKLUZIVAN, TE SE NAKON TOGA DATUMA NE MOŽE STEĆI PORODIČNA INVALIDNINA VANBRAČNOG DRUGA POGINULOG - UMRLOG BORCA, BEZ OBZIRA ŠTO SU ISPUNJENI SVI DRUGI UVJETI.

Iz obrazloženja:

Presudom Kantonalnog suda u Tuzli, broj: 03 0 U 009567 12 U od 09.07.2013. g., odbijena je tužba tužiteljice podnesena protiv rješenja tuženog, broj: UP-II-03-41-8/12 od 12.06.2012. g., kojim je odbijena njena žalba izjavljena protiv prvostepenog rješenja Općinske službe za društvene djelatnosti, branilačko-invalidsku zaštitu i opću upravu Općine Sapna, broj: 05-41-3-2149/11 od 20.12.2011. g., a kojim rješenjem je odbijen zahtjev tužiteljice za priznavanje prava na porodičnu invalidninu iza poginulog vanbračnog muža.

Zahtjevom za vanredno preispitivanje navedene presude prvostepenog suda podnesenim u zakonom propisanom roku tužiteljica pobija prvostepenu presudu ističući da je prvostepeni sud donio presudu bez održavanja ročišta i upuštajući se u utvrđeno činjenično stanje u upravnom postupku čime je povrijedio odredbu člana 33. Zakona o upravnom sporovima F BiH, kao i odredbu člana 6. stav 1. Evropske konvencije o ljudskim pravima. Tako prihvatanje činjenice da je poginuli bio u bračnoj zajednici u toku trajanja vanbračne zajednice je bez uticaja, jer je presudom Općinskog suda u Kalesiji utvrđena vanbračna zajednica u periodu od septembra 1991. g. do pogibije vanbračnog druga N.R. dana 11.05.1994. g.. Predlaže da se prvostepena presuda ukine i predmet vrati istom sudu na ponovno rješavanje.

Tuženi je u odgovoru na podneseni zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke predložio da se isti odbije kao neosnovan.

Sud je na osnovu člana 45. Zakona o upravnim sporovima ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj: 9/05) ispitao zakonitost pobijane presude u granicama zahtjeva i povrede propisa iz člana 41. tog zakona navedenih u zahtjevu, pa je odlučio kao u izreci presude iz slijedećih razloga:

Iz obrazloženja pobijane presude vidi se da je prvostepeni sud tužbu tužiteljice odbio, a kojom tužbom tužiteljica osporava zakonitost rješenja tuženog od 12.06.2012. g., kojim je odbijena njena žalba izjavljena protiv prvostepenog rješenja od 20.12.2011. g., kojim je odbijen njen zahtjev za priznavanje prava na ličnu invalidninu, a sve to imajući u vidu činjenicu da je tužiteljica podnijela zahtjev za priznavanje statusa i prava na porodičnu penziju dana 15.12.2011. g., a da je odredbama Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Službene novine F BiH", broj: 33/04,56/05 i 70/07) i to člana 17. stav 1. tačka 7. određen rok do 17.11.2007. g. do kada je lice - vanbračni drug neoženjenog poginulog branioca sa kojim je imao zajedničko dijete i sa kojim je živio u zajedničkom domaćinstvu, morao taj status dokazati.

U toku upravnog postupka je utvrđeno da je poginuli N.R. bio pripadnik Oružanih snaga R BiH od 08.04.1992. g. pa do 11.05.1994. g., kada je poginuo, a presudom Općinskog suda u Kalesiji broj: 29 0 P 001399 08 P od 28.11.2008. g. je utvrđeno da je tužiteljica od septembra 1991. g. do pogibije N.R. 11.05.1994. g., živjela sa istim u vanbračnoj zajednici, te da je u toku trajanja te zajednice se rodio i sin tužiteljice i poginulog,

N.H. Tužbu kod Općinskog suda Kalesija za utvrđivanje ovoga statusa tužiteljica je podnijela dana 15.12.2011. g.. Sin N.H. je rješenjem od 15.09.2011. g., kao sin poginulog borca, dobio pravo na porodičnu invalidninu od 352,66 KM. Također je utvrđeno da je poginuli N.R. dana 18.12.1987. g. sa D.F. zaključio brak koji je prestao njegovom smrću, a da se D.F., dana 12.06.1998. g., preudala za M.O.

Ovaj sud nije ispitivao činjenično stanje, jer je to decidno po odredbi člana 41. stav 4. Zakona o upravnim sporovima nedopušteno, a na osnovu činjeničnoga stanja utvrđenog u upravnom

postupku proizlazi da je prvostepeni sud na osnovu potpunog i pravilnog utvrđenog činjeničnoga stanja pravilno primijenio materijalno pravo, a da pri tome nije napravljena povreda pravila postupka, kada je utvrdio da ovo pravo tužiteljici ne pripada.

Na prvom mjestu treba istaći da prvostepeni sud nije utvrđivao činjenično stanje nego svoju odluku bazira upravo na činjeničnom stanju utvrđenom u toku upravnog postupka. Sa druge strane, u tužbi tužiteljica tj. njen punomoćnik nije predložio održavanje ročišta, pa prema odredbi člana 28. stav 2. Zakona o upravnim sporovima Federacije Bosne i Hercegovine prvostepeni sud i nije bio dužan da u ovoj upravnoj stvari održava javnu raspravu.

Odredbom člana 17. stav 1. tačka 7. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih obitelji ("Službene novine F BiH", broj: 33/04) je određeno koje lice se smatra članom porodice poginulog branioca, pa je u ovom prvobitnom i osnovnom tekstu zakona stajala odredba da je to i vanbračni drug neoženjenog poginulog branioca sa kojim je imao dijete i sa kojim je živio u zajedničkom domaćinstvu najmanje godinu dana prije njegove smrti, ako je taj status dokazao u roku od 12 mjeseci od dana smrti tog lica.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Službene novine F BiH ", broj: 72/07) se članom 4. (izmjena i dopuna) mijenja odredba člana 17. stav 1. tačka 7. jer se riječi "u roku od 12 mjeseci od dana smrti toga lica" zamjenjuju riječima "do 17.11.2007. g.".

Prema tome, zakonodavac je shvatio da bi bilo diskriminirajuće obavezivati ovakva lica na dokazivanje statusa vanbračne zajednice u periodu od 12 mjeseci od smrti toga lica, jer bi to u konkretnom slučaju bila ratna 1994. godina, odnosno 1995. godina, jer je N.R. poginuo 1994. g., smatrajući pri tome da je datum određen kao 17.11.2007. g. sasvim dovoljan za ovakav postupak.

Kako je tužiteljica podnijela zahtjev za priznavanje prava na porodičnu invalidninu tek dana 15.12.2011. g., to su pravilnom primjenom materijalnog prava, a da pri tome nisu napravili povredu pravila postupka, upravni organi, kao i prvostepeni sud, pravilno ovaj zahtjev odbili, jer se radi o zakonskom prekluzivnom roku tj. gubitku toga prava nakon propisanog roka od 17.11.2007. g..

Tačan je navod tužiteljice da ispunjava, kao vanbračni drug, sve druge kumulativne uvjete predviđene zakonom za priznavanje ovoga prava, ali je to uradila nakon zakonom predviđenog roka (podnijela zahtjev za priznavanje prava na porodičnu invalidninu kao vanbračna supruga poginulog borca).

Irelevantna za ovaj spor je i činjenica da je ona taj status regulisala tek presudom od 28.11.2008. g. (presuda Općinskog suda u Kalesiji broj: 29 0 P 001399 08 P), jer tužiteljica umjesto da odmah, po ispunjenju uvjeta, podnose zahtjev, isti podnosi tek 15.12.2011. g., a što znači nakon proteka četiri g., a tu činjenicu tužiteljica ničim niti obrazlaže, niti opravdava. Rokovi, pa i prekluzivni rokovi, služe načelu pravne sigurnosti, pa je sigurno da se isti moraju strogo poštovati, a navod tužiteljice istaknut u zahtjevu za vanredno preispitivanje sudske odluke da je povrijeđen član 6. Stav 1. Evropske konvencije je neosnovan. Naime, ova odredba određuje da svako, čija su prava i slobode priznate u ovoj Konvenciji povrijeđeni, imat će djelotvorna pravna sredstva pred nacionalnim organima, uprkos tome što su tu povredu počinila lica koja su djelovala u svojstvu službenog lica. Na prvom mjestu, tužiteljica je imala djelotvorna pravna sredstva, te joj nitko od službenih lica nije uskratio ta prava, niti učinio bilo kakvu povredu tih prava. Tužiteljica je imala pravo na žalbu, tužbu i vanredno preispitivanje sudske odluke i nitko joj nikada nije to pravo uskratio.

Posebno treba istaći da činjenica da je poginuli u momentu zaključenja vanbračne zajednice bio u braku sa drugom osobom je za sam spor, obzirom na gore istaknuto, irelevantna. Insistiranje punomoćnika tužiteljice na odredbama Porodičnog zakona oko ravnopravnosti bračnog i vanbračnog druga nisu dovedeni u pitanje odlukama upravnih organa, niti prvostepenoga suda, jer u konkretnom slučaju tužiteljica je izgubila pravo na porodičnu

invalidninu samo iz razloga što je podnijela zahtjev nakon proteka zakonskog roka za njegovo podnošenje.

Tužiteljica je imala mogućnost za podnošenja ovakvih zahtjeva za priznavanje prava na porodičnu invalidninu da bi ispunila rok, a u tom postupku dokazati da će predati tužbu sudu, pa bi se taj upravni postupak i prekinuo do rješavanja toga - tada prethodnog pravnog pitanja.

Radi svega izloženog, podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje presude prvostepenog suda ta se presuda potpuno neosnovano pobija kao nezakonita iz navedenih razloga od strane tužiteljice, pa je ovaj sud njen zahtjev primjenom člana 46. stav 1. Zakona o upravnim sporovima presudom odbio kao neosnovan.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije BiH broj: 03 0 U 009567 13 Uvp od 03.08.2017. g.)

<----->

Član 65. stav 3. Zakona o upravnom postupku

NAPLATA NAKNADE ZA EKSPROPRISANE NEKRETNINE JE OSUGURANA IZVAN UPRAVNOG POSTUPKA I UPRAVNOG SPORA, PA TAKAV ZAHTJEV U UPRAVNOM POSTUPKU TREBA ODBACITI.

Iz obrazloženja:

Presudom Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 09 0 U 014730 12 U od 20.05.2014. g. je odbijena tužba tužitelja kojom je osporavao zakonitost rješenja tuženog broj: 05-31-3-2159/2011 od 12.01.2012. g.. Ovim rješenjem je odbijena, kao neosnovana, žalba tužitelja izjavljena protiv zaključka prvostepenog upravnog organa - Općinskog načelnika Službe za upravu za imovinsko-pravne, geodetske poslove i katastar nekretnina Općine Centar Sarajevo broj: 05-31-147/04 od 11.10.2011. g.. Ovim zaključkom odbačen je zahtjev tužitelja za isplatu naknade za izuzete nekretnine, kao neblagovremen.

Protiv navedene presude prvostepenog suda zahtjev za vanredno preispitivanje podnio je tužitelj, putem svoga punomoćnika, zbog povrede federalnog zakona. U zahtjevu ističe da prvostepeni sud olako prelazi preko činjenice da je prvostepeni organ zaključkom odbacio zahtjev tužitelja, umjesto da ga rješenjem odbije, jer se zaključkom odlučuje samo o pitanjima kojima se upravlja upravnim postupkom. Smatra da se radi o zahtjevu za isplatu naknade koja je utvrđena u sudskom postupku - vanparničnom, pa da je prema tome desetogodišnji rok zastare za izvršenje sudskih odluka, a ne rok koji uzima prvostepeni sud i tuženi od pet godina. Predloženo je da se udovolji podnesenom zahtjevu, te prvostepena presuda preinači tako što će se udovoljiti tužbenom zahtjevu i vratiti predmet prvostepenom organu na meritorno odlučivanje.

U odgovoru na zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke tuženi je predložio da se isti odbije kao neosnovana.

Ovaj sud je na osnovu člana 45. Zakona o upravnim sporovima ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj: 9/05) ispitao pobijanu presudu u granicama zahtjeva i povreda propisa iz člana 41. ovog zakona, navedenih u zahtjevu, pa je odlučio kao u izreci presude iz slijedećih razloga:

Iz obrazloženja pobijane presude proizilazi da je prvostepeni sud na osnovu činjeničnog stanja utvrđenog u upravnom postupku došao do zaključka da je tuženi u pravilno provedenom postupku, te pravilnom primjenom odredbi Zakona o upravnom postupku, pravilno i zakonito donio osporeno rješenje o odbijanju žalbe na prvostepeni zaključak o odbačaju zahtjeva za isplatu naknade za izuzete nekretnine.

Naime, rješenjima nadležnih upravnih organa broj: 07/A-475-78/81 od 25.03.1982. g. i

14.04.1982. g., kao i rješenjem broj: 05/B-475-78/81 od 27.03.1986. g., izuzete su nekretnine tužitelja na osnovu odredbi Zakona o građevinskom zemljištu u društvenoj svojini („Službeni list SRBiH“, broj: 13/74). Kako nije došlo do sporazuma stranaka oko visine naknade, to je Osnovni sud I u Sarajevu svojim rješenjima broj: R-34/85 od 03.07.1987. g., R-26/88 od 13.01.1988. g. i R-916/88 od 18.05.1989. g., u vanparničnom postupku odlučio o visini naknade za predmetne izuzete nekretnine. Sva ova rješenja iz vanparničnog sudskog postupka su pravomoćna i izvršna.

Prema članu 23. Zakona o građevinskom zemljištu u društvenoj svojini ranijem vlasniku ili korisniku izuzetog građevinskog zemljišta pripada naknada po odredbama Zakona o eksproprijaciji, a prema odredbama Zakona o eksproprijaciji kako bivše Jugoslavije iz 1947. g. do donošenja saveznog zakona o eksproprijaciji od prvog Zakona o eksproprijaciji iz 1986. g. (prečišćeni tekst „Službeni list SR BiH“, broj: 12/87) do sadašnjeg Zakona o eksproprijaciji F BiH („Službene novine F BiH“, broj: 70/07 i 36/10) je regulisan postupak na istovjetan način, a to je da se naknada za eksproprisane nekretnine određuje sporazumno između stranaka (danas član 60. stav 1. Zakona o eksproprijaciji), a ako se ne postigne sporazum o naknadi u roku od dva mjeseca od dana pravomoćnosti rješenja o eksproprijaciji, opštinska služba će dostaviti, bez odlaganja, pravomoćno rješenje o eksproprijaciji nadležnom sudu, a koji će po službenoj dužnosti u vanparničnom postupku odlučiti o visini naknade za eksproprisane tj. izuzete nekretnine (danas članovi 62. i 64. Zakona o eksproprijaciji F BiH).

Tako je i urađeno u konkretnoj pravnoj stvari, jer su nakon neuspješnog pokušaja sporazuma o naknadi između tužitelja i općinske službe dostavljena rješenja o izuzimanju

nekretnina iz 1982. g. (dva) i 1986. g. Osnovnom sudu I u Sarajevu da u vanparničnom postupku donese rješenja o visini naknade za izuzete nekretnine. Osnovni sud I u Sarajevu to i čini, te donosi tri rješenja i to 1987., 1988. i 1989. g. i određuje visinu naknade i ta rješenja su pravomoćna i izvršna.

Onog trenutka kada je općinska služba dostavila rješenja o izuzimanju nekretnina nadležnom sudu da u vanparničnom postupku riješi visinu naknade je „prestao“ upravni postupak, a započeo sudski postupak. Iz tog razloga upravni organi i nisu više nadležni za izvršenje odluka, nego je to izvršenje nadležnost, kao i svih drugih odluka iz sudske nadležnosti, a to je redovni sudski izvršni postupak tj. izvršenje se provodi po propisima koji važe za sudsko izvršenje.

Iz toga razloga primjena odredbi iz POGLAVLJA XVII Zakona o upravnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine o izvršenju rješenja i zaključaka (od člana 267. do 290.) je pogrešna i čini povredu pravila postupka koju čini kako prvostepeni sud, tako i tuženi, a i prvostepeni upravni organ, kada se upuštaju u razmatranje ovog poglavlja, pa je iz toga razloga ovaj sud i odluku prvostepenog suda preinačio, a potom udovoljio tužbenom zahtjevu, te poništio i prvostepeni zaključak i osporeno rješenje.

Kako prvostepeni upravni organ uopće nije nadležan za rješavanje ove pravne stvari, jer se radi o izvršenju sudske odluke, to je sudska zaštita osigurana izvan upravnog spora i upravnoga postupka, pa je bilo potrebno zahtjeve tužitelja (tri zahtjeva) odbaciti primjenom člana 65. stav 3. Zakona o upravnom postupku, jer se radi o zahtjevu čije rješavanje spada u nadležnog suda u redovnom sudskom izvršnom postupku po zahtjevu tj. prijedlogu za dozvolu izvršenja sudske odluke - vanparničnih rješenja o visini naknade.

Prema tome, kako je presuda prvostepenog suda donesena uz povredu pravila federalnog zakona o postupku koja je bila od uticaja na rješenje stvari, to je ovaj sud na osnovu člana 46. stav 1. i 2. Zakona o upravnim sporovima, zahtjev tužitelja za vanredno preispitivanje sudske odluke uvažio i pobijanu presudu preinačio, te u sporu pune jurisdikcije, tužbu uvažio i poništio osporeno rješenje tuženog i prvostepeni zaključak, a potom zahtjeve tužitelja odbacio, jer je sudska zaštita obezbijeđena bez upravnog postupka i upravnog spora.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije BiH broj: 09 0 U 014730 14 Uvp od 31.10.2017. g.)

<----->

Član 264. stav 1. tačka 5 Zakona o upravnom postupku Član 63. stav 6. Zakona o građevinskom zemljištu

ODREDBAMA ZAKONA O GRAĐEVINSKOM ZEMLJIŠTU NIJE PREDVIĐENA IZRIČITA ODREDBA O DODJELI GRAĐEVINSKOG ZEMLJIŠTA BEZ NAKNADE, PA SE TAKAV AKT I NE MOŽE OGLASITI NIŠTAVIM.

Iz obrazloženja:

Presudom Kantonalnog suda u Novom Travniku broj: 06 0 U 005201 12 U od 23.11.2012. g. je odbijena tužba tužiteljice, kojom je osporavala zakonitost rješenja tuženog broj: 01/1-31-2366/12 od 28.09.2012. g.. Ovim rješenjem je tužiteljici od strane Općinskog vijeća Općine Kiseljak djelimično poništeno rješenje o dodjeli građevinskog zemljišta, a koje se odnosi na oslobođenje od plaćanja naknade (rješenje broj: 01-31-820/99 od 10.04.1999. g.), te utvrđeno (stavom 2. istoga rješenja) da će se visina naknade za dodijeljeno građevinsko zemljište utvrditi naknadno, a nakon pravomoćnosti toga rješenja.

Protiv navedene presude prvostepenog suda zahtjev za vanredno preispitivanje podnijela je tužiteljica, putem svoga punomoćnika, zbog povrede federalnog zakona. U zahtjevu ističe da je prvostepeni sud retroaktivno primijenio odredbe Zakona o građevinskom zemljištu F BiH, jer je svoju odluku zasnovao na odredbi člana 62. i 63. citiranog zakona, a isti je stupio na snagu 16.05.2003. g., a radi se o poništenju djelimičnom rješenja iz 1999. g., a sa druge strane da je nepravilno primijenio odredbe člana 260. i 261. Zakona o upravnom postupku, jer protekao rok za donošenje ovakvoga osporenoga rješenja, pa iako je taj prigovor stavio i u tužbi, na isti se prvostepeni sud nije ni osvrnuo. Stoga predlaže da se udovolji zahtjevu za vanredno preispitivanje sudske odluke, te prvostepena presuda ukine i preinači, te uvaži tužbeni zahtjev.

U odgovoru na zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke tuženi, putem svoga punomoćnika, je predložio da se isti odbije kao neosnovan.

Ovaj sud je na osnovu člana 45. Zakona o upravnim sporovima („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj : 9/05) ispitao pobijanu presudu u granicama zahtjeva i povreda propisa iz člana 41. ovog zakona navedenih u zahtjevu, pa je odlučio kao u izreci ove presude iz slijedećih razloga:

Iz obrazloženja pobijane presude proizilazi da je prvostepeni sud na osnovu činjeničnog stanja utvrđenog u upravnom postupku došao do zaključka da je tuženi u pravilno provedenom postupku, te pravilnom primjenom odredbi Zakona o građevinskom zemljištu u Federaciji Bosne i Hercegovine pravilno i zakonito donio osporeno rješenje o djelimičnom poništenju rješenja o dodjeli građevinskog zemljišta iz 1999. g., a u pogledu naknade za dodijeljeno građevinsko zemljište.

Rješenjem broj: 01-41-820/99 od 10.04.1999. g. dodijeljeno je tužiteljici na korištenje neizgrađeno građevinsko zemljište označeno kao k.č. br. 924/2 zv. „Karaula“ u površini od 1298 m², a upisano u katastarsko-knjižni uložak broj 1473 KO Podastinje (stav 1. dispozitiva) i riješeno da se predmetno zemljište dodjeljuje bez naknade (stav 2. dispozitiva) i da će se na osnovu ovoga rješenja izvršiti uknjižba u korist tužiteljice (stav 3. dispozitiva).

Osporenim rješenjem Općinskog vijeća Općine Kiseljak od 28.09.2012. g. na osnovu člana 63. stav 6. i 7. Zakona o građevinskom zemljištu F BiH i člana 265. stav 2. Zakona o upravnom postupku, djelimično se poništava rješenje o dodjeli zemljišta iz 1999. g. u pogledu naknade, stav 2. dispozitiva rješenja iz 1999. g. i utvrđuje da će se posebnim dopunskim rješenjem donijeti odluka o visini naknade za dodijeljeno građevinsko zemljište.

Na prvom mjestu treba istaći da je i prema odredbama i to članova 62. i 63. važećeg Zakona o građevinskom zemljištu u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine F BiH“, broj:25/03 i 67/05), kao i odredbama i to člana 52. ranijeg Zakona o građevinskom zemljištu („Službeni list SR BiH“, broj: 34/86,1/90i 29/90 i „Službeni list RBiH“, broj: 3/93 i 13/94) određena obaveza plaćanja naknade za dodijeljeno građevinsko zemljište, s tim što je odredbama člana 63. stav 6. i 7. važećeg Zakona regulisano da se niko ne može osloboditi obaveze plaćanja naknade utvrđene ovim zakonom, te da se ovim stavljaju van snage sve odluke, uredbe i drugi propisi koji su u suprotnosti sa ovim zakonom (što podrazumijeva da je odluka o dodjeli zemljišta u dijelu koji se odnosi na oslobađanje plaćanja naknade stavljena van snage po sili zakona), kao i da će općina pokrenuti postupak za izmirenje duga u skladu sa važećim zakonima. Prema tome, prigovor tužiteljice istaknut u zahtjevu za vanredno preispitivanje sudske odluke o retroaktivnoj primjeni zakona je neosnovan.

No međutim, drugi prigovor tužiteljice u pogledu primjene pravnog instituta kojim se djelimično poništava rješenje iz 1999. g. je osnovan. Naime, pozivanje tužiteljice na članove 260. i 261. Zakona o upravnom postupku, a to su odredbe o vanrednom pravnom sredstvu poništavanja i ukidanja rješenja po pravu nadzora, ne stoji, jer se baš nitko ne poziva niti na te odredbe, niti na te članove zakona.

U osporenom rješenju tuženi se poziva na odredbu člana 265. stav 2. Zakona o upravnom postupku. Član 265. stav 2. utvrđuje da se, uz ispunjenje uvjeta iz člana 264. istoga zakona, prethodno rješenje može oglasiti ništavnim u cijelosti ili djelimično, a šta nije ni sporno u konkretnom pravnom slučaju.

Član 264 . stav 1. tačka od 1. do 5. Zakona o upravnom postupku predviđa da se neka odluka može oglasiti ništavom u slijedećim slučajevima: kada je rješenje doneseno u stvari iz sudske nadležnosti; koje bi svojim izvršenjem moglo prouzrokovati neko krivično djelo; čije je izvršenje nemoguće; koje je donio organ bez prethodne saglasnosti stranke i koje sadrži nepravilnosti koje su po izričitoj zakonskoj odredbi predviđene kao razlog ništavosti.

Koji razlog od ovih je u konkretnom slučaju primijenjen nije navedeno u osporenom rješenju, niti prvostepenoj odluci suda, ali iz odgovora na tužbu i odgovora na podneseni zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke proizilazi da je to tačka 5., jer je Zakonom o građevinskom zemljištu u Federaciji Bosne i Hercegovine predviđeno da je naknada obavezna

kod dodjeljivanja građevinskog zemljišta (član 63. stav 6. istog zakona). No, niti ovim članom Zakona o građevinskom zemljištu u Federaciji Bosne i Hercegovine, niti bilo kojim drugim članom zakona, kao i prethodnog Zakona o građevinskom zemljištu, nije predviđena izričita odredba o ništavosti takvih rješenja o dodjeli građevinskog zemljišta, pa prema tome nema ni primjene ove odredbe zakona kod primjene instituta oglašavanja ništavosti u cijelosti ili djelimično odluke o dodjeli građevinskog zemljišta bez naknade.

Prigovori tuženog istaknuti u odgovoru na tužbu i u odgovoru na podneseni zahtjev u pogledu mišljenja Federalnog ministarstva pravde, kao i sudske odluke Kantonalnog suda u Novom Travniku broj: 06 0 U 001745 09 U (slučaj „Centrotrans“), obzirom na gore istaknuto, su irelevantni za samo rješenje ovoga spora. Naime, mišljenje Ministarstva pravde Federacije BiH nema obavezujući karakter za rješavanje ovoga spora, a odluka nižega suda iz 2010. g., koja nije bila na preispitivanju pred ovim sudom, ne može predstavljati sudski presedan.

Prema tome, kako je presuda prvostepenog suda donesena uz povredu pravila federalnog zakona o postupku koja je bila od uticaja na rješenje stvari, to je ovaj sud na osnovu člana 46. stav 1. i 2. Zakona o upravnim sporovima, zahtjev tužiteljice za vanredno preispitivanje sudske odluke uvažio i pobijanu presudu preinačio, te u sporu pune jurisdikcije tužbu uvažio i poništio osporeno rješenje tuženog i to bez vraćanja predmeta na ponovno rješavanje, jer je cijeli postupak započet po službenoj dužnosti, a ne po zahtjevu stranke.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije BiH broj: 06 0 U 005201 13 Uvp od 05.10.2017. g.)

<----->

PRAVNA SHVATANJA UPRAVNOG ODJELJENJA OD 11.09.2017. GODINE VRHOVNI SUD FEDERACIJE BiH JE NADLEŽAN ZA RJEŠAVANJE PODNESENIH ZAHTJEVA ZA VANREDNO PREISPITIVANJE SUDSKE ODLUKE U SLIJEDEĆIM SITUACIJAMA:

a. -KADA SE ZAHTJEVOM ZA VANREDNO PREISPITIVANJE SUDSKE ODLUKE POBIJA ODLUKA PRVOSTEPENOG SUDA U KOJOJ ODLUCI SE NAVODI NEKI FEDERALNI MATERIJALNI PROPIS, A ZAHTJEVOM SE POBIJA ODLUKA „ZBOG POVREDA MATERIJALNIH FEDERALNIH PROPISA“.

b. -KADA SE ZAHTJEVOM ZA VANREDNO PREISPITIVANJE SUDSKE ODLUKE POBIJA PRVOSTEPENA ODLUKA SUDA U KOJOJ SE ODLUCI NAVODI NEKI

MATERIJALNI FEDERALNI PROPIS, A ZAHTJEVOM SE UOPŠTE NE POBIJA ODLUKA ZBOG MATERIJALNIH FEDERALNIH PROPISA.

c. -KADA SE ZAHTJEVOM ZA VANREDNO PREISPITIVANJE SUDSKE ODLUKE POBIJA PRVOSTEPENA ODLUKA SUDA U KOJOJ SE UOPŠTE NE NAVODI MATERIJALNI FEDERALNI PROPIS, A ZAHTJEVOM SE POBIJA ODLUKA ZBOG POVREDA MATERIJALNIH FEDERALNIH PROPISA.

d. -KADA SE ZAHTJEVOM ZA VANREDNO PREISPITIVANJE SUDSKE ODLUKE POBIJA PRVOSTEPENA ODLUKA SUDA, A NI U ODLUCI SUDA, NI U ZAHTJEVU SE NE NAVODI FEDERALNI MATERIJALNI PROPIS, A IZ PREDMETNOG SPISA JE OČIGLEDNO DA SE RADI O UPRAVNOJ STVARI BAZIRANOJ NA FEDERALNIM MATERIJALNIM PROPISIMA.

<----->

PRAVNO SHVATANJE UPRAVNOG ODJELJENJA OD 24.10.2017. GODINE

KADA ZAHTJEV ZA VANREDNO PREISPITIVANJE SUDSKE ODLUKE PODNOSI FIZIČKO ILI PRAVNO LICE (KOJE NIJE ADVOKAT) POTREBNO GA JE POZVATI DA DOSTAVI DOKAZ O POLOŽENOM PRAVOSUDNOM ISPITU U SVIM SITUACIJAMA.

<----->

PRAVNO SHVATANJE UPRAVNOG ODJELJENJA OD 05.07.2017. GODINE

U SLUČAJU ODUSTANKA TUŽITELJA OD PODNESENOG ZAHTJEVA ZA VANREDNO PREISPITIVANJE SUDSKE ODLUKE POTREBNO JE PRVO UTVRDITI ODUSTANAK, A POTOM ZAHTJEV ODBACITI.

<----->

PRAVNO SHVATANJE UPRAVNOG ODJELJENJA OD 05.07.2017. GODINE

ODLUKA USTAVNOG SUDA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE SE PRIMJENJUJE OD DANA KADA SE ODLUKA OBJAVI U „SLUŽBENIM

NOVINAMA FBIH“, UKOLIKO NIJE SAMOM ODLUKOM ODREĐEN DATUM
OD KADA ĆE SE PRIMJENJIVATI, ODNOSNO STUPITI NA SNAGU.

<----->

Član 25. a u vezi sa članom 22. st 2. Zakona o porezu na promet proizvoda i usluga F BiH
Član 5. Zakon o porezu na promet proizvoda i usluga BiH

STOJI OBAVEZA POREZNOG OBVEZNIKA ZA TROŠKOVE REKLAME NA
PODRUČJU DRUGE SUSJEDNE DRŽAVE, JER REKLAMA, MA KAKVA BILA,
NE MOŽE SE VRŠITI ISKLJUČIVO NA PODRUČJU JEDNE DRŽAVE, JER SU
SREDSTVA PROPAGANDE TAKVA DA SE PROTEŽU NA VIŠE ZEMALJA I
PODRUČJA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije BiH, broj: 01 0 U 001037 15 Uvp od 07.07.2016. g.)

<----->

Član 386. stav 1. Zakona o parničnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine

U SPORU PUNE JURISDIKCIJE STOJI PRAVO TUŽITELJA NA NAKNADU
TROŠKOVA SPORA, JER JE MERITORNO RIJEŠENA UPRAVNA STVAR I
UDOVOLJENO ZAHTEJEVU TUŽITELJA U CIJELOSTI.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije BiH, broj: 09 0 U 015050 12 Uvp od 23.06.2016. g.)

<----->

Član 8. stav 1. i 2. u vezi sa član 4. ZUS-a

IZVJEŠĆE O PERIODIČNOM LIJEČNIČKOM PREGLEDU PREDSTAVLJA AKT
STRUČNOG ORGANA, KOJIM NIJE ODLUČIVANO O PRAVU TUŽITELJA, PA
ISTI NE PREDSTAVLJA UPRAVNI AKT.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije BiH, broj: 07 0 U 007316 13 Uvp od 07.07.2016. g.)

<----->

Član 259. stav 1. Zakona o upravnom postupku

ZAHTEJEV ZA ZAŠTITU ZAKONITOSTI JE DOZVOLJEN SAMO U SITUACIJI
KADA SE NE MOŽE VODITI UPRAVNI SPOR, JER JE ISTI IZRIČITO
ISKLJUČEN ZAKONOM.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije BiH, broj: 06 0 I 007802 15 Uvp od 07.07.2016. g.)

<----->

Član 8. stav 1. i član 25. stav 1. tačka 2. ZUS-a

ODLUKA O IMENOVANJU I RAZRJEŠENJU ČLANOVA UPRAVNOG ODBORA
NEKOG PRAVNOG LICA NIJE UPRAVNI AKT, PA SE PROTIV TAKVOG AKTA

I NE MOŽE VODITI UPRAVNI SPOR.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije BiH, broj: 09 0 U 016274 12 Uvp od 14.07.2016. g.)

<----->

Član 24. stav 2. ZUS-a

POZIVANJEM TUŽITELJA DA U OSTAVLJENOM ROKU UREDI TUŽBU SE
RADI O SUDSKOM, A NE ZAKONSKOM ROKU SA PREKLUZIVNIM
POS LJEDICAMA, PA SE NE MOŽE TUŽBA IZ TOG RAZLOGA ODBACITI, JER
JE NAKON PROTEKA TOG ROKA DOSTAVLJEN UREDAN ZAHTJEV I TO
PRIJE DONOŠENJA ODLUKE.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije BiH, broj: 01 0 U 006965 12 Uvp od 15.09.2016. g.)

<----->

Član 36. stav 1. i 2. i član 39. Zakona o upravnim sporovima

U PRESUDI SE MORAJU OCIJENITI SVI NAVODI TUŽBE I DATI JASNI
RAZLOZI ZBOG KOJIH SUD NALAZI DA SU NAVODI TUŽBE OSNOVANI ILI
NEOSNOVANI.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije BiH, broj: 01 0 U 006309 14 Uvp od 10.06.2016. g.)

<----->

Član 61. stav 1. i 2. Zakona o građevinskom zemljištu

UPRAVNI SPOR SE MOŽE VODITI SAMO PROTIV UPRAVNOG AKTA, TE
AKO JE OSPORENO RJEŠENJE DONIJETO OD STRANE OPĆINSKOG VIJEĆA,
KOJIM SE ODBIJA ZAHTJEV STRANKE ZA DODJELJIVANJE GRAĐEVINSKOG
ZEMLJIŠTA, NE RADI SE O UPRAVNOM AKTU, NEGO AKTU
RASPOLAGANJA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije BiH, broj: 04 0 U 004154 12 Uvp od 11.02.2016. g.)

<----->

Član 41. stav 1. Zakona o upravnim sporovima

ODLUKA SUDA U FORMI OBAVIJESTI, A KOJOM SE OKONČAVA SUDSKI
POSTUPAK, IMA SE SMATRATI ODLUKOM PO ODREDBI ČLANA 41. STAV
1. ZAKONA O UPRAVNIM SPOROVIMA, KOJOM JE PO PODNESENOJ TUŽBI
PRAVOSNAŽNO NEGATIVNO ODLUČENO, PA JE PROTIV TAKVE ODLUKE
DOZVOLJENO IZJAVLJIVANJE ZAHTJEVA ZA VANREDNO PREISPITIVANJE
SUDSKE ODLUKE.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije BiH, broj: 07 0 U 009627 14 Uvp od 11.11.2016. g.)

<----->

Član 223. stav 4. Zakona o upravnom postupku

**KADA PRVOSTEPENI ORGAN DONESE ODLUKU NA OSNOVU
FEDERALNOG ZAKONA, O ŽALBI NA TU ODLUKU STVARNO JE NADLEŽAN
ISKLJUČIVO FEDERALNI ORGAN UPRAVE.**

(Presuda Vrhovnog suda Federacije BiH, broj: 06 0 U 004534 12 Uvp 2 od 19.10.2016. g.)

<----->

Član 33. stav 1. i član 27. stav 4. Zakona o upravnim sporovima Član 382a stav 4. Zakona o
parničnom postupku

**KADA SE NE MOŽE RIJEŠITI UPRAVNA STVAR BEZ UPRAVNOG SPISA, A
KOJI U TOM ČASU NIJE MOGUĆE PRIBAVITI, ISPUNJENI SU USLOVI ZA
ZASTOJ POSTUPKA.**

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije BiH, broj: 70 0 U 004350 13 U od 03.11.2016. g.)

<----->

Član 5. Zakona o upravnim sporovima

Član 43. stav 3. Zakona o poreznoj upravi Federacije BiH Član 19. stav 2. Zakona o
parničnom postupku

**SUD SE NE MOŽE PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI PROGLASITI MJESNO
NENADLEŽNIM U UPRAVNOM SPORU ZA KOJI JE PROPISANA ISKLJUČIVA
MJESNA NADLEŽNOST DRUGOG SUDA POSLIJE DOSTAVLJANJA
ODGOVORA NA TUŽBU, JER JE ODREDBOM ČLANA 19. STAV 2. ZAKONA
O PARNIČNOM POSTUPKU TA MOGUĆNOST PROPISANA SAMO DO
PODNOŠENJA ODGOVORA NA TUŽBU.**

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije BiH, broj: 03 0 U 015736 16 R od 17.11.2016. g.)

<----->

Član 2. stav 1., član 14., član 25. stav 1. tačka 3. Zakona o upravnim sporovima

**TUŽILAC, KAO PRAVNI SLJEDNIK RANIJEG DRUŠTVA, KOJE JE U
UPRAVNOM POSTUPKU OBAVEZANO NA PLAĆANJE POREZNIH OBAVEZA,
IMA AKTIVNU LEGITIMACIJU ZA PODNOŠENJE TUŽBE KOJOM SE POKREĆE
UPRAVNI SPOR POD ISTIM UVJETIMA KAO POJEDINAC ILI BILO KOJA
PRAVNA OSOBA, ALI I DA UČESTVUJE U UPRAVNOM SPORU KOJI SE VODI
IZMEĐU DRUGIH STRANAKA RADI ZAŠTITE SVOJIH PRAVA ILI PRAVNIH
INTERESA, JER MU JE KAO PRAVNOM SLJEDNIKU POVRIJEĐENO NJEGOVO
PRAVO I NEPOSREDNI LIČNI INTERES ZASNOVAN NA ZAKONU, PA SUD
NE MOŽE TUŽBU ZAINTERESOVANOG LICA ODBACITI PRIMJENOM
ČLANA 25. STAV 1. TAČKA 3. ZAKONA O UPRAVNIM SPOROVIMA.**

(Presuda Vrhovnog suda Federacije BiH, broj: 01 0 U 006219 15 Uvp od 13.10.2016. g.)

<----->

Član 14. Zakona o komunalnim djelatnostima

Član IV.C.11. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine

ODLUKA O KOMUNALNOJ NAKNADI, KOJA JE DONESENA NA OSNOVU ČLANA 14. REPUBLIČKOG ZAKONA O KOMUNALNIM DJELATNOSTIMA, OSTAJE NA SNAZI SVE DOK USTAVNI SUD FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE, U POSTUPKU OCJENJIVANJA USTAVNOSTI POKRENUTOM NA ZAHTJEV OVLAŠTENOG PODNOSIOCA, NE DONESE PRESUDU DA ODLUKA NIJE U SKLADU SA USTAVOM.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije BiH, broj: 06 0 U 004744 12 Uvp od 04.02.2016. g.)

<----->

Član 8. stav 1. , 65. tačka 3. i 4. i član 252 stav 2. Zakona o upravnom postupku

AKO JE UPRAVNA STVAR OKONČANA RJEŠENJEM ORGANA KOJI NIJE ORGAN UPRAVE, TO RJEŠENJE NEMA KARAKTER UPRAVNOG AKTA, PA PRVOSTEPENI ORGAN TREBA DONIJETI ZAKLJUČAK KOJIM SE PODNESAK (PRIJEDLOG ZA OBNOVU POSTUPKA) ODBACUJE ZBOG NENADLEŽNOSTI.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije BiH, broj: 09 0 U 010258 14 Uvp od 17.03.2016. g.)

<----->

PRAVNA SHVATANJA UPRAVNOG ODELJENJA OD 11.03.2016. GODINE :

I.-NIJE DOZVOLJENO tzv. PRIDRUŽIVANJE PRAVOBRANILAŠTVA PODNESENOM ZAHTJEVU ZA VANREDNO PREISPITIVANJE SUDSKE ODLUKE.

II.-KANTONALNI SUDOVI SU NADLEŽNI ZA RJEŠAVANJE PODNESENIH ZAHTJEVA ZA VANREDNO PREISPITIVANJE SUDSKE ODLUKE KADA SE PORED KANTONALNIH PROPISA U ZAHTJEVU OSPORAVA I PRIGOVARA POVREDAMA NEKOG LJUDSKOG PRAVA PREDVIĐENOG EVROPSKOM KONVENCIJOM.

PRAVNO SHVATANJE UPRAVNOG ODELJENJA OD 22.11.2016. GODINE:

PREDSJEDNIK VIJEĆA MOŽE NAKON VIJEĆANJA A PRILIKOM PREGLEDA ODLUKE, A PRIJE POTPISIVANJA, PONOVO ZAKAZATI VIJEĆE U ISTOM SAZIVU RADI PREISPITIVANJA ODLUKE KOJA JE BILA PREDMET VIJEĆANJA.

<----->

Član 25 stav 1. tačka 1. Zakona o upravnim sporovima F BiH Član 55. Zakona o upravnim sporovima F BiH

ODREDBE ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU KOJE SE PRIMJENJUJU SHODNO ODREDBI ČLANA 55. ZAKONA O UPRAVNOM SPORU SE IMAJU PRIMJENJIVATI SAMO UKOLIKO ZAKON O UPRAVNIM SPOROVIMA NE SADRŽI ODREDBE O POSTUPKU ZA TU KONKRETNU PRAVNU STVAR.

PA UKOLIKO SUD UTVRDI DA NEKI AKT NIJE UPRAVNI AKT PRIMJENOM ČLANA 25. STAV 1. TAČKA 2. ZAKONA O UPRAVNIM SPOROVIMA, TREBA TUŽBU ODBACITI, A NE OGLASITI SE STVARNO I MJESNO NENADLEŽNIM.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije BiH“, broj: 10 0 U 002673 14 Uvp od 15.01.2015. g. i Pravno shvatanje na Sjednici Upravnog odjeljenja Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine od 03.02.2015. g.)

<----->

Član 41. stav 2. i 3. Zakona o upravnim sporovima

ZA ODLUČIVANJE DA LI ĆE RJEŠAVANJE PO PODNESENOM ZAHTJEVU ZA VANREDNO PREISPITIVANJE SUDSKE ODLUKE BITI STVARNO NADLEŽAN KANTONALNI ILI VRHOVNI SUD FEDERACIJE BIH, KAO KRITERIJ UZIMA SE DA LI JE PRAVOSNAŽNOM ODLUKOM PRVOSTEPENOG SUDA POVRIJEĐEN FEDERALNI MATERIJALNI ZAKON ILI DRUGI FEDERALNI MATERIJALNI PROPIS, ILI JE PRVOSTEPENA ODLUKA DONESENA PRIMJENOM KANTONALNOG MATERIJALNOG ZAKONA I DRUGOG KANTONALNOG MATERIJALNOG PROPISA U KOJEM BI SLUČAJU BIO NADLEŽAN KANTONALNI SUD.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije BiH, broj: 09 0 U 011329 14 Uvp od 27.11.2014. g. i Pravno shvatanje na Sjednici Upravnog odjeljenja Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine od 03.02.2015. g.)

<----->

Član 60. stav 1. i 2. i član 46. Uredbe o šumama Član 27. Zakona o šumama F BiH

KOD PRIMJENE ZAKONA O ŠUMAMA I UREDBE O ŠUMAMA, NEOVISNO OD ČINJENICE O KOJEM SE KONTROLISANOM PERIODU RADI, ISKLJUČIVO SE PRIMJENJUJE ODREDBA ČLANA 60. STAV 1. ILI 2. UREDBE O ŠUMAMA. KOJI ĆE SE ZAKON ILI UREDBA PRIMIJENITI ZAVISI OD ČINJENICE KADA JE ZAPOČET POSTUPAK, TJ. DA LI JE ZAPOČET UPRAVNI POSTUPAK (INSPEKCIJSKI NADZOR) PRIJE PRESTANKA ZAKONA O ŠUMAMA ILI NAKON PRESTANKA PRIMJENE ZAKONA O ŠUMAMA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj:09 0 U 014531 15 Uvp od 12.11.2015. g. i Pravno shvatanje sa sjednice Upravnog odeljenja Vrhovnoga suda Federacije BiH od 13.10.2015. g.)

<----->

Član 41. stav1., 2. i 3. Zakona o upravnim sprovima F BiH

**ZAHTJEV ZA VANREDNO PRESIPITIVANJE SUDSKE ODLUKE PROTIV
ODLUKE KANTONALNOG SUDA KOJOM JE ODLUČENO O PODNESENOM
ZAHTJEVU ZA VANREDNO PREISPITIVANJE SUDSKE ODLUKE NIJE
DOZVOLJEN, JER JE VEĆ RJEŠENO O ISTOM VANREDNOM PRAVNOM
SREDSTVU.**

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije BiH, broj: 08 0 U 001282 13 Uvp 4 od 08.10.2015. g.)

<----->

Član 21. i 24. stav 1. Zakona o upravnim sporovima F BiH Član 334. Zakona o parničnom postupku F BiH

**NE MOŽE SE SMATRATI DA TUŽBA SADRŽI NEDOSTATKE KOJI
SPREČAVAJU RAD SUDA, AKO JE TUŽBA DOSTAVLJENA U JEDNOM
PRIMJERKU, JER JE ODREDBOM ČLANA 21. STAV 1. ZAKONA O
UPRAVNIM SPOROVIMA PROPISANO ŠTA ISTA MORA DA SADRŽI, PA
NEMA SUPSIDIJARNE PRIMJENE ODREDBE ČLANA 334. ZAKONA O
PARNIČNOM POSTUPKU.**

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 01 0 U 005448 13 Uvp od 20.08.2015. g.)

<----->

Član 264. stav 1. tačka 3. i 5. Zakona o upravnom postupku F BiH Član 103. Zakona o obligaciono pravnim odnosima

Član 8. stav 2. Zakona o privatizaciji preduzeća Član 4. stav 1. Zakona o prometu nepokretnosti

**U POGLEDU PRIMJENE INSTITUTA OGLAŠAVANJA NIŠTAVIM NEKOGA
AKTA PO ODREDBAMA ČLANA 264. STAV 1. TAČKA 3. I 5. ZAKONA O
UPRAVNOM POSTUPKU F BIH, NE MOGU SE PRIMIJENITI ODGOVARAJUĆE
ODREDBE IZ ZAKONA O OBLIGACIONIM ODNOSIMA, PA JE IZ TOGA
RAZLOGA MOGUĆE NEKO RJEŠENJE OGLASITI NIŠTAVIM I DIJELIMIČNO, A
NE U CIJELOSTI.**

(Presuda Vrhovnoga suda Federacije BiH , broj: 03 0 U 012442 15 Uvp od 08.10.2015. g.)

<----->

Član 12. Zakona o upravnom postupku

Član 9 stav 1. Zakona o upravnim sprovima F BiH

KADA JE PO ŽALBI STRANKE PONIŠTENO PRVOSTEPENO RJEŠENJE I
PREDMET VRAĆEN NA PONOVO ODLUČIVANJE PRVOSTEPENOM
UPRAVNOM ORGANU, PRVOSTEPENI SUD NE MOŽE TUŽBU ODBACITI
ZBOG NEDOSTAKA PRAVNOG INTERESA ZASNOVANOG NA ZAKONU,
NEGO MORA CIJENITI DA LI JE DRUGOSTEPENI ORGAN PRI DONOŠENJU
RJEŠENJA POSTUPAO U SKLADU SA ZAKONOM I DA LI JE U SKLADU SA
PROPISIMA IMAO DOVOLJNO RAZLOGA ZA PONIŠTENJE TOGA AKTA ILI
NE, PA O TOME MORA DONIJETI MERITORNU ODLUKU KOJOM ĆE TUŽBU
ODBITI ILI UVAŽITI.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije BiH, broj: 10 0 U 002155 13 Uvp od 28.05.2015. g.).

<----->

Član 41. i 44. stav 1. Zakona o upravnim sporovima
PROTIV ODLUKE VRHOVNOG SUDA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE NIJE
DOZVOLJENO PODNOŠENJE ZAHTJEVA ZA VANREDNO PREISPITIVANJE SUDSKE ODLUKE.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije BiH, broj: 09 0 U 005546 11 Uvp 2 od 10.05.2012. g.)

<----->

Član 8. Zakona o upravnim sporovima F BiH

ODLUKA INSPEKTORA RADA KOJIM SE UPOZORAVA TUŽITELJ DA
REGULIŠE RADNO PRAVNI STATUS UPOSLENIKA NE PREDSTAVLJA
UPRAVNI AKT U SMISLU ČLANA 8. ZAKONA O UPRAVNIM SPOROVIMA F
BIH.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije BiH, broj: 09 0 U 014109 13 Uvp od 30.09.2015. g.)

<----->

Član 56. stav 1. Zakona o premjeru i katastru zemljišta

NEMA UVJETA ZA ISPRAVKU GREŠKE U KATASTARSKIM OPERATIMA AKO
JE PO STAVLJENOM PRIGOVORU POSTUPLJENO I NOVO STANJE
PROVEDENO U KATASTARSKIM OPERATIMA, A OD STUPANJA NA SNAGU
NOVOG KATASTARSKOG OPERATA NIJE BILO NIKAKVIH PROMJENA NA
NEKRETNINI.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije BiH, broj: 01 0 U 005919 13 Uvp od 30.09.2015. g.)

<----->

PRAVNA SHVATANJA SA SJEDNICE UPRAVNOG ODELJENJA OD
22.09.2015.
GODINE:

A.-PRIMJENA ČLANA 17. STAV 2. ZAKONA O UPRAVNIM SPOROVIMA F BIH ODREĐUJE RJEŠAVANJE ODGODE IZVRŠENJA U ROKU OD 3 DANA OD DANA PRIJEMA TAKVOGA ZAHTJEVA, PA U TIM PREDMETIMA NEMA POTREBE ZA DOSTAVLJANJE ZAHTJEVA ZA ODGODOM NA ODGOVOR.

B.-PRAVNI STAV VRHOVNOG SUDA F BIH SARAJEVO IZRAŽEN U NEKOM PREDMETU JE OBAVEZUJUĆI ZA NIŽE SUDOVE U SVIM PREDMETIMA.

C.-SVRSISHODNO JE DA SE U PREDMETIMA RIJEŠI GLAVNA STVAR (AKO JE TO PROCESNO MOGUĆE), JER SE TIME RJEŠAVA I SAMA ODGODA IZVRŠENJA, JER TADA ODGODA, U SVIM VARIJANTAMA, POSTAJE BEZPREDMETNA.

D.-VANREDNA PRAVNA SREDSTVA UPRAVO SU I PREDVIĐENA U SVIM PROCESNIM ZAKONIMA, PA I U ZUS-u, DA BI SE MOGLI ISPRAVITI NEKI NEDOSTACI POČINJENI U TOKU POSTUPKA.

E.-KOMISIJE, NADZORNI ODBORI I DRUGI KOLEKTIVNI ORGANI, KAO STRANKA U POSTUPKU, U PRAVILU SU SAMOSTALNI U POSTUPKU, PA ČLANOVI TOGA KOLEKTIVNOG ORGANA SE NE MOGU SMATRATI ZAINTERESOVANIM LICIMA PO ODREDBAMA ZAKONA O UPRAVNIM SPOROVIMA.

F.-ČLAN 55. ZUS-a O SUPSIDIJARNOJ PRIMJENI ODREDBI ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU SE PRIMJENJUJE SAMO U SLUČAJEVIMA KADA NEKA MATERIJU NIJE UOPŠTE REGULISANA ODREDBAMA ZUS-a, PA ODREDBE OKO MJERA OSIGURANJA, TUŽBE, ODGOVORA NA TUŽBU SE NE MOGU PRIMJENJIVATI PO ODREDBAMA ZPP-a, JER JE TA MATERIJU U CIJELOSTI REGULISANA ZUS-om.

G.-KAKO JE USTAVOM BIH I USTAVOM F BIH, PA I ODREDBOM ČLANA 3. STAV 2. ZAKONA O SUDOVIMA F BIH PROPISANO DA NITKO NE SMIJE UTICATI NA NEZAVISNOST I NEPRISTRASNOST SUDIJE KOD ODLUČIVANJA U NEKOM PREDMETU, TO ZNAČI DA SAMA ČINJENICA KO JE STRANKA U POSTUPKU NE MOŽE I NE SMIJE BITI OD UTICAJA NA RJEŠAVANJE, NITI NA BRZINU RJEŠAVANJA TOGA PREDMETA.

H.-KOD DONOŠENJA ODLUKE KOJOM SE TUŽBA UVAŽAVA I PREDMET VRAĆA UPRAVNOM ORGANU NA PONOVRNO RJEŠAVANJE SE NE VRIJEĐA NAČELO RAVNOPRAVNOSTI STRANAKA, JER STRANKE U PONOVRNOM POSTUPKU MOGU I DALJE DA ŠTITE SVOJE PRAVNE INTERESE.

<----->

Pravo stranca na međunarodnu zaštitu u BiH

Pitanje dodjeljivanja međunarodne zaštite nalaže državi kod koje se traži međunarodna zaštita aktivnu ulogu kod ispitivanja da li bi lice u zemlji porjekla bilo izloženo nehumanom ponašanju i da se u toku postupka pravilno i jasno utvrde sve činjenice, okolnosti i provedu dokazi koji su značajni za donošenje odluke.

Iz obrazloženja:

Rješenjem Ministarstva sigurnosti BiH, Sektora za azil broj: UP-1-07/1-41-1-26- 4/14 od 17.07.2014. g., odbijen je kao neosnovan zahtjev tužitelja za međunarodnu zaštitu u BiH, te mu je naloženo da napusti teritoriju Bosne i Hercegovine u roku od 15 dana po pravosnažnosti rješenja. Nakon što je ispitao zakonitost osporenog rješenja u granicama zahtjeva iz tužbe i odredaba člana 35. Zakona o upravnim sporovima BiH («Službeni glasnik» broj: 19/02 do 74/10), sud je utvrdio da je zaključak tuženog preuranjen, jer se temelji na pogrešno i nepotpuno utvrđenom činjeničnom stanju, iz razloga što tuženi nije pravilno obavio poseban ispitni postupak, odnosno nije utvrdio sve odlučne činjenice i okolnosti, kao i dokaze, koje su uslov za odobravanje međunarodne zaštite.

U konkretnom slučaju, kako to proizilazi iz podataka u spisu i intervjuu tužitelja koji je dao u postupku donošenja rješenja, tužitelj je zahtjev za međunarodnu zaštitu podnio iz razloga što ne želi da se vrati u zemlju porijekla stoga što se boji da će biti izložen mučenju i nehumanom ponašanju jer bi bio izložen seksualnom zlostavljanju u zemlji porijekla, a što je i osnovni razlog odlaska iz zemlje porijekla. Dakle, tužitelj se nije našao izvan zemlje čije državljanstvo ima zbog opravdanog

straha od proganjanja zbog svoje rase, vjere, nacionalnosti, pripadnosti nekoj društvenoj grupi, nego se našao iz razloga što ima strah da bi bio izložen seksualnom nasilju, obzirom da je silovan od strane dvojice vladinih policijskih službenika. Tačno je da je Konvencijom o statusu izbjeglica iz 1951. g. i njenog Protokola iz 1967. g. kao i relevantnih regionalnih instrumenata, propisano uspostavljanje postupka određivanja statusa izbjeglica na individualnoj osnovi i koje treba smatrati izbjeglicama na osnovu kriterija ove konvencije. Međutim, ako se radi o licu koje potiče iz zemlje porijekla koja je označena kao zemlja u kojoj su prisutni progoni, seksualna uznemiravanja i druge vrste torture u tom slučaju međunarodna zaštita se obezbjeđuje kroz primjenu proširene definicije izbjeglice ili kroz primjenu dopunskog vida zaštite. Odredbom člana 1. A

(2) Konvencije iz 1951. g. određuje se termin „izbjeglica“ koji se odnosi na svaku osobu koja „zbog osnovanog straha od progona iz razloga rase, religije, nacionalnosti, pripadnosti određenoj društvenoj grupi ili zbog političkog mišljenja nalazi izvan zemlje državljanstva i ne može zbog straha ili se ne želi staviti pod zaštitu te zemlje, ili osoba bez državljanstva koja se nalazi izvan zemlje prethodnog stalnog boravka, a koja se ne može ili se zbog straha ne želi vratiti u tu državu“. Ova definicija se odnosi na period mira, kao i period oružanog sukoba bez obzira da li je on međunarodnog karaktera ili ne. Iako Konvencija iz 1951. g. ne pominje one koji su prisiljeni da napuste zemlju porijekla ili stalnog boravka u kontekstu izloženosti određenom vidu nasilja, proizlazi da takve osobe ispunjavaju uslove za izbjeglički status, ako imaju osnovan strah od progona iz razloga Konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Prema ocijeni ovog vijeća zaključci tuženog u pogledu ličnog straha tužitelja su paušalni i suprotni izvještajima stranih nevladinih organizacija, a posebno stavova UNHCR-a, na okolnosti kredibiliteta podnosioca zahtjeva za međunarodnu zaštitu kao žrtve seksualnog ili drugog oblika nasilja, koji je preživio u zemlji porijekla. Prema izvještajima o stanju poštivanja ljudskih prava u Kongu-Izvještaj UN povjerenika o stanju ljudskih prava u Republici Kongo proizilazi da je statistika alarmantna da je tokom četiri g., službeno zabilježeno više od 3.600 slučajeva silovanja u Demokratskoj Republici Kongo. Većina ih je bila žena, 1.000 djece i 81 muškarac, a temeljem prikupljenih informacija, za polovicu slučajeva seksualnog nasilja utvrđeno je da su odgovorne naoružane skupine i državni agenti. Izvještaj otkriva da je silovanje počinjeno tijekom naoružanih napada kojima je cilj bio preuzeti kontrolu nad teritorijima bogatima resursima, a koji izvještaj po ocijeni ovog vijeća, nije u suprotnosti sa iskazom tužitelja datim u toku saslušanja. Nadalje iz Rezolucije Evropskog parlamenta o

prioritetima EU-a za 25. sjednicu Vijeća UN-a za ljudska prava proizilazi da je potrebna potpora UN u Demokratskoj Republici Kongo koju razdiru sukobi, UN izražava ozbiljnu zabrinutost zbog nedavnih masovnih raseljavanja stanovnika u regiji Katanga te oštro osuđuje napade pobunjeničkih snaga na istoku zemlje na civilno stanovništvo, uključujući žene i djecu i oštro osuđuje sustavnu upotrebu silovanja kao oružja u ratu. Stoga je, i po ocijeni ovog vijeća, osnovan strah tužitelja da bi se povratkom u zemlju

porijekla, mogao susresti sa kršenjem ljudskih prava, koji bi se mogli okarakterisati kao progon.

Polazeći od navedenog tuženi u upravnom postupku, koji je prethodio donošenju upravnog akta nije postupio po pravilima postupka, jer iz podataka u spisu i obrazloženja osporenog rješenja ovo vijeće nije moglo ispitati pravilnost i zakonitost konačnog upravnog akta, kojim je konačno odbijen zahtjev tužitelja za međunarodnu zaštitu. Naime, zaključak tuženog da su tužiteljeve izjave o njegovom subjektivnom strahu kontradiktorne, sa različitom percepcijom istih stvari i situacija, i da su dovedene u vezu sa stanjem u zemlji porijekla, po ocijeni ovog vijeća, ne mogu biti osnov za zaključak da tužitelj ne ispunjava uslove da mu se da međunarodna zaštita u BiH. Ovo prije svega iz razloga što što je tuženi u toku postupka propustio cijeliti izvještaje relevantnih međunarodnih organizacija o stanju ljudskih prava u zemlji porijekla tužitelja i po potrebi obaviti vještačenje po vještaku medicinske struke, a sve na okolnosti opravdanog ili neopravdanog straha tražitelja međunarodne zaštite utvrditi načinio bitne povrede upravnog postupka i to osnovnih načela, zbog perticipiranja tužitelja kao osobe koja je bila izložena seksualnom nasilju u zemlji porijekla. U obrazloženju osporenog rješenja u tom pravcu nema razloga, niti postoji ocjena tuženog o opravdanom strahu tužitelja. Obzirom na izloženo, odluka tuženog kojom je odbijen zahtjev tužitelja za odobravanje međunarodne zaštite temelji se na nepravilno utvrdjenom činjeničnom stanju, odnosno u postupku nisu utvrđene sve činjenice relevantne za primjenu odredbe člana 105. citiranog zakona, pa je ovaj sud tužbu tužitelja uvažio i osporeno rješenje poništio.

Ovo vijeće posebno ukazuje da je član 3. Evropske konvencije o ljudskim pravima prvenstveno namenjen zaštiti fizičkog integriteta ličnosti. Sud za ljudska prava je interpretirao odredbe tog člana tako da štite i od nanošenja bola i drugih radnji koje uzrokuju teške duševne patnje. Shodno navedenom ova odredba Konvencije zahtjeva ne samo da se država uzdrži od primjene mučenja ili nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili samog kažnjavanja (odnosno njene negativne obaveze), već nameće državi pozitivne obaveze sprečavanja trećih lica u postupanju protivnom odredbama člana 3. Evropske konvencije. Jedan od problema u vezi člana 3. je nepostojanje opštih standarda prema kojima bi se odmjeravalo neko postupanje ili kažnjavanje, a stavovi društva prema zlostavljanju se mijenjaju sa vremenom. Prema tome, svaki predmet treba ispitati u zavisnosti od specifičnih činjenica i okolnosti pa stoga tumačenje člana 3., u vezi sa članom 1. Konvencije, zahtjeva od država da preduzmu pozitivne mere, naročito u vezi ugroženih osoba.

(Presuda Suda BiH broj S1 3 U 0017159 14 U od 17.04.2015. g.)

<----->

Postojanje pravnog interesa za pokretanje upravnog spora

U upravnom sporu rješava se o zakonitosti osporenog rješenja, pa u slučaju da je isto doneseno po žalbi određenog lica ili ustanove, onda je to lice svakako legitimisano da pokrene upravni spor, jer je osporenim rješenjem rješavano o njegovom pravu ili interesu.

Iz obrazloženja:

Pobijanim rješenjem vijeća za upravne sporove odbačena je tužba tužioca podnesena protiv rješenja tužene Kancelarije za razmatranje žalbi BiH, broj: UP2- 01-07.1-754-8/13 od

26.06.2013. g.. Tim rješenjem tužene usvojena je žalba tužioca „GANGES“ d.o.o. Doboj, kojom je poništeno Obavještenje o izboru najpovoljnijeg ponuđača, broj: V-5.7158/13 od 11.04.2013. g., Odluka po prigovoru, broj: V-5-17642-3/13 od 24.04.201.g. i Tenderska dokumentacija, kao i obavještenje o nabavci oglašeno u „Službenom glasniku“ broj: 17/12 od 06.003.2012. g. u djelu koji se odnosi na Lotove 4 i 5 javne nabavke rezervnih djelova za pneumatski dio lokomotiva.

Pozivajući se na odredbe člana 2 i člana 25 stav 1 tačka 3 Zakona o upravnim sporovima BiH, vijeće za upravne sporove je zaključilo da osporenim rješenjem tužene nije povrijeđeno pravo tužioca ili neposredni lični interes zasnovan na zakonu u smislu odredbe člana 2 stav 1 tačka 1 navedenog Zakona, a ovo iz razloga što je osporenim konačnim upravnim aktom tuženog uvažena žalba tužioca, poništene odluke ugovornog organa, kao i cjelokupan postupak koji se odnosi na LOT 4 i LOT 5, za nabavku rezervnih djelova za pneumatski dio lokomotiva, pa s tim u vezi tužiocu ne pripada pravo pokretanja upravnog spora protiv odluke kojom nije povrijeđeno neko njegovo pravo ili neposredni lični interes zasnovan na zakonu.

Prema shvatanju apelacionog vijeća, ovakav stav vijeća za upravne sporove zasnovan je na pogrešnoj primjeni odredbe člana 2 stav 1 tačka 1) Zakona o upravnim sporovima Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 19/02 do 74/10).

Pravo pokretanja upravnog spora u smislu člana 2 stav 1 tačka 1) navedenog zakona ima, između ostalih, i građanin ili pravno lice ako je konačnim upravnim aktom povrijeđeno neko njegovo pravo ili neposredni lični interes zasnovan na zakonu.

Po shvatanju apelacionog vijeća, nesumnjivo da ponuđač u postupku javnih nabavki ima interes da se postupak javne nabavke okonča izborom najboljeg ponuđača, pa s obzirom da je tužena odlučujući o žalbi tužioca – ponuđača, osporenim rješenjem uvažila žalbu tužioca i poništila odluku o izboru ponuđača

„Global export“ d.o.o. Doboj, ali i mimo zahtjeva tužioca poništila i tendersku dokumentaciju i obavještenje o nabavci, takvim postupanjem tužene nije prestao pravni interes tužioca da sud u upravnom sporu ocijeni zakonitost konačnog rješenja tužene, odnosno ocijeni da li su se u konkretnom slučaju stekli zakonski razlozi za poništenje kompletne tenderske dokumentacije i obavještenja o nabavci, s obzirom da se navedenom odlukom tužene tužilac definitivno onemogućava da ostvari svoje pravne interese u konkretnom postupku javnih nabavki. Svaka konačna odluka tužene kojom je konačno odlučeno o pravu tužioca mora biti preispitana od strane suda u upravnom sporu. Ako to ne bi tako bilo, besmislen bi bio sav žalbeni postupak koji je tužilac vodio, tim prije što je i tužena nakon više odlučivanja u postupku po žalbi, tek posljednim (osporenim) rješenjem poništila i tendersku dokumentaciju i obavještenje o javnoj nabavci. Ovakav neposredni lični interes tužioca (ponuđača) daje mu pravo na pokretanje upravnog spora u smislu člana 2 stav 1 tačka 1) Zakona o upravnim sporovima Bosne i Hercegovine, protiv konačnih odluka Kancelarije za razmatranje žalbi BiH. Samo za slučaj da je na prvi pogled jasno da se upravnim aktom ne dira u pravo tužioca ili njegov neposredni lični interes zasnovan na zakonu, može se tužba odbaciti po članu 2 stav 1 tačka 1) Zakona o upravnim sporovima Bosne i Hercegovine. Naime, zakonom se traži da nepostojanje aktivne legitimacije bude očividno. Otuda apelaciono upravno vijeće smatra da aktivna legitimacija u smislu odredbe člana 14, kao procesno pravni uslov, jeste samo u tome da je osporenim upravnim aktom rješavano o pravu, obavezi ili pravnom interesu pravnog subjekta koji podnosi tužbu. Aktivno je legitimisano u upravnom sporu svako lice o čijem je pravu rješavano u upravnom postupku. U upravnom sporu rješava se o zakonitosti osporenog rješenja, pa u slučaju da je isto doneseno po žalbi određenog lica ili ustanove, onda je to lice svakako legitimisano da pokrene upravni spor jer je osporenim rješenjem rješavano o njegovom pravu ili interesu. U konkretnom slučaju taj interes je neposredan, lični i zasnovan

na zakonu.

(Presuda vijeća Apelacionog odjeljenja Suda BiH, broj: S1 3 U 013506 15 Uvp od 27.05.2015. g.)

<----->

Procesna situacija u kojoj se pokrenuti upravni spor nastavlja po pravilima parničnog postupka

Kada vijeće za upravne sporove Suda Bosne i Hercegovine, u postupku ispitivanja postojanja procesnopравnih uslova za meritorno odlučivanje po tužbi tužitelja, zaključi da osporeni konačni akt - rješenje Odbora za žalbe policijskih službenika Bosne i Hercegovine nije konačni upravni akt protiv kojeg se može voditi upravni spor, nego da je tim aktom odlučeno o pravima iz radnog odnosa u smislu odredbi Zakona o policijskim službenicima Bosne i Hercegovine, o kojim se, u smislu odredaba Zakona o radu u institucijama Bosne i Hercegovine, raspravlja pred Sudom Bosne i Hercegovine u parničnom postupku, tada nema osnova da se tužba odbaci, nego se ista mora proslijediti sudiji pojedincu prvostepenog parničnog postupka unutar istog Upravnog odjeljenja Suda Bosne i Hercegovine.

Iz obrazloženja:

Rješenjem vijeća za upravne sporove odbačena je tužiteljeva tužba kojom se traži poništenje rješenja tužene broj UP-2-04-4-07-1-163/14 od 16.01.2013. g., primjenom odredbe člana 25. stav 2. Zakona o upravnim sporovima BiH, odnosno što akt koji se tužbom osporava nije konačni upravni akt protiv kojeg se može voditi upravni spor. U obrazloženju pobijanog rješenja vijeće za upravne sporove dalje ističe da se upravni spor shodno odredbi člana 10. Zakona o upravnim sporovima ne može voditi protiv konačnih upravnih akata donesenih u stvarima u kojima je sudska zaštita osigurana izvan upravnog spora.

Osnovano tužitelj ukazuje da vijeće za upravne sporove Suda Bosne i Hercegovine nije moglo odbaciti tužbu kao nedopuštenu iz razloga što se na taj način tužitelju onemogućava pristup sudu te na taj način krši odredba člana 6. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava, nego je tužbu trebalo uputiti na daljnji postupak sudiji u prvostepenom parničnom postupku Upravnog odjeljenja istog Suda. Organizacija rada Suda Bosne i Hercegovine je spicifična u odnosu na ostale redovne sudove u entitetima i propisana je odredbom člana 10. Zakona o Sudu Bosne i Hercegovine, gdje je u stavu 2. tačka 2. istog člana propisano da Sud pored krivičnog i apelacionog odijeljenja ima i upravno odijeljenje u kojem pored vijeća za upravne sporove, u prvostepenom parničnom postupku sudi sudija pojedinac Upravnog odijeljenja (član 18. Zakona o parničnom postupku pred Sudom BiH).

I prema shvatanju apelacionog vijeća akt tužene koji se pobija tužbom nije konačni upravni akt u smislu odredbe člana 8. u vezi člana 4. Zakona o upravnim sporovima Bosne i Hercegovine, protiv kojeg se može pokrenuti upravni spor u smislu odredbe člana 2. navedenog zakona. U konkretnom slučaju akt čije se preispitivanje traži ne odnosi se na status državnog službenika da bi se o njemu moglo rješavati u upravnom sporu. Akt koji tužitelj tužbom osporava je rješenje Vijeća ministara Bosne i Hercegovine Odbora za žalbe policijskih službenika BiH broj UP-2-04-4-07-1-163/14 od 16.01.2013. g. kojim je odbijena kao neosnovana žalba policijskog službenika Granične policije BiH, R.G., izjavljena na

rješenje Disciplinske komisije o izricanju disciplinske sankcije broj DP-15/14 od 08.04.2014. g..

Pravilan je zaključak vijeća za upravne sporove Suda da rješenje čije se preispitivanje traži nije akt protiv kojeg se može voditi upravni spor nego se radi o aktu tuženog kojim je odlučeno o radnopравnom statusu tužitelja na koji se primjenjuje Zakon o policijskim

službenicima BiH („Službeni glasnik BiH“ broj 27/04, 63/04, 5/06, 33/06, 58/06, 15/08, 63/08, 35/09 i 7/12), kao i Zakon o radu u institucijama Bosne i Hercegovine shodno odredbi člana 95. Zakona o policijskim službenicima. Stoga radnopravni sporovi policijskih službenika po svojoj pravnoj prirodi su građansko-pravni sporovi koji se rješavaju u građanskom parničnom postupku, jer se akti kojima prestaje radni odnos ili se povrijeđuje neko radno pravo ne smatraju konačnim upravnim aktima protiv kojih se može voditi upravni spor u smislu odredbe člana 8. i 9. Zakona o upravnim sporovima, jer policijski službenici nisu državni službenici u smislu člana 2. stav 1. tačka 3 navedenog zakona koji imaju pravo pokretanja upravnog spora iz razloga što odredba člana 6. stav 5. Zakona o državnoj službi u institucijama BiH isključuje mogućnost primjene navedenog zakona na policijske službenike, među koje spada i tužitelj.

Međutim, kada vijeće za upravne sporove ovog Suda u postupku ispitivanja postojanja procesnopravnih uslova za meritorno odlučivanje po tužbi tužitelja zaključi da osporeni konačni akt-rješenje Odbora za žalbe policijskih službenika BiH ne spada u domen upravnog rješavanja nego da se radi o pravima iz radnog odnosa u smislu Zakona o policijskim službenicima, a u vezi sa odredbama Zakona o radu u institucijama BiH o kojim se raspravlja pred Sudom BiH u parničnom postupku, tada nema razloga da se tužba odbaci nego se ista mora proslijediti sudiji pojedincu prvostepenog parničnog postupka unutar istog Upravnog odijeljenja. Svako drugo postupanje vijeća za upravne sporove bi onemogućilo tužitelju pristup sudu propisan odredbom člana 6. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava. Podnesena tužba sadrži sve elemente koje propisuje odredba člana 20. Zakona o parničnom postupku, pa i iz tog razloga nije bilo mjesta za odbacivanje tužbe.

S obzirom na izloženo, vijeće Apelacionog odijeljenja Suda Bosne i Hercegovine je uvažilo zahtjev za preispitivanje sudske odluke kao osnovan na način da je ukinulo osporeno rješenje vijeća za upravne sporove, te predmet dostavilo sudiji u prvostepenom parničnom postupka Upravnog odjela Suda Bosne i Hercegovine na odlučivanje koje je nadležno da provede parnični postupak i odluči o osnovanosti tužbenog zahtjeva tužitelja.

(Presuda vijeća Apelacionog odijeljenja Suda BiH, broj: S1 3 U 016490 14 Uvp od 04.12.2014. g.).

<----->

Protiv odluke donesene u postupku zaštite sloboda i prava građana zagwarantovanih ustavom nije dozvoljen vanredni pravni lijek

Protiv odluke vijeća Upravnog odijeljenja Suda Bosne i Hercegovine donesene u postupku zaštite sloboda i prava građana zagwarantovanih Ustavom Bosne i Hercegovine nisu dozvoljeni ni redovni ni vanredni pravni lijekovi, pa ni zahtjev za preispitivanje sudske odluke.

Iz obrazloženja:

Rješenjem vijeća Upravnog odijeljenja Suda Bosne i Hercegovine, broj: S1 3 U 016915 14 Uvp od 23.09.2014. g., odbačen je zahtjev za zaštitu sloboda i prava zagwarantovanih Ustavom Bosne i Hercegovine, povrijeđenih konačnim pojedinačnim aktom Kancelarije za razmatranje žalbi Bosne i Hercegovine, broj: 01-07-8-273-4/14 od 29.07.2014. g. i radnjom službenog lica u Kancelariji za razmatranje žalbi, iz razloga što je u konkretnom slučaju osigurana druga sudska zaštita (zaštita zbog povrede prava iz radnog odnosa).

Protiv navedenog rješenja podnosilac zahtjeva za zaštitu sloboda i prava zagwarantovanih Ustavom Bosne i Hercegovine je podnio zahtjev za preispitivanje sudske odluke (rješenja) zbog povrede zakona Bosne i Hercegovine i povrede pravila postupka koji je prethodio donošenju pobijanog rješenja.

Odredbom člana 49. stav 1. Zakona o upravnim sporovima BiH („Službeni glasnik BiH,, broj 19/02, 88/07, 83/88 i 74/10) propisano je da se protiv konačne odluke Upravnog odjeljenja Suda BiH i konačne odluke najvišeg suda Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine donesene u upravnom sporu može podnijeti zahtjev za preispitivanje sudske odluke. Iz ove zakonske odredbe slijedi da se zahtjev za preispitivanje sudske odluke može podnijeti samo ako je odluka donesena u upravnom sporu.

U konkretnom slučaju, pobijana odluka nije donesena u upravnom sporu, nego u posebnom postupku čije su odredbe sadržane u Poglavlju VIII navedenog zakona - postupak zaštite sloboda i prava građana zagaranтованиh ustavom, pri čemu ovo vijeće ukazuje da o navedenim zahtjevima, u skladu sa propisom člana 68 tog zakona, odlučuje vijeće Upravnog odjeljenja Suda, a na postupak po navedenim zahtjevima, shodno se primjenjuju odredbe Poglavlja IV. Postupak, član 19 - 40 ovog zakona. Kako su vanredni pravni lijekovi, među kojima i zahtjev za preispitivanje sudske odluke, propisani u Poglavlju V, član 40 do 60 navedenog zakona, to znači da protiv odluke donesene u postupku zaštite sloboda i prava građana zagaranтованиh ustavom nije dozvoljen nikakav vanredni pravni lijek, pa ni zahtjev za preispitivanje sudske odluke.

(Rješenje vijeća Apelacionog odjeljenja Suda BiH, broj: S1 3 U 016915 14 Uvp od 23.09.2014. g.)

<----->

BLAGOVREMENOST TUŽBE

Član 15. stav 2. Zakona o upravnim sporovima

Blagovremenosti tužbe u upravnom sporu cijeni se u odnosu na datum kada je stranka lično primila konačni upravni akt koji se tužbom pobija, a ne u odnosu na datum kojeg je akt objavljen u „Službenom glasniku Republike Srpske”.

Iz obrazloženja:

Pobijano rješenje nije pravilno i na zakonu zasnovano, zato što nije od značaja za određivanje blagovremenosti tužbe okolnost da je dispozitiv osporenog akta objavljen u „Službenom glasniku Republike Srpske” i da je tužiteljica o tome imala saznanje, jer se ne radi o aktu koji se dostavlja javnim saopštavanjem. U konkretnom slučaju tužiteljica je učesnik konkursa za izbor direktora JU Osnovne škole „D.O.” K. i stranka u tom postupku, zbog čega je postojala obaveza organa da joj dostavi obrazloženu odluku o imenovanju direktora, kako bi bila upoznata o tome da li je izabran najbolji kandidat i da li isti ispunjava uslove konkursa. Prema tome, za ocjenu blagovremenosti tužbe podnesene protiv rješenja o imenovanju direktora Osnovne škole, potrebno utvrditi kada je tužiteljica kao učesnik konkursa osporeni akt primila, a nisu od značaja okolnosti da je dispozitiv rješenja javno objavljen i kada je tužiteljica za odluku saznala, jer se prema činjenici kada je tužiteljici osporeni akt dostavljen, utvrđuje datum od kada počinje teći rok za korištenje ovog pravnog sredstva. Navedeno je u skladu sa članom 15. stav 2. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske” broj: 109/05 i 63/11), po kojem se upravni spor može pokrenuti tužbom koja se podnosi sudu u roku od 30 dana od dana dostavljanja upravnog akta stranci koja podnosi tužbu, kako je i navedeno u uputstvu o pravnom sredstvu u osporenom aktu.

(Vrhovni sud Republike Srpske 11 0 U 023369 19 Uvp od 22.08.2019. g.)

<----->

IZVRŠENJE PRESUDE

Član 52. Zakona o upravnim sporovima

Pogrešan je stav nižestepenog suda u pobijanom rješenju da je tuženi postupio u izvršenju navedene presude tako što je tužioca obavijestio da se za zaštitu svojih prava može obratiti Ombudsmenu za ljudska prava BiH, umjesto da odluči o žalbi tužioca, jer se zaštita prava pred Ombudsmenom za ljudska prava BiH ostvaruje nezavisno od postupka odlučivanja od strane upravnih organa u Republici Srpskoj koji su nezavisni i postupaju samostalno u skladu sa zakonima republike srpske.

Iz obrazloženja:

Pogrešan je stav nižestepenog suda u pobijanom rješenju da je tuženi postupio u izvršenju navedene presude tako što je tužioca obavijestio da se za zaštitu svojih prava može obratiti Ombudsmenu za ljudska prava BiH, umjesto da odluči o žalbi tužioca, jer se zaštita prava pred Ombudsmenom za ljudska prava BiH ostvaruje nezavisno od postupka odlučivanja od strane upravnih organa u Republici Srpskoj koji su nezavisni i postupaju

samostalno u skladu sa zakonima Republike Srpske. Slijedom toga nepravilna je odluka nižestepenog suda kojom je odbijen zahtjev tužioca za izvršenje presude toga suda broj 11 0 U 016602 15 U od 22.02.2016. g..

Takođe je pogrešan zaključak nižestepenog suda u kojem se navodi „u situaciji kada protiv akta nije dozvoljena žalba kao što je slučaj u konkretnoj upravnoj stvari, a s obzirom na status organa od kojeg je zahtijevana informacija „tuženi je“ (misli se na tužioca) imao mogućnost da se shodno članu 13. stav 3. tačka d) obrati Ombudsmenu za ljudska prava BiH“, jer je pitanje izjavljivanja žalbe na prvostepenu odluku kad je riječ o odlučivanju po zahtjevu za pristup informacijama regulisano odredbom člana 14. stav 3. tačka b) Zakona o slobodi pristupa informacijama („Službeni glasnik RS“ broj 20/01, u daljem tekstu: ZOSPI) po kojoj je jasno navedeno da nadležni javni organ obavještava podnosioca zahtjeva o pravu podnošenja žalbe određenom organu, a što uključuje neophodne podatke za kontakte sa tim organom, krajnji rok za podnošenje žalbe, kao i troškove za podnošenje žalbe. Ovim se dopisom podnosilac zahtjeva obavještava da ima pravo da se obrati Ombudsmenu za ljudska prava i treba da sadrži neophodne podatke za kontakte sa ovom kancelarijom.

Dakle, radi se o dvojnoj pravnoj zaštiti, jedna koja se ostvaruje kroz pravo na žalbu drugostepenom organu protiv odluke prvostepenog organa i druga, koja se nezavisno od ove prve ostvaruje kroz zaštitu prava obraćanjem sada Ombudsmenu BiH. Tačno je da odredba člana 14. govori da se dopisom obavještava podnosilac zahtjeva ako se odobri pristup informaciji bilo djelimično ili u cijelosti, kao i kada odlučuje o žalbi podnosioca protiv akta prvostepenog organa, ali s obzirom da je odredbom člana 25. stav 2. regulisano da se ovim zakonom ne umanjuju prava fizičkog ili pravnog lica koja se odnose na podnošenje žalbe u upravnom postupku i prava na razmatranje predmeta pred sudom, te imajući u vidu sadržaj ovog dopisa, onda pravilno postupanje nadležnog javnog organa podrazumijeva da odluku po podnesenom zahtjevu, kao i o žalbi protiv prvostepenog akta donese u formi rješenja.

Nižestepeni sud u pobijanom rješenju zanemaruje odredbu člana 20. ZOSPI koja obavezuje javne organe da donesu Vodič kojim se između ostalog reguliše pitanje pristupa pravnom lijeku i svim bitnim rokovima, kao i član 19. tog zakona kojim je propisana obaveza svakog javnog organa da imenuje službenika za informisanje čija je nadležnost da obrađuje zahtjeve u skladu sa ovim zakonom i da se ime tog službenika sa podacima dostavlja Ombudsmenu za ljudska prava.

Prema tome, evidentno je da je ZOSPI predviđeno da o zahtjevu za pristup informacijama odlučuje službenik za informisanje koji je ujedno i prvostepeni organ, pa protiv akta službenika za informisanje, shodno odredbi člana 14. stav 3. tačka b) tog zakona, dozvoljena je žalba, a bliži podaci o izjavljivanju žalbe, rokovima i troškovima, trebaju biti uređeni upravo tim Vodičem.

U konkretnom slučaju proizlazi da je upravo službenik za odnose sa javnošću, postupajući po zahtjevu tužioca, aktom od 20.02.2015. g. odlučio o zahtjevu tužioca za pristup informacijama i u tom aktu je trebalo da budu sadržani podaci o izjavljivanju žalbe uz navođenje kom organu se izjavljuje žalba, u kom roku i koji su troškovi, kao i obavještanje o obraćanju Ombudsmenu BiH.

Shodno navedenom, u konkretnom slučaju o žalbi protiv akta službenika za odnose sa javnošću kao prvostepenog organa nadležan je da odlučuje tuženi kao drugostepeni organ kako je to pravilno istakao nižestepeni sud u presudi od 22.02.2016. g., pa je bila obaveza tuženog da odluči o žalbi uz prethodno ispitivanje da li je žalba blagovremeno

izjavljena i da li je izjavljena protiv akta prvostepenog organa, u ovom konkretnom slučaju, obavještenja službenika za odnose sa javnošću.

Nije pravilno postupanje tuženog da spis predmeta sa žalbom dostavlja Ombudsmenu BiH na rješavanje jer taj organ nema nikakvu instancionu nadležnost u pogledu odluka koje donose organi Republike Srpske. Obraćanje Ombudsmenu BiH je poseban vid zaštite koji nije vezan za postupanje i rješavanje po izjavljenim pravnim sredstvima.

(Vrhovni sud Republike Srpske 11 0 U 019062 16 Uvp od 24.01.2019. g.)

<----->

KONAČNI UPRAVNI AKT

Član 7. Zakona o upravnim sporovima, član 114. stav 10. do 13. Zakona o osnovnom obrazovanju i vaspitanju

Odluka o prijemu nastavnika u radni odnos u osnovnoj školi nije upravni akt u smislu odredbe člana 7. Zakona o upravnim sporovima, pa se o njenoj zakonitosti ne odlučuje u upravnom sporu, već u parničnom postupku kod nadležnog osnovnog suda.

Iz obrazloženja:

Iz podataka u spisu predmeta proizilazi da je nižestepeni sud zaključio da je osporena odluka Školskog odbora tužene od 22.02.2016. g., kojom je odbijen prigovor tužiteljice izjavljen protiv odluke direktora škole od 20.01.2016. g. o prijemu u radni odnos nastavnika S.L., konačni upravni akt u smislu odredbe člana 7. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS), o čijoj zakonitosti se odlučuje u upravnom sporu, dajući tumačenje koje nije zasnovano na pravilnoj primjeni propisa, a na što se ispravno ukazuje zahtjevom tužene, pri čemu je prigovor stvarne nenadležnosti nižestepenog suda bio istaknut i u okviru predmetnog upravnog spora.

Svojstvo upravnog akta, a time i mogućnost njegovog pobijanja u upravnom sporu utvrđuje se po odredbi člana 7. stav 2. ZUS, iz koje proizilazi da upravni akt u smislu ovog zakona jeste akt kojim nadležni organ iz člana 4. tog zakona rješava o izvjesnom pravu ili obavezi, odnosno neposrednom ličnom interesu fizičkih i pravnih lica ili drugih stranaka u kakvoj upravnoj stvari. A prema odredbi člana 4. ZUS, pod tim organom podrazumijevaju se republički organi uprave i republičke organizacije, organi jedinice lokalne samouprave, preduzeća, ustanove i druga pravna lica kada u vršenju javnih ovlašćenja rješavaju u upravnim stvarima.

U konkretnom slučaju Školski odbor tužene je odlučivao o prigovoru tužiteljice izjavljenom protiv odluke direktora škole o prijemu u radni odnos nastavnika likovne kulture, shodno svojim ovlašćenjima iz odredbe člana 114. stav 10. do 13. Zakona o osnovnom obrazovanju i vaspitanju („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 74/08, 71/09, 104/11 i 33/14), dakle ne radi se o aktu koji je uslijedio u vršenju javnih ovlašćenja, niti u rješavanju upravnih stvari, već o rješavanju radno-pravnog statusa tužiteljice, a zaštita kojih prava se ne ostvaruje u

upravnom sporu.

Navedeno proizilazi iz odredbe člana 114. Zakona o osnovnom obrazovanju i vaspitanju koja u relevantnom dijelu stav 10. propisuje da u slučaju da prijavljeni kandidat nije zadovoljan odlukom direktora, može podnijeti prigovor školskom odboru u roku od osam dana od dana prijema obavještenja, stav 11. propisuje da školski odbor odlučuje o prigovoru, provjerava

navode iz istog i zakonitost sprovođenja postupka izbora i prijema kandidata, stav 12. propisuje kakve vrste odluka može donijeti školski odbor, dok stav 13. propisuje da je odluka školskog odbora konačna i protiv te odluke nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti radni spor pred nadležnim sudom. Iz navedenih odredbi proizilazi da okružni sud nije stvarno nadležan da odlučuje u konkretnom (radnom sporu), za čije rješavanje je stvarno nadležan osnovni sud, pri čemu uporište za svoj stav nižestepeni sud nije mogao naći u rješenju Vrhovnog suda Republike Srpske broj 11 0 U 019078 16 UŽ od 15.02.2017. g., jer se u tom predmetu radilo o izboru i imenovanju direktora osnovne škole, a ne o prijemu nastavnika u radni odnos, što su činjenično i pravno različiti postupci.

Dakle, sudska zaštita u predmetnoj pravnoj stvari je obezbjeđena van upravnog spora, i to u parničnom postupku u smislu odredbe člana 9. stav 1. tačka 1. ZUS, zbog čega je zakonito odlučivanje u pokrenutom upravnom sporu podrazumijevalo obavezu nižestepenog suda da se oglasi stvarno nenadležnim za postupanje i predmet ustupi na daljnji postupak nadležnom osnovnom sudu.

(Vrhovni sud Republike Srpske 11 0 U 018339 17 Uvp od 12.06.2019. godina)

<----->

NEDOPUŠTENA TUŽBA

Član 7. stav 1. i 22. tačka 4. Zakona o upravnim sporovima i član 87. stav 1. i 3., te član 89. stav 1. i 2. Zakona o premjeru i katastru Republike Srpske

Upravni spor se može voditi samo protiv konačnog upravnog akta.

Iz obrazloženja:

Pravilna je odluka nižestepenog suda da je tužba protiv rješenja tužene Komisije od 12.12.2014. g. nedozvoljena, jer to proizilazi iz odredaba člana 7. stav 1. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik RS“ broj 109/05 i 63/11, u dalje, tekstu: ZUS), a u vezi sa članom 87. stav 1. Zakona o premjeru i katastru Republike Srpske („Službeni glasnik RS“ broj 6/12, u daljem tekstu ZPK). Sud pravilno konstatuje da ukoliko su pobijanim rješenjem o utvrđenim pravima na nepokretnostima povrijeđena prava tužioca da može tužbom kod redovnog suda osporiti utvrđeno pravo u roku od 30 dana od dana prijema rješenja, odnosno u roku od 3 g. od dana stupanja na snagu katastra nepokretnosti s tim da je prema članu 87. stv 5. ZPK propisano da katastar nepokretnosti ne može stupiti na snagu prije nego Republička uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove donese rješenje po žalbi.

Odredbi člana 7. stav 1. ZUS, je propisano da se upravni spor može voditi samo protiv konačnog upravnog akta, dok je članom 13. Zakona o opštem upravnom postupku („Sl. glasnik RS“ broj 13/02, 87/07 i 50/10 u daljem tekstu: ZOUP), propisano da je konačno rješenje ono rješenje protiv kojeg se ne može izjaviti žalba. Cijeneći činjenicu da je u osporenom rješenju tužilac poučen da protiv istog može izjaviti žalbu Republičkoj upravi za geodetske i imovinsko pravne poslove, Republike Srpske, u roku od 15 dana od dana prijema rješenja kojom se može pobijati rješenje samo u pogledu utvrđenih podataka premjera i katastarskog klasiranja zemljišta a u pogledu utvrđivanja prava na nepokretnostima, da može u roku od 30 dana od prijema rješenja pokrenuti spor kod nadležnog suda, o čemu je stranka dužna obavijestiti Komisiju u roku od 8 dana od dana pokretanja spora, to je pravilno odlučivanje nižestepenog suda podrazumijevalo da sud odbaci tužbu kao

nedozvoljenu na osnovu odredaba člana 22. tačka 4. i 5. te člana 7. ZUS, u vezi sa članom 87. ZPK.

U tom smislu je pravilno zaključeno da prvostepeno rješenje protiv kojeg je pokrenut upravni spor nije konačan upravni akt u smislu navedenih odredaba zbog čega je pravilno tužba u ovom upravnom sporu odbačena za što je sud dao valjano obrazložene razloge koje navodima zahtjeva nisu dovedeni u sumnju. Stoji činjenica na koju tužilac ukazuje u zahtjevu da sud u upravnom sporu odlučuje o zakonitosti i ništavosti upravnog akta. Međutim, za takvo odlučivanje je potrebno da se radi o konačnom upravnom aktu koji uslov u konkretnom slučaju nije ispunjen jer je protiv tog rješenja bila dopuštena žalba što je i navedeno u pouci o pravnom sredstvu kao sastavnom dijelu rješenja.

(Vrhovni sud Republike Srpske 13 0 U 003324 16 Uvp 2 od 25.07.2018. g.)

<----->

OVLAŠĆENJE ZA PODNOŠENJE TUŽBE U UPRAVNOM SPORU

Član 2. stav 1. i član 22. tačka 1. i 3. Zakona o upravnim sporovima

Prvostepeni organ, kao donosilac žalbom pobijanog rješenja, nije ovlašćen da protiv odluke drugostepenog organa kojom je odlučeno o toj žalbi, pokreće upravni spor kod nadležnog suda, jer takvim osporenim aktom nije odlučivano o njegovom pravu ili neposrednom ličnom interesu zasnovanom na zakonu.

Iz obrazloženja:

Ono čemu nižestepeni sud nije posvetio dužnu pažnju jeste okolnost da tužbu protiv osporenog akta nije podnijela stranka o čijim je pravima odlučivano istim, nego Opština P. čiji je organ donosilac prvostepenog rješenja od 27.10.2016. g., a koja tužba nije dozvoljena. Naime, odredba člana 2. stav 1. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS) propisuje da pravo pokretanja upravnog spora ima fizičko i pravno lice, ako smatra da mu je upravnim aktom povrijeđeno neko pravo ili neposredni lični interes zasnovan na zakonu. Kada se ova odredba ima u vidu i pravilno tumači, sasvim je jasno da pravo na podnošenje tužbe protiv drugostepenog akta ima stranka o čijim pravima je odlučivano tim aktom, a nikako Opština P. čiji je organ donosilac prvostepenog rješenja od 27.10.2016. g., jer nesporno osporenim aktom tuženog nije odlučivano o pravu Opštine P., niti o njenom neposrednom „ličnom“ interesu zasnovanom na zakonu. U situaciji kada bi se rezonovalo drugačije, odnosno kada bi prvostepenom organu bilo dozvoljeno da podnosi tužbu protiv akta drugostepenog organa, bilo bi povrijeđeno načelo dvostepenosti i hijerarhijskog odlučivanja, te načelo zaštite prava stranaka i pravne sigurnosti.

Prednje izlaganje u vezi sa odredbom člana 2. stav 1. ZUS upućuje na to da je nižestepeni sud po prijemu ovakve tužbe, istu trebao rješenjem odbaciti pozivom na odredbu člana 22. tačka 1. i 3. istog zakona koja mu daje ovlašćenje za takvo postupanje bez upuštanja u meritum stvari jer za to nisu bili ispunjeni uslovi, što konačno znači da je donošenjem pobijane presude nižestepeni sud povrijedio pravila postupka, ali koja povreda nije od uticaja na rješenje stvari obzirom da su pravne posljedice odbijanja i odbacivanja tužbe u konkretnom slučaju za tužioca identične.

(Vrhovni sud Republike Srpske 14 0 U 003188 17 Uvp od 21.08.2019. g.)

<----->

PONAVLJANJE UPRAVNOG SPORA

Član 45. stav 1. i 2. Zakona o upravnim sporovima

Ponavljanje upravno-sudskog postupka nije dozvoljeno protiv odluke vrhovnog suda kojom je zahtjev za vanredno preispitivanje presude okružnog suda odbijen. U suprotnom, bi bilo omogućeno izjavljivanje prijedloga za ponavljanje upravno-sudskog postupka, kao drugog vanrednog pravnog lijeka, protiv odluke Vrhovnog suda, kojom je odlučeno o jednom vanrednom pravnom lijeku - zahtjevu za vanredno preispitivanje.

Iz obrazloženja:

Prijedlog za ponavljanje upravnog spora tužioci, kako je naprijed rečeno, zasnivaju na odredbi člana 41. stav 1. tačka 1. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS), kojom je propisano da će se postupak okončan presudom ili rješenjem nadležnog suda, ponoviti na zahtjev stranke ako stranka sazna za nove činjenice ili nađe ili stekne mogućnost da upotrijebi nove dokaze na osnovu kojih bi spor bio povoljnije riješen za nju da su te činjenice, odnosno dokazi bili izneseni ili upotrijebljeni na raspravi u ranijem sudskom postupku. Dakle, ovaj osnov za ponavljanje upravnog spora stranka može koristiti samo ako je sud sam u upravnom sporu, odlučujući o tužbi, utvrđivao činjenično stanje i na osnovu tako utvrđenog činjeničnog stanja riješio spor. Ako sud nije sam utvrđivao činjenično stanje, već je spor riješio na osnovu činjeničnog stanja utvrđenog u upravnom postupku, nove činjenice i novi dokazi mogu biti osnov za ponavljanje upravnog postupka pred organom pred kojim je okončan upravni postupak.

Da bi nove činjenice i novi dokazi predstavljali osnov za ponavljanje postupka potrebno je da se radi o činjenicama i dokazima koji su postojali za vrijeme vođenja upravno-sudskog postupka, da za njih stranka nije znala ili da ih iz određenih razloga nije mogla upotrijebiti, zatim da se radi o činjenicama i dokazima takvog kvaliteta da bi, da su bili upotrijebljeni, doveli do povoljnijeg rješenja spora. Svi ovi uslovi u pogledu novih činjenica i novih dokaza moraju biti kumulativno ispunjeni.

Dalje je od značaja istaći da je prijedlog za ponavljanje upravno-sudskog postupka vanredni pravni lijek koji se shodno odredbi člana 41. ZUS, može podnijeti protiv presude ili rješenja nadležnog suda, uz uslove propisane tom odredbom. Prema tome, ako je sudski spor okončan odbijanjem tužbe, a u ovom slučaju je tužba odbijena i protiv te odluke je tužilac podnio zahtjev za vanredno preispitivanje, kao vanredni pravni lijek, koji je ovaj sud presudom broj broj 12 0 U 004876 15 Uvp od 20.12.2017. g. odbio, onda ponavljanje sudskog postupka protiv te odluke Vrhovnog suda, nije dozvoljeno.

Prema sudskoj praksi, ponavljanje upravno-sudskog postupka nije dozvoljeno protiv odluke Vrhovnog suda kojom je zahtjev za vanredno preispitivanje presude okružnog suda odbijen. U suprotnom, bi bilo omogućeno izjavljivanje prijedloga za ponavljanje upravno-sudskog postupka, kao drugog vanrednog pravnog lijeka, protiv odluke Vrhovnog suda, kojom je odlučeno o jednom vanrednom pravnom lijeku - zahtjevu za vanredno preispitivanje.

(Vrhovni sud Republike Srpske 12 0 U 004876 18 Uvl od 04.04.2018. g.)

<----->

PRIVREMENA ADMINISTRATIVNA MJERA

Član 91. Zakona o lokalnoj samoupravi

U upravnom sporu se ne može tražiti da sud donese presudu kojom će se naložiti skupštini opštine/grada da donese odluku o usvajanju budžeta, već se može tražiti izricanje odgovarajuće privremene mjere kojom će se obezbijediti izvršavanje osporenih nadležnosti organa jedinice lokalne samouprave.

Iz obraloženja:

Dakle predmetnom tužbom zatražena je sudska zaštita regulisana u poglavlju VII (članovi 83.-92.) 91. Zakona o lokalnoj samoupravi („Službeni glasnik RS“, broj 101/04-118/05 u daljem tekstu: ZOLS), a kojima je uređen administrativni nadzor nad radom jedinica lokalne samouprave, koji prema odredbi člana 83. toga zakona vrši Ministarstvo uprave i lokalne samouprave (Ministarstvo) u zakonom utvrđenim slučajevima.

Ova sudska zaštita, kako to tužilac i navodi, ne može se zahtijevati u parničnom postupku u kome se odlučuje o građanskopravnim sporovima (član 1. Zakona o parničnom postupku), pa shodno tome, ne mogu određivati ni sudske mjere obezbjeđenja iz glave X Zakona o parničnom postupku, koje se određuju na prijedlog stranke, a ne po tužbi. To, takođe, ne može biti ni nadležnost Ustavnog suda, protiv čijih odluka se ne može izjavljivati žalba, već je, a s obzirom da se radi o postupku administrativnog nadzora, za odlučivanje po tužbi podnesenoj u smislu navedene odredbe člana 91. ZOLS, nadležan okružni sud shodnom primjenom odredaba Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 109/05 i 63/11) koje se odnose na upravni spor, a u vezi sa odredbama člana član 53.-64. ZUS i odredbe člana 31. tačka 1 g) Zakona o sudovima RS („Službeni glasnik RS“ broj: 37/12).

S obzirom na sadržaj navedene odredbe ZOLS, nije sporno da u situaciji kada organ jedinice lokalne samouprave, u konkretnom slučaju skupština opštine, ne izvršava svoje nadležnosti propisane zakonom, da tužilac nakon što ispoštuje proceduru propisanu stavom 1. ove odredbe, odnosno nakon što upozori nadležni organ i zatraži preduzimanje odgovarajućih mjera, ima ovlaštenje da podnese tužbu nadležnom sudu kojom će zahtijevati izdavanje privremene mjere kojom će se obezbijediti izvršavanje osporenih nadležnosti.

U konkretnom slučaju, u vrijeme podnošenja tužbe, Skupština opštine D.Ž. nije usvojila budžet opštine prije početka fiskalne g., a i nije ni donijela odluku o privremenom finansiranju, što znači da praktično nije izvršavala svoju nadležnost u skladu sa zakonom, pa je tužilac osnovano nakon što je skupštinu opštine upozorio svojim aktom broj 10.3-014-22-1/12 od 30.01.2012. g. na posljedice nedonošenja budžeta, podnio predmetnu tužbu i osnovano zatražio izricanje privremene administrativne mjere, čije izricanje je propisano odredbom člana 91. stav 2. ZOLS.

Iako je u međuvremenu, nakon podnošenja tužbe, tužena donijela odluku o privremenom finansiranju opštine D.Ž., potrebno je ukazati da je sud, prema odredbama člana 91. stav 2. i 3. ZOLS, inače, ovlašten samo na izricanje odgovarajuće privremene administrativne mjere kojom će se obezbijediti izvršavanje nadležnosti tužene, kao jedinice lokalne samouprave za usvajanje budžeta opštine, a ne na donošenje posebne odluke kojom se nalaže tuženoj, kako se predlaže u tužbi, da donese budžet i odluku o usvajanju budžeta opštine D.Ž., jer je to zakonska obaveza tužene propisana odredbom člana 27. Zakona o budžetskom sistemu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 54/08 do 92/09). Iz tog razloga nije u

skladu sa zakonom prijedlog tužioca da sud donese presudu kojom će naložiti tuženoj da donese odluku o usvajanju budžeta za 2012. godinu, što je bio razlog za odbacivanje tužbe.

(Vrhovni sud Republike Srpske 13 0 U 001992 12 Uvp od 26.03.2015. g.)

<----->

TUŽBA ZBOG ĆUTANJA ADMINISTRACIJE

Član 17. Zakona o upravnim sporovima, u vezi sa članovima 206. i 231. Zakona o opštem upravnom postupku

Pravo da izjavi žalbu zbog nedonošenja rješenja od strane prvostepenog organa i urgenciju (ponovljeno traženje) drugostepenom organu, te dalje tužbu sudu zbog „ćutanja administracije“ ima samo stranka po čijem zahtjevu je pokrenut upravni postupak, a o kojem prvostepeni organ nije odlučio u zakonom propisanom roku.

Iz obrazloženja:

U razriješenju predmetnog spora pravilno je nižestepeni sud tumačio odredbu člana 17. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 109/05 i 63/11), koja propisuje uslove pod kojima se može podnijeti tužba zbog „ćutanja administracije“, obrazlažući da je to predviđeno i u situaciji kada prvostepeni organ u zakonom propisanom roku ne donese rješenje po zahtjevu stranke, ukazujući da se ova procesna mogućnost (nakon izjavljivanja žalbe drugostepenom organu i ponovljenog traženja) isključivo odnosi na stranku po čijem zahtjevu je upravni postupak pokrenut, a u konkretnom slučaju to nije tužilac, nego drugo lice S.S.

Navedeno tumačenje, kako to pravilno zaključuje sud, proizilazi iz odredbe člana 206. stav 1. Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 13/02, 87/07 i 50/10, u daljem tekstu: ZOUP) koja propisuje obavezu prvostepenog organa da donese rješenje po zahtjevu stranke u roku od 30 dana od dana predaje urednog zahtjeva, odnosno najkasnije u roku od 60 dana, te iz stava 2. koja propisuje da ako organ protiv čijeg je rješenja dopuštena žalba ne donese rješenje i ne dostavi ga stranci u propisanom roku, stranka ima pravo žalbe kao da je njen zahtjev odbijen, te dalje iz odredbe člana 231. ZOUP koja propisuje način odlučivanja drugostepenog organa kada žalbu izjavi stranka po čijem zahtjevu prvostepeni organ nije donio rješenje (član 206. stav 2. ZOUP).

Navedenim zakonskim odredbama, dakle, nije predviđena mogućnost da protivna strana (u ovom slučaju je to tužilac) izjavi žalbu tuženoj zbog nedonošenja rješenja od strane prvostepenog organa po zahtjevu drugog lica (u ovom slučaju je to S.S.), niti dalje da podnese tužbu sudu zbog „ćutanja administracije“, kako je sve to zaključio i obrazložio nižestepeni sud u pobijanom rješenju.

(Vrhovni sud Republike Srpske 12 0 U 006062 18 Uvp od 04.12.2019. g.)

<----->

ZAKONSKI ZASTUPNIK

Član 1. stav 1. Zakona o pravobranilaštvu Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 16/05, 77/06, 119/08 i 78/11)

Pravobranilaštvo Republike Srpske ima ovlašćenje da u zaštiti imovinskih interesa republike srpske, grada ili opštine, samostalno preduzima pravna sredstva.

Iz obrazloženja:

Pobijanom presudom, odbijena je tužba izjavljena protiv akta tužene pobježe označenog u uvodu presude, kojim je odbijena žalba tužioca izjavljena protiv rješenja Područne jedinice tužene u T. broj 21.46/475-29/12 od 12.07.2012. g., a kojim je pravo trajnog korišćenja na neodređeno vrijeme upisano na gradskom građevinskom zemljištu u društvenoj, odnosno državnoj svojini pretvoreno u pravo svojine u korist AD „P.“ iz T. na nepokretnostima označenim kao u tački 1. dispozitiva tog rješenja, te u tački 2. istog naloženo Zemljišno - knjižnoj kancelariji Područnoj jedinici u T. da nakon pravosnažnosti rješenja, u vlasničkom „B“ listu briše državno vlasništvo, a u „C“ teretnom listu briše dosadašnje pravo trajnog korišćenja na neodređeno vrijeme upisano u korist podnosioca zahtjeva i vrši uknjižba prava svojine u korist AD „P.“ iz T.

U obrazloženju osporenog akta tužena ocjenjuje zakonitim prvostepeno rješenje nalazeći da je na predmetnom zemljištu AD „P.“ (zainteresovano lice) upisan sa pravom korišćenja i da je riječ o državnoj svojini što da su činjenice odlučne za pravilnu primjenu člana 325. Zakona o

stvarnim pravima („Službeni glasnik Republike Srpske“, 124/08, 03/09, 58/09, 95/11 i 60/15), a da nema primjene člana 350. Zakona o stvarnim pravima, jer da je ta odredba brisana članom 12. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o stvarnim pravima. Međutim, tužilac (Prvobranilaštvo Republike Srpske) je u žalbi izjavljenoj na prvostepeno rješenje, što je ponovio u tužbi, istakao da je iz nalaza vještaka geometra evidentno da se radi o poljoprivrednom zemljištu i da se u postupku privatizacije moglo privatizovati izgrađeno građevinsko zemljište po članu 8.a) Zakona o dopuni Zakona o privatizaciji državnog kapitala, a ne poljoprivredno (neizgrađeno) zemljište na koja pitanja nisu dali odgovore sud i tužena u osporenom aktu, s obzirom da iz podataka zemljišno knjižne i katastarske evidencije proizlazi da su tri parcele izgrađene, a ostalo da je neizgrađeno zemljište, dok AD „P.“ tvrdi da se ne radi o poljoprivrednom zemljištu. Ovo je bitno u kontekstu odredbe člana 324. stav 1. Zakona o stvarnim pravima i člana 47. stav 1. i 3. Zakona o poljoprivrednim zadrugama u vezi sa odlukom Ustavnog suda RS broj U-48/08 od 7.10.2010 g. objavljene u „Službenom glasniku RS“ broj 113/10, u odnosu na vrijeme stupanja na snagu Zakona o stvarnim pravima (04.01.2009. g.). Naime, u postupku povodom zahtjeva Načelnika opštine za utvrđivanje prava svojine u korist Opštine T. na predmetnim nepokretnostima, od zk. ureda Osnovnog suda u Tesliću su zatraženi su podaci o osnovu upisa AD „P.“ u zk. ul. broj 6 k. o. sa pravom trajnog korišćenja na predmetnim nekretninama te je dat odgovor od 16. 12.2010. g. da je upis u „C“ listu izvršen PR. 15.08.1959. Dn: 661/59 No. pravosnažnog rješenja Noo-e T. broj 03/1-152/1 od 20.07.1959. g., uknjižuje se pravo trajnog korišćenja na neodređeno vrijeme nekretnina u „A“ listu u korist AD „P.“ T., a ranije upisan kao „ZZ R.“ B., „ZZ j.“ T. i „UPI“ S. OOUR T. Iz ovih podataka ne proizlazi zaključak da li je AD „P.“ bio upisan sa pravom korišćenja u javnim evidencijama na dan stupanja na snagu Zakona o stvarnim pravima, te da li predmetno zemljište može u smislu člana 324. stav 1. Zakona o stvarnim pravima biti predmet prava svojine.

S obzirom na takvo obrazloženje, koje ne daje odgovor na pitanje kada je zainteresovano lice steklo pravo korišćenja na predmetnim nepokretnostima, nije se moglo donijeti rješenje na osnovu kojeg bi se predmetne nepokretnosti pretvorile u pravo svojine zainteresovanog lica.

(Vrhovni sud Republike Srpske 13 0 U 002310 13 Uvp od 15.09.2016. g.)